**Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis**

►B **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES, Euratomas) 2018/1046**

**2018 m. liepos 18 d.**

**dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012**

(OL L 193, 2018 7 30, p. 1)

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 329, 2019 12 19, p. 97 (2018/1046)

▼B

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES, Euratomas) 2018/1046

**2018 m. liepos 18 d.**

**dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012**

PIRMA DALIS

## FINANSINIS REGLAMENTAS

I ANTRAŠTINĖ

## DALIS DALYKAS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR BENDRIEJI PRINCIPAI

*1 straipsnis*

### Dalykas

Šiame reglamente nustatomos Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bendrojo biudžeto (toliau – biudžetas) sudarymo ir vykdymo, taip pat ataskaitų pateikimo ir audito taisyklės.

*2 straipsnis*

### Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. pareiškėjas – fizinis asmuo arba juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, kuris pateikė paraišką dalyvauti dotacijos skyrimo procedūroje ar apdovanojimo konkurse;

2. paraiškos dokumentas – pasiūlymas, dalyvavimo prašymas, dotacijos paraiška ar paraiška dalyvauti apdovanojimo konkurse;

3. skyrimo procedūra – viešųjų pirkimų procedūra, dotacijos skyrimo procedūra, apdovanojimo konkursas arba ekspertų, asmenų ar subjektų, vykdančių biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atrankos procedūra;

4. pagrindinis aktas – teisės aktas, išskyrus rekomendaciją ar nuomonę, kuriame nustatomas veiksmo ir atitinkamų į biudžetą įtrauktų išlaidų ar iš biudžeto dengiamos biudžeto garantijos arba finansinės paramos vykdymo teisinis pagrindas ir kuris gali būti bet kurios iš toliau nurodytų formų:

   a) įgyvendinant Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis) – reglamentas, direktyva arba sprendimas, kaip apibrėžta SESV 288 straipsnyje, arba

▼B

b) įgyvendinant Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) V antraštinę dalį – viena iš formų, nurodytų ES sutarties 28 straipsnio 1 dalyje ir 31 straipsnio 2 dalyje, 33 straipsnyje, 42 straipsnio 4 dalyje ir 43 straipsnio 2 dalyje;

5. naudos gavėjas – fizinis asmuo arba juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, su kuriuo pasirašytas susitarimas dėl dotacijos;

6. derinimo priemonė arba platforma – Komisijos ir plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų nustatyta bendradarbiavimo sistema, kuria negrąžintinos paramos formas ir (arba) finansines paramos priemones ir (arba) biudžeto priemones ir grąžintinos paramos formas siekiama derinti su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat privataus sektoriaus finansų įstaigų ir privataus sektoriaus investuotojų, finansinėmis priemonėmis;

7. biudžeto vykdymas – veiklos, susijusios su biudžeto asignavimų valdymu, stebėsena, kontrole ir auditu vykdymas laikantis 62 straipsnyje numatytų metodų;

8. biudžetinis įsipareigojimas – operacija, kuria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atideda biudžeto asignavimus, būtinus vėlesniems mokėjimams padengti, kad būtų įvykdyti teisiniai įsipareigojimai;

9. biudžeto garantija – teisinis Sąjungos įsipareigojimas remti veiksmų programą, į biudžetą įtraukiant finansinę pareigą, kurią galima pareikalauti įvykdyti programos įgyvendinimo metu įvykus tam tikram įvykiui ir kuri galioja pagal remiamą programą prisiimtiems įsipareigojimams įvykdyti nustatytą trukmę;

10. pastatų sutartis – sutartis, kuri apima žemės, pastatų arba kito nekilnojamojo turto pirkimą, mainus, ilgalaikę nuomą, uzufruktą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos. Ji apima tiek esamus pastatus, tiek neužbaigtus pastatus, jeigu kandidatas jiems yra gavęs galiojantį statybos leidimą. Ji neapima pastatų, suprojektuotų pagal perkančiosios organizacijos specifikacijas, kurie yra įtraukti į darbų pirkimo sutartis;

11. kandidatas – ekonominės veiklos vykdytojas, siekiantis būti pakviestas arba jau pakviestas dalyvauti ribotame konkurse, konkurso procedūroje su derybomis, konkurenciniame dialoge, inovacijų partnerystėje, projekto konkurse ar derybose;

12. centrinė perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, vykdanti centralizuotą pirkimo veiklą ir, kai taikytina, pagalbinę pirkimo veiklą;

13. patikrinimas – tam tikro pajamų ar išlaidų operacijos aspekto patikrinimas;

▼B

14. koncesijos sutartis – atlygintinė sutartis, kurią raštu sudaro vienas ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir viena ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kaip apibrėžta 174 ir 178 straipsniuose, ir kuria ekonominės veiklos vykdytojui pavedama vykdyti darbus arba teikti ir administruoti paslaugas (toliau – koncesija), ir kai:

    a) atlygį sudaro tik teisė vykdyti darbus ar teikti paslaugas arba ta teisė kartu su mokėjimu;

    b) skiriant koncesijos sutartį koncesininkui perduodama veiklos rizika, susijusi su tų darbų vykdymu arba paslaugų teikimu, apimanti paklausos ar pasiūlos riziką arba abiejų šių rūšių riziką. Laikoma, kad koncesininkas prisiima veiklos riziką, kai įprastomis veiklos sąlygomis nėra garantijų, kad bus atgautos vykdant atitinkamus darbus ar teikiant atitinkamas paslaugas padarytos investicijos ar patirtos sąnaudos;

15. neapibrėžtasis įsipareigojimas – galima finansinė pareiga, kuri galėtų atsirasti priklausomai nuo būsimo įvykio rezultatų;

16. sutartis – viešoji sutartis arba koncesijos sutartis;

17. rangovas – ekonominės veiklos vykdytojas, su kuriuo pasirašyta viešoji sutartis;

18. susitarimas dėl įnašo – susitarimas, sudarytas su asmenimis arba subjektais, naudojančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii–viii papunkčius;

19. kontrolė – visos priemonės, kurių imamasi siekiant pateikti pagrįstą patikinimą, kad operacijos yra efektyvios, veiksmingos ir ekonomiškos, teikiamos patikimos ataskaitos, saugomas turtas ir informacija, vykdoma sukčiavimo ir pažeidimų prevencija, nustatymas, ištaisymas ir tolesnė su tokiu sukčiavimu ir pažeidimais susijusi veikla bei tinkamas rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, valdymas, atsižvelgiant į daugiametį programų pobūdį ir atitinkamų mokėjimų pobūdį. Kontrolė gali apimti įvairius patikrinimus, taip pat bet kurios srities politikos ir procedūrų, skirtų pirmame sakinyje nurodytiems tikslams pasiekti, įgyvendinimą;

20. garantijos šalis – šalis, kuriai suteikiama biudžeto garantija;

21. krizė: –

    a) padėtis, kai kyla tiesioginis ir neišvengiamas pavojus, kuris gali peraugti į ginkluotąjį konfliktą arba destabilizuoti valstybę ar jos kaimynines valstybes;

    b) padėtis, kurią nulemia gaivalinės nelaimės, žmogaus sukeltos krizės, pavyzdžiui, karai ir kiti konfliktai, arba ypatingos aplinkybės, kurių poveikis yra panašus, *inter alia*, susijęs su klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimu, nepakankama prieiga prie energijos ir gamtos išteklių arba ypač dideliu skurdu;

▼B

22. įsipareigojimų panaikinimas – operacija, kuria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas visiškai arba iš dalies anuliuoja pagal biudžetinį įsipareigojimą anksčiau rezervuotus asignavimus;

23. dinaminė pirkimo sistema – visiškai elektroninis procesas, skirtas įprastiems objektų, kuriuos paprastai galima įsigyti rinkoje, pirkimams atlikti;

24. ekonominės veiklos vykdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, įskaitant viešąjį subjektą, ar tokių asmenų grupė, kurie siūlo tiekti prekes, vykdyti darbus arba teikti paslaugas ar tiekti nekilnojamąjį turtą;

25. investicijos į nuosavą kapitalą – kapitalo suteikimas įmonei, tiesiogiai ar netiesiogiai investuojant mainais už visą ar dalinę tos įmonės nuosavybę, kai investuotojas į nuosavą kapitalą gali prisiimti tam tikrą įmonės valdymo kontrolę ir gali gauti įmonės pelno dalį;

26. Europos tarnyba – administracinė struktūra, kurią įsteigia Komisija arba Komisija kartu su viena ar daugiau kitų Sąjungos institucijų konkrečioms kompleksinėms užduotims atlikti;

27. galutinis administracinis sprendimas – administracinės institucijos priimtas sprendimas, kuris yra galutinis ir privalomas pagal taikytiną teisę;

28. finansinis turtas – bet koks turtas, kuris yra pinigai, viešai arba privačiai valdomo subjekto nuosavo kapitalo priemonė ar sutartinė teisė iš tokio subjekto gauti pinigų ar kitokio finansinio turto;

29. finansinė priemonė – iš biudžeto teikiama Sąjungos finansinė paramos priemonė, kuria siekiama vieno ar daugiau konkrečių Sąjungos politikos tikslų, kuri gali būti investicijos į nuosavą kapitalą ar į kvazinuosavą kapitalą, paskolos ar garantijos arba kitos rizikos pasidalijimo priemonės, ir kuri, kai tinkama, gali būti derinama su kitų formų finansine parama arba su lėšomis, naudojamomis taikant pasidalijamąjį valdymą, arba su Europos plėtros fondo (toliau – EPF) lėšomis;

30. finansinis įsipareigojimas – sutartinė pareiga kitam subjektui suteikti pinigų ar kitokio finansinio turto;

31. preliminarioji sutartis – vieno ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų sudaryta viešoji sutartis, kuria siekiama nustatyti konkrečių ja grindžiamų sutarčių, kurios bus skiriamos per tam tikrą laikotarpį, sąlygas, visų pirma nustatyti kainą ir, kai tinkama, numatyti kiekį;

32. bendri atidėjiniai – bendra išteklių suma, laikoma reikalinga per visą biudžetinės garantijos laikotarpį pritaikius atidėjinių normą, nurodytą 211 straipsnio 1 dalyje, biudžeto garantijos sumai, kuri leidžiama 210 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytame pagrindiniame akte;

▼B

33. dotacija – finansinis įnašas dovanojimo būdu. Kai toks įnašas skiriamas taikant tiesioginį valdymą, jis reglamentuojamas pagal VIII antraštinę dalį;

34. garantija – rašytinis įsipareigojimas prisiimti atsakomybę už visą trečiosios šalies skolą arba pareigą arba jų dalį, ar už sėkmingą tos trečiosios šalies pareigų vykdymą, jei įvyksta įvykis, kai tokią garantiją reikia panaudoti, pavyzdžiui, paskolos įsipareigojimų nevykdymo atveju;

35. garantija pagal pareikalavimą – garantija, kurią garantas privalo vykdyti pareikalavus garantijos šaliai, nepaisydamas jokių pagrindinės pareigos vykdymo užtikrinimo trūkumų;

36. nepiniginis įnašas – nefinansiniai ištekliai, trečiųjų šalių neatlygintinai suteikti naudos gavėjui;

37. teisinis įsipareigojimas – veiksmas, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prisiima arba nustato pareigą, kurią vykdant vėliau atliekamas mokėjimas ar mokėjimai ir pripažįstamos biudžetui priskiriamos išlaidos, ir kuris apima konkrečius susitarimus ir sutartis, sudarytus pagal finansinės partnerystės pagrindų susitarimus ir preliminariąsias sutartis;

38. sverto poveikis – tinkamiems galutiniams gavėjams suteikiama gražintino finansavimo suma, padalyta iš Sąjungos įnašo sumos;

39. likvidumo rizika – rizika, kad finansinis turtas, laikomas bendrajame atidėjinių fonde, galėtų būti parduotas per tam tikrą laikotarpį tik patiriant didelių nuostolių;

40. paskola – susitarimas, kuriuo skolintojas įpareigojamas pateikti skolininkui sutarto dydžio pinigų sumą sutartam laikotarpiui, o skolininkas įpareigojamas per sutartą laikotarpį grąžinti tą sumą;

41. mažos vertės dotacija – mažesnė nei 60 000 EUR arba šiai sumai lygi dotacija;

42. valstybės narės organizacija – subjektas, valstybėje narėje įsteigtas kaip viešosios teisės subjektas, arba įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kuriai pavesta teikti viešąsias paslaugas bei kuriai valstybė narė užtikrina pakankamas finansines garantijas;

43. vykdymo metodas – bet koks biudžeto vykdymo metodas, nurodytas 62 straipsnyje, t. y. tiesioginis valdymas, netiesioginis valdymas ir pasidalijamasis valdymas;

44. su kitais paramos teikėjais vykdomas veiksmas – bet koks veiksmas, kai Sąjungos lėšos sutelkiamos bent su vieno kito paramos teikėjo lėšomis;

45. didinamasis poveikis – tinkamų galutinių gavėjų investicijos, padalytos iš Sąjungos įnašo sumos;

▼B

46. atliktas darbas – veiksmo metu pasiekti rezultatai, nustatyti pagal konkrečiam sektoriui skirtas taisykles;

47. dalyvis – viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujantis kandidatas ar konkurso dalyvis, dotacijos skyrimo procedūroje dalyvaujantis pareiškėjas, ekspertų atrankos procedūroje dalyvaujantis ekspertas, apdovanojimo konkurse dalyvaujantis pareiškėjas ar asmuo arba subjektas, dalyvaujantis Sąjungos lėšų naudojimo procedūroje pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą;

48. apdovanojimas – finansinis įnašas, suteikiamas kaip apdovanojimas pasibaigus konkursui. Kai toks įnašas skiriamas taikant tiesioginį valdymą, jis reglamentuojamas pagal IX antraštinę dalį;

49. viešieji pirkimai – vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų atliekamas darbų, prekių ar paslaugų pirkimas pagal sutartį ir žemės, pastatų ar kito nekilnojamojo turto įsigijimas arba nuoma iš tų perkančiųjų organizacijų pasirinktų ekonominės veiklos vykdytojų;

50. pirkimo dokumentas – dokumentas, kurį pateikė arba nurodė perkančioji organizacija ir kuriame apibūdinami ar nustatomi viešųjų pirkimų procedūros elementai, įskaitant:

    a) 163 straipsnyje nustatytas viešinimo priemones;

    b) kvietimą pateikti pasiūlymus;

    c) pasiūlymo specifikacijas, įskaitant technines specifikacijas ir atitinkamus kriterijus arba aprašomuosius dokumentus konkurencinio dialogo atveju;

    d) sutarties projektą;

51. viešoji sutartis – atlygintinė sutartis, kurią raštu sudaro vienas ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir viena ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kaip apibrėžta 174 ir 178 straipsniuose, kad už kainą, apmokėtą vien tik biudžeto lėšomis arba iš dalies biudžeto lėšomis, būtų tiekiamas kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas, vykdomi darbai arba teikiamos paslaugos, įskaitant:

    a) pastatų sutartis;

    b) prekių pirkimo sutartis;

    c) darbų pirkimo sutartis;

    d) paslaugų sutartis;

52. investicija į kvazinuosavą kapitalą – tarpinė vietą tarp nuosavo kapitalo ir skolos finansavimo užimanti finansavimo rūšis, susijusi su didesne rizika negu pirmaeilė skola ir su mažesne rizika negu bendras kapitalas, ir kuri gali būti daroma kaip investicija į skolos vertybinius popierius – paprastai į neužtikrintus ir subordinuotuosius skolos vertybinius popierius, kuriuos kai kuriais atvejais galima pakeisti į akcijas arba į privilegijuotąsias akcijas;

▼B

53. gavėjas – naudos gavėjas, rangovas, atlygį gaunantis išorės ekspertas ar asmuo arba subjektas, gaunantis apdovanojimus ar lėšas pagal finansinę priemonę arba vykdantis Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą;

54. atpirkimo sandoris – vertybinių popierių pardavimas už pinigus sudarant susitarimą juos atpirkti nurodytą dieną ateityje arba pagal pareikalavimą;

55. mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimas – asignavimas, įrašomas vienoje iš biudžeto antraštinių dalių, susijusių su netiesioginių mokslinių tyrimų arba tiesioginių mokslinių tyrimų politikos sritimis, arba skyriuje, susijusiame su mokslinių tyrimų veikla, nurodyta kitoje antraštinėje dalyje;

56. rezultatas – veiksmo įgyvendinimo poveikis, nustatytas pagal konkrečiam sektoriui skirtas taisykles;

57. rizikos pasidalijimo priemonė – finansinė priemonė, kuria sudaromos sąlygos dviem ar daugiau subjektų pasidalyti apibrėžta rizika, kai tinkama, mainais už sutartą atlygį;

58. paslaugų sutartis – sutartis, apimanti visas intelektines ir neintelektines paslaugas, išskyrus paslaugas, kurias apima prekių pirkimo, darbų pirkimo ir pastatų sutartys;

59. patikimas finansų valdymas – biudžeto vykdymas laikantis ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų;

60. Pareigūnų tarnybos nuostatai – Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos, nustatyti Reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68;

61. subrangovas – ekonominės veiklos vykdytojas, kurį pasiūlė kandidatas, konkurso dalyvis arba rangovas daliai sutarties įvykdyti arba naudos gavėjas daliai užduočių, kurių įgyvendinimas bendrai finansuojamas dotacija, atlikti;

62. narystės mokestis – sumos, mokamos organizacijoms, kurių narė yra Sąjunga, vadovaujantis atitinkamos organizacijos nustatytais sprendimais dėl biudžeto ir mokėjimo sąlygomis;

63. prekių pirkimo sutartis – sutartis, apimanti prekių pirkimą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos, ir kuri papildomai gali apimti vietos parinkimo ir montavimo operacijas;

64. techninė pagalba – nedarant poveikio konkretiems sektoriams skirtoms taisyklėms, programai ar veiksmui įgyvendinti būtina parama ir gebėjimų stiprinimo veikla, visų pirma parengiamoji, valdymo, stebėsenos, vertinimo, audito ir kontrolės veikla;

▼B

65. konkurso dalyvis – pasiūlymą pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas;

66. Sąjunga – Europos Sąjunga, Europos atominės energijos bendrija arba abi, priklausomai nuo konteksto;

67. Sąjungos institucija – Europos Parlamentas, Europos Vadovų Taryba, Taryba, Komisija, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Europos ombudsmenas, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas arba Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT). Europos Centrinis Bankas nelaikomas Sąjungos institucija;

68. pardavėjas – ekonominės veiklos vykdytojas, užregistruotas pardavėjų, kurie bus kviečiami pateikti prašymus dalyvauti konkurse arba pateikti pasiūlymus, sąraše;

69. savanoris – asmuo, kuris savanoriškais pagrindais be užmokesčio dirba organizacijai;

70. darbas – visų statybos ar civilinės inžinerijos darbų rezultatas, kurio pakanka ekonominei ar techninei funkcijai atlikti;

71. darbų pirkimo sutartis – sutartis, apimanti:

a) darbo vykdymą arba ir vykdymą, ir projektavimą;

b) darbo, susijusio su kuria nors Direktyvos 2014/24/ES II priede nurodyta veikla, vykdymą arba ir vykdymą, ir projektavimą, arba

c) darbo atlikimą bet kokiomis priemonėmis, laikantis perkančiosios organizacijos, darančios lemiamą įtaką darbo pobūdžiui ar projektavimui, nurodytų reikalavimų.

*3 straipsnis*

**Antrinės teisės aktų atitiktis šiam reglamentui**

1. Pagrindinio akto nuostatos dėl biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo turi atitikti II antraštinėje dalyje išdėstytus biudžeto principus.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, bet kuriame teisėkūros institucijai pateiktame pasiūlyme arba pasiūlymo daliniame pakeitime, kuriame yra nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo šio reglamento nuostatų, išskyrus numatytąsias II antraštinėje dalyje, arba nuo pagal šį reglamentą priimtų deleguotųjų aktų, aiškiai nurodomos tokios nukrypti leidžiančios nuostatos, o jas pagrindžiančios konkrečios priežastys nurodomos tokių pasiūlymų ar dalinių pakeitimų konstatuojamosiose dalyse ir aiškinamajame memorandume.

▼B

*4 straipsnis*

**Laikotarpiai, datos ir terminai**

Jei šiame reglamente nenustatyta kitaip, šiame reglamente nustatytiems galutiniams terminams taikomas Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71 ([1]).

*5 straipsnis*

**Asmens duomenų apsauga**

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis reglamentams (EB) Nr. 45/2001 ir (ES) 2016/679.

II ANTRAŠTINĖ

**DALIS BIUDŽETAS IR BIUDŽETO PRINCIPAI**

*6 straipsnis*

**Biudžeto principų laikymasis**

Biudžetas sudaromas ir vykdomas laikantis vieningumo, biudžeto tikslumo, metinio periodiškumo, subalansuotumo, apskaitos vieneto, universalumo, konkretumo, patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principų, kaip nustatyta šiame reglamente.

*1 SKYRIUS*

***Vieningumo ir biudžeto tikslumo principai***

*7 straipsnis*

**Biudžeto apimtis**

1. Biudžete kiekvieniems finansiniams metams numatomos ir nustatomos visos leistosios pajamos ir išlaidos, kurios laikomos būtinomis Sąjungai. Biudžetą sudaro:

a) Sąjungos pajamos ir išlaidos, įskaitant administracines išlaidas, atsirandančias įgyvendinant ES sutarties nuostatas dėl bendros užsienio ir saugumo politikos (toliau – BUSP), ir veiklos išlaidos, reikalingos toms nuostatoms įgyvendinti, kai jos yra priskiriamos biudžetui;

b) Europos atominės energijos bendrijos pajamos ir išlaidos.

2. Biudžetą sudaro diferencijuotieji asignavimai, kurie susideda iš įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų, taip pat nediferencijuotieji asignavimai.

([1]) 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1).

▼B

Finansinių metų leistieji asignavimai yra šie:

a) asignavimai, nustatyti biudžete, be kita ko, taisomuosiuose biudžetuose;

b) perkelti asignavimai iš ankstesniųjų finansinių metų;

c) asignavimai, kuriuos vėl leidžiama naudoti pagal 15 straipsnį;

d) asignavimai, gaunami iš išankstinio finansavimo mokėjimų, kurie buvo grąžinti pagal 12 straipsnio 4 dalies b punktą;

e) asignavimai, suteikti gavus pajamas, asignuotas finansiniais metais arba perkeltas iš ankstesnių finansinių metų.

3. Įsipareigojimų asignavimus sudaro bendros finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų išlaidos, taikant 114 straipsnio 2 dalį.

4. Mokėjimų asignavimus sudaro mokėjimai, atliekami vykdant finansiniais metais arba ankstesniais finansiniais metais prisiimtus teisinius įsipareigojimus.

5. Šio straipsnio 2 ir 3 dalys netrukdo asignavimus priskirti bendriems įsipareigojimams arba biudžetinius įsipareigojimus vykdyti mokant metinėmis dalimis, kaip atitinkamai numatyta 112 straipsnio 1 dalies pirmos dalies b punkte ir 112 straipsnio 2 dalyje.

*8 straipsnis*

**Konkrečios vieningumo ir biudžeto tikslumo principų taisyklės**

1. Visos pajamos ir išlaidos įrašomos į biudžeto eilutę.

2. Nedarant poveikio leistosioms išlaidoms, susidarančioms dėl 210 straipsnio 2 dalyje numatytų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, jokios išlaidos negali būti įsipareigotos arba leidžiamos viršijant leistuosius asignavimus.

3. Asignavimas įtraukiamas į biudžetą tik tuo atveju, jei jis yra skirtas išlaidų punktui, kuris laikomas būtinu.

4. Palūkanos, gautos atliekant išankstinio finansavimo iš biudžeto mokėjimus, nėra mokėtinos Sąjungai, nebent atitinkamuose susitarimuose dėl įnašo ar finansavimo susitarimuose būtų numatyta kitaip.

▼B

*2 SKYRIUS*

***Metinio periodiškumo principas***

*9 straipsnis*

**Apibrėžtis**

Į biudžetą įtrauktus asignavimus leidžiama naudoti finansiniais metais, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

*10 straipsnis*

**Pajamų ir asignavimų biudžetinė apskaita**

1. Finansinių metų pajamos įtraukiamos į tų metų sąskaitas, remiantis tais metais surinktomis sumomis. Tačiau pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 kitų finansinių metų sausio mėnesio nuosavus išteklius gali būti leidžiama naudoti iš anksto.

2. Pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) pagrįstų nuosavų išteklių ir bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįstų nuosavų išteklių įrašus galima koreguoti pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014.

3. Įsipareigojimai įtraukiami į finansinių metų sąskaitas remiantis ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. prisiimtais teisiniais įsipareigojimais. Vis dėlto, 112 straipsnio 4 dalyje nurodyti bendri biudžetiniai įsipareigojimai į finansinių metų sąskaitas įtraukiami remiantis ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. prisiimtais biudžetiniais įsipareigojimais.

4. Mokėjimai į finansinių metų sąskaitas įtraukiami remiantis apskaitos pareigūno ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. atliktais mokėjimais.

5. Nukrypstant nuo 3 ir 4 dalių:

a) Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF) išlaidos į finansinių metų sąskaitas įtraukiamos remiantis Komisijos ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. valstybėms narėms sugrąžintais mokėjimais, jei mokėjimo pavedimą apskaitos pareigūnas gauna ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d.;

b) taikant pasidalijamąjį valdymą daromos išlaidos, išskyrus EŽŪGF atveju, į finansinių metų sąskaitas įtraukiamos remiantis Komisijos ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. valstybėms narėms kompensuotomis sumomis, įskaitant išlaidas, padengiamas ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d., kaip nustatyta 30 ir 31 straipsniuose.

▼B

*11 straipsnis*

**Asignavimų priskyrimas įsipareigojimams**

1. Galutinai priėmus biudžetą, į biudžetą įtraukti asignavimai gali būti priskiriami įsipareigojimams nuo sausio 1 d.

2. Nuo finansinių metų spalio 15 d. toliau nurodytos išlaidos gali būti iš anksto priskirtos pagal kitiems finansiniams metams numatytus asignavimus:

a) įprastos administracinės išlaidos, jeigu tokios išlaidos buvo patvirtintos paskutiniame tinkamai priimtame biudžete ir tik neviršijant vieno ketvirtadalio visų atitinkamų asignavimų, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu skirtų einamiesiems finansiniams metams;

b) įprastos EŽŪGF valdymo išlaidos, jeigu tokių išlaidų pagrindas nustatytas galiojančiame pagrindiniame akte ir tik neviršijant trijų ketvirtadalių visų atitinkamų asignavimų, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu skirtų einamiesiems finansiniams metams.

*12 straipsnis*

**Asignavimų anuliavimas ir perkėlimas**

1. Asignavimai, kurie nebuvo panaudoti iki finansinių metų, kuriems jie buvo įrašyti, pabaigos, anuliuojami, nebent jie perkeliami pagal 2–8 dalis.

2. Pagal 3 dalį priimtu sprendimu gali būti perkelti, tačiau tik į kitus finansinius metus, šie asignavimai:

a) įsipareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, kurių atžvilgiu dauguma priskyrimo įsipareigojimams procedūros parengiamųjų etapų buvo užbaigti ne vėliau kaip finansinių metų gruodžio 31 d. Tokie asignavimai tada gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d., išskyrus su statybos projektais susijusius nediferencijuotuosius asignavimus, kurie gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.;

b) asignavimai, kurių prireikia, kai teisėkūros institucija priima pagrindinį aktą paskutinį finansinių metų ketvirtį, o Komisija ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. dar nėra įsipareigojimams skyrusi tam tikslui numatytų asignavimų. Tokie asignavimai gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.;

c) mokėjimų asignavimai, kurių reikia esamiems įsipareigojimams arba įsipareigojimams, susijusiems su į kitą laikotarpį perkeltais įsipareigojimų asignavimais, padengti, kai atitinkamose kitų finansinių metų biudžeto eilutėse numatytų mokėjimų asignavimų nepakanka;

▼B

d) įsipareigojimams nepriskirti asignavimai, susiję su veiksmais, nurodytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ([1]) 4 straipsnio 1 dalyje.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos c punktą, atitinkama Sąjungos institucija pirma panaudoja einamųjų finansinių metų leistuosius asignavimus, o perkeltų asignavimų nenaudoja tol, kol neišnaudoja pirmųjų.

Perkeliamos įsipareigojimams nepriskirtų asignavimų, kaip nurodyta šios dalies pirmos pastraipos d punkte, sumos, neviršijant 2 % Europos Parlamento ir Tarybos patvirtintų pradinių asignavimų ribos, turi neviršyti tiesioginių išmokų koregavimo, atlikto ankstesniais finansiniais metais pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 26 straipsnį, sumos. Perkelti asignavimai grąžinami į tas biudžeto eilutes, kurios apima veiksmus, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalies b punkte.

3. Atitinkama Sąjungos institucija savo sprendimą dėl asignavimų perkėlimo, kaip nurodyta 2 dalyje, priima ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Ne vėliau kaip tų metų kovo 15 d. ji informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie priimtą sprendimą dėl asignavimų perkėlimo. Ji taip pat pagal kiekvieną biudžeto eilutę nurodo, kaip kiekvienam asignavimų perkėlimui taikyti 2 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nustatyti kriterijai.

4. Automatiškai perkeliami asignavimai, susiję su:

a) įsipareigojimų asignavimais neatidėliotinos pagalbos rezervui ir Europos Sąjungos solidarumo fondui. Tokius asignavimus galima perkelti tik į kitus finansinius metus ir galima priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d.;

b) asignavimais, atitinkančiais vidaus asignuotąsias pajamas. Tokie asignavimai gali būti perkelti tik į kitus finansinius metus ir gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip tų metų 31 d., išskyrus vidaus asignuotąsias pajamas iš pastatų ir žemės nuomos bei pardavimo, kurios gali būti perkeliamos tol, kol bus visiškai panaudotos; įsipareigojimų asignavimais, nurodytais Reglamente (ES) Nr. 1303/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 514/2014 ([2]), turimais gruodžio 31 d. ir atsiradusiais dėl išankstinio finansavimo mokėjimų susigrąžinimo, kuriuos galima perkelti į kitą laikotarpį iki programos užbaigimo ir prireikus juos panaudoti, jei nebėra kitų įsipareigojimų asignavimų;

([1]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013.12.20, p. 549).

([2]) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL L 150, 2014 5 20, p. 112).

▼B

c) asignavimais, atitinkančiais išorės asignuotąsias pajamas. Tokie asignavimai visiškai panaudojami iki tol, kol įvykdomos visos su programa arba veiksmu susijusios operacijos, kurioms jie yra skirti, arba jie gali būti perkelti ir panaudoti tolesnei programai arba veiksmui įgyvendinti. Ši nuostata netaikoma 21 straipsnio 2 dalies g punkto iii papunktyje nurodytoms pajamoms; jei joms numatyti asignavimai nepriskiriami įsipareigojimams per penkerius metus, tokie asignavimai anuliuojami;

d) su EŽŪGF susijusiais mokėjimų asignavimais, atsirandančiais dėl išmokų mokėjimo sustabdymo pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 41 straipsnį.

5. Išorės asignuotosios pajamos, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalies c punkte, gaunamos dėl Europos laisvosios prekybos asociacijos (toliau – ELPA) valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose, kaip nurodyta 21 straipsnio 2 dalies e punkte, tvarkomos pagal prie Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas) pridėtą Protokolą Nr. 32;

6. Kartu su informacija, numatyta 3 dalyje, atitinkama Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia informaciją apie automatiškai perkeltus asignavimus, įskaitant susijusias sumas ir šio straipsnio nuostatą, pagal kurią tie asignavimai buvo perkelti.

7. Nediferencijuotieji asignavimai, dėl kurių teisinis įsipareigojimas prisiimamas finansinių metų pabaigoje, išmokami iki kitų finansinių metų pabaigos.

8. Nedarant poveikio 4 daliai, į rezervą įtraukti asignavimai ir asignavimai personalo išlaidoms neperkeliami. Šiame straipsnyje personalo išlaidos apima Sąjungos institucijų narių ir darbuotojų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atlyginimus ir išmokas.

*13 straipsnis*

**Išsamios nuostatos dėl asignavimų anuliavimo ir perkėlimo**

1. Įsipareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, nurodyti 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte, gali būti perkeliami tik tuo atveju, jei įsipareigojimų nebuvo galima įvykdyti iki finansinių metų gruodžio 31 d. dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo leidimus suteikiančio pareigūno, ir jei parengiamuosiuose etapuose jau padaryta pakankama pažanga, kad būtų galima pagrįstai tikėtis, kad jie bus įvykdyti ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. arba pastatų projektų atveju – ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.

2. 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyti parengiamieji etapai, kurie užbaigiami ne vėliau kaip finansinių metų gruodžio 31 d., kad būtų galima atlikti perkėlimą į kitus finansinius metus, yra visų pirma šie:

a) individualių biudžetinių įsipareigojimų, kaip apibrėžta 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, atveju – galimų rangovų, naudos gavėjų, apdovanojimų laimėtojų arba atstovų atrankos užbaigimas;

▼B

b) bendrų biudžetinių įsipareigojimų, kaip apibrėžta 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte, atveju – finansavimo sprendimo priėmimas arba konsultacijų su atitinkamais kiekvienos Sąjungos institucijos departamentais, siekiant priimti finansavimo sprendimą, užbaigimas.

3. Pagal 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą perkelti asignavimai, kurie nebuvo priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. arba su pastatų projektais susijusių sumų atveju – ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d., automatiškai anuliuojami.

Apie tokiu būdu anuliuotus asignavimus Komisija per vieną mėnesį nuo jų anuliavimo pagal pirmą pastraipą praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

*14 straipsnis*

**Įsipareigojimų panaikinimas**

1. Tais atvejais, kai biudžetiniai įsipareigojimai panaikinami bet kuriais finansiniais metais po tų metų, kuriais jie buvo prisiimti, dėl veiksmų, kuriems jie buvo numatyti, visiško arba dalinio neįgyvendinimo, tokius panaikintus įsipareigojimus atitinkantys asignavimai anuliuojami, nebent reglamentuose (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 514/2014 būtų numatyta kitaip, ir nedarant poveikio šio reglamento 15 straipsniui.

2. Reglamentuose (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 514/2014 nurodyti įsipareigojimų asignavimai automatiškai panaikinami pagal tuos reglamentus.

3. Šis straipsnis netaikomas 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išorės asignuotosioms pajamoms.

*15 straipsnis*

**Galimybė vėl panaudoti panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus**

1. Reglamentuose (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/14 ir (ES) Nr. 514/2014 nurodytus panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus gali būti leidžiama vėl naudoti, jei išimtinai dėl Komisijos kaltės padaroma akivaizdi klaida.

Tuo tikslu Komisija išnagrinėja ankstesniais finansiniais metais panaikintus įsipareigojimus ir, atsižvelgdama į poreikius, ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų vasario 15 d. priima sprendimą, ar būtina leisti vėl naudoti atitinkamus asignavimus.

2. Papildomai prie šio straipsnio 1 dalyje nurodyto atvejo, panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus gali būti leidžiama vėl naudoti tais atvejais, kai:

a) panaikinami įsipareigojimai, numatyti programai, laikantis veiklos lėšų rezervo, sukurto pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 20 straipsnį, įgyvendinimo tvarkos;

b) panaikinami įsipareigojimai, numatyti programai, skirti konkrečiai mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) naudingai finansinei priemonei, valstybei narei nutraukus dalyvavimą tos finansinės priemonės įgyvendinime, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 39 straipsnio 2 dalies septintoje pastraipoje.

▼B

3. Įsipareigojimų asignavimus, atitinkančius įsipareigojimų, panaikintų dėl atitinkamų mokslinių tyrimų projektų visiško arba dalinio neįgyvendinimo, sumą taip pat gali būti leidžiama vėl naudoti mokslinių tyrimų programai, kuriai priklauso projektai, ar tolesnei programai įgyvendinti, vykdant biudžeto procedūrą

*16 straipsnis*

**Taisyklės, taikytinos pavėluotai priėmus biudžetą**

1. Jei finansinių metų pradžioje biudžetas nėra galutinai priimtas, taikoma SESV 315 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta procedūra (laikinųjų dvyliktųjų dalių režimas). Įsipareigojimai gali būti vykdomi, o mokėjimai atliekami laikantis šio straipsnio 2 dalyje nustatytų apribojimų.

2. Įsipareigojimus galima vykdyti pagal kiekvieną skyrių, neviršijant vieno ketvirtadalio ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje visų leistųjų asignavimų, pridedant vieną dvyliktąją už kiekvieną praėjusį mėnesį.

Biudžeto projekte numatyta asignavimų riba neturi būti viršijama.

Mokėjimus galima atlikti kas mėnesį pagal kiekvieną skyrių, neviršijant ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje leistųjų asignavimų vienos dvyliktosios dalies. Tačiau ta suma turi neviršyti vienos dvyliktosios tame pačiame biudžeto projekto skyriuje numatytų asignavimų dalies.

3. Ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje leistieji asignavimai, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, suprantami kaip biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus, pripažinti asignavimai, atlikus koregavimą dėl tais finansiniais metais padarytų perkėlimų.

4. Jei to reikia siekiant užtikrinti Sąjungos veiksmų tęstinumą ir dėl valdymo poreikių, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali leisti daryti išlaidas, viršijančias vieną laikinąją dvyliktąją dalį, bet neviršijančias iš viso keturių laikinųjų dvyliktųjų dalių, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, tiek įsipareigojimų, tiek mokėjimų, kurie viršija tuos, kuriuos automatiškai galima leisti vykdyti pagal 1 ir 2 dalis, atžvilgiu. Taryba nedelsdama Europos Parlamentui perduoda savo sprendimą dėl tokio leidimo.

Pirmoje pastraipoje nurodytas sprendimas įsigalioja po 30 dienų nuo jo priėmimo, nebent Europos Parlamentas imtųsi kurio nors iš šių veiksmų:

a) jį sudarančių narių balsų dauguma nuspręstų prieš baigiantis 30 dienų laikotarpiui sumažinti tas išlaidas; tokiu atveju Komisija turi pateikti naują pasiūlymą;

▼B

b) informuotų Tarybą ir Komisiją, kad nepageidauja sumažinti išlaidų; tokiu atveju sprendimas turi įsigalioti prieš baigiantis 30 dienų laikotarpiui.

Papildomas dvyliktąsias dalis leidžiama naudoti visas ir jos turi būti nedalomos.

5. Jei, konkretaus skyriaus atveju, pagal 4 dalį leistų daryti keturių laikinųjų dvyliktųjų dalių nepakanka išlaidoms, kurios yra būtinos siekiant išvengti Sąjungos veiksmų srityje, kuriai taikomas atitinkamas skyrius, tęstinumo pertrūkio, padengti, išimties tvarka gali būti duotas leidimas viršyti asignavimų sumą, įrašytą į ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamą skyrių. Europos Parlamentas ir Taryba veikia laikydamiesi 4 dalyje numatytos tvarkos. Tačiau jokiu atveju negali būti viršyta bendra visų asignavimų suma, numatyta ankstesnių finansinių metų biudžete arba pasiūlytame biudžeto projekte.

*3 SKYRIUS*

***Subalansuotumo principas***

*17 straipsnis*

**Apibrėžtis ir taikymo sritis**

1. Pajamos ir mokėjimų asignavimai turi būti subalansuoti.

2. Laikantis biudžeto principų, Sąjunga ir 70 bei 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai negali imti paskolų.

*18 straipsnis*

**Finansinių metų likutis**

1. Kiekvienų finansinių metų likutis įtraukiamas į kitų finansinių metų biudžetą kaip pajamos perviršio atveju arba kaip mokėjimų asignavimai deficito atveju.

2. Pajamų arba mokėjimų asignavimų sąmata, nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, įtraukiama į biudžetą biudžeto procedūros metu ir taisomajame rašte, kuris pateikiamas pagal šio reglamento 42 straipsnį. Sąmatos parengiamos pagal Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 608/2014 ([1]) 1 straipsnį.

3. Pateikus kiekvienų finansinių metų preliminarias ataskaitas, bet koks neatitikimas tarp tų ataskaitų ir sąmatų įrašomas į kitų finansinių metų biudžetą parengiant taisomąjį biudžetą, skirtą tik tam neatitikimui. Tokiu atveju Komisija pateikia taisomojo biudžeto projektą tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai per 15 dienų nuo preliminarių ataskaitų pateikimo dienos.

([1]) 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 608/2014, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės (OL L 168, 2014 6 7, p. 29).

▼B

*4 SKYRIUS*

***Apskaitos vieneto principas***

*19 straipsnis*

**euro naudojimas**

1. Daugiametė finansinė programa ir biudžetas sudaromi ir vykdomi eurais, o sąskaitos pateikiamos eurais. Tačiau 77 straipsnyje nurodytų pinigų srautų tikslais apskaitos pareigūnas, avansinių sąskaitų atveju – avansinių mokėjimų administratoriai, o Komisijos ir EIVT administracinio valdymo poreikiams – atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas įgaliojami vykdyti operacijas kitomis valiutomis.

2. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatoms, nustatytoms konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse ar konkrečiose sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų, susitarimuose dėl įnašo ir finansavimo susitarimuose, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas perskaičiuoja valiutą taikydamas dienos euro keitimo kursą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje tą dieną, kurią leidimus suteikiantis departamentas parengia mokėjimo pavedimą arba vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti.

Jeigu toks dienos euro keitimo kursas neskelbiamas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas taiko 3 dalyje nurodytą kursą.

3. 82, 83 ir 84 straipsniuose numatytų sąskaitų tikslais kitos valiutos į eurą perskaičiuojamos remiantis mėnesio euro buhalteriniu keitimo kursu. Tą buhalterinį keitimo kursą nustato Komisijos apskaitos pareigūnas remdamasis bet kuriuo, jo nuomone, patikimu informacijos šaltiniu pagal ankstesnio mėnesio, ėjusio prieš tą mėnesį, kurį nustatomas keitimo kursas, priešpaskutinės darbo dienos kursą.

4. Valiutų perskaičiavimo operacijos atliekamos taip, kad nedarytų didelio poveikio Sąjungos bendro finansavimo dydžiui ar žalingo poveikio biudžetui. Kai tikslinga, euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas gali būti apskaičiuojamas pagal tam tikro laikotarpio dienos keitimo kurso vidurkį.

*5 SKYRIUS*

***Universalumo principas***

*20 straipsnis*

**Taikymo sritis**

Nedarant poveikio 21 straipsniui, visos pajamos padengia visus mokėjimų asignavimus. Nedarant poveikio 27 straipsniui, į biudžetą įrašoma visa pajamų ir išlaidų suma, jų nekoreguojant jų viena kitos atžvilgiu.

▼B

*21 straipsnis*

**Asignuotosios pajamos**

1. Išorės asignuotosios pajamos ir vidaus asignuotosios pajamos naudojamos konkretiems išlaidų punktams finansuoti.

2. Išorės asignuotąsias pajamas sudaro:

a) konkretūs papildomi valstybių narių finansiniai įnašai į toliau nurodytų rūšių veiksmus ir programas:

   i) tam tikras papildomas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programas;

   ii) tam tikrus Sąjungos finansuojamus išorės pagalbos veiksmus ar programas, kuriuos valdo Komisija;

b) asignavimai, susiję su Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo, įsteigto prie ES sutarties ir SESV pridėtu Protokolu Nr. 37 dėl EAPB sutarties galiojimo pabaigos finansinių padarinių ir dėl Anglies ir plieno mokslinių tyrimų fondo, gautomis pajamomis;

c) palūkanos už indėlius ir baudos, numatytos Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 ([1]);

d) konkrečiam tikslui numatytos pajamos, pavyzdžiui, fondų pajamos, subsidijos, dovanos ir testamentu paliktas turtas, įskaitant kiekvienai konkrečiai Sąjungos institucijai numatytas pajamas;

e) trečiųjų valstybių arba įstaigų, kurios nėra įsteigtos pagal SESV ar Euratomo sutartį, finansiniai įnašai į Sąjungos veiklą;

f) 3 dalyje nurodytos vidaus asignuotosios pajamos, tiek, kiek jos papildo šioje dalyje nurodytas išorės asignuotąsias pajamas;

g) pajamos iš konkurencijos principais grindžiamos Jungtinių tyrimų centro (JRC) vykdomos veiklos, kuri apima:

   i) dotacijų ir viešųjų pirkimų procedūras, kuriose dalyvauja JRC;

   ii) trečiųjų šalių vardu JRC vykdomą veiklą;

   iii) veiklą, kuri vykdoma pagal administracinį susitarimą su kitomis Sąjungos institucijomis arba kitais Komisijos departamentais pagal 59 straipsnį, siekiant teikti technines mokslines paslaugas.

([1]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

▼B

3. Vidaus asignuotąsias pajamas sudaro:

a) iš trečiųjų šalių už jų prašymu patiektas prekes, suteiktas paslaugas arba atliktus darbus gautos pajamos;

b) pajamos, gautos iš pagal 101 straipsnį grąžintų neteisingai išmokėtų sumų;

c) įplaukos už kitiems Sąjungos institucijos departamentams arba kitoms Sąjungos institucijoms arba organams patiektas prekes, suteiktas paslaugas ir atliktus darbus, įskaitant kitų Sąjungos institucijų arba organų atlyginamas jų vardu išmokėtas komandiruočių išmokas;

d) gautos draudimo išmokos;

e) pajamos iš pastatų ir žemės nuomos bei pardavimo;

f) finansinėms priemonėms arba biudžeto garantijoms grąžinamos sumos pagal 209 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą;

g) pajamos, gautos iš vėliau kompensuotų mokesčių pagal 27 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktą.

4. Asignuotosios pajamos perkeliamos į kitus metus ir pervedamos pagal 12 straipsnio 4 dalies b ir c punktus bei pagal 32 straipsnį.

5. Pagrindiniu aktu galima asignuoti pajamas, kurios jame numatytos, konkretiems išlaidų punktams. Jeigu pagrindiniame akte nenurodyta kitaip, tokios pajamos yra vidaus asignuotosios pajamos.

6. Biudžetas apima eilutes, skirtas išorės ir vidaus asignuotosioms pajamoms, ir visais įmanomais atvejais yra nurodoma suma.

*22 straipsnis*

**Struktūra, skirta asignuotosioms pajamoms ir atitinkamų asignavimų skyrimui parodyti**

1. Nedarant poveikio šio straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktui ir 24 straipsniui, struktūrą, skirtą asignuotosioms pajamoms parodyti biudžete, sudaro:

a) kiekvienos Sąjungos institucijos skirsnio pajamų suvestinėje: biudžeto eilutė, į kurią įrašomos pajamos;

b) išlaidų suvestinėje: pastabos, įskaitant bendras pastabas, kuriose nurodoma, į kurias biudžeto eilutes galima įrašyti asignavimus, atitinkančius skirtas asignuotąsias pajamas.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytu atveju daromas simbolinis įrašas *pro memoria*, o pajamų sąmata pateikiama susipažinti pastabose.

▼B

2. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias pajamas, skiriami automatiškai kaip įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kai Sąjungos institucija yra gavusi pajamų, išskyrus šiuos atvejus:

a) 21 straipsnio 2 dalies a punkte numatytu atveju valstybių narių finansinių įnašų atžvilgiu ir kai susitarime dėl įnašo sumos nurodytos eurais, įsipareigojimų asignavimai gali būti skiriami, valstybei narei pasirašius susitarimą dėl įnašo;

b) 21 straipsnio 2 dalies b punkte ir 21 straipsnio 2 dalies g punkto i ir iii papunkčiuose numatytais atvejais įsipareigojimų asignavimai gali būti skiriami, kai tik apskaičiuojamos gautinos sumos;

c) 21 straipsnio 2 dalies c punkte numatytu atveju sumas įtraukus į pajamų suvestinę išlaidų suvestinėje numatomi įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai.

Šios dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyti asignavimai naudojami pagal 20 straipsnį.

3. Gautinų sumų, nurodytų 21 straipsnio 2 dalies b ir g punktuose, sąmatos siunčiamos apskaitos pareigūnui užregistruoti.

*23 straipsnis*

**Valstybių narių įnašai į mokslinių tyrimų programas**

1. Valstybių narių įnašai į tam tikrų papildomų mokslinių tyrimų programų finansavimą, numatyti Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 5 straipsnyje, mokami taip:

a) septynios dvyliktosios į biudžetą įtrauktos sumos dalys sumokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų sausio 31 d.;

b) likusios penkios dvyliktosios dalys sumokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų liepos 15 d.

2. Kai biudžetas nėra galutinai priimtas iki finansinių metų pradžios, 1 dalyje numatyti įnašai grindžiami į ankstesnių finansinių metų biudžetą įtraukta suma.

3. Visi įnašai arba papildomi mokėjimai, kuriuos valstybės narės turi sumokėti į biudžetą, įtraukiami į Komisijos sąskaitą ar sąskaitas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo lėšų pareikalavimo.

4. Atlikti mokėjimai įtraukiami į sąskaitą, numatytą Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014, ir jiems taikomos tame reglamente nustatytos sąlygos.

▼B

*24 straipsnis*

**Asignuotosios pajamos, atsirandančios dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose**

1. Biudžeto struktūrą, skirtą pajamoms, atsirandančioms dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose, parodyti, sudaro:

a) pajamų suvestinėje – biudžeto eilutė su simboliniu įrašu *pro memoria*, skirta visai kiekvienos iš ELPA valstybių įnašo sumai finansiniais metais parodyti;

b) išlaidų suvestinėje – priedas, kuris yra neatskiriama biudžeto dalis ir kuriame išvardijamos visos biudžeto eilutės, apimančios Sąjungos veiklą, kurioje dalyvauja ELPA valstybės ir pateikiama informacija apie numatomą su kiekvienos iš ELPA valstybių dalyvavimu susijusią sumą.

2. Pagal EEE susitarimo 82 straipsnį iš ELPA valstybių metinio dalyvavimo sumų, kaip Komisijai patvirtino EEE jungtinis komitetas pagal EEE susitarimo Protokolo Nr. 32 1 straipsnio 5 dalį, finansinių metų pradžioje skiriamos visos atitinkamų įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų sumos.

3. Pajamų, gaunamų iš ELPA valstybių finansinių įnašų, naudojimas turi būti stebimas atskirai.

*25 straipsnis*

**Dovanojamas turtas**

1. Sąjungos institucijos gali priimti bet kokį Sąjungai dovanojamą turtą, pavyzdžiui, fondų pajamas, subsidijas, dovanas ir testamentu paliktą turtą.

2. Priimant 50 000 EUR ar didesnės vertės dovanojamą turtą, su kuriuo yra susijusios finansinės išlaidos, įskaitant tolesnes išlaidas, viršijančias 10 % dovanojamo turto vertės, būtina gauti Europos Parlamento ir Tarybos leidimą. Dėl tokio leidimo Europos Parlamentas ir Taryba nusprendžia per du mėnesius nuo atitinkamų Sąjungos institucijų prašymo gavimo datos. Jei per tą laiką prieštaravimų nepareiškiama, atitinkamos Sąjungos institucijos priima galutinį sprendimą dėl dovanojamo turto priėmimo. Atitinkamos Sąjungos institucijos savo prašyme Europos Parlamentui ir Tarybai paaiškina finansines išlaidas, susijusias su Sąjungai dovanojamo turto priėmimu.

*26 straipsnis*

**Įmonių teikiama parama**

1. Įmonių teikiama parama – susitarimas, pagal kurį juridinis asmuo nepiniginiu įnašu remia renginį ar veiklą reklamos ar įmonių socialinės atsakomybės tikslais.

▼B

2. Remdamiesi konkrečiomis vidaus taisyklėmis, kurios skelbiamos jų atitinkamose interneto svetainėse, Sąjungos institucijos ir organai išimties tvarka gali priimti nepiniginę įmonių teikiamą paramą, jeigu:

a) tinkamai laikomasi nediskriminavimo, proporcingumo, vienodo požiūrio taikymo ir skaidrumo principų visais įmonių teikiamos paramos priėmimo procedūros etapais;

b) tokia parama prisidedama prie teigiamo Sąjungos įvaizdžio ir ji yra tiesiogiai susijusi su pagrindiniu renginio ar veiklos tikslu;

c) dėl tokios paramos nekyla interesų konfliktas ir ji nėra susijusi tik su socialiniais renginiais;

d) renginys ar veikla nėra išimtinai finansuojami įmonių teikiamos paramos lėšomis;

e) paslauga mainais už įmonių teikiamą paramą apsiriboja viešu rėmėjo prekių ženklo arba pavadinimo matomumu;

f) paramos teikimo procedūros metu rėmėjas nėra vienoje iš 136 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir nėra duomenų bazėje, nurodytoje 142 straipsnio 1 dalyje, užregistruotas kaip subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje.

3. Jei įmonių teikiamos paramos vertė viršija 5 000 EUR, rėmėjas įtraukiamas į viešąjį registrą, kuriame nurodoma informacija dėl remiamo renginio ar veiklos rūšies.

*27 straipsnis*

**Atskaitymų ir valiutos kurso koregavimo taisyklės**

1. Iš mokėjimo prašymų, kurie paskui perduodami grynajai sumai sumokėti, gali būti atskaitomos:

a) nuobaudos, skirtos sutarčių šalims arba naudos gavėjams;

b) nuolaidos, grąžinamosios išmokos ir lengvatos pagal atskiras sąskaitas faktūras ir išlaidų ataskaitas;

c) palūkanos, gautos atliekant išankstinio finansavimo mokėjimus;

d) dėl nepagrįstai išmokėtų sumų padaryti koregavimai.

Pirmos pastraipos d punkte nurodyti koregavimai gali būti daromi tiesiogiai išskaitant sumas iš naujo tarpinio mokėjimo arba likučio išmokėjimo tam pačiam gavėjui pagal tą skyrių, straipsnį ir už tuos finansinius metus, kurių atžvilgiu buvo išmokėta per didelė suma.

▼B

Pirmos pastraipos c ir d punktuose nurodytiems atskaitymams taikomos Sąjungos apskaitos taisyklės.

2. Sąjungai patiektų prekių arba suteiktų paslaugų kaina, į kurią įeina valstybių narių pagal prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų kompensuojami mokesčiai, priskiriama biudžetui kaip suma be mokesčių.

3. Sąjungai patiektų prekių arba suteiktų paslaugų kaina, į kurią įeina trečiųjų valstybių pagal atitinkamus susitarimus kompensuojami mokesčiai, gali būti priskiriama biudžetui kaip bet kuri iš toliau nurodytų sumų:

a) suma be mokesčių;

b) suma su mokesčiais.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytu atveju vėliau kompensuoti mokesčiai laikomi vidaus asignuotosiomis pajamomis.

4. Gali būti daromi biudžeto vykdymo metu atsiradusių valiutos kursų skirtumų koregavimai. Galutinis pelnas arba nuostolis įtraukiamas į finansinių metų likutį.

*6 SKYRIUS*

***Konkretumo principas***

*28 straipsnis.*

**Bendrosios nuostatos**

1. Asignavimai numatomi konkretiems tikslams pagal antraštinę dalį ir skyrių. Skyriai toliau dalijami į straipsnius ir punktus.

2. Komisija ir kitos Sąjungos institucijos biudžete gali perkelti asignavimus laikydamosi konkrečių 29–32 straipsniuose nustatytų sąlygų.

Asignavimai gali būti perkelti tik į biudžeto eilutes, kuriose biudžete yra leisti asignavimai arba kuriose yra simbolinis įrašas *pro memoria*.

29, 30 ir 31 straipsniuose nurodytos ribos apskaičiuojamos prašymo dėl perkėlimo pateikimo metu, darant nuorodą į biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus, numatytus asignavimus.

Apskaičiuojant 29, 30 ir 31 straipsniuose nurodytas ribas turi būti atsižvelgiama į sumą, gautą sudėjus perkėlimus, kurie turi būti daromi, biudžeto eilutėje, iš kurios daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma. Į perkėlimų, kuriuos Komisija ar atitinkama kita Sąjungos institucija daro savarankiškai be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

▼B

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimų ir visa Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama informacija, susijusia su perkėlimais pagal 29, 30 ir 31 straipsnius, pateikiami atitinkami išsamūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose išdėstyta naujausia turima su asignavimų naudojimu susijusi informacija ir iki finansinių metų pabaigos reikalingų lėšų sąmatos tiek pagal tas biudžeto eilutes, į kurias asignavimai turi būti perkelti, tiek pagal tas, iš kurių jie turi būti perkelti.

*29 straipsnis*

**Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų atliekami perkėlimai**

1. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali perkelti asignavimus savo biudžeto skirsnyje:

a) iš vienos antraštinės dalies į kitą neviršijant 10 % asignavimų, skirtų tiems finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliami asignavimai;

b) iš vieno skyriaus į kitą – be apribojimų.

2. Nedarant poveikio šio straipsnio 4 daliai, likus trims savaitėms iki 1 dalyje nurodyto perkėlimo, Sąjungos institucija apie savo ketinimą atlikti perkėlimą informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia tinkamai pagrįstus prieštaravimus, taikoma 31 straipsnyje nustatyta procedūra.

3. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai savo biudžeto skirsnyje perkelti asignavimus iš vienos antraštinės dalies į kitą viršijant ribą, nurodytą šio straipsnio 1 dalies a punkte. Tiems perkėlimams taikoma 31 straipsnyje nustatyta procedūra.

4. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali savo biudžeto skirsnyje atlikti perkėlimus straipsniuose iš anksto nepranešdama Europos Parlamentui ir Tarybai.

*30 straipsnis*

**Komisijos atliekami perkėlimai**

1. Komisija savo biudžeto skirsnyje gali savarankiškai:

a) perkelti asignavimus kiekviename skyriuje;

b) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti asignavimus personalo ir administravimo išlaidoms, kurios yra bendros kelioms antraštinėms dalims, neviršijant 10 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama, ir neviršijant 30 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, į kurią perkeliama;

▼B

c) iš vieno skyriaus į kitą toje pačioje antraštinėje dalyje perkelti asignavimus veiklos išlaidoms, neviršijant 10 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama;

d) biudžeto antraštinėje dalyje, susijusioje su politikos sritimi „Tiesioginiai moksliniai tyrimai“, iš vieno skyriaus į kitą perkelti asignavimus moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, kuriuos naudoja JRC, neviršijant 15 % asignavimų, nurodytų biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama;

e) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti veiklos asignavimus moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, jei tie asignavimai yra naudojami tam pačiam tikslui;

f) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti asignavimus, skirtus fondų, kurių lėšos naudojamos taikant pasidalijamąjį valdymą, veiklos išlaidoms, išskyrus EŽŪGF atveju, jeigu atitinkami asignavimai skirti tam pačiam tikslui, kaip apibrėžta reglamente, kuriuo įsteigiamas atitinkamas fondas, arba sudaro techninės pagalbos išlaidas;

g) išimtiniais atvejais iš vienai biudžeto garantijai skirto biudžeto punkto į kitai biudžeto garantijai skirtą biudžeto punktą perkelti asignavimus, kai pastarosios garantijos bendrajame atidėjinių fonde sukauptų išteklių neužtenka pareikalautai garantijai padengti, tačiau perkelta suma vėliau turi būti atstatoma laikantis 212 straipsnio 4 dalyje nustatytos tvarkos.

Šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytos išlaidos apima kiekvienos politikos srities punktus, nurodytus 47 straipsnio 4 dalyje.

Jei Komisija perkelia EŽŪGF asignavimus pagal pirmą pastraipą po gruodžio 31 d., ji priima sprendimą ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d. Komisija per dvi savaites nuo sprendimo dėl tų perkėlimų priėmimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

Likus trims savaitėms iki šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų perkėlimų, Komisija apie savo ketinimą atlikti perkėlimus informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba nurodo tinkamai pagrįstus prieštaravimus, taikoma 31 straipsnyje nustatyta tvarka.

Nukrypdama nuo ketvirtos pastraipos, per paskutinius du finansinių metų mėnesius Komisija gali iš vienos antraštinės dalies į kitą savarankiškai perkelti personalo, išorės darbuotojų ir kitų tarnautojų išlaidoms skirtus asignavimus, neviršydama 5 % visų tų metų asignavimų. Komisija per dvi savaites nuo sprendimo dėl tų perkėlimų priėmimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

2. Komisija gali nuspręsti savo biudžeto skirsnyje iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti toliau nurodytus asignavimus, jeigu apie savo sprendimą ji nedelsiant informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą:

▼B

a) perkelti asignavimus iš šio reglamento 49 straipsnyje nurodytos antraštinės dalies „Atidėjiniai“, kai vienintelė rezervo panaudojimo sąlyga – priimti pagrindinį aktą pagal SESV 294 straipsnį;

b) tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, po finansinių metų gruodžio 1 d. įvykus tarptautinėms humanitarinėms nelaimėms ir krizėms, į antraštines dalis, susijusias su krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijomis, perkelti tų metų dar nepanaudotus asignavimus, nurodytus daugiametės finansinės programos, skirtos Sąjungos išorės veiksmams, išlaidų kategorijos antraštinėse dalyse.

*31 straipsnis*

**Sąjungos institucijų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiami pasiūlymai dėl perkėlimo**

1. Kiekviena Sąjungos institucija savo pasiūlymus dėl perkėlimo tuo pačiu metu pateikia ir Europos Parlamentui, ir Tarybai.

2. Pasiūlymus dėl mokėjimų asignavimų perkėlimo fondams, kurių lėšos naudojamos taikant pasidalijamąjį valdymą, išskyrus EŽŪGF atveju, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 10 d. Mokėjimų asignavimai gali būti perkeliami iš bet kurio biudžeto punkto. Tokiais atvejais 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių.

Jei Europos Parlamentas ir Taryba perkėlimo nepatvirtina arba patvirtina tik iš dalies, atitinkama išlaidų dalis, nurodyta 10 straipsnio 5 dalies b punkte, priskiriama prie kitų finansinių metų mokėjimų asignavimų.

3. Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendimus dėl asignavimų perkėlimų laikydamiesi 4–8 dalyse numatytos tvarkos.

4. Išskyrus skubos atvejus, Europos Parlamentas ir Taryba (pastaroji sprendžia kvalifikuota balsų dauguma) sprendimą dėl kiekvieno pasiūlymo dėl perkėlimo priima per šešias savaites nuo tos dienos, kurią abi institucijos gavo pasiūlymą. Skubos atvejais Europos Parlamentas ir Taryba sprendimą priima per tris savaites nuo pasiūlymo gavimo.

5. Kai Komisija ketina perkelti EŽŪGF asignavimus pagal šį straipsnį, pasiūlymus dėl perkėlimo Europos Parlamentui ir Tarybai ji pateikia ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 10 d. Tokiais atvejais 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių.

6. Pasiūlymas dėl perkėlimo patvirtinamas arba laikomas patvirtintu, jeigu per šešių savaičių laikotarpį:

a) jį patvirtina ir Europos Parlamentas, ir Taryba;

▼B

b) jį patvirtina viena iš institucijų – Europos Parlamentas arba Taryba, o kita institucija nesiima veiksmų;

c) nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepriima sprendimo iš dalies pakeisti pasiūlymą dėl perkėlimo arba jį atmesti.

7. 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių, nebent Europos Parlamentas arba Taryba paprašo kitaip, šiais atvejais:

a) perkeliama suma sudaro mažiau kaip 10 % biudžeto eilutės, iš kurios atliekamas perkėlimas, asignavimų ir neviršija 5 000 000 EUR;

b) perkeliami tik mokėjimų asignavimai, o visa perkėlimo suma neviršija 100 000 000 EUR.

8. Tuo atveju, jeigu viena iš institucijų – Europos Parlamentas arba Taryba pakeitė perkėlimo sumą, o kita institucija ją patvirtinto arba nesiėmė veiksmų, arba jeigu ir Europos Parlamentas, ir Taryba pakeitė perkėlimo sumą, mažesnė iš dviejų sumų laikoma patvirtinta, nebent atitinkama Sąjungos institucija atsiimtų savo pasiūlymą dėl perkėlimo.

*32 straipsnis*

**Perkėlimai, kuriems taikomos specialiosios nuostatos**

1. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias pajamas, gali būti perkelti tik tuo atveju, jei tokios pajamos naudojamos tuo tikslu, kuriam jos yra asignuotos.

2. Sprendimus dėl perkėlimų, kuriais leidžiama panaudoti neatidėliotinos pagalbos rezervą, priima Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu.

Taikant šią dalį taikoma 31 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta procedūra. Jei Europos Parlamentas ir Taryba nepritaria Komisijos pasiūlymui ir negali susitarti dėl bendros pozicijos dėl neatidėliotinos pagalbos rezervo panaudojimo, jie nepriima sprendimo dėl to pasiūlymo.

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimo iš neatidėliotinos pagalbos rezervo pateikiami atitinkami išsamūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose išdėstoma:

a) naujausia turima su asignavimų naudojimu susijusi informacija ir iki finansinių metų pabaigos reikalingų lėšų sąmata biudžeto eilutėje, į kurią asignavimai turi būti perkelti;

b) galimybių perskirstyti asignavimus analizė.

▼B

*7 SKYRIUS*

***Patikimo finansų valdymo principas ir veiklos rezultatai***

*33 straipsnis*

**Veiklos rezultatai ir ekonomiškumo, veiksmingumo bei efektyvumo principai**

1. Asignavimai naudojami laikantis patikimo finansų valdymo principo ir todėl naudojami vadovaujantis šiais principais:

a) ekonomiškumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad atitinkamos Sąjungos institucijos veiklai vykdyti naudojami ištekliai būtų suteikiami tinkamu laiku, už geriausią kainą, būtų pakankamo dydžio ir kokybės;

b) veiksmingumo principu, susijusiu su geriausiu naudotų išteklių, vykdytos veiklos ir įgyvendintų tikslų santykiu;

c) efektyvumo principu, susijusiu su numatomų tikslų įgyvendinimo vykdant veiklą mastu.

2. Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, naudojant asignavimus daugiausia dėmesio skiriama veiklos rezultatams ir tuo tikslu:

a) programų ir veiklos tikslai nustatomi *ex ante*;

b) tikslų įgyvendinimo pažanga stebima remiantis veiklos rezultatų rodikliais;

c) apie pažangą įgyvendinant tikslus ir apie su tikslų įgyvendinimu susijusias problemas Europos Parlamentui ir Tarybai pranešama pagal 41 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos h punktą ir 247 straipsnio 1 dalies e punktą.

3. Kai aktualu, apibrėžiami konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir per nustatytą laiką įgyvendintini tikslai, nurodyti 1 ir 2 dalyse, ir atitinkami, pripažinti, patikimi ir griežti rodikliai.

*34 straipsnis*

**Vertinimai**

1. Atliekami visų programų ir veiklos, susijusių su didelėmis išlaidomis, *ex ante* ir retrospektyviniai vertinimai, kurie turi būti proporcingi tikslams ir išlaidoms.

2. *Ex ante* vertinimais, kuriais remiamasi rengiant programas ir veiklą, grindžiami susijusių programų ar veiklos rezultatų duomenimis ir juose nurodomi bei išanalizuojami spręstini klausimai, Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė, tikslai, numatomas įvairių galimybių poveikis ir stebėsenos bei vertinimo tvarka.

▼B

Svarbių programų ar veiklos, kurios gali turėti didelį ekonominį poveikį, poveikį aplinkai ar socialinį poveikį, *ex ante* vertinimas gali būti atliekamas kaip poveikio vertinimas ir jo metu galėtų būti išnagrinėti ne tik pirmoje pastraipoje nustatyti vykdytini reikalavimai, bet ir įvairios įgyvendinimo metodų pasirinkimo galimybės.

3. Atliekant retrospektyvinius vertinimus įvertinami programos ar veiklos rezultatai, įskaitant tokius aspektus, kaip efektyvumas, veiksmingumas, suderinamumas, aktualumas ir ES pridėtinė vertė. Retrospektyviniai vertinimai grindžiami informacija, sukaupta taikant stebėsenos priemones ir susijusiems veiksmams nustatytus rodiklius. Jie atliekami bent kartą kiekvienos daugiametės finansinės programos įgyvendinimo laikotarpiu ir, kai įmanoma, numatant pakankamai laiko, kad būtų galima atsižvelgti į nustatytus faktus atliekant *ex ante* vertinimus arba poveikio vertinimus, kuriais remiamasi rengiant susijusias programas ir veiklą.

*35 straipsnis*

**Privaloma finansinė pažyma**

1. Kartu su bet kuriuo pasiūlymu arba iniciatyva, kuriuos Komisija, Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) arba valstybė narė pateikia teisėkūros institucijai ir kurie gali turėti įtakos biudžetui, įskaitant etatų skaičiaus pokyčius, pateikiama finansinė pažyma, kurioje nurodomi mokėjimų ir įsipareigojimų asignavimų sąmata, įvertinant įvairias galimas finansavimo galimybes ir atliekant 34 straipsnyje numatytą *ex ante* vertinimą arba poveikio vertinimą.

Kartu su teisėkūros institucijai pateikto pasiūlymo arba iniciatyvos pakeitimu, kuris gali turėti realų poveikį biudžetui, įskaitant etatų skaičiaus pokyčius, pateikiama pakeitimą siūlančios Sąjungos institucijos parengta finansinė pažyma.

Finansinėje pažymoje nurodomi finansiniai ir ekonominiai duomenys, būtini, kad teisėkūros institucija galėtų įvertinti Sąjungos veiksmų poreikį. Joje pateikiama atitinkama informacija apie suderinamumą su kita Sąjungos veikla ir galimą sinergiją.

Daugiamečių operacijų atveju finansinėje pažymoje pateikiamas numatomas įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų ir etatų, įskaitant išorės darbuotojus, metinių poreikių tvarkaraštis ir jų vidutinės trukmės ir, jei įmanoma, ilgalaikio finansinio poveikio vertinimas.

2. Biudžeto procedūros metu Komisija pateikia būtiną informaciją, kad būtų galima palyginti reikalingus asignavimų pokyčius ir finansinėje pažymoje pateiktas pradines prognozes, atsižvelgiant į pažangą, padarytą teisėkūros institucijai svarstant pateiktą pasiūlymą arba iniciatyvą.

▼B

3. Siekiant sumažinti sukčiavimo, pažeidimų ir tikslų neįgyvendinimo riziką, finansinėje pažymoje pateikiama informacija apie vidaus kontrolės sistemos sąrangą, pagal šią sistemą vykdomos kontrolės sąnaudų ir naudos sąmatą, numatomo klaidų rizikos lygio vertinimą, taip pat informaciją apie esamas ir numatomas sukčiavimo prevencijos ir apsaugos nuo sukčiavimo priemones.

Šiame vertinime atsižvelgiama į tikėtiną klaidų mastą ir rūšį, taip pat į konkrečias atitinkamos srities politikos sąlygas ir jai taikytinas taisykles.

4. Pristatydama peržiūrėtus arba naujus pasiūlymus dėl išlaidų, Komisija įvertina kontrolės sistemų sąnaudas ir naudą, taip pat numatomą klaidų rizikos lygį, kaip nurodyta 3 dalyje.

*36 straipsnis*

**Biudžeto vykdymo vidaus kontrolė**

1. Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, biudžetas vykdomas atliekant efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolę, tinkamą kiekvienam vykdymo metodui, atsižvelgiant į atitinkamas konkretiems sektoriams skirtas taisykles.

2. Biudžeto vykdymo tikslais vidaus kontrolė taikoma visais valdymo lygmenimis ir jos paskirtis – pateikti pagrįstą patikinimą, kad įgyvendinti šie tikslai:

a) operacijos yra efektyvios, veiksmingos ir ekonomiškos;

b) teikiamos patikimos ataskaitos;

c) saugomas turtas ir informacija;

d) vykdoma sukčiavimo ir pažeidimų prevencija, nustatymas, ištaisymas ir tolesnė su tokiu sukčiavimu ir pažeidimais susijusi veikla;

e) vykdomas tinkamas rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, valdymas atsižvelgiant į daugiametį programų pobūdį ir atitinkamų mokėjimų pobūdį.

3. Efektyvi vidaus kontrolė grindžiama geriausia tarptautine praktika ir visų pirma apima šiuos elementus:

a) užduočių atskyrimą;

b) tinkamą rizikos valdymo ir kontrolės strategiją, kuri apima kontrolę gavėjų lygmeniu;

c) interesų konflikto vengimą;

d) tinkamą audito seką ir duomenų vientisumą duomenų sistemose;

e) efektyvumo ir veiksmingumo stebėsenos procedūras;

▼B

f) tolesnės veiklos procedūras, nustačius vidaus kontrolės trūkumus ir išimtis;

g) periodinį patikimo vidaus kontrolės sistemos veikimo vertinimą.

4. Veiksminga vidaus kontrolė grindžiama šiais elementais:

a) tarp atitinkamų kontrolės grandinės dalyvių koordinuojamos tinkamos rizikos valdymo ir kontrolės strategijos įgyvendinimu;

b) atliktų kontrolių rezultatų prieinamumu visiems atitinkamiems kontrolės grandinės dalyviams;

c) kai tikslinga, rėmimusi įgyvendinančių partnerių valdymo deklaracijomis ir nepriklausomomis audito nuomonėmis, jei susijusio darbo kokybė yra tinkama ir priimtina ir jei jis buvo atliktas vadovaujantis sutartais standartais;

d) laiku taikomomis taisomosiomis priemonėmis, įskaitant, kai tinkama, atgrasomąsias sankcijas;

e) aiškiais ir nedviprasmiškais teisės aktais grindžiama atitinkama politika, įskaitant pagrindinius aktus dėl vidaus kontrolę reglamentuojančių elementų;

f) kartotinės kontrolės panaikinimu;

g) kontrolės sąnaudų ir naudos santykio gerinimu.

5. Jei įgyvendinimo laikotarpiu klaidų lygis nuolat išlieka didelis, Komisija nustato kontrolės sistemų trūkumus, išnagrinėja galimų taisomųjų priemonių sąnaudas bei naudą ir imasi arba pasiūlo imtis atitinkamų veiksmų, pavyzdžiui, supaprastinti taikytinas nuostatas, patobulinti kontrolės sistemas ir pertvarkyti programą arba įgyvendinimo sistemas.

*8 SKYRIUS*

***Skaidrumo principas***

*37 straipsnis*

**Ataskaitų ir biudžetų skelbimas**

1. Biudžetas sudaromas ir vykdomas, o ataskaitos pateikiamos laikantis skaidrumo principo.

2. Europos Parlamento pirmininkas užtikrina, kad galutinai priimtas biudžetas ir bet kuris taisomasis biudžetas būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Biudžetai paskelbiami per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią paskelbiama, kad jie galutinai priimti.

▼B

Laukiant, kol biudžetas bus oficialiai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisijos iniciatyva kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per keturias savaites nuo galutinio biudžeto priėmimo, Sąjungos institucijų interneto svetainėje visomis kalbomis paskelbiami galutiniai išsamūs biudžeto duomenys.

Konsoliduotosios metinės ataskaitos paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Sąjungos institucijų interneto svetainėje.

*38 straipsnis*

**Informacijos apie gavėjus ir kitos informacijos skelbimas**

1. Komisija tinkamu būdu ir laiku pateikia informaciją apie iš biudžeto finansuojamų lėšų gavėjus, kai ji vykdo biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą.

Šios dalies pirma pastraipa taip pat taikoma kitoms Sąjungos institucijoms, kai jos vykdo biudžetą pagal 59 straipsnio 1 dalį.

2. Išskyrus 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus, tinkamai atsižvelgiant į konfidencialumo ir saugumo reikalavimus, ypač asmens duomenų apsaugą, skelbiama ši informacija:

a) gavėjo vardas, pavardė (pavadinimas);

b) gavėjo buvimo vieta, t. y.:

i) gavėjo adresas, kai gavėjas yra juridinis asmuo;

ii) NUTS 2 lygio regionas, kai gavėjas yra fizinis asmuo;

c) suma, dėl kurios prisiimtas teisinis įsipareigojimas;

d) priemonės pobūdis ir tikslas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija skelbiama, tik jei ji susijusi su apdovanojimais, dotacijomis ir sutartimis, skirtais po konkursų, dotacijų skyrimo arba viešųjų pirkimų procedūrų, taip pat su ekspertais, kurie buvo atrinkti pagal 237 straipsnio 2 dalį.

3. 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija neskelbiama:

a) jei ji susijusi su stipendijomis, mokamomis fiziniams asmenims, ir kita tiesiogine parama, mokama fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, kaip nurodyta 191 straipsnio 4 dalies b punkte;

▼B

b) jei ji susijusi su labai mažos vertės sutartimis, skirtomis ekspertams, atrinktiems pagal 237 straipsnio 2 dalį, ir labai mažos vertės sutartimis, kurių vertė yra mažesnė už nurodytą I priedo 14.4 punkte;

c) jei ji susijusi su finansine parama, teikiama per finansines priemones, kurios vertė yra mažesnė nei 500 000 EUR;

d) kai dėl duomenų atskleidimo gali kilti pavojus atitinkamų asmenų ir subjektų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba gali būti pakenkta komerciniams gavėjų interesams.

Pirmos pastraipos c punkte nurodytais atvejais pateikiama informacija, susijusi tik su statistiniais duomenimis, apibendrintais pagal atitinkamus kriterijus, pavyzdžiui, gavėjų geografinę padėtį, ekonominę tipologiją, gautos paramos rūšį ir Sąjungos politikos sritį, pagal kurią suteikta tokia parama.

Fizinių asmenų atveju 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos atskleidimas grindžiamas tokiais atitinkamais kriterijais, kaip priemonės dažnumas arba rūšis ir susijusios sumos.

4. Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą naudojantys asmenys ar subjektai skelbia informaciją apie gavėjus laikydamiesi savo taisyklių ir procedūrų tiek, kiek tos taisyklės laikomos lygiavertėmis Komisijai atlikus vertinimą pagal 154 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos e punktą, ir su sąlyga, kad bet kokiam asmens duomenų skelbimui taikomos šiame straipsnyje išdėstytoms priemonėms lygiavertės apsaugos priemonės.

Pagal 63 straipsnio 3 dalį paskirtos įstaigos skelbia informaciją laikydamosi konkretiems sektoriams skirtų taisyklių. Tos konkretiems sektoriams skirtos taisyklės gali pagal atitinkamą teisinį pagrindą nukrypti nuo šio straipsnio 2 ir 3 dalių, visų pirma asmens duomenų skelbimo klausimu, jei tai pateisinama remiantis šio straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje nurodytais kriterijais ir atsižvelgiant į atitinkamo sektoriaus ypatumus.

5. 1 dalyje nurodyta informacija paskelbiama Sąjungos institucijų interneto svetainėse ne vėliau kaip metų, einančių po finansinių metų, kuriais dėl tų lėšų buvo prisiimtas teisinis įsipareigojimas, birželio 30 d.

Sąjungos institucijų interneto svetainėse pateikiama nuoroda į interneto svetainės, kurioje galima rasti 1 dalyje nurodytą informaciją, adresą, jei ši informacija nėra paskelbta tiesiogiai tam skirtoje Sąjungos institucijų interneto svetainėje.

Komisija tinkamu būdu ir laiku pateikia informaciją apie šią bendrą svetainę, įskaitant jos adreso nuorodą, kurioje galima rasti 4 dalyje nurodytų asmenų, subjektų ar įstaigų pateiktą informaciją.

▼B

6. Jei skelbiami asmens duomenys, informacija pašalinama praėjus dvejiems metams po finansinių metų, kuriais buvo prisiimtas teisinis įsipareigojimas dėl lėšų, pabaigos. Tai taikoma ir asmens duomenims, susijusiems su juridiniais asmenimis, kurių oficialiame pavadinime nurodytas vienas ar daugiau fizinių asmenų.

## III ANTRAŠTINĖ DALIS

## BIUDŽETO SUDARYMAS IR STRUKTŪRA

### *1 SKYRIUS*

### *Biudžeto sudarymas*

#### *39 straipsnis*

#### Pajamų ir išlaidų sąmatos

1. Kiekviena kita nei Komisija Sąjungos institucija iki kiekvienų metų liepos 1 d. parengia savo pajamų ir išlaidų sąmatą ir ją nusiunčia Komisijai ir tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai susipažinti.

2. Vyriausiasis įgaliotinis konsultuojasi su už vystymosi politiką, kaimynystės politiką, tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir reagavimą į krizes atsakingais Komisijos nariais jų atitinkamos kompetencijos klausimais.

3. Komisija parengia savo sąmatas ir iškart, kai jos patvirtinamos, jas nusiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai. Rengdama savo sąmatas, Komisija naudojasi 40 straipsnyje nurodyta informacija.

#### *40 straipsnis*

#### 70 straipsnyje nurodytų Sąjungos organų biudžeto sąmata

Kasmet ne vėliau kaip sausio 31 d. kiekvienas 70 straipsnyje nurodytas Sąjungos organas, vadovaudamasis savo steigimo dokumentu, Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai nusiunčia savo bendrojo programavimo dokumento projektą, apimantį jo metinį ir daugiametį programavimą ir atitinkamus žmogiškųjų ir finansinių išteklių planus.

#### *41 straipsnis*

#### Biudžeto projektas

1. Komisija biudžeto projekto pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ne vėliau kaip metų, einančių prieš biudžeto vykdymo metus, rugsėjo 1 d. Tą pasiūlymą ji perduoda nacionaliniams parlamentams susipažinti.

▼B

Biudžeto projekte pateikiama bendroji Sąjungos pajamų ir išlaidų suvestinė ir konsoliduotosios 39 straipsnyje nurodytos sąmatos. Jame taip pat gali būti pateikiamos sąmatos, kurios skiriasi nuo Sąjungos institucijų parengtų sąmatų.

Biudžeto projektas sudaromas ir pateikiamas pagal 47–52 straipsniuose nustatytus reikalavimus.

Prieš kiekvieną biudžeto projekto skirsnį pateikiamas atitinkamos Sąjungos institucijos parengtas įvadas.

Komisija parengia bendrą biudžeto projekto įvadą. Bendrą įvadą sudaro finansinės lentelės, kuriose pateikiami pagrindiniai duomenys pagal antraštines dalis ir pagrindžiami vienų finansinių metų asignavimų pokyčiai, palyginti su kitų metų asignavimų pokyčiais, pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas.

2. Siekdama pateikti tikslesnes ir patikimesnes prognozes dėl galiojančių teisės aktų ir svarstomų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio biudžetui, Komisija prie biudžeto projekto prideda orientacinio ateinančių metų finansinio programavimo dokumentą, suskirstytą pagal išlaidų kategorijas, politikos sritis ir biudžeto eilutes. Visas finansinis programavimas apima 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ([1]) 30 punkte nurodytas išlaidų kategorijas. Pateikiamos išlaidų kategorijų, kurios nenurodytos to Tarpinstitucinio susitarimo 30 punkte, duomenų suvestinės.

Priėmus biudžeto projektą, orientacinio finansinio programavimo dokumentas atnaujinamas įtraukiant biudžeto procedūros ir kitų atitinkamų sprendimų rezultatus.

3. Prie biudžeto projekto Komisija prideda:

a) lentelę, kurioje palyginamas kitoms Sąjungos institucijoms parengtas biudžeto projektas ir kitų Sąjungos institucijų Komisijai atsiųstos pradinės sąmatos ir, kai taikytina, nurodomos priežastys, kodėl biudžeto projekte pateikiamos sąmatos, kurios skiriasi nuo kitų Sąjungos institucijų parengtų sąmatų;

b) bet kurį darbinį dokumentą, kurį ji laiko naudingu, susijusį su Sąjungos institucijų etatų planais, į kurį įtraukiamas naujausias patvirtintas etatų planas ir kuriame:

   i) nurodomi visi Sąjungos įdarbinti darbuotojai, nurodant pagal įdarbinimo sutarties rūšį;

   ii) pateikiamas etatų bei išorės personalo ir lyčių pusiausvyros politikos pareiškimas;

([1]) OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

▼B

iii) metų, einančių iki biudžeto projekto pateikimo metų, paskutinę dieną faktiškai užimtų etatų skaičius ir tais pačiais metais faktiškai užimtų etato ekvivalentų skaičiaus metinis vidurkis, nurodant etatų pasiskirstymą pagal pareigybių lygius, lytį ir administracinius vienetus;

iv) pagal politikos sritis suskirstytų etatų planas;

v) kiekvienos išorės darbuotojų kategorijos pradinis numatytas etato ekvivalentų skaičius, remiantis leistaisiais asignavimais, ir asmenų, kurie faktiškai dirba metų, kuriais pateikiamas biudžeto projektas, pradžioje, skaičius, nurodant jų pasiskirstymą pagal pareigų grupę ir atitinkamai pagal pareigybių lygius;

c) darbinis dokumentas, kuriame pateikiamos 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų pajamos ir išlaidos, taip pat visa informacija apie personalą, kaip nurodyta šios pastraipos b punkte;

d) darbinis dokumentas dėl planuojamo asignavimų naudojimo finansiniais metais ir neįvykdytų įsipareigojimų;

e) darbinis dokumentas dėl administravimui skirtų asignavimų, kuriame nurodomos administracinės išlaidos, kurias Komisija turės vykdyti pagal savo biudžeto skirsnį;

f) darbinis dokumentas dėl bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų, kuriame taip pat pateikiamas rezultatų ir numatomos tolesnės veiklos įvertinimas;

g) darbinis dokumentas dėl tarptautinių organizacijų finansavimo, kuriame pateikiama:

i) visų įnašų, suskirstytų pagal Sąjungos programas ar fondus ir pagal tarptautines organizacijas, suvestinė;

ii) motyvų pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl veiksmingiau yra Sąjungai finansuoti šias tarptautines organizacijas, o ne veikti tiesiogiai;

h) programų suvestinės arba kiti atitinkami dokumentai, kuriuose nurodyta:

i) prie kurių sričių Sąjungos politikos ir kurių tikslų įgyvendinimo prisidedama pagal programą;

ii) aiškus Sąjungos lygmens intervencijos pagrindas laikantis, *inter alia*, subsidiarumo principo;

iii) pažanga, įgyvendinant programos tikslus, kaip nurodyta 33 straipsnyje;

▼B

iv) visapusiškas pagrindimas, įskaitant siūlomų asignavimų dydžio pokyčių sąnaudų ir naudos analizę;

v) informacija apie programos įgyvendinimo einamaisiais ir ankstesniais finansiniais metais rodiklius;

i) mokėjimų tvarkaraščio suvestinė, kurioje pagal programas ir pagal išlaidų kategorijas apibendrinami mokėjimai, atliktini vėlesniais finansiniais metais siekiant įgyvendinti biudžeto projekte siūlomus biudžeto įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti ankstesniais finansiniais metais.

Jei viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės naudojasi finansinėmis priemonėmis, su tomis priemonėmis susijusi informacija įtraukiama į 4 dalyje nurodytą darbinį dokumentą.

4. Jei Komisija naudojasi finansinėmis priemonėmis, prie biudžeto projekto ji prideda darbinį dokumentą, kuriame kiekvienos finansinės priemonės atveju pateikiama:

a) nuoroda į finansinę priemonę ir jos pagrindinį aktą, taip pat bendras priemonės apibūdinimas, jos poveikis biudžetui, jos trukmė ir Sąjungos įnašo pridėtinė vertė;

b) vykdymo procese dalyvaujančios finansų įstaigos, įskaitant bet kokius klausimus, susijusius su 155 straipsnio 2 dalies taikymu;

c) finansinės priemonės įnašas įgyvendinant atitinkamos programos tikslus, įvertintas taikant nustatytus rodiklius, įskaitant, kai taikytina, geografinę diversifikaciją;

d) numatytos operacijos, įskaitant tikslines apimtis, grindžiamas tiksliniu svertu ir planuojamu sutelkti privačiuoju kapitalu arba, jei tai nenustatyta, dėl esamų finansinių priemonių kylančiu sverto koeficientu;

e) biudžeto eilutės, atitinkančios susijusias operacijas, suvestinius biudžetinius įsipareigojimus ir mokėjimus iš biudžeto;

f) vidutinis laikotarpis tarp biudžetinio įsipareigojimo dėl finansinių priemonių ir teisinių įsipareigojimų dėl atskirų projektų, išreikštų nuosavo kapitalo ar skolos forma, jei tas laikotarpis viršija trejus metus;

g) pajamos ir mokėjimų susigrąžinimas pagal 209 straipsnio 3 dalį, pateikiami atskirai, įskaitant jų panaudojimo įvertinimą;

h) investicijų į nuosavą kapitalą vertė, palyginti su ankstesniais metais;

▼B

i) rizikai ir įsipareigojimams skirta bendra atidėjinių suma, taip pat visa informacija apie Sąjungos finansinės rizikos poziciją, įskaitant visus neapibrėžtuosius įsipareigojimus;

j) turto nuvertėjimas ir pareikalautos garantijos ankstesniais metais ir atitinkami bendri duomenys;

k) finansinės priemonės įgyvendinimo rezultatai, įskaitant padarytas investicijas, tikslinį ir pasiektą sverto ir didinamąjį poveikį; taip pat sutelkto privačiojo kapitalo suma;

l) bendrajame atidėjinių fonde sukaupti ištekliai ir, kai taikoma, patikos sąskaitos likutis.

Pirmoje pastraipoje nurodytame darbiniame dokumente taip pat pateikiama administracinių išlaidų, susijusių su valdymo mokesčiais ir kitomis finansinėmis ir veiklos sąnaudomis, sumokėtomis už finansinių priemonių valdymą, apžvalga (iš viso, pagal valdančiąją šalį ir pagal valdomą finansinę priemonę).

Metinės biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros metu Komisija paaiškina pirmos pastraipos f punkte nurodyto laikotarpio trukmės priežastis ir, kai tinkama, pateikia laikotarpio sutrumpinimo veiksmų planą.

Pirmoje pastraipoje nurodytame darbiniame dokumente lentelėje aiškiai ir glaustai apibendrinama informacija apie kiekvieną finansinę priemonę.

5. Jei Sąjunga yra suteikusi biudžeto garantiją, Komisija kartu su biudžeto projektu pateikia darbinį dokumentą, kuriame apie kiekvieną biudžeto garantiją ir apie bendrą atidėjinių fondą pateikiama ši informacija:

a) nuoroda į biudžeto garantiją ir jos pagrindinį aktą, taip pat bendras biudžeto garantijos apibūdinimas, jos poveikis biudžeto finansiniams įsipareigojimams, jos trukmė ir Sąjungos paramos pridėtinė vertė;

b) biudžeto garantijos šalys, įskaitant visus klausimus, susijusius su 155 straipsnio 2 dalies taikymu;

c) biudžeto garantijos įnašas įgyvendinant biudžeto garantijos tikslus, įvertintas taikant nustatytus rodiklius, įskaitant, kai taikytina, geografinę diversifikaciją ir privačiojo sektoriaus išteklių mobilizavimą;

d) suvestinė informacija apie operacijas, kurioms taikoma biudžeto garantija, suskirstyta pagal sektorius, šalis ir priemones, įskaitant, kai taikytina, portfelius ir su kitais Sąjungos veiksmais derinamą paramą;

▼B

e) gavėjams pervesta suma, taip pat pagal biudžeto garantiją remiamais projektais pasiekto sverto poveikio įvertinimas;

f) tuo pačiu pagrindu, kaip nurodyta d punkte, grindžiama suvestinė informacija apie reikalavimus mokėti pagal biudžeto garantiją, nuostolius, grąžą, susigrąžintas sumas ir visus kitus gautus mokėjimus;

g) informacija apie bendro atidėjinių fondo finansų valdymą, veiklos rezultatus ir riziką ankstesnių kalendorinių metų pabaigoje;

h) bendro atidėjinių fondo faktinė atidėjinių norma ir, kai taikytina, vėlesnės operacijos pagal 213 straipsnio 4 dalį;

i) bendro atidėjinių fondo finansiniai srautai ankstesniais kalendoriniais metais, taip pat dideli sandoriai ir kita aktuali informacija apie Sąjungos finansinės rizikos poziciją;

j) pagal 210 straipsnio 3 dalį atliekamas biudžeto lėšomis dengiamų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsiradusių dėl biudžeto garantijų ar finansinės paramos, tvarumo įvertinimas.

6. Jei Komisija naudojasi Sąjungos išorės veiksmų patikos fondais, prie biudžeto projekto ji prideda išsamų darbinį dokumentą dėl tų patikos fondų lėšomis remiamos veiklos, įskaitant:

a) jų vykdymą, apimant, *inter alia*, informaciją apie stebėsenos susitarimus su patikos fondų lėšas naudojančiais subjektais;

b) jų valdymo sąnaudas;

c) kitus įnašus nei Sąjungos įnašai;

d) preliminarų jų veiklos rezultatų įvertinimą remiantis 234 straipsnio 3 dalyje nustatytomis sąlygomis;

e) apibūdinimą, kaip jų veikla buvo prisidėta siekiant priemonės, pagal kurią buvo suteiktas Sąjungos įnašas patikos fondams, pagrindiniame akte nustatytų tikslų.

7. Komisija prie biudžeto projekto prideda savo sprendimų, kuriais skiriamos baudos konkurencijos teisės srityje, sąrašą ir kiekvienos skirtos baudos sumą, taip pat informaciją, ar tos baudos yra tapusios galutinės, ar dėl jų yra pateiktas arba dar galėtų būti pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, taip pat, jei įmanoma, informacija, kada kiekviena iš tų baudų turėtų tapti galutine.

8. Komisija prie biudžeto projekto prideda darbinį dokumentą, kuriame nurodoma kiekvienos biudžeto eilutės, kurioje gaunamos vidaus ar išorės asignuotosios pajamos:

▼B

a) numatoma gauti tokių pajamų suma;

b) iš ankstesnių metų perkelta numatoma tokių pajamų suma.

9. Komisija prie biudžeto projekto taip pat prideda bet kurį kitą darbinį dokumentą, kurį ji laiko naudingu Europos Parlamentui ir Tarybai siekiant įvertinti biudžeto prašymus.

10. Pagal Tarybos sprendimo 2010/427/ES ([1]) 8 straipsnio 5 dalį Komisija kartu su biudžeto projektu Europos Parlamentui ir Tarybai perduoda darbinį dokumentą, kuriame išsamiai pateikiamos:

a) visos su Sąjungos išorės veiksmais, įskaitant BUSP bei bendros saugumo ir gynybos politikos užduotis, susijusios administracinės ir veiklos išlaidos, finansuojamos iš biudžeto;

b) EIVT ankstesnių metų bendros administracinės išlaidos, suskirstytos į išlaidas pagal Sąjungos delegacijas ir EIVT centrinės administracijos išlaidas, taip pat veiklos išlaidos, suskirstytos pagal geografines vietoves (regionus, šalis), temines sritis, Sąjungos delegacijas ir misijas.

11. 10 dalyje nurodytame darbiniame dokumente taip pat:

a) nurodomas kiekvienos Sąjungos delegacijos, taip pat EIVT centrinės administracijos kiekvienos kategorijos kiekvieno lygio etatų skaičius ir nuolatinių bei laikinųjų etatų, įskaitant sutartininkus ir vietos darbuotojus, skaičius, patvirtintas neviršijant asignavimų;

b) nurodomas bet koks EIVT centrinės administracijos ir visų Sąjungos delegacijų etatų skaičiaus padidinimas arba sumažinimas pagal pareigybių lygius ir kategorijas, palyginti su ankstesniais finansiniais metais;

c) nurodomas finansiniams metams ir ankstesniems finansiniams metams patvirtintų etatų skaičius, taip pat etatų, kuriuos užima valstybių narių komandiruoti diplomatai ir Sąjungos pareigūnai, skaičius;

d) pateikiamas išsamus visų Sąjungos delegacijų darbuotojų, dirbusių biudžeto projekto teikimo metu, aprašas, įskaitant jų suskirstymą pagal geografines vietoves, lytį, atskiras valstybes ir misijas, nurodant į etatų planą įrašytus etatus, sutartininkus, vietos darbuotojus ir komandiruotus nacionalinius ekspertus, taip pat asignavimus, kurių biudžeto projekte prašoma tokių rūšių personalui, pateikiant atitinkamas etato ekvivalentų sąmatas remiantis prašomais asignavimais.

([1]) 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

▼B

*42 straipsnis*

**Biudžeto projekto taisomasis raštas**

Remdamasi bet kokia nauja informacija, kurios sudarant biudžeto projektą nebuvo turima, Komisija savo iniciatyva arba kitos Sąjungos institucijos prašymu, susijusiu su tai institucijai skirtu biudžeto skirsniu, gali prieš sušaukiant SESV 314 straipsnyje nurodytą Taikinimo komitetą tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti biudžeto projekto vieną ar daugiau taisomųjų raštų. Tokie raštai gali apimti taisomąjį raštą, kuriuo visų pirma atnaujinama žemės ūkio išlaidų sąmata.

*43 straipsnis*

**Valstybių narių pareigos priėmus biudžetą**

1. Europos Parlamento pirmininkas SESV 314 straipsnio 9 dalyje ir Euratomo sutarties 106a straipsnyje numatyta tvarka paskelbia, kad biudžetas galutinai priimtas.

2. Paskelbus, kad biudžetas galutinai priimtas, kiekviena valstybė narė nuo kitų finansinių metų sausio 1 d. arba nuo paskelbimo apie galutinį biudžeto priėmimą dienos, jei tai įvyksta po sausio 1 d., privalo atlikti Sąjungai mokėtinus mokėjimus, kaip nurodyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014.

*44 straipsnis*

**Taisomųjų biudžetų projektai**

1. Komisija gali pateikti taisomųjų biudžetų projektus, kurie visų pirma yra orientuoti į pajamas, šiomis aplinkybėmis siekiant:

a) į biudžetą įtraukti ankstesnių finansinių metų likutį laikantis 18 straipsnyje nustatytos tvarkos;

b) peržiūrėti nuosavų išteklių prognozę, remiantis naujausiomis ekonominėmis prognozėmis;

c) atnaujinti peržiūrėtą nuosavų išteklių ir kitų pajamų prognozę, taip pat peržiūrėti turimus mokėjimų asignavimus ir jų poreikius.

Jei yra neišvengiamų, išimtinių arba nenumatytų aplinkybių, visų pirma atsižvelgiant į Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimą, Komisija gali pateikti taisomųjų biudžetų projektus, kurie pirmiausia yra orientuoti į išlaidas.

2. Tomis pačiomis aplinkybėmis, kaip nurodyta 1 dalyje, kitų nei Komisija Sąjungos institucijų prašymai dėl taisomųjų biudžetų turi būti siunčiami Komisijai.

Prieš pateikdamos taisomojo biudžeto projektą, Komisija ir kitos atitinkamos Sąjungos institucijos išnagrinėja atitinkamų asignavimų perskirstymo galimybę, ypač atsižvelgdamos į visus galimus nevisiško asignavimų panaudojimo atvejus.

▼B

Taisomiesiems biudžetams taikomas 43 straipsnis. Taisomieji biudžetai pagrindžiami nuorodomis į biudžetą, kurio sąmatos jais taisomos.

3. Komisija, išskyrus tinkamai pagrįstas išimtines aplinkybes arba Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo atveju, kai taisomojo biudžeto projektas gali būti pateikiamas bet kuriuo atitinkamų metų metu, savo taisomųjų biudžetų projektus vienu metu pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų rugsėjo 1 d. Ji gali pridėti nuomonę prie kitų Sąjungos institucijų prašymų dėl taisomųjų biudžetų.

4. Kartu su taisomųjų biudžetų projektais pateikiami motyvų pareiškimai ir jų sudarymo metu turima informacija apie biudžeto vykdymą ankstesniais ir einamaisiais finansiniais metais.

*45 straipsnis*

**Išankstinis sąmatų ir biudžeto projektų perdavimas**

Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba gali susitarti nukelti tam tikras sąmatų perdavimo ir biudžeto projekto priėmimo bei perdavimo datas. Tačiau dėl tokio susitarimo nesutrumpinami ir nepailginami pagal SESV 314 straipsnį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį tiems tekstams svarstyti numatyti laikotarpiai.

*2 SKYRIUS*

***Biudžeto struktūra ir pateikimas***

*46 straipsnis*

**Biudžeto struktūra**

Biudžetą sudaro:

a) bendroji pajamų ir išlaidų suvestinė;

b) atskiri skirsniai, skirti kiekvienai Sąjungos institucijai (išskyrus Europos Vadovų Tarybą ir Tarybą, kurioms skirtas vienas skirsnis), suskirstyti į pajamų ir išlaidų suvestines.

*47 straipsnis*

**Biudžeto nomenklatūra**

1. Europos Parlamentas ir Taryba Komisijos pajamas ir kitų Sąjungos institucijų pajamas ir išlaidas pagal jų rūšį arba panaudojimą, kuriam jos priskirtos, suskirsto į antraštines dalis, skyrius, straipsnius ir punktus.

▼B

2. Komisijai skirto biudžeto skirsnio išlaidų suvestinė pateikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos priimtą nomenklatūrą ir yra klasifikuojama pagal išlaidų paskirtį.

Kiekviena antraštinė dalis atitinka politikos sritį, o kiekvienas skyrius paprastai atitinka programą ar veiklą.

Kiekvienoje antraštinėje dalyje gali būti įrašyti veiklos asignavimai ir administraciniai asignavimai. Vienos antraštinės dalies administraciniai asignavimai sugrupuojami į vieną skyrių.

Biudžeto nomenklatūra atitinka konkretumo, patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principus. Ja užtikrinamas aiškumas ir skaidrumas, būtini biudžeto procesui vykdyti, palengvinant pagrindinių tikslų, nurodytų atitinkamuose teisiniuose pagrinduose, nustatymą, suteikiant galimybę pasirinkti galimus politinius prioritetus ir užtikrinant veiksmingą ir efektyvų vykdymą.

3. Komisija gali paprašyti įrašyti simbolinį įrašą *pro memoria* įraše, kuriame nėra nurodyti leistini asignavimai. Toks prašymas patvirtinamas pagal 31 straipsnyje nustatytą procedūrą.

4. Jei atskirų antraštinių dalių administraciniai asignavimai yra suskirstyti pagal paskirtį, jie klasifikuojami taip:

a) išlaidos personalui, patvirtintam etatų plane, kurios apima tas išlaidas atitinkančią asignavimų sumą ir etatų skaičių etatų plane;

b) išlaidos išorės personalui ir kitos išlaidos, nurodytos 30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte ir finansuojamos pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategoriją „Administravimas“;

c) išlaidos pastatams ir kitos susijusios išlaidos, įskaitant valymą ir priežiūrą, nuomą ir nuomojimą, telekomunikacijas, vandenį, dujas ir elektrą;

d) išlaidos išorės personalui ir techninei pagalbai, tiesiogiai susijusiems su programų įgyvendinimu.

Visos tų rūšių Komisijos administracinės išlaidos, kurios yra bendros kelioms antraštinėms dalims, nurodomos atskiroje suvestinėje, klasifikuojant jas pagal rūšį.

*48 straipsnis*

**Neigiamos pajamos**

1. Biudžete negali būti neigiamų pajamų, išskyrus tuos atvejus, kai jos susidaro dėl iš viso neigiamo atlyginimo už indėlius.

2. Nuosavus išteklius, sumokėtus pagal Sprendimą 2014/335/ES, Euratomas, sudaro grynosios sumos, kurios biudžeto pajamų suvestinėje taip ir įrašomos.

▼B

*49 straipsnis*

**Atidėjiniai**

1. Kiekviename biudžeto skirsnyje gali būti antraštinė dalis „Atidėjiniai“. Asignavimai į tą antraštinę dalį įrašomi bet kuriuo iš šių atvejų:

a) biudžeto sudarymo metu nėra pagrindinio akto atitinkamam veiksmui;

b) yra rimtas pagrindas abejoti asignavimų pakankamumu arba galimybe patikimo finansų valdymo principu grindžiamomis sąlygomis panaudoti į atitinkamas biudžeto eilutes įtrauktus asignavimus.

Tos antraštinės dalies asignavimai gali būti naudojami tik atlikus perkėlimus laikantis šio reglamento 30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nustatytos tvarkos, kai pagrindinio akto priėmimui taikoma SESV 294 straipsnyje nustatyta tvarka, o visais kitais atvejais – šio reglamento 31 straipsnyje nustatytos tvarkos.

2. Esant dideliems naudojimo sunkumams, Komisija finansiniais metais gali pasiūlyti asignavimus perkelti į antraštinę dalį „Atidėjiniai“. Europos Parlamentas ir Taryba sprendimą dėl tokių perkėlimų priima 31 straipsnyje numatyta tvarka.

*50 straipsnis*

**Neigiamas rezervas**

Komisijai skirtame biudžeto skirsnyje gali būti ne didesnis kaip 200 000 000 EUR neigiamas rezervas. Tokį rezervą, kuris įtraukiamas į atskirą antraštinę dalį, sudaro tik mokėjimų asignavimai.

Tas neigiamas rezervas panaudojamas iki finansinių metų pabaigos, atliekant perkėlimą laikantis 30 ir 31 straipsniuose nustatytos tvarkos.

*51 straipsnis*

**Neatidėliotinos pagalbos rezervas**

1. Į Komisijai skirtą biudžeto skirsnį įtraukiamas neatidėliotinos pagalbos trečiosioms valstybėms rezervas.

2. 1 dalyje nurodytas rezervas panaudojamas iki finansinių metų pabaigos, atliekant perkėlimą laikantis 30 ir 32 straipsniuose nustatytos tvarkos.

*52 straipsnis*

**Biudžeto pateikimas**

1. Biudžete pateikiama:

a) bendrojoje pajamų ir išlaidų suvestinėje:

▼B

i) einamųjų finansinių metų (n metų) Sąjungos pajamų sąmata;

ii) ankstesnių finansinių metų pajamų sąmata ir n - 2 metų pajamos;

iii) n metų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai;

iv) ankstesnių finansinių metų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai;

v) n - 2 metų įsipareigotos išlaidos ir apmokėtos išlaidos; pastarosios taip pat išreiškiamos kaip procentinė n metų biudžeto dalis;

vi) atitinkamos pastabos dėl kiekvieno struktūrinio vieneto, kaip nustatyta 47 straipsnio 1 dalyje, įskaitant pagrindinio teisės akto, jeigu toks yra, nuorodas, taip pat visus atitinkamus paaiškinimus, susijusius su asignavimų pobūdžiu ir paskirtimi;

b) kiekviename skirsnyje – pajamos ir išlaidos, laikantis tos pačios a punkte nurodytos struktūros;

c) personalo atveju:

i) kiekviename skirsnyje – etatų planas, kuriame nustatomas kiekvienos tarnybos kiekvienos kategorijos ir kiekvieno pareigybės lygio etatų skaičius ir nuolatinių bei laikinųjų etatų skaičius, patvirtintas neviršijant asignavimų;

ii) personalo, kuriam atlygis mokamas iš asignavimų moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, skirtų tiesioginei veiklai, etatų planas, ir personalo, kuriam atlygis mokamas iš tų pačių asignavimų, skirtų netiesioginei veiklai, etatų planas; etatų planuose darbuotojai skirstomi pagal kategorijas ir pareigybių lygius, atskirai nurodant nuolatinius ir laikinuosius etatus, patvirtintus neviršijant asignavimų;

iii) etatų planas, kuriame nustatomas kiekvieno 70 straipsnyje nurodyto Sąjungos organo, gaunančio biudžetui priskiriamą įnašą, kiekvienos kategorijos ir kiekvieno pareigybės lygio etatų skaičius. Etatų planuose šalia finansiniams metams patvirtintų etatų skaičiaus nurodomas ankstesniais metais patvirtintas skaičius. Euratomo tiekimo agentūros personalas Komisijos etatų plane nurodomas atskirai;

d) finansinės paramos ir biudžeto garantijų atveju:

i) bendrojoje pajamų suvestinėje – atitinkamas operacijas atitinkančios biudžeto eilutės, kuriose turi būti įrašomos iš gavėjų, kurie iš pradžių neįvykdė skolinių įsipareigojimų, gautos grąžintos sumos. Tose eilutėse įrašomas simbolinis įrašas *pro memoria* ir atitinkamos pastabos;

ii) Komisijai skirtame biudžeto skirsnyje:

▼B

— biudžeto eilutės, kuriose parodomos biudžeto garantijos atitinkamų operacijų atžvilgiu. Tose eilutėse įrašomas simbolinis įrašas *pro memoria*, jei neatsirado jokių išlaidų, kurias reikia apmokėti iš galutinių išteklių;

— pastabos, kuriose pateikiamos nuorodos į pagrindinį aktą ir numatytų operacijų apimtį, trukmę ir Sąjungos tokioms operacijoms suteiktą finansinę garantiją;

iii) dokumente, pridedamame prie Komisijai skirto biudžeto skirsnio, kuriame parodoma ir atitinkama rizika:

— vykdomos kapitalo operacijos ir skolos valdymas;

— n metų kapitalo operacijos ir skolos valdymas;

e) finansinių priemonių, kurios turi būti nustatytos be pagrindinio akto, atveju:

i) biudžeto eilutės, atitinkančios atitinkamas operacijas;

ii) bendras finansinių priemonių aprašymas, įskaitant jų trukmę ir poveikį biudžetui;

iii) numatomos operacijos, įskaitant tikslines apimtis, grindžiamas numatomu sverto ir didinamuoju poveikiu;

f) pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą asmenų ar subjektų atliekamo lėšų vykdymo atveju:

i) nuoroda į atitinkamos programos pagrindinį aktą;

ii) atitinkamos biudžeto eilutės;

iii) bendras veiksmo apibūdinimas, įskaitant jo trukmę ir poveikį biudžetui;

g) visa BUSP išlaidų suma, įrašyta į skyrių pavadinimu „BUSP“, pateikiant konkrečius straipsnius, apimančius BUSP išlaidas ir konkrečias biudžeto eilutes, kuriose nurodytos bent svarbiausios atskiros misijos.

2. Be 1 dalyje nurodytų dokumentų, Europos Parlamentas ir Taryba gali prie biudžeto pridėti kitus atitinkamus dokumentus.

▼B

*53 straipsnis*

**Etatų planų taisyklės**

1. 52 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytame etatų plane kiekvienai Sąjungos institucijai arba organui nustatomos absoliučios ribos. Nedaroma jokių nustatytą ribą viršijančių paskyrimų.

Tačiau, išskyrus AD 14, AD 15 ir AD 16 pareigybių lygių atveju, kiekviena Sąjungos institucija arba įstaiga savo etatų planuose gali keisti ne daugiau kaip 10 % patvirtintų etatų skaičiaus, laikydamasi šių sąlygų:

a) nedaromas poveikis personalo asignavimų dydžiui per visus finansinius metus;

b) neviršijamas bendras kiekviename etatų plane patvirtintų etatų skaičius;

c) Sąjungos institucija ar organas kartu su kitomis Sąjungos institucijomis ir organais dalyvavo Komisijos inicijuoto darbuotojų vertinimo metu atliekamoje lyginamojoje analizėje.

Likus trims savaitėms iki antroje pastraipoje nurodytų pakeitimų Sąjungos institucija apie savo ketinimą padaryti pakeitimus informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia tinkamai pagrįstus prieštaravimus, Sąjungos institucija nedaro pakeitimų ir taikoma 44 straipsnyje nustatyta procedūra.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos pastraipos, darbo ne visą darbo dieną, kurį, vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatais, leidžia paskyrimų tarnyba, tikslai gali būti pasiekiami kitais paskyrimais.

*3 SKYRIUS*

***Biudžetinė drausmė***

*54 straipsnis*

**Daugiametės finansinės programos ir Sprendimo 2014/335/ES, Euratomas laikymasis**

Biudžete laikomasi daugiametės finansinės programos ir Sprendimo 2014/335/ES, Euratomas.

*55 straipsnis*

**Sąjungos aktų suderinamumas su biudžetu**

Jei įgyvendinant Sąjungos aktą viršijami biudžete numatyti asignavimai, toks aktas finansiniu atžvilgiu gali būti įgyvendinamas tik atitinkamai iš dalies pakeitus biudžetą.

▼B

IV ANTRAŠTINĖ

**DALIS BIUDŽETO VYKDYMAS**

*1 SKYRIUS*

***Bendrosios nuostatos***

*56 straipsnis*

**Biudžeto vykdymas pagal patikimo finansų valdymo principą**

1. Komisija biudžeto pajamas ir išlaidas vykdo pagal šį reglamentą savo atsakomybe ir neviršydama leistųjų asignavimų.

2. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, kad asignavimai būtų naudojami pagal patikimo finansų valdymo principą.

*57 straipsnis*

**Informacija apie asmens duomenų perdavimą audito tikslais**

Bet kokiame kvietime, susijusiame su dotacijomis, viešaisiais pirkimais arba apdovanojimais, kurie skiriami taikant tiesioginį valdymą, potencialūs naudos gavėjai, kandidatai, konkurso dalyviai ir kiti dalyviai pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001 informuojami, kad, siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus, jų asmens duomenys gali būti perduoti vidaus audito tarnyboms, Audito Rūmams arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF), jais taip pat gali keistis Komisijos leidimus suteikiantys pareigūnai ir vykdomosios įstaigos, nurodytos šio reglamento 69 straipsnyje, bei Sąjungos organai, nurodyti šio reglamento 70 ir 71 straipsniuose.

*58 straipsnis*

**Pagrindinis aktas ir išimtys**

1. Į biudžetą įtraukti asignavimai bet kuriam Sąjungos veiksmui naudojami tik priėmus pagrindinį aktą.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies ir taikant 3, 4 ir 5 dalyse išdėstytas sąlygas toliau nurodyti asignavimai gali būti vykdomi nepriėmus pagrindinio akto, jei veiksmai, kuriems finansuoti šie asignavimai yra skirti, priskiriami Sąjungos kompetencijai:

a) asignavimai eksperimentinio pobūdžio bandomiesiems projektams, skirtiems veiksmo įgyvendinamumui ir naudingumui nustatyti;

b) asignavimai parengiamiesiems veiksmams SESV ir Euratomo sutarties taikymo srityse, skirti pasiūlymams parengti siekiant patvirtinti būsimus veiksmus;

c) asignavimai parengiamosioms priemonėms ES sutarties V antraštinės dalies srityje;

▼B

d) asignavimai vienkartiniams veiksmams arba neapibrėžtos trukmės veiksmams, kuriuos Komisija vykdo pagal SESV ir Euratomo sutartį įgyvendindama dėl jos prerogatyvų instituciniu lygmeniu kylančias užduotis, nesusijusias su šios dalies b punkte nurodyta jos teisėkūros iniciatyvos teise teikti pasiūlymus, ir remdamasi jai tiesiogiai SESV 154, 156, 159 ir 160 straipsniais, SESV 168 straipsnio 2 dalimi, 171 straipsnio 2 dalimi ir 173 straipsnio 2 dalimi, SESV 175 straipsnio antra pastraipa, SESV 181 straipsnio 2 dalimi, SESV 190 straipsniu ir 210 straipsnio 2 dalimi bei SESV 214 straipsnio 6 dalimi ir Euratomo sutarties 70 straipsniu ir 77–85 straipsniais suteiktais konkrečiais įgaliojimais;

e) asignavimai kiekvienos Sąjungos institucijos veiklai pagal jos administracinį savarankiškumą.

3. 2 dalies a punkte nurodytų asignavimų atveju atitinkami įsipareigojimų asignavimai gali būti įtraukiami į biudžetą ne daugiau nei dvejus finansinius metus iš eilės. Bendra asignavimų bandomiesiems projektams suma bet kuriais finansiniais metais neturi viršyti 40 000 000 EUR.

4. 2 dalies b punkte nurodytų asignavimų atveju parengiamųjų veiksmų atžvilgiu laikomasi nuoseklaus požiūrio ir šie veiksmai gali būti įvairių formų. Atitinkami įsipareigojimų asignavimai gali būti įtraukiami į biudžetą ne daugiau nei trejus finansinius metus iš eilės. Procedūra, skirta atitinkamam pagrindiniam aktui priimti, užbaigiama iki trečiųjų finansinių metų pabaigos. Tos procedūros metu asignavimų priskyrimas įsipareigojimams turi atitikti parengiamųjų veiksmų specifinius bruožus, susijusius su numatoma veikla, siekiamais tikslais ir gavėjais. Todėl įsipareigotų asignavimų suma savo suma turi neatitikti numatytų paties galutinio veiksmo finansavimo priemonių.

Bendra asignavimų naujiems parengiamiesiems veiksmams, nurodytiems 2 dalies b punkte, suma bet kuriais finansiniais metais neturi viršyti 50 000 000 EUR, o bendra faktinė parengiamiesiems veiksmams jau priskirtų asignavimų suma neturi viršyti 100 000 000 EUR.

5. 2 dalies c punkte nurodytų asignavimų atveju parengiamosios priemonės turi būti trumpalaikės ir skirtos sudaryti sąlygas Sąjungos veiksmams, vykdomiems siekiant BUSP tikslų, ir būtinų teisinių priemonių patvirtinimui.

Sąjungos krizių valdymo operacijų tikslais parengiamosios priemonės yra skirtos, *inter alia*, veiklos poreikiams įvertinti, greitam pradiniam išteklių skyrimui užtikrinti arba sąlygoms pradėti veiklą vietoje sudaryti. Dėl parengiamųjų priemonių susitariama Taryboje, remiantis vyriausiojo įgaliotinio pasiūlymu.

Siekdamas užtikrinti spartų parengiamųjų priemonių įgyvendinimą, vyriausiasis įgaliotinis kuo anksčiau informuoja Europos Parlamentą ir Komisiją apie Tarybos ketinimą pradėti įgyvendinti parengiamąją priemonę ir visų pirma apie tam tikslui numatomus reikalingus išteklius. Komisija imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų greitą lėšų išmokėjimą.

▼B

Finansuojant priemones, dėl kurių susitarta Taryboje ir kurios skirtos Sąjungos krizių valdymo operacijoms pagal ES sutarties V antraštinę dalį parengti, padengiamos papildomos išlaidos, kurios susidaro tiesiogiai siunčiant į krizės vietą misiją arba grupę, kurioje, *inter alia*, dalyvauja Sąjungos institucijų darbuotojai, įskaitant draudimo didelės rizikos atveju, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas bei dienpinigius.

*59 straipsnis*

**Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų biudžeto vykdymas**

1. Komisija kitoms Sąjungos institucijoms suteikia reikalingus įgaliojimus su jomis susijusiems biudžeto skirsniams vykdyti.

2. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti joms skirtus asignavimus, Sąjungos institucijos gali viena su kita sudaryti tarnybų lygmens susitarimus, kuriais būtų nustatytos sąlygos, kuriomis reglamentuojamas paslaugų teikimas, prekių tiekimas, darbų vykdymas arba pastatų sutarčių įgyvendinimas.

Tais susitarimais sudaromos galimybės pervesti asignavimus arba susigrąžinti išlaidas, kurie susidaro juos įgyvendinant.

3. 2 dalyje nurodytus susitarimus dėl paslaugų lygio tarpusavyje taip pat gali sudaryti Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ir įstaigų departamentai ar asmenys, kuriems pavesta įgyvendinti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį, ir Europos mokyklų valdytojų tarybos Generalinio sekretoriaus tarnyba. Komisija ir kitos Sąjungos institucijos reguliariai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie susitarimus dėl paslaugų lygio, kuriuos jos sudaro su kitomis Sąjungos institucijomis.

*60 straipsnis*

**Biudžeto vykdymo įgaliojimų delegavimas**

1. Komisija ir kiekviena kita Sąjungos institucija gali deleguoti biudžeto vykdymo įgaliojimus savo departamentams vadovaudamosi šiame reglamente nustatytomis sąlygomis, savo vidaus taisyklėmis ir laikydamosi delegavimo dokumente nustatytų apribojimų. Tokiu būdu įgalioti subjektai veikia pagal jiems aiškiai suteiktus įgaliojimus.

2. Papildomai prie 1 dalies, Komisija gali su jos pačios biudžeto skirsnyje nurodytais veiklos asignavimais susijusius biudžeto vykdymo įgaliojimus deleguoti Sąjungos delegacijų vadovams ir, siekdama užtikrinti veiklos tęstinumą tų vadovų nebuvimo laikotarpiu – Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams. Toks įgaliojimų delegavimas neturi daryti poveikio Sąjungos delegacijų vadovų atsakomybei už biudžeto vykdymą. Jei Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpis yra ilgesnis nei keturios savaitės, Komisija peržiūri savo sprendimą dėl

▼B

biudžeto vykdymo įgaliojimų delegavimo. Kai Sąjungos delegacijų vadovai, o jų nebuvimo laikotarpiu – jų pavaduotojai, veikia kaip Komisijos perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, jie taiko Komisijos biudžeto vykdymo taisykles, o jų pareigos ir atskaitomybė yra tokie, kaip bet kurio kito Komisijos perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno.

Komisija gali atšaukti pirmoje pastraipoje nurodytų įgaliojimų delegavimą vadovaudamasi savo taisyklėmis.

Pirmos pastraipos tikslais vyriausiasis įgaliotinis imasi priemonių, būtinų Sąjungos delegacijų ir Komisijos departamentų bendradarbiavimui palengvinti.

3. Išimties tvarka EIVT gali su jos pačios biudžeto skirsnyje nurodytais veiklos asignavimais susijusius biudžeto vykdymo įgaliojimus deleguoti Sąjungos delegacijose dirbantiems Komisijos darbuotojams, kai tai būtina siekiant užtikrinti tokių delegacijų administravimo tęstinumą EIVT kompetentingo leidimus suteikiančio pareigūno nebuvimo valstybėje, kurioje jo delegacija yra įsteigta, laikotarpiu. Išimtiniais atvejais, kai Sąjungos delegacijose dirbantys Komisijos darbuotojai veikia kaip EIVT perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, jie taiko EIVT biudžeto vykdymo vidaus taisykles, o jų pareigos ir atskaitomybė yra tokie, kaip bet kurio kito EIVT perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno.

EIVT gali atšaukti pirmoje pastraipoje nurodytų įgaliojimų delegavimą vadovaudamasi savo taisyklėmis.

*61 straipsnis*

**Interesų konfliktas**

1. Finansų pareigūnai šios antraštinės dalies 4 skyriaus prasme, ir kiti asmenys, įskaitant bet kokio lygmens nacionalines institucijas, dalyvaujantys biudžeto įgyvendinime taikant tiesioginį, netiesioginį ir pasidalijamąjį valdymą, įskaitant su juo susijusius parengiamuosius aktus, auditą arba kontrolę, turi nesiimti jokių veiksmų, dėl kurių gali kilti jų interesų ir Sąjungos interesų konfliktas. Be to, jie imasi atitinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias interesų konfliktui vykdant jų atsakomybei tenkančias funkcijas ir būtų reaguojama į situacijas, kurios gali būti objektyviai suprantamos kaip interesų konfliktas.

2. Jei esama interesų konflikto rizikos, susijusios su nacionalinės institucijos darbuotoju, atitinkamas asmuo perduoda šį klausimą savo tiesioginiam vadovui. Jeigu tokia rizika yra darbuotojų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atveju, toks asmuo perduoda klausimą atitinkamam deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui. Atitinkamas tiesioginis vadovas arba deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas raštu patvirtina, ar nustatyta, kad esama interesų konflikto. Kai nustatyta, kad yra toks interesų konfliktas, paskyrimų tarnyba arba atitinkama nacionalinė institucija užtikrina, kad atitinkamas asmuo nutrauktų visą savo veiklą tuo klausimu. Atitinkamas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas arba atitinkama nacionalinė institucija užtikrina, kad laikantis taikytinos teisės būtų imtasi atitinkamų tolesnių veiksmų.

▼B

3. 1 dalies tikslais interesų konflikto esama tais atvejais, kai dėl priežasčių, susijusių su šeima, emociniu gyvenimu, politinėmis ar nacionalinėmis pažiūromis, ekonominiais interesais arba kitais tiesioginiais ar netiesioginiais asmeniniais interesais, kyla pavojus, kad finansų pareigūnas arba kitas asmuo, kaip nurodyta 1 dalyje, nebegalės nešališkai ir objektyviai vykdyti savo funkcijų.

*2 SKYRIUS*

***Vykdymo metodai***

*62 straipsnis*

**Biudžeto vykdymo metodai**

1. Komisija biudžetą vykdo bet kuriuo iš šių būdų:

a) tiesiogiai (tiesioginis valdymas), kaip išdėstyta 125–153 straipsniuose, per savo departamentus, įskaitant jos darbuotojus Sąjungos delegacijose vadovaujant atitinkamam delegacijos vadovui, laikantis 60 straipsnio 2 dalies arba per vykdomąsias įstaigas, kaip nurodyta 69 straipsnyje;

b) taikydama pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis (pasidalijamasis valdymas), kaip išdėstyta 63 straipsnyje ir 125–129 straipsniuose;

c) netiesiogiai (netiesioginis valdymas), kaip išdėstyta 125–149 straipsniuose ir 154–159 straipsniuose, kai tai numatyta pagrindiniame akte arba 58 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodytais atvejais, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

   i) trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;

   ii) tarptautinėms organizacijoms arba jų agentūroms 156 straipsnio prasme;

   iii) Europos investicijų bankui (toliau – EIB) arba Europos investicijų fondui (toliau – EIF), arba jiems abiems, veikiantiems kaip grupė (toliau – EIB grupė);

   iv) 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems Sąjungos organams;

   v) viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms, įskaitant valstybių narių organizacijas;

   vi) įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, įskaitant valstybių narių organizacijas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

   vii) įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

   viii) atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

▼B

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos c punkto vi papunktį reikalaujama finansinių garantijų suma gal būti nurodyta atitinkamame pagrindiniame akte ir ji gali būti apribota Sąjungos didžiausia įnašo atitinkamai įstaigai suma. Kelių garantų atveju bendros atsakomybės, kuri turi būti padengta garantijomis, sumos paskirstymas nurodomas susitarime dėl įnašo, kuriame gali būti numatyta, jog kiekvieno garanto atsakomybė turi būti proporcinga atitinkamo jų įnašo įstaigai daliai.

2. Tiesioginio valdymo tikslais Komisija gali naudoti VII, VIII, IX, X ir XII antraštinėse dalyse nurodytas priemones.

Pasidalijamojo valdymo tikslais biudžeto vykdymo priemonės yra numatomos konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse.

Netiesioginio valdymo tikslais Komisija taiko VI antraštinę dalį, o finansinių priemonių ir biudžeto garantijų atveju – VI ir X antraštines dalis. Įgyvendinimo subjektai taiko atitinkame susitarime dėl įnašo išdėstytas biudžeto vykdymo priemones.

3. Komisija yra atsakinga už biudžeto vykdymą pagal SESV 317 straipsnį ir neturi deleguoti tų užduočių trečiosioms šalims, kai tokios užduotys yra susijusios su plačiu veikimu savo nuožiūra priimant politinius sprendimus.

Sudarydama sutartis pagal šio reglamento VII antraštinę dalį Komisija neturi užsakyti atlikti užduočių, susijusių su viešosios institucijos funkcijų vykdymu ir veikimu savo nuožiūra.

*63 straipsnis*

**Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis**

1. Kai Komisija vykdo biudžetą taikydama pasidalijamąjį valdymą, su biudžeto vykdymu susijusios užduotys deleguojamos valstybėms narėms. Komisija ir valstybės narės laikosi patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo principų ir, valdydamos Sąjungos lėšas, užtikrina Sąjungos veiksmo matomumą. Tuo tikslu Komisija ir valstybės narės vykdo savo atitinkamas kontrolės ir audito pareigas ir prisiima iš to išplaukiančią atsakomybę, nustatytą šiame reglamente. Papildomos nuostatos nustatomos konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse.

2. Vykdydamos su biudžeto vykdymu susijusias užduotis, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, įskaitant teisėkūros, reguliavimo ir administracines priemones, Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, visų pirma:

a) užtikrina, kad biudžeto lėšomis finansuojami veiksmai būtų įgyvendinami tinkamai, veiksmingai ir pagal taikytinas konkretiems sektoriams skirtas taisykles;

b) pagal 3 dalį paskiria įstaigas, atsakingas už Sąjungos lėšų valdymą ir kontrolę, ir prižiūri tokias įstaigas;

▼B

c) užkerta kelią pažeidimams ir sukčiavimui, juos nustato ir pašalina;

d) vadovaudamosi šiuo reglamentu ir konkretiems sektoriams skirtomis taisyklėmis bendradarbiauja su Komisija, OLAF ir Audito Rūmais, o tų pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939 ([1]) tvirtesniame bendradarbiavime dalyvaujančių valstybių narių atveju – su Europos prokuratūra.

Siekdamos apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, valstybės narės, laikydamosi proporcingumo principo ir vadovaudamosi šiuo straipsniu bei atitinkamomis konkretiems sektoriams skirtomis taisyklėmis, vykdo *ex ante* ir *ex post* kontrolę įskaitant, kai tikslinga, reprezentatyviųjų ir (arba) rizika grindžiamų sandorių imčių patikras vietoje. Jos taip pat susigrąžina nepagrįstai išmokėtas lėšas ir prireikus tuo tikslu pradeda teismo procesą.

Valstybės narės gavėjams taiko veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas nuobaudas, numatytas konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse arba konkrečiose nacionalinės teisės nuostatose.

Atlikdama rizikos vertinimą ir atsižvelgdama į konkretiems sektoriams taikomas taisykles Komisija stebi, kaip taikomos valstybėse narėse sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Atlikdama auditą Komisija vadovaujasi proporcingumo principu ir atsižvelgia į rizikos lygį, įvertintą pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles.

3. Laikydamosi konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse nustatytų kriterijų ir procedūrų, valstybės narės tinkamu lygmeniu paskiria įstaigas, atsakingas už Sąjungos lėšų valdymą ir kontrolę. Tokios įstaigos taip pat gali vykdyti su Sąjungos lėšų valdymu nesusijusias užduotis, o tam tikras savo užduotis gali pavesti kitoms įstaigoms.

Priimdamos sprendimą dėl įstaigų paskyrimo, valstybės narės gali atsižvelgti į tai, ar valdymo ir kontrolės sistemos yra iš esmės tokios pačios, kokios jau buvo įdiegtos ankstesniu laikotarpiu, ir ar jos veikė veiksmingai.

Jei audito ir kontrolės rezultatai rodo, kad paskirtosios įstaigos nebeatitinka konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse išdėstytų kriterijų, valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų pašalinti tų įstaigų užduočių vykdymo trūkumai, be kita ko, panaikina paskyrimą pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles.

Konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse apibrėžiamas Komisijos vaidmuo šioje dalyje išdėstytame procese.

4. Pagal 3 dalį paskirtos įstaigos:

a) nustato efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolės sistemą ir užtikrina jos veikimą;

([1]) 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

▼B

b) naudoja apskaitos sistemą, kuria užtikrinamas tikslios, išsamios ir patikimos informacijos pateikimas laiku;

c) pateikia informaciją, kurios reikalaujama pagal 5, 6 ir 7 dalis;

d) užtikrina *ex post* paskelbimą pagal 38 straipsnio 2–6 dalis.

Tvarkant asmens duomenis laikomasi Reglamento (ES) 2016/679.

5. Pagal 3 dalį paskirtos įstaigos ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Komisijai pateikia:

a) išlaidų, patirtų vykdant savo užduotis per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, kaip apibrėžta konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse, ataskaitas, kurios buvo pateiktos Komisijai kompensuoti;

b) metinę galutinių audito ataskaitų ir vykdytos kontrolės santrauką, įskaitant sistemose nustatytų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis.

6. Į 5 dalies a punkte nurodytas ataskaitas įtraukiamas išankstinis finansavimas ir sumos, dėl kurių vykdomos ar užbaigtos susigrąžinimo procedūros. Prie jų pridedamas valdymo pareiškimas, kuriame patvirtinama, kad, už lėšų valdymą atsakingų asmenų nuomone:

a) informacija yra tinkamai pateikta, išsami ir tiksli;

b) išlaidos naudotos pagal numatytą paskirtį, kaip apibrėžta konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse,

c) įdiegtomis kontrolės sistemomis užtikrinamas pagrindinių sandorių teisėtumas ir tvarkingumas.

7. Prie 5 dalies a punkte nurodytų ataskaitų ir tos dalies b punkte nurodytos santraukos pridedama nepriklausomos audito įstaigos nuomonė, parengta pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. Toje nuomonėje nustatoma, ar ataskaitose teisingai ir sąžiningai atskleidžiama, ar išlaidos, kurias Komisijos prašoma kompensuoti, yra teisėtos bei tvarkingos ir ar įdiegtos kontrolės sistemos veikia tinkamai. Nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus auditą kilo abejonių dėl 6 dalyje nurodyto valdymo pareiškimo teiginių.

Atitinkamai valstybei narei pateikus pranešimą, 5 dalyje nurodytą vasario 15 d. terminą Komisija išimties tvarka gali pratęsti iki kovo 1 d.

Valstybės narės atitinkamu lygmeniu gali skelbti 5 ir 6 dalyse bei šioje dalyje nurodytą informaciją.

▼B

Be to, valstybės narės gali pateikti Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai atitinkamu lygmeniu pasirašytus pareiškimus, grindžiamus 5 ir 6 dalyse bei šioje dalyje nurodyta informacija.

8. Siekdama užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos pagal taikytinas taisykles, Komisija:

a) taiko paskirtųjų įstaigų ataskaitų tikrinimo ir pripažinimo procedūras, užtikrindama, kad ataskaitos būtų išsamios, tikslios ir teisingos;

b) Sąjungos lėšomis nefinansuoja išlaidų, kurių sumos išmokėtos pažeidžiant taikytiną teisę;

c) nutraukia mokėjimo terminus arba sustabdo mokėjimus, kai tai numatyta konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse.

Kai valstybė narė pateikia savo pastabas ir kai tik ji imasi būtinų priemonių, Komisija atšaukia visus mokėjimo terminų nutraukimus ar mokėjimų sustabdymus arba jų dalį. 74 straipsnio 9 dalyje nurodyta metinė veiklos ataskaita apima visas pareigas pagal šią dalį.

9. Konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse atsižvelgiama į Europos teritorinio bendradarbiavimo programų poreikius, visų pirma susijusius su valdymo pareiškimo turiniu, 3 dalyje išdėstytu procesu ir audito funkcija.

10. Komisija sudaro įstaigų, atsakingų už valdymo, patvirtinimo ir audito veiklą pagal konkretiems sektoriams taikomas taisykles, registrą.

11. Valstybės narės gali naudoti išteklius, kurie joms buvo skirti taikant pasidalijamąjį valdymą, kartu su operacijomis ir priemonėmis, vykdomomis pagal Reglamentą (ES) 2015/1017, laikantis atitinkamose konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse išdėstytų sąlygų.

*3 SKYRIUS*

***Europos tarnybos ir Sąjungos organai***

1 skirsnis

**Europos tarnybos**

*64 straipsnis*

**Europos tarnybų kompetencijos sritis**

1. Prieš įsteigdama naują Europos tarnybą Komisija atlieka sąnaudų ir naudos analizę ir susijusios rizikos įvertinimą, informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie jų rezultatus bei pasiūlo į Komisijai skirtą biudžeto skirsnio priedą įtraukti būtinus asignavimus.

▼B

2. Savo kompetencijos srityje Europos tarnybos:

a) vykdo privalomas užduotis, numatytas jų steigimo akte arba kituose Sąjungos teisės aktuose;

b) gali pagal 66 straipsnį vykdyti neprivalomas užduotis, kurias vykdyti leido jų valdymo komitetai, įvertinę sąnaudas bei naudą ir susijusią riziką dalyvaujančioms šalims.

3. Šis skirsnis taikomas OLAF veiklai, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, 66 straipsnį ir 67 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

4. Komisijos vidaus auditoriui tenka visa atsakomybė, nustatyta šios antraštinės dalies 8 skyriuje.

*65 straipsnis*

**Europos tarnyboms skirti asignavimai**

1. Kiekvienos Europos tarnybos privalomoms užduotimis įgyvendinti skirti leidžiami asignavimai įtraukiami į konkrečią biudžeto eilutę Komisijai skirtame skirsnyje ir išsamiai išdėstomi to skirsnio priede.

Pirmoje pastraipoje nurodytas priedas parengiamas kaip pajamų ir išlaidų suvestinė, kuri suskirstoma taip pat kaip biudžeto skirsniai.

Į tą priedą įtraukti asignavimai:

a) padengia visus kiekvienos Europos tarnybos finansų poreikius, kurių atsiranda vykdant privalomas užduotis, numatytas jos steigimo akte arba kituose Sąjungos teisės aktuose;

b) gali padengti Europos tarnybos finansų poreikius, kurių atsiranda vykdant užduotis, kurias atlikti paprašė Sutartimis ar pagal Sutartis įsteigti Sąjungos institucijos, Sąjungos organai, kitos Europos tarnybos ar agentūros, ir kurias vykdyti leidžiama pagal tarnybos steigimo aktą.

2. Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimus, susijusius su asignavimais, įtrauktais į kiekvienai Europos tarnybai skirtą priedą, Komisija deleguoja atitinkamos Europos tarnybos direktoriui pagal 73 straipsnį.

3. Kiekvienos Europos tarnybos etatų planas pridedamas prie Komisijos etatų plano.

4. Kiekvienos Europos tarnybos direktorius priima sprendimus dėl perkėlimų 1 dalyje nurodytame priede. Komisija apie tokius perkėlimus informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

▼B

*66 straipsnis*

**Neprivalomos užduotys**

1. 64 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų neprivalomų užduočių atžvilgiu Europos tarnyba gali:

a) gauti iš Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ir kitų Europos tarnybų delegavimą savo direktoriui, kartu su leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimų, susijusių su asignavimais, įtrauktais į Sąjungos institucijos, Sąjungos organo arba kitos Europos tarnybos biudžeto skirsnį, delegavimu;

b) sudaryti *ad hoc* susitarimus dėl paslaugų lygio su Sąjungos institucijomis, Sąjungos organais, kitomis Sąjungos tarnybomis arba trečiosiomis šalimis.

2. 1 dalies a punkte nurodytu atveju atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organai ir kitos Europos tarnybos nustato šių įgaliojimų delegavimo apribojimus ir sąlygas. Dėl tokio įgaliojimų delegavimo, ypač dėl jo sąlygų ir tvarkos, susitariama pagal Europos tarnybos steigimo aktą.

3. 1 dalies b punkte nurodytais atvejais Europos tarnybos direktorius pagal tarnybos steigimo aktą patvirtina konkrečias nuostatas, reglamentuojančias užduočių įgyvendinimą, patirtų išlaidų susigrąžinimą ir atitinkamų apskaitos įrašų tvarkymą. Europos tarnyba apie tokių apskaitos įrašų rezultatus praneša atitinkamoms Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams ar kitoms Europos tarnyboms.

*67 straipsnis*

**Europos tarnybų apskaitos įrašai**

1. Kiekviena Europos tarnyba parengia savo išlaidų apskaitos įrašus, pagal kuriuos galima nustatyti paslaugų, kurias ji suteikė kiekvienam iš Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ar kitų Europos tarnybų, dalį. Atitinkamos Europos tarnybos direktorius, šios tarnybos valdymo komitetui patvirtinus, patvirtina kriterijus, kuriais grindžiami apskaitos įrašai.

2. Pastabose dėl konkrečios biudžeto eilutės, į kurią įtraukta visa asignavimų kiekvienai Europos tarnybai, kuriai pagal 66 straipsnio 1 dalies a punktą buvo deleguoti leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai, suma, nurodoma tos tarnybos kiekvienam iš atitinkamų Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ir kitų Europos tarnybų teikiamų paslaugų sąnaudų sąmata. Ši sąmata grindžiama šio straipsnio 1 dalyje numatytais apskaitos įrašais.

3. Kiekviena Europos tarnyba, kuriai pagal 66 straipsnio 1 dalies a punktą buvo deleguoti leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai, praneša atitinkamoms Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams ir kitoms Europos tarnyboms apie šio straipsnio 1 dalyje numatytų apskaitos įrašų rezultatus.

▼B

4. Kiekvienos Europos tarnybos apskaitos įrašai yra neatskiriama Sąjungos ataskaitų pagal 241 straipsnį dalis.

5. Komisijos apskaitos pareigūnas, remdamasis atitinkamos Europos tarnybos valdymo komiteto pasiūlymu, gali Europos tarnybos darbuotojui deleguoti kai kurias pareigūno užduotis, susijusias su pajamų surinkimu ir išlaidų, kurias tiesiogiai patyrė atitinkama Europos tarnyba, apmokėjimu.

6. Europos tarnybos grynųjų pinigų reikmėms patenkinti Komisija valdymo komiteto pasiūlymu jos vardu gali atidaryti banko sąskaitas ar pašto žiro sąskaitas. Finansinių metų pabaigoje atitinkama Europos tarnyba ir Komisija suderina ir koreguoja kiekvienų metų galutinę pinigų srauto poziciją.

2 skirsnis

**Agentūros ir Sąjungos organai**

*68 straipsnis*

**Taikymas Euratomo tiekimo agentūrai**

Šis reglamentas taikomas Euratomo tiekimo agentūros biudžeto vykdymui.

*69 straipsnis*

**Vykdomosios įstaigos**

1. Komisija gali deleguoti įgaliojimus vykdomosioms įstaigoms Komisijos vardu ir jos atsakomybe įgyvendinti visą Sąjungos programą arba projektą, įskaitant bandomuosius projektus ir parengiamuosius veiksmus bei administracinių išlaidų vykdymą, ar jų dalį pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003 ([1]). Vykdomosios įstaigos įsteigiamos Komisijos sprendimu ir pagal Sąjungos teisę turi juridinio asmens statusą. Šios įstaigos gauna metinį įnašą.

2. Vykdomųjų įstaigų direktoriai veikia kaip deleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, kai vykdomi veiklos asignavimai, susiję su jų visiškai ar iš dalies valdomomis Sąjungos programomis.

3. Vykdomųjų įstaigų iniciatyvinis komitetas gali susitarti su Komisija, kad Komisijos apskaitos pareigūnas veiktų ir kaip atitinkamos vykdomosios įstaigos apskaitos pareigūnas. Iniciatyvinis komitetas, atsižvelgdamas į sąnaudų ir naudos kriterijus, Komisijos apskaitos pareigūnui taip pat gali pavesti dalį atitinkamos vykdomosios įstaigos apskaitos pareigūno užduočių. Abiem atvejais susitariama dėl priemonių, būtinų interesų konfliktams išvengti.

([1]) 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

▼B

*70 straipsnis*

**Pagal SESV ir Euratomo sutartį įsteigti organai**

1. Komisijai pagal šio reglamento 269 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas finansiniu pagrindų reglamentu, taikomu pagal SESV ir Euratomo sutartis įsteigtiems organams, turintiems juridinio asmens statusą ir gaunantiems įnašus, kurie priskiriami biudžetui.

2. Finansinis pagrindų reglamentas grindžiamas šiame reglamente išdėstytais principais ir taisyklėmis, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytų įstaigų ypatumus.

3. 1 dalyje nurodytų organų finansinės taisyklės turi nenukrypti nuo finansinio pagrindų reglamento, išskyrus atvejus, kai to reikia dėl jų konkrečių poreikių, ir su sąlyga, kad gaunamas Komisijos išankstinis sutikimas.

4. Sprendimą dėl 1 dalyje nurodytų organų biudžetų įvykdymo priima Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija. 1 dalyje nurodyti organai visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą būtiną papildomą informaciją, be kita ko, dalyvaudami atitinkamų organų posėdžiuose.

5. Komisijos vidaus auditorius 1 dalyje nurodytų organų atžvilgiu naudojasi tais pačiais įgaliojimais kaip ir Komisijos atžvilgiu.

6. Nepriklausomas išorės auditorius patikrina, ar kiekvieno šio straipsnio 1 dalyje nurodyto organo metinėse ataskaitose tinkamai nurodytos atitinkamo organo pajamos, išlaidos ir finansinė būklė prieš tas ataskaitas konsoliduojant su Komisijos galutinėmis ataskaitomis. Jeigu atitinkame pagrindiniame akte nenustatyta kitaip, Audito Rūmai pagal SESV 287 straipsnio 1 dalies reikalavimus parengia specialiąją metinę ataskaitą dėl kiekvieno organo. Rengdami tą ataskaitą Audito Rūmai atsižvelgia į nepriklausomo išorės auditoriaus atlikto audito rezultatus ir veiksmus, kurių imtasi dėl auditoriaus nustatytų faktų.

7. Audito Rūmams tenka visa atsakomybė už visus 6 dalyje nurodytus nepriklausomų išorės auditų aspektus, įskaitant pateiktus nustatytus faktus.

*71 straipsnis*

**Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigos**

Juridinio asmens statusą turinčios įstaigos, kurios yra įsteigtos pagrindiniu aktu ir kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, patvirtina savo finansines taisykles.

Į tas taisykles įtraukiami principai, būtini siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos lėšų finansinį valdymą.

▼B

Komisijai pagal 269 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas pavyzdiniu finansiniu reglamentu viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigoms, nustatant principus, būtinus Sąjungos lėšų patikimam finansų valdymui užtikrinti, ir kuris grindžiamas 154 straipsniu.

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų finansinės taisyklės turi nenukrypti nuo pavyzdinio finansinio reglamento, išskyrus atvejus, kai to reikia dėl jų konkrečių poreikių, ir su sąlyga, kad gaunamas Komisijos išankstinis sutikimas.

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigoms taikomos 70 straipsnio 4–7 dalys.

*4 SKYRIUS*

***Finansų pareigūnai***

1 skirsnis

**Pareigų atskyrimo principas**

*72 straipsnis*

**Pareigų atskyrimas**

1. Leidimus suteikiančio pareigūno ir apskaitos pareigūno pareigos turi būti atskirtos ir tarpusavyje nesuderinamos.

2. Kiekviena Sąjungos institucija kiekvieną finansų pareigūną aprūpina jo pareigoms atlikti reikalingais ištekliais ir parengia veiklos taisykles, kuriose išsamiai apibūdinamos jo užduotys, teisės ir pareigos.

2 skirsnis

**Leidimus suteikiantis pareigūnas**

*73 straipsnis*

**Leidimus suteikiantis pareigūnas**

1. Kiekviena Sąjungos institucija vykdo leidimus suteikiančio pareigūno pareigas.

2. Šioje antraštinėje dalyje terminas „darbuotojai“ – asmenys, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai.

3. Kiekviena Sąjungos institucija laikydamasi savo darbo tvarkos taisyklėse nustatytų sąlygų leidimus suteikiančio pareigūno pareigas deleguoja atitinkamo lygmens darbuotojams. Savo vidaus administracinėse taisyklėse ji nurodo darbuotojus, kuriems ji deleguoja tas pareigas, suteiktų įgaliojimų taikymo sritį ir tai, ar asmenys, kuriems tie įgaliojimai yra deleguoti, gali tuos įgaliojimus perdeleguoti.

4. Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai turi būti deleguojami arba perdeleguojami tik darbuotojams.

▼B

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas veikia neperžengdamas delegavimo arba perdelegavimo dokumente nustatytų ribų. Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui gali padėti vienas ar daugiau darbuotojų, kuriems jo atsakomybe pavedamas tam tikros operacijų, būtinų biudžetui vykdyti ir finansinei bei valdymo informacijai parengti, vykdymas.

6. Kiekviena Sąjungos institucija ir kiekvienas 70 straipsnyje nurodytas Sąjungos organas per dvi savaites informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Audito Rūmus ir Komisijos apskaitos pareigūną apie deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, vidaus auditorių ir apskaitos pareigūnų paskyrimą bei jų pareigų nutraukimą ir apie visas vidaus taisykles, kurias jie priima finansų klausimais.

7. Kiekviena Sąjungos institucija informuoja Audito Rūmus apie įgaliojimų delegavimo sprendimus ir avansinių lėšų administratorių paskyrimą pagal 79 ir 88 straipsnius.

*74 straipsnis*

**Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai ir pareigos**

1. Atitinkamoje Sąjungos institucijoje leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už pajamų ir išlaidų įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą, be kita ko, užtikrinant, kad būtų teikiamos veiklos rezultatų ataskaitos, ir už teisėtumo bei tvarkingumo reikalavimų laikymosi užtikrinimą ir vienodo požiūrio taikymą paramos gavėjams.

2. Šio straipsnio 1 dalies tikslais deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 36 straipsnį ir kiekvienos Sąjungos institucijos priimtus minimaliuosius standartus, tinkamai atsižvelgdamas į riziką, susijusią su finansuojamų veiksmų valdymo aplinka ir pobūdžiu, įdiegia organizacinę struktūrą ir vidaus kontrolės sistemas, tinkančias jo pareigoms atlikti. Tokia struktūra ir sistemos sukuriamos remiantis visapusiška rizikos analize, kurioje atsižvelgiama į jų ekonominio efektyvumo ir veiklos rezultatų kriterijus.

3. Vykdydamas išlaidas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prisiima biudžetinius ir teisinius įsipareigojimus, tvirtina išlaidas, leidžia atlikti mokėjimus ir imasi preliminarių priemonių asignavimams vykdyti.

4. Tam, kad vykdytų pajamas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro gautinų sumų sąmatas, nustato teises į susigrąžintinas sumas ir išduoda vykdomuosius raštus sumoms susigrąžinti. Kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atsisako nustatytų teisių.

5. Siekiant išvengti klaidų ir pažeidimų prieš leidžiant vykdyti operacijas ir sumažinti tikslų neįgyvendinimo riziką, kiekvienai operacijai taikoma bent *ex ante* kontrolė, susijusi su operacijos veiklos ir finansiniais aspektais, remiantis daugiamete kontrolės strategija, kurioje atsižvelgiama į riziką.

▼B

*Ex ante* kontrolės dažnumą ir intensyvumą nustato atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į ankstesnės kontrolės rezultatus, taip pat į rizika grindžiamus ir ekonominio efektyvumo kriterijus, remdamasis leidimus suteikiančio pareigūno atlikta rizikos analize. Kilus abejonėms už atitinkamų operacijų tvirtinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, vykdydamas *ex ante* kontrolę, prašo papildomos informacijos arba atlieka patikrą vietoje, kad gautų pakankamą užtikrinimą.

Konkrečios operacijos atveju patikrinimą atlieka kiti darbuotojai nei tie, kurie pradėjo operaciją. Patikrinimą atliekantys darbuotojai turi būti nepavaldūs operaciją pradėjusiems darbuotojams.

6. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali įdiegti *ex post* kontrolę, kad nustatytų ir ištaisytų operacijų, kurios jau buvo patvirtintos, klaidas ir pažeidimus. Tokia kontrolė gali būti organizuojama remiantis imtimi, nustatyta atsižvelgiant į riziką; vykdant tokią kontrolę atsižvelgiama į ankstesnės kontrolės rezultatus, taip pat ekonominio efektyvumo ir veiklos rezultatų kriterijus.

*Ex post* kontrolę vykdo kiti darbuotojai nei tie, kurie atsakingi už *ex ante* kontrolę. Už *ex post* kontrolę atsakingi darbuotojai turi būti nepavaldūs darbuotojams, atsakingiems už *ex ante* kontrolę.

Taisyklės ir tvarka, įskaitant laikotarpius, taikomi atliekant naudos gavėjų auditą, turi būti aiškios, nuoseklios ir skaidrios, o pasirašant susitarimą dėl dotacijos su jais turi būti supažindinami naudos gavėjai.

7. Atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai ir už biudžeto vykdymą atsakingi darbuotojai turi turėti būtinų profesinių įgūdžių.

Kiekvienoje Sąjungos institucijoje deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai ir jų darbuotojai gautų reguliariai atnaujinamą tinkamą informaciją ir mokymus apie kontrolės standartus ir atitinkamus metodus bei būdus;

b) prireikus būtų imtasi priemonių veiksmingam ir efektyviam kontrolės sistemų veikimui pagal 2 dalį užtikrinti.

8. Jei darbuotojas, dalyvaujantis sandorių finansinio valdymo ir kontrolės procese, mano, kad sprendimas, kurį jo vadovas reikalauja vykdyti arba priimti, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui arba profesinėms taisyklėms, kurių iš to darbuotojo reikalaujama laikytis, jis apie tai atitinkamai informuoja savo tiesioginį vadovą. Jei darbuotojas apie tai praneša raštu, tiesioginis vadovas turi atsakyti raštu. Jei tiesioginis vadovas nesiima veiksmų arba patvirtina pradinį sprendimą arba nurodymą ir darbuotojas mano, kad toks patvirtinimas nėra pagrįstas atsakymas į jam rūpimą klausimą, darbuotojas raštu informuoja deleguotąjį leidimus suteikiantį pareigūną. Jei tas pareigūnas neatsako per laikotarpį, kuris yra pagrįstas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, ir bet kuriuo atveju per vieno mėnesio laikotarpį, darbuotojas raštu informuoja 143 straipsnyje nurodytą atitinkamą komisiją.

▼B

Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju darbuotojas informuoja institucijas ir įstaigas, paskirtas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus ir pagal Sąjungos institucijų sprendimus dėl vidaus tyrimų, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitokios neteisėtos Sąjungos interesams kenkiančios veiklos prevencija, sąlygų. Sutartyse su išorės auditoriais, vykdančiais Sąjungos finansų valdymo auditą, turi būti numatyta išorės auditorių pareiga informuoti deleguotąjį leidimus suteikiantį pareigūną apie visus įtariamus neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atvejus, kuriais gali būti pakenkta Sąjungos interesams.

9. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas savo Sąjungos institucijai atsiskaito už savo pareigų atlikimą metinėje veiklos ataskaitoje, į kurią įtraukiama finansinė ir valdymo informacija, įskaitant kontrolės rezultatus, ir kurioje pareiškiama, kad išskyrus atvejus, kai su apibrėžtomis pajamų ir išlaidų sritimis susijusiose išlygose nurodyta kitaip, jis yra pagrįstai užtikrintas, kad:

a) ataskaitoje pateikta informacija yra tikra ir teisinga;

b) ataskaitoje apibūdintai veiklai skirti ištekliai buvo naudojami pagal numatytą paskirtį ir pagal patikimo finansų valdymo principą ir

c) įdiegtomis kontrolės procedūromis suteikiamos būtinos pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo garantijos.

Metinėje veiklos ataskaitoje pateikiama informacija apie atliktas operacijas, atsižvelgiant į strateginiuose planuose nustatytus tikslus ir veiklos rezultatų kriterijus, su tomis operacijomis susijusią riziką, suteiktų išteklių panaudojimą ir vidaus kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą. Ataskaitoje taip pat pateikiamas bendras kontrolės sąnaudų ir naudos įvertinimas ir informacija apie tai, kokiu mastu leistosiomis veiklos išlaidomis prisidedama siekiant Sąjungos strateginių tikslų ir kuriama ES pridėtinė vertė. Komisija parengia ankstesnių metų metinių veiklos ataskaitų suvestinę.

Leidimus suteikiančių pareigūnų ir, kai taikytina, Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ir agentūrų deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų metinės veiklos ataskaitos ne vėliau kaip kiekvienų kitų finansinių metų liepos 1 d. paskelbiamos atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Sąjungos tarnybos ar agentūros interneto svetainėje lengvai prieinamu būdu, taikant tinkamai pagrįstas konfidencialumo ir saugumo priežastis.

10. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienais finansiniais metais registruoja taikant derybas pagal I priedo 11.1 punkto a–f papunkčius ir 39 punktą, sudarytas sutartis. Jei derybų ir to paties deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno skirtų sutarčių santykinė dalis, palyginti su ankstesniais metais, labai padidėja arba jei ta

▼B

santykinė dalis yra daug didesnė už vidutinę Sąjungos institucijoje užregistruotą santykinę dalį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas apie tai praneša Sąjungos institucijai, nurodydamas priemones, kurių imtasi tai tendencijai pakeisti. Kiekviena Sąjungos institucija išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie derybų procedūras. Komisijos atveju, ta ataskaita pridedama prie šio straipsnio 9 dalyje nurodytos metinių veiklos ataskaitų suvestinės.

*75 straipsnis*

**Patvirtinamųjų dokumentų saugojimas, už kurį atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai**

Leidimus suteikiantis pareigūnas nustato popierinę arba elektroninę su biudžeto vykdymu susijusių patvirtinamųjų dokumentų originalų saugojimo sistemą. Tokie dokumentai saugomi bent penkerius metus nuo tos dienos, kai Europos Parlamentas patvirtina, kad finansinių metų, su kuriais susiję dokumentai, biudžetas yra įvykdytas.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, dokumentai, susiję su operacijomis, bet kuriuo atveju saugomi iki metų, einančių po tų metų, kuriais tos operacijos buvo galutinai užbaigtos, pabaigos.

Kai įmanoma, patvirtinamuosiuose dokumentuose nurodyti asmens duomenys turi būti ištrinami, kai šių duomenų nereikia biudžeto įvykdymo patvirtinimo, kontrolės ir audito tikslais. Srauto duomenų saugojimui taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

*76 straipsnis*

**Sąjungos delegacijų vadovų įgaliojimai ir pareigos**

1. Kai Sąjungos delegacijų vadovai veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį, jie yra pavaldūs Komisijai kaip Sąjungos institucijai, atsakingai už jų, kaip perdeleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, pareigų ir atsakomybės nustatymą, vykdymą, stebėseną ir vertinimą, ir glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad būtų tinkamai naudojamos lėšos, visų pirma siekdami užtikrinti finansinių sandorių teisėtumą ir tvarkingumą, patikimo finansų valdymo principo laikymąsi valdant lėšas ir veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą. Jiems taikomos Komisijos vidaus taisyklės ir Komisijos veiklos taisyklės, reglamentuojančios jiems perdeleguotų finansų valdymo užduočių vykdymą. Vykdyti pareigas jiems gali padėti Sąjungos delegacijų Komisijos darbuotojai.

Šiuo tikslu Sąjungos delegacijų vadovai imasi būtinų priemonių, kad būtų išvengta situacijų, dėl kurių galėtų kilti grėsmė Komisijos atsakomybei už jiems perdeleguotą biudžeto vykdymą, ir išvengta prioritetų konflikto, kuris gali turėti įtakos jiems perdeleguotų finansų valdymo užduočių vykdymui.

▼B

Jei susidaro antroje pastraipoje nurodyta situacija arba kyla toje pastraipoje nurodytas konfliktas, Sąjungos delegacijų vadovai nedelsdami apie tai informuoja atsakingus Komisijos ir EIVT generalinius direktorius. Tie generaliniai direktoriai imasi atitinkamų veiksmų situacijai ištaisyti.

2. Jei Sąjungos delegacijų vadovai atsiduria 74 straipsnio 8 dalyje nurodytoje situacijoje, jie šį klausimą perduoda 143 straipsnyje nurodytai komisijai. Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju jie apie tai informuoja institucijas ir įstaigas, nurodytas taikytinuose teisės aktuose.

3. Pagal 60 straipsnio 2 dalį kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai veikiantys Sąjungos delegacijų vadovai teikia ataskaitas savo deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad jis galėtų įtraukti jų ataskaitas į 74 straipsnio 9 dalyje nurodytą savo metinės veiklos ataskaitą. Sąjungos delegacijų vadovų ataskaitose pateikiama informacija apie jų delegacijoje įdiegtų vidaus kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą, taip pat apie jiems perdeleguotų operacijų valdymą, ir pateikiamas 92 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodytas patikinimas. Tos ataskaitos pridedamos prie deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno metinės veiklos ataskaitos ir pateikiamos Europos Parlamentui bei Tarybai, kai tikslinga, tinkamai atsižvelgiant į jų konfidencialumą.

Sąjungos delegacijų vadovai visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą būtiną papildomą informaciją. Tokiomis aplinkybėmis jų gali būti paprašyta dalyvauti atitinkamų įstaigų posėdžiuose ir padėti atsakingam deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

Pagal 60 straipsnio 2 dalį kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai veikiantys Sąjungos delegacijų vadovai atsako į visus Komisijos deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymus, pateiktus pačios Komisijos iniciatyva arba, vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, Europos Parlamento prašymu.

Komisija užtikrina, kad įgaliojimų perdelegavimas Sąjungos delegacijų vadovams nekliudytų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrai pagal SESV 319 straipsnį.

4. 1, 2 ir 3 dalys taikomos ir Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams, kai jie veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpiu.

## 3 skirsnis

## **Apskaitos pareigūnas**

### *77 straipsnis*

### **Apskaitos pareigūno įgaliojimai ir pareigos**

1. Kiekviena Sąjungos institucija paskiria apskaitos pareigūną, kuris toje institucijoje yra atsakingas už:

▼B

a) tinkamą mokėjimų vykdymą, pajamų surinkimą ir nustatytų gautinų sumų susigrąžinimą;

b) ataskaitų rengimą ir teikimą pagal XIII antraštinę dalį;

c) apskaitos tvarkymą pagal 82 ir 84 straipsnius;

d) apskaitos taisyklių, procedūrų ir sąskaitų plano nustatymą pagal 80–84 straipsnius;

e) apskaitos sistemų nustatymą bei tvirtinimą ir, kai tikslinga, leidimus suteikiančio pareigūno nustatytų apskaitos informacijos teikimo arba pagrindimo sistemų tvirtinimą;

f) iždo valdymą.

Pirmos pastraipos e punkte nurodytų užduočių atveju apskaitos pareigūnui suteikiami įgaliojimai bet kuriuo metu tikrinti, kaip laikomasi patvirtinimo kriterijų.

2. EIVT apskaitos pareigūnas atsako tik už EIVT vykdomą biudžeto EIVT skirsnį. Komisijos apskaitos pareigūnas lieka atsakingas už visą Komisijai skirtą biudžeto skirsnį, įskaitant apskaitos operacijas, susijusias su Sąjungos delegacijų vadovams perdeleguotais asignavimais.

Komisijos apskaitos pareigūnas taip pat veikia kaip EIVT apskaitos pareigūnas, kiek tai susiję su EIVT skirto biudžeto skirsnio vykdymu.

*78 straipsnis*

**Apskaitos pareigūno skyrimas ir jo pareigų nutraukimas**

1. Kiekviena Sąjungos institucija iš pareigūnų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, paskiria apskaitos pareigūną.

Sąjungos institucija apskaitos pareigūną parenka, remdamasi jo konkrečia kompetencija, įrodoma diplomais ar jiems prilyginama profesine patirtimi.

2. Dvi ar daugiau Sąjungos institucijų arba organų gali paskirti tą patį apskaitos pareigūną.

Tokiu atveju jos sudaro reikiamus susitarimus, kad būtų išvengta interesų konflikto.

3. Apskaitos pareigūno pareigų nutraukimo atveju nedelsiant parengiamas bandomasis balansas.

4. Apskaitos pareigūnas, kuris nustoja eiti pareigas, arba, jeigu tai neįmanoma, kuris nors jo departamento pareigūnas bandomąjį balansą ir perdavimo ataskaitą perduoda naujajam apskaitos pareigūnui.

▼B

Per vieną mėnesį nuo perdavimo dienos naujasis apskaitos pareigūnas pasirašo bandomąjį balansą, pažymėdamas, kad jį priima, ir gali padaryti išlygų.

Perdavimo ataskaitą sudaro bandomojo balanso rezultatai ir padarytos išlygos.

*79 straipsnis*

**Įgaliojimai, kuriuos gali deleguoti apskaitos pareigūnas**

Apskaitos pareigūnas, vykdydamas savo pareigas, gali tam tikras užduotis deleguoti jam pavaldiems darbuotojams ir pagal 89 straipsnio 1 dalį paskirtiems avansinių lėšų administratoriams.

Tos užduotys išdėstomos delegavimo dokumente.

*80 straipsnis*

**Apskaitos taisyklės**

1. Apskaitos taisyklės, kurias turi taikyti Sąjungos institucijos, šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti Europos tarnybos, agentūros ir Sąjungos organai, grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais apskaitos standartais, taikomais viešajam sektoriui. Tas taisykles priima Komisijos apskaitos pareigūnas, pasikonsultavęs su kitų Sąjungos institucijų, Europos tarnybų ir Sąjungos organų apskaitos pareigūnais.

2. Apskaitos pareigūnas gali nukrypti nuo 1 dalyje nurodytų standartų, jei jis mano, kad tai būtina norint teisingai parodyti turtą ir įsipareigojimus, išlaidas, pajamas ir pinigų srautus. Jei apskaitos taisykle iš esmės nukrypstama nuo tų standartų, tai nurodoma finansinių ataskaitų aiškinamosiose pastabose ir pateikiamos nukrypimo priežastys.

3. 1 dalyje nurodytose apskaitos taisyklėse nustatoma finansinių ataskaitų struktūra ir turinys, taip pat apskaitos principai, kuriais grindžiamos ataskaitos.

4. 241 straipsnyje nurodytos biudžeto įgyvendinimo ataskaitos atitinka šiame reglamente nustatytus biudžeto principus. Jose pateikiama išsami biudžeto vykdymo informacija. Jose registruojamos visos šioje antraštinėje dalyje numatytos pajamų ir išlaidų operacijos ir jos teisingai parodomos.

*81 straipsnis*

**Sąskaitų struktūra**

1. Kiekvienos Sąjungos institucijos ar organo apskaitos pareigūnas parengia ir saugo naujausius dokumentus, kuriuose apibūdinama jo Sąjungos institucijos ar organo sąskaitų struktūra ir apskaitos procedūros.

▼B

2. Pajamos ir išlaidos registruojamos kompiuterizuotoje sistemoje kaip einamosios pajamos ar išlaidos arba kaip kapitalas, atsižvelgiant į operacijos ekonominį pobūdį.

*82 straipsnis*

**Apskaitos tvarkymas**

1. Komisijos apskaitos pareigūnas yra atsakingas už suderintų sąskaitų planų, kuriuos turi taikyti Sąjungos institucijos, šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti Europos tarnybos, agentūros ir Sąjungos organai, parengimą.

2. Apskaitos pareigūnai iš leidimus suteikiančių pareigūnų gauna visą informaciją, būtiną ataskaitoms, kuriose teisingai parodoma Sąjungos institucijų finansinė ir biudžeto vykdymo padėtis, parengti. Leidimus suteikiantys pareigūnai užtikrina tos informacijos patikimumą.

3. Prieš Sąjungos institucijai arba 70 straipsnyje nurodytam Sąjungos organui patvirtinant ataskaitas, apskaitos pareigūnas jas pasirašo, patvirtindamas esąs pagrįstai užtikrintas, kad ataskaitose teisingai parodyta Sąjungos institucijos arba 70 straipsnyje nurodyto Sąjungos organo finansinė padėtis.

Tuo tikslu apskaitos pareigūnas patikrina, ar ataskaitos parengtos pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles ir 77 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas apskaitos procedūras, ir ar visos pajamos ir išlaidos yra įtrauktos į sąskaitas.

4. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal apskaitos pareigūno priimtas taisykles apskaitos pareigūnui nusiunčia finansinę ir valdymo informaciją, kurios apskaitos pareigūnui reikia jo pareigoms vykdyti.

Leidimus suteikiantis pareigūnas reguliariai ir bent jau uždarant sąskaitas pateikia apskaitos pareigūnui aktualius patikos bankų sąskaitų finansinius duomenis, kad Sąjungos lėšų panaudojimą būtų galima parodyti Sąjungos ataskaitose.

Leidimus suteikiantys pareigūnai lieka visiškai atsakingi už tinkamą jų valdomų lėšų panaudojimą, jų kontroliuojamų išlaidų teisėtumą bei tvarkingumą ir apskaitos pareigūnui siunčiamos informacijos išsamumą ir tikslumą.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos pareigūnui praneša apie visus finansų valdymo sistemos, inventorizacijos sistemos arba turto ir įsipareigojimų vertinimo sistemos pokyčius arba svarbius pakeitimus, jeigu jis teikia duomenis, skirtus Sąjungos institucijos ataskaitoms, arba jeigu šie duomenys naudojami joms pagrįsti, kad apskaitos pareigūnas galėtų patikrinti, ar laikomasi patvirtinimo kriterijų.

Apskaitos pareigūnas gali bet kuriuo metu iš naujo patikrinti jau patvirtintą finansų valdymo sistemą ir gali prašyti, kad atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas parengtų veiksmų planą, kad būtų laiku ištaisyti galimi trūkumai.

▼B

Leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už apskaitos pareigūnui siunčiamos informacijos išsamumą.

6. Apskaitos pareigūnas yra įgaliotas patikrinti gautą informaciją ir atlikti bet kokius tolesnius patikrinimus, kurie, jo nuomone, yra būtini, kad būtų galima pasirašyti ataskaitas.

Apskaitos pareigūnas prireikus daro išlygas, tiksliai paaiškindamas tokių išlygų pobūdį ir taikymo sritį.

7. Sąjungos institucijos apskaitos sistema naudojama tam, kad biudžeto ir finansinę informaciją būtų galima sisteminti taip, kad skaičius būtų galima įrašyti, klasifikuoti ir užregistruoti.

8. Apskaitos sistemą sudaro bendrosios sąskaitos ir biudžeto sąskaitos. Sąskaitos tvarkomos eurais pagal kalendorinius metus.

9. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali tvarkyti išsamias valdymo ataskaitas.

10. Apskaitos sistemai ir 241 straipsnyje nurodytoms ataskaitoms parengti reikalingi patvirtinamieji dokumentai saugomi bent penkerius metus nuo tos dienos, kurią Europos Parlamentas patvirtina, kad finansinių metų biudžetas, su kuriuo tie dokumentai yra susiję, yra įvykdytas.

Tačiau dokumentai, susiję su operacijomis, kurios nėra galutinai užbaigtos, saugomi iki metų, einančių po tų metų, kuriais operacijos yra užbaigtos, pabaigos. Srauto duomenų saugojimui taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

Kiekviena Sąjungos institucija nusprendžia, kuriame departamente turi būti saugomi patvirtinamieji dokumentai.

*83 straipsnis*

**Biudžeto sąskaitų turinys ir tvarkymas**

1. Kiekvieno biudžeto poskyrio biudžeto sąskaitose parodoma:

a) išlaidų atveju:

i) biudžete leistieji asignavimai, įskaitant į taisomuosius biudžetus įtrauktus asignavimus, perkelti asignavimai, surinkus asignuotąsias pajamas atsirandantys asignavimai, asignavimų perkėlimai ir visi esami asignavimai;

ii) finansinių metų įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai;

b) pajamų atveju:

i) į biudžetą įtrauktos sąmatos, įskaitant į taisomuosius biudžetus įtrauktas sąmatas, asignuotosios pajamos ir visa pajamų sąmatų suma;

▼B

ii) finansiniais metais nustatytos teisės ir susigrąžintos sumos;

c) iš ankstesnių finansinių metų perkelti įsipareigojimai, kuriuos dar reikia apmokėti, ir pajamos, kurios dar turi būti susigrąžintos.

Pirmos pastraipos a punkte nurodyti įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai įtraukiami ir parodomi atskirai.

2. Biudžeto sąskaitose atskirai parodomas:

a) perkeltų asignavimų ir einamųjų finansinių metų asignavimų panaudojimas;

b) neįvykdytų įsipareigojimų panaikinimas.

Pajamų dalyje atskirai parodomos ankstesnių finansinių metų sumos, kurios dar turi būti susigrąžintos.

*84 straipsnis*

**Bendrosios sąskaitos**

1. Bendrosiose sąskaitose chronologine tvarka taikant dvejybinio įrašo metodą įrašomi visi įvykiai ir operacijos, kurie turi įtakos Sąjungos institucijų ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodytų agentūrų bei Sąjungos organų ekonominei ir finansinei padėčiai, turtui ir įsipareigojimams.

2. Likučiai ir bendrųjų sąskaitų pokyčiai įrašomi į apskaitos žurnalus.

3. Visi apskaitos įrašai, įskaitant sąskaitų koregavimus, turi būti grindžiami patvirtinamaisiais dokumentais, su kuriais tie įrašai yra susiję.

4. Apskaitos sistemoje turi būti užtikrinta aiški visų apskaitos įrašų audito seka.

*85 straipsnis*

**Banko sąskaitos**

1. Vykdydamas iždo valdymo reikalavimus, apskaitos pareigūnas Sąjungos institucijos vardu gali atidaryti sąskaitas finansų įstaigose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose, arba paprašyti, kad tokios sąskaitos būtų atidarytos. Apskaitos pareigūnas taip pat yra atsakingas už tų sąskaitų uždarymą arba užtikrinimą, kad jos būtų uždarytos.

2. Banko sąskaitų atidarymą, tvarkymą ir naudojimą reglamentuojančiose sąlygose, atsižvelgiant į vidaus kontrolės reikalavimus, nustatoma, kad čekius, banko kredito pervedimo pavedimus arba visus kitus banko operacijų dokumentus privalo pasirašyti vienas ar daugiau tinkamai įgaliotų darbuotojų. Instrukcijų vadovą turi pasirašyti ne mažiau kaip du tinkamai įgalioti darbuotojai arba apskaitos pareigūnas.

▼B

3. Įgyvendinant programą arba veiksmą, Komisijos vardu gali būti atidarytos patikos sąskaitos, kad jas galėtų valdyti subjektas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ar vi papunktį.

Tokios sąskaitos atidaromos leidimus suteikiančio pareigūno, atsakingo už programos arba veiksmo įgyvendinimą, atsakomybe, pritariant Komisijos apskaitos pareigūnui.

Tokios sąskaitos tvarkomos leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe.

4. Komisijos apskaitos pareigūnas parengia patikos sąskaitų atidarymo, tvarkymo, uždarymo ir naudojimo taisykles.

*86 straipsnis*

**Iždo valdymas**

1. Jei šiame reglamente nenumatyta kitaip, tik apskaitos pareigūnas yra įgaliotas valdyti pinigus ir pinigų ekvivalentus. Apskaitos pareigūnas yra atsakingas už jų saugojimą.

2. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad jo Sąjungos institucija turėtų pakankamai lėšų grynųjų pinigų poreikiams, atsirandantiems vykdant biudžetą pagal taikytinas reglamentavimo sistemos nuostatas, padengti, ir nustato procedūras, kuriomis būtų užtikrinta, kad nė vienoje iš pagal 85 straipsnio 1 dalį ir 89 straipsnio 3 dalį atidarytų sąskaitų nebūtų įsiskolinimo.

3. Mokėjimai atliekami banko kreditiniu pervedimu, čekiu arba iš avansinių sąskaitų ar specialiu apskaitos pareigūno leidimu debetine kortele, tiesioginiu debetu ar kitomis mokėjimo priemonėmis, vadovaujantis apskaitos pareigūno nustatytomis taisyklėmis.

Prieš prisiimdamas įsipareigojimą trečiosios šalies atžvilgiu, leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtina gavėjo tapatybę, nustato gavėjų juridinio asmens ir mokėjimo duomenis ir įtraukia juos į bendrą Sąjungos institucijos, už kurią atsakingas apskaitos pareigūnas, bylą, siekdamas užtikrinti skaidrumą, atskaitomybę ir tinkamą mokėjimo vykdymą.

Apskaitos pareigūnas mokėjimus gali atlikti tik tuo atveju, jeigu Sąjungos institucija, už kurią atsakingas apskaitos pareigūnas, anksčiau į bendrą bylą yra įtraukusi gavėjo juridinio asmens ir mokėjimo duomenis.

Leidimus suteikiantys pareigūnai informuoja apskaitos pareigūną apie bet kokius juridinio asmens ir mokėjimo duomenų pasikeitimus, apie kuriuos jiems praneša gavėjas, ir prieš patvirtindami mokėjimą patikrina tų duomenų galiojimą.

▼B

*87 straipsnis*

**Turto aprašas**

1. Sąjungos institucijos ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti agentūros ar Sąjungos organai tvarko turto aprašus, kuriuose nurodomas viso Sąjungos materialiojo, nematerialiojo ir finansinio turto kiekis ir vertė pagal Komisijos apskaitos pareigūno parengtą modelį.

Jos taip pat tikrina, ar jų atitinkami turto aprašo įrašai atitinka tikrąją padėtį.

Visi įsigyti objektai, kurių naudojimo trukmė yra ilgesnė nei vieni metai, kurie nėra priskiriami prie vartojimo reikmenų ir kurių įsigijimo kaina arba gamybos sąnaudos yra didesnės nei nurodyta 77 straipsnyje nurodytose apskaitos procedūrose, įtraukiami į turto aprašą ir užregistruojami ilgalaikio turto sąskaitose.

2. Sąjungos materialiojo turto pardavimas turi būti tinkamai reklamuojamas.

3. Sąjungos institucijos ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti agentūros ar Sąjungos organai patvirtina nuostatas dėl turto, įtraukto į jų atitinkamą aprašą, saugojimo ir sprendžia, kurie administraciniai departamentai yra atsakingi už inventorizacijos sistemą.

4 skirsnis

**Avansinių lėšų administratorius**

*88 straipsnis*

**Avansinės sąskaitos**

1. Išlaidoms apmokėti gali būti sukurtos avansinės sąskaitos, kai dėl susijusių nedidelių sumų atlikti mokėjimo operacijas pagal biudžeto procedūras iš esmės yra neįmanoma arba neveiksminga. Avansinės sąskaitos taip pat gali būti sukurtos pajamų, išskyrus nuosavus išteklius, rinkimui.

Sąjungos delegacijose avansinės sąskaitos taip pat gali būti naudojamos nedidelėms sumoms pagal biudžeto procedūras sumokėti, jei toks naudojimas yra veiksmingas ir efektyvus atsižvelgiant į vietos reikalavimus.

Didžiausią sumą, kurią gali sumokėti avansinių lėšų administratorius, kai atlikti mokėjimo operacijas pagal biudžeto procedūras iš esmės yra neįmanoma arba neveiksminga, nustato apskaitos pareigūnas, ta suma bet kuriuo atveju pagal kiekvieną išlaidų punktą neturi viršyti 60 000 EUR.

Tačiau krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityje avansinės sąskaitos gali būti naudojamos neribojant sumos ir laikantis atitinkamoje einamųjų finansinių metų biudžeto eilutėje

▼B

nurodyto asignavimų dydžio, dėl kurio sprendimą priėmė Europos Parlamentas ir Taryba, ir vadovaujantis Komisijos vidaus taisyklėmis.

2. Sąjungos delegacijose avansinės sąskaitos sukuriamos išlaidoms apmokėti iš Komisijai ir EIVT skirtų biudžeto skirsnių, užtikrinant visapusišką išlaidų atsekamumą.

*89 straipsnis*

**Avansinių sąskaitų sukūrimas ir administravimas**

1. Avansinė sąskaita sukuriama ir avansinių lėšų administratorius skiriamas Sąjungos institucijos apskaitos pareigūno sprendimu, priimtu remiantis atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu. Tame sprendime išdėstoma atitinkama avansinių lėšų administratoriaus ir leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybė bei pareigos.

Avansinių lėšų administratoriai parenkami iš pareigūnų arba, atsiradus poreikiui ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, iš kitų darbuotojų, arba pagal Komisijos vidaus taisyklėse nustatytas sąlygas iš krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityse Komisijos įdarbintų darbuotojų, jeigu jų darbo sutartimis atsakomybės požiūriu užtikrinamas apsaugos lygis, kuris yra lygiavertis darbuotojams pagal 95 straipsnį taikytinam apsaugos lygiui. Avansinių lėšų administratoriai parenkami atsižvelgiant į jų žinias, įgūdžius ir konkrečias kvalifikacijas, įrodomus diplomais arba atitinkama profesine patirtimi, arba įgytais išklausius atitinkamą mokymo programą.

2. Teikdamas pasiūlymus priimti sprendimus dėl avansinių sąskaitų sukūrimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) pirmenybė būtų teikiama biudžeto procedūrai, jei yra prieiga prie centrinės kompiuterizuotos apskaitos sistemos;

b) avansinės sąskaitos būtų naudojamos tik tinkamai pagrįstais atvejais.

Priimdamas sprendimus sukurti avansinę sąskaitą apskaitos pareigūnas nurodo avansinės sąskaitos tvarkymo ir naudojimo sąlygas.

Avansinių sąskaitų tvarkymo sąlygos taip pat keičiamos apskaitos pareigūno sprendimu, kurį jis priima, remdamasis atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu.

3. Avansinėms lėšoms skirtas banko sąskaitas atidaro ir kontroliuoja apskaitos pareigūnas, kuris taip pat leidžia pasirašyti sąskaitas pagal delegavimą remdamasis tinkamai pagrįstu leidimus suteikiančio atsakingo pareigūno pasiūlymu.

4. Į avansines sąskaitas pinigus perveda Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnas, o už jas yra atsakingi avansinių lėšų administratoriai.

▼B

5. Mokėjimai atliekami pagal oficialius galutinio patvirtinimo sprendimus arba atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytus mokėjimo nurodymus.

Leidimus suteikiantis pareigūnas avansinių lėšų sandorius įvykdo ne vėliau kaip iki kito mėnesio pabaigos, kad būtų galima suderinti apskaitos likutį ir banko likutį.

6. Apskaitos pareigūnas atlieka patikrinimus arba paveda juos atlikti savo departamento arba leidimus suteikiančio departamento specialiai tuo tikslu įgaliotam darbuotojui. Tie patikrinimai paprastai atliekami vietoje ir, kai būtina, neįspėjus, siekiant patikrinti, ar yra avansinių lėšų administratoriui skirtų lėšų, kaip tvarkoma buhalterinė apskaita ir ar avansinių lėšų sandoriai įvykdomi laiku. Tokių patikrinimų rezultatus apskaitos pareigūnas praneša atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

*5 SKYRIUS*

***Finansų pareigūnų atsakomybė***

1 skirsnis

**Bendrosios taisyklės**

*90 straipsnis*

**Finansų pareigūnams deleguotų įgaliojimų atšaukimas ir jų pareigų sustabdymas**

1. Atsakingus leidimus suteikiančius pareigūnus paskyrusi institucija gali bet kuriuo metu laikinai ar visam laikui atšaukti jų delegavimą arba perdelegavimą.

2. Apskaitos pareigūną ar avansinių lėšų administratorius paskyrusi institucija gali bet kuriuo metu laikinai arba visam laikui sustabdyti to pareigūno ar administratoriaus arba jų abiejų paskyrimą eiti pareigas.

3. 1 ir 2 dalimis nedaromas poveikis jokioms drausminėms priemonėms, kurių buvo imtasi tose dalyse nurodytų finansų pareigūnų atžvilgiu.

*91 straipsnis*

**Finansų pareigūnų atsakomybė už neteisėtą veiklą, sukčiavimą arba korupciją**

1. Šiuo skyriumi nedaromas poveikis jokiai galimai 90 straipsnyje nurodytų finansų pareigūnų atsakomybei pagal baudžiamąją teisę, kaip numatyta taikytinoje nacionalinėje teisėje ir galiojančiose nuostatose dėl Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir kovos su Sąjungos arba valstybių narių pareigūnų korupcija.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 92, 94 ir 95 straipsniams, kiekvienam atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, apskaitos pareigūnui ar avansinių lėšų administratoriui taikomos drausminės priemonės ir reikalavimas sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų

▼B

tarnybos nuostatuose, o šio reglamento 89 straipsnio 1 dalyje nurodytų Komisijos įdarbintų krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų sričių darbuotojų atveju – jų darbo sutartyse. Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju klausimas perduodamas institucijoms ir organams, paskirtiems remiantis taikytinais teisės aktais, visų pirma OLAF.

2 skirsnis

**Atsakingiems leidimus suteikiantiems pareigūnams taikytinos taisyklės**

*92 straipsnis*

**Leidimus suteikiantiems pareigūnams taikytinos taisyklės**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas privalo sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

2. Pareiga sumokėti kompensaciją visų pirma taikoma, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tyčia arba dėl didelio aplaidumo:

a) nustato teises į susigrąžintinas sumas arba išduoda vykdomuosius raštus sumoms susigrąžinti, priskiria išlaidas įsipareigojimams arba pasirašo mokėjimo pavedimą nesilaikydamas šio reglamento;

b) neparengia dokumento, kuriuo nustatoma gautina suma, neišduoda vykdomojo rašto sumoms susigrąžinti arba vėluoja jį išduoti, arba vėluoja išduoti mokėjimo nurodymą ir dėl to trečiosios šalys Sąjungos institucijai gali pareikšti civilinį ieškinį.

3. Deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas, gavęs įpareigojantį nurodymą, kuris, jo nuomone, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, ypač dėl to, kad nurodymo negalima įvykdyti iš jam skirtų išteklių, apie tai raštu informuoja jį delegavusią ar perdelegavusią instituciją. Jeigu šis nurodymas yra patvirtinamas raštu ir jeigu tas patvirtinimas gaunamas laiku bei yra pakankamai aiškus, nes jame aiškiai nurodomi dalykai, kuriems deleguotasis arba perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas prieštaravo, tas deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nebus laikomas atsakingu. Jis įvykdo nurodymą, nebent šis būtų akivaizdžiai neteisėtas arba juo būtų pažeidžiami atitinkami saugumo standartai.

Tokia pati procedūra taikoma tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas mano, kad sprendimas, už kurio priėmimą jis yra atsakingas, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, arba tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas, veikdamas pagal įpareigojantį nurodymą, sužino, kad dėl atvejo aplinkybių galėtų susidaryti tokia situacija.

Visus nurodymus, kurie patvirtinami šioje dalyje nurodytomis aplinkybėmis, atsakingas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas užregistruoja ir pamini savo metinėje veiklos ataskaitoje.

▼B

4. Perdelegavimo jo tarnyboje atveju deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas toliau lieka atsakingas už įdiegtų vidaus valdymo bei kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą bei už perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno parinkimą.

5. Sąjungos delegacijų vadovų ir jų pavaduotojų perdelegavimo atveju įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už įdiegtų vidaus valdymo bei kontrolės sistemų nustatymą, taip pat jų veiksmingumą ir efektyvumą. Sąjungos delegacijų vadovai yra atsakingi už tinkamą tų sistemų sukūrimą ir veikimą pagal deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno nurodymus, taip pat už lėšų valdymą ir operacijų vykdymą jų atsakomybe Sąjungos delegacijose. Prieš pradėdami eiti savo pareigas, jie išklauso specialius mokymo kursus apie leidimus suteikiančių pareigūnų užduotis ir atsakomybę, taip pat apie biudžeto vykdymą.

Sąjungos delegacijų vadovai, laikantis 76 straipsnio 3 dalies, teikia ataskaitas dėl savo atsakomybės pagal šios dalies pirmą pastraipą.

Sąjungos delegacijų vadovai Komisijos deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui kasmet pateikia užtikrinimą dėl jų delegacijose įdiegtų vidaus valdymo ir kontrolės sistemų, taip pat dėl jiems perdeleguotų operacijų valdymo ir jų rezultatų, kad leidimus suteikiantis pareigūnas galėtų parengti 74 straipsnio 9 dalyje numatytą patikinimo pareiškimą.

Ši dalis taikoma ir Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams, kai jie veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpiu.

*93 straipsnis*

**Darbuotojo padarytų finansinių pažeidimų nagrinėjimas**

1. Nedarant poveikio OLAF įgaliojimams, Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ar organų arba asmenų, kuriems patikėtas konkrečių veiksmų BUSP srityje įgyvendinimas pagal ES Sutarties V antraštinę dalį, administraciniam savarankiškumui jų darbuotojų atžvilgiu ir tinkamai atsižvelgiant į informatorių apsaugą, bet kuris iš toliau nurodytų subjektų apie visus šio reglamento arba nuostatos, susijusios su finansų valdymu ar su operacijų, susijusių su darbuotojo veikimu ar neveikimu, patikrinimu, pažeidimus praneša 143 straipsnyje nurodytai komisijai, kad ji pareikštų nuomonę:

a) už drausmines priemones atsakinga paskyrimų tarnyba;

b) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, įskaitant Sąjungos delegacijų vadovus ir, jų nebuvimo laikotarpiu, vadovų pavaduotojus, veikiančius kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį.

▼B

Kai komisiją apie tokį atvejį tiesiogiai informuoja darbuotojas, ji perduoda bylą paskyrimų tarnybai arba atitinkamai Sąjungos institucijai, Sąjungos organui, Europos tarnybai ar organui arba asmeniui ir atitinkamai informuoja tą darbuotoją. Paskyrimų tarnyba gali prašyti, kad komisija pareikštų savo nuomonę apie tą atvejį.

2. Prie prašymo pateikti komisijos nuomonę pagal 1 dalies pirmą pastraipą pridedamas faktų ir veikimo ar neveikimo, kuriuos komisijos prašoma įvertinti, aprašymas, taip pat atitinkami patvirtinamieji dokumentai, įskaitant visų atliktų tyrimų ataskaitas. Kai įmanoma, informacija pateikiama anonimine forma.

Prieš pateikdama prašymą ar bet kokią papildomą informaciją komisijai, paskyrimų tarnyba arba atitinkamu atveju leidimus suteikiantis pareigūnas suteikia atitinkamam darbuotojui galimybę pateikti savo pastabas, prieš tai pranešę jam apie pirmoje pastraipoje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, jei tas pranešimas rimtai nekliudo vykdyti tolesnio tyrimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais 143 straipsnyje nurodyta komisija yra kompetentinga įvertinti, ar, remiantis pagal šio straipsnio 2 dalį jai pateikta informacija ir bet kuria gauta papildoma informacija, buvo padarytas finansinis pažeidimas. Remdamasi komisijos nuomone, atitinkama Sąjungos institucija, Sąjungos organas, Europos tarnyba ar organas arba asmuo priima sprendimą dėl atitinkamų tolesnių veiksmų pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus. Jei komisija nustato sistemines problemas, ji parengia rekomendaciją leidimus suteikiančiam pareigūnui ir deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui, nebent pastarasis yra su nagrinėjimu susijęs darbuotojas, taip pat vidaus auditoriui.

4. Kai komisija teikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuomonę, ją turi sudaryti 143 straipsnio 2 dalyje nurodyti nariai, taip pat toliau nurodyti trys papildomi nariai, kurie skiriami atsižvelgiant į poreikį išvengti interesų konfliktų:

a) paskyrimų tarnybos atstovas, atsakingas už atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens drausmines priemones;

b) atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens personalo komiteto paskirtas darbuotojas;

c) Sąjungos institucijos, kurioje dirba atitinkamas darbuotojas, Teisės tarnybos narys.

Kai komisija teikia 1 dalyje nurodytą nuomonę, ta nuomonė skiriama atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens paskyrimų tarnybai.

▼B

5. Komisija neturi tyrimo įgaliojimų. Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmenys bendradarbiauja su komisija siekdamos užtikrinti, kad ji turėtų visą informaciją, būtiną nuomonei pateikti.

6. Jei komisija mano, kad jai perduotą atvejį turėtų nagrinėti OLAF, ji, laikantis 1 dalies, nedelsdama bylą perduoda atitinkamai paskyrimų tarnybai ir iškart apie tai informuoja OLAF.

7. Valstybės narės visapusiškai remia Sąjungos veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti bet kokią laikinųjų darbuotojų, kuriems taikomas Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio e punktas, atsakomybę pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 22 straipsnį.

## 3 skirsnis

## Apskaitos pareigūnams ir avansinių lėšų administratoriams taikytinos taisyklės

### *94 straipsnis*

### Apskaitos pareigūnams taikytinos taisyklės

Apskaitos pareigūnui taikomos drausminės priemonės ir reikalavimas sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose, taikant juose numatytas procedūras. Tokios priemonės apskaitos pareigūnui visų pirma gali būti taikomos dėl bet kurio iš šių nusižengimų:

a) saugomų lėšų, turto ar dokumentų praradimo arba sugadinimo;

b) neteisingo banko sąskaitų arba pašto žiro sąskaitų pakeitimo;

c) sumų, kurios neatitinka atitinkamų vykdomųjų raštų sumoms susigrąžinti arba mokėjimo nurodymų, susigrąžinimo arba sumokėjimo;

d) gautinų pajamų nesurinkimo.

### *95 straipsnis*

### Avansinių lėšų administratoriams taikytinos taisyklės

Avansinių lėšų administratorius gali visų pirma būti laikomas atsakingu dėl bet kurio iš šių nusižengimų:

a) saugomų lėšų, turto ar dokumentų praradimo arba sugadinimo;

b) tinkamų jo atliktų mokėjimų patvirtinamųjų dokumentų nepateikimo;

c) mokėjimų asmenims, neturintiems teisės į tokius mokėjimus, atlikimo;

d) gautinų pajamų nesurinkimo.

▼B

*6 SKYRIUS*

***Pajamų operacijos***

1 skirsnis

**Nuosavų išteklių suteikimas**

*96 straipsnis*

**Nuosavi ištekliai**

1. Iš Sprendime 2014/335/ES, Euratomas nurodytų nuosavų išteklių sudaryta pajamų sąmata į biudžetą įtraukiama eurais. Atitinkami nuosavi ištekliai suteikiami pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014.

2. Leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro tvarkaraštį, kuriame nurodoma, kada Sprendime 2014/335/ES, Euratomas apibrėžti nuosavi ištekliai bus suteikti Komisijai.

Nuosavi ištekliai nustatomi ir susigrąžinami vadovaujantis taisyklėmis, priimtomis pagal tą sprendimą.

Leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos tikslais išduoda vykdomuosius raštus kredito ir debeto sumoms susigrąžinti į Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 nurodytą nuosavų išteklių sąskaitą.

2 skirsnis

**Gautinų sumų sąmata**

*97 straipsnis*

**Gautinų sumų sąmata**

1. Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turi pakankamos ir patikimos informacijos apie bet kurią priemonę arba situaciją, dėl kurios gali atsirasti skolos Sąjungai suma, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro gautinų sumų sąmatą.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pakoreguoja gautinų sumų sąmatą, kai tik sužino apie įvykį, dėl kurio pasikeičia priemonė arba situacija, dėl kurios buvo sudaryta sąmata.

Rengdamas vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti dėl priemonės arba situacijos, dėl kurių anksčiau buvo sudaryta gautinų sumų sąmata, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atitinkamai pakoreguoja tą sąmatą.

Jeigu parengiamas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti, kuriame nurodoma tokia pati suma, kaip ir pradinėje gautinų sumų sąmatoje, ta sąmata sumažinama iki nulio.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, gautinų sumų sąmata nesudaroma tol, kol valstybės narės Komisijai nepateikia nuosavų išteklių, apibrėžtų Sprendime 2014/335/ES, Euratomas, sumų, kurias valstybės narės moka reguliariai nustatytais terminais. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas išduoda vykdomąjį raštą toms sumoms susigrąžinti.

▼B

3 skirsnis

**Gautinų sumų nustatymas**

*98 straipsnis*

**Gautinų sumų nustatymas**

1. Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas:

a) patikrina, ar yra skola;

b) nustato arba patikrina, ar skola tikra, ir jos sumą, ir

c) patikrina sąlygas, kurių laikantis skola turi būti sumokėta.

Gautinos sumos nustatymas reiškia, kad pripažįstama Sąjungos teisė skolininko atžvilgiu ir nustatoma jos teisė reikalauti, kad skolininkas sumokėtų skolą.

2. Tikrai patvirtinta gautina suma, kuri yra nustatyto dydžio ir jos terminas yra suėjęs, nustatoma vykdomajame rašte sumoms susigrąžinti, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti tą sumą. Po to skolininkui išsiunčiamas debetinis dokumentas, išskyrus atvejus, kai nedelsiant pagal 4 dalies antrą pastraipą įvykdoma netaikymo procedūra. Vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti ir debetinį dokumentą parengia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

Leidimus suteikiantis pareigūnas debetinį dokumentą išsiunčia iškart po to, kai nustatoma gautina suma, ir ne vėliau kaip per penkerius metus nuo to momento, kai Sąjungos institucija įprastomis aplinkybėmis galėjo pareikalauti savo skolos. Toks laikotarpis netaikomas, jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato, kad, nepaisant Sąjungos institucijos įdėtų pastangų, imtis veiksmų buvo vėluojama dėl skolininko elgesio.

3. Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) gautina suma būtų tikra, t. y. jai būtų netaikomos jokios sąlygos;

b) gautina suma būtų nustatyto dydžio ir tiksliai išreikšta grynaisiais pinigais;

c) gautinos sumos terminas jau būtų suėjęs ir jai nebūtų taikomas joks sumokėjimo laikas;

d) skolininko rekvizitai būtų teisingi;

e) suma būtų įrašyta į teisingą biudžeto punktą;

f) patvirtinamieji dokumentai būtų tinkami ir tvarkingi ir

g) būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma pagal 101 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a arba b punkte nurodytus kriterijus.

▼B

4. Debetiniu dokumentu skolininkas informuojamas, kad:

a) Sąjunga nustatė gautiną sumą;

b) jei skola bus apmokėta iki termino pabaigos, kaip nurodyta debetiniame dokumente, delspinigiai nebus skaičiuojami;

c) nesumokėjus skolos iki šios pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos, už skolą bus skaičiuojami delspinigiai, taikant 99 straipsnyje nurodytą normą, nedarant poveikio jokiems konkretiems taikytiniems reglamentams;

d) nesumokėjus skolos iki b punkte nurodyto termino pabaigos, Sąjungos institucija susigrąžins skolą įskaitymu arba užtikrindama iš anksto pateiktos garantijos vykdymą;

e) informavus skolininką apie susigrąžinimo įskaitymu priežastis ir datą, išimtinėmis aplinkybėmis apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimo įskaitymu procedūrą iki b punkte nurodyto termino pabaigos, kai tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir kai jis turi pagrįstų priežasčių manyti, kad Sąjunga gali neatgauti susigrąžintinos sumos;

f) jei po to, kai buvo imtasi visų šios pastraipos a–e punktuose išdėstytų priemonių, visa suma nesusigrąžinama, Sąjungos institucija susigrąžins skolą, vykdydama sprendimą, užtikrintą laikantis 100 straipsnio 2 dalies arba teisminiu būdu.

Jei patikrinus skolininko rekvizitus arba remiantis kita tuo metu turima aktualia informacija paaiškėja, kad skola priskiriama 101 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a arba b punkte nurodytiems atvejams, arba kad debetinis dokumentas nebuvo išsiųstas pagal šio straipsnio 2 dalį, leidimus suteikiantis pareigūnas, nustatęs gautiną sumą, nusprendžia tiesiogiai netaikyti susigrąžinimo pagal 101 straipsnį, nesiųsdamas debetinio dokumento, pritarus apskaitos pareigūnui.

Visais kitais atvejais leidimus suteikiantis pareigūnas atsispausdina debetinį dokumentą ir nusiunčia jį skolininkui. Apskaitos pareigūnas apie tokį debetinio dokumento išsiuntimą informuojamas per finansų informacinę sistemą.

5. Neteisingai išmokėtos sumos susigrąžinamos.

*99 straipsnis*

**Delspinigiai**

1. Nedarant poveikio jokioms konkrečioms nuostatoms, atsirandančioms taikant konkrečius reglamentus, už gautinas sumas, negrąžintas iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos, skaičiuojami delspinigiai pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

▼B

2. Išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį, delspinigiai už iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintas gautinas sumas skaičiuojami taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją:

a) aštuoniais procentiniais punktais, kai įpareigojantis įvykis yra prekių pirkimo sutartis arba paslaugų pirkimo sutartis;

b) trimis su puse procentinio punkto – visais kitais atvejais.

3. Delspinigiai skaičiuojami nuo kitos kalendorinės dienos po to, kai sueina 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas terminas, iki kalendorinės dienos, kurią grąžinama visa skola.

Vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti, atitinkantis delspinigių sumą, parengiamas tada, kai tie delspinigiai iš tikrųjų gaunami.

4. Baudų ar kitų nuobaudų atveju delspinigiai už iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos nesumokėtas gautinas sumas skaičiuojami taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį buvo priimtas sprendimas, kuriuo skiriama bauda ar kita nuobauda, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją:

a) vienu su puse procentinio punkto, kai skolininkas pateikia finansinę garantiją, kurią apskaitos pareigūnas priima vietoj mokėjimo;

b) trimis su puse procentinio punkto – visais kitais atvejais.

Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, naudodamasis pagal SESV 261 straipsnį jam suteikta kompetencija, padidina baudos ar kitos nuobaudos sumą, delspinigiai už padidintą sumą skaičiuojami nuo Teismo sprendimo dienos.

5. Tais atvejais, kai bendra delspinigių norma būtų neigiama, nustatoma, kad ji yra nulis procentų.

## 4 skirsnis

## **Leidimas susigrąžinti sumas**

### *100 straipsnis*

### **Leidimas susigrąžinti sumas**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, išduodamas vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti, nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti gautiną sumą, kurią tas atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas yra nustatęs (leidimas susigrąžinti sumas).

2. Sąjungos institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, o ne valstybių narių, priimdama sprendimą, kuris turi būti vykdomas SESV 299 straipsnio prasme.

▼B

Jei tai reikalinga norint veiksmingai ir laiku apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, išimtinėmis aplinkybėmis kitos Sąjungos institucijos gali prašyti Komisijos priimti tokį joms skirtą vykdytiną sprendimą dėl reikalavimų, susijusių su darbuotojais arba su Sąjungos institucijos nariais ar buvusiais nariais, su sąlyga, kad tos institucijos yra susitarusios su Komisija dėl praktinės šio straipsnio taikymo tvarkos.

Laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės susidaro tada, kai nėra jokių perspektyvų dėl galimybės atitinkamai Sąjungos institucijai susigrąžinti skolą gaunant geranoriškai atliktą mokėjimą ar įskaitymą, kaip numatyta šio reglamento 101 straipsnio 1 dalyje, ir netenkinamos sąlygos dėl susigrąžinimo netaikymo, nurodytos 101 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Visais atvejais vykdytiname sprendime konkrečiai nurodoma, kad reikalaujamos sumos bus įtrauktos į biudžeto skirsnį, skirtą atitinkamai Sąjungos institucijai, kuri veikia kaip leidimus suteikiantis pareigūnas. Pajamos įtraukiamos kaip bendrosios pajamos, išskyrus atvejus, kai jas sudaro asignuotosios pajamos, kaip numatyta 21 straipsnio 3 dalyje.

Prašančioji Sąjungos institucija informuoja Komisiją apie visus įvykius, kurie gali pakeisti susigrąžinimą, o jeigu vykdytinas sprendimas apskundžiamas, įsikiša, kad paremtų Komisiją.

5 skirsnis

**Susigrąžinimas**

*101 straipsnis*

**Susigrąžinimo taisyklės**

1. Apskaitos pareigūnas veikia pagal vykdomuosius raštus gautinoms sumoms susigrąžinti, kuriuos tinkamai išduoda atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Apskaitos pareigūnas tai daro tinkamai, siekdamas užtikrinti, kad Sąjunga gautų savo pajamas, ir užtikrina Sąjungos teisių apsaugą.

Daline skolininko sugrąžinta suma, dėl kurios išduoti keli vykdomieji raštai sumoms išieškoti, visų pirma padengiama seniausia įsiskolinimo dalis, nebent skolininkas nurodo kitaip. Bet kokiais daliniais mokėjimais visų pirma padengiamos palūkanos.

Apskaitos pareigūnas biudžetui mokėtinų sumų sugrąžinimą įvykdo jas įskaitydamas pagal 102 straipsnį.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsisakyti susigrąžinti visą nustatytą gautiną sumą ar jos dalį tik šiais atvejais:

a) kai numatomos susigrąžinimo sąnaudos viršytų susigrąžintiną sumą ir atsisakymas nepakenktų Sąjungos įvaizdžiui;

b) kai gautina suma negali būti susigrąžinta dėl jos senumo, vėlavimo išsiųsti debetinį dokumentą 98 straipsnio 2 apibrėžtomis sąlygomis, skolininko nemokumo arba kitų nemokumo bylų;

▼B

c) kai susigrąžinimas prieštarauja proporcingumo principui.

Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ketina visiškai arba iš dalies atsisakyti susigrąžinti nustatytą gautiną sumą, jis užtikrina, kad toks netaikymas būtų tinkamas ir atitiktų patikimo finansų valdymo ir proporcingumo principus. Sprendimas dėl atsisakymo susigrąžinti turi būti pagrindžiamas. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali deleguoti kitam asmeniui įgaliojimus priimti tą sprendimą.

3. 2 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytu atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas veikia pagal jo Sąjungos institucijoje iš anksto nustatytas procedūras ir taiko toliau nurodytus kriterijus, kurie yra privalomi ir taikytini visomis aplinkybėmis:

a) faktus, atsižvelgiant į pažeidimo, dėl kurio yra nustatoma gautina suma, sunkumą (sukčiavimą, pakartotinį pažeidimą, tyčią, uolumą, sąžiningumą, akivaizdžią klaidą);

b) įtaką, kurią atsisakymas susigrąžinti darytų Sąjungos veiklai ir jos finansiniams interesams (sumos dydį, riziką, kad gali būti sukurtas precedentas, teisės autoriteto sumenkinimą).

4. Priklausomai nuo konkretaus atvejo aplinkybių, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tinkama, gali atsižvelgti į šiuos papildomus kriterijus:

a) konkurencijos iškraipymą, kurį sukėlė atsisakymas susigrąžinti;

b) ekonominę ir socialinę žalą, kuri būtų padaryta, jei reikėtų susigrąžinti visą skolą.

5. Kiekviena Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai kiekvienais metais siunčia ataskaitą apie atvejus, kai ji leidžia atsisakyti susigrąžinti sumas pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis. Informacija apie atsisakymus susigrąžinti mažesnes nei 60 000 EUR sumas pateikiama kaip bendra suma. Komisijos atveju ta ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali visiškai arba iš dalies panaikinti nustatytą gautiną sumą. Nustatytos gautinos sumos dalinis panaikinimas nereiškia, kad atsisakoma likusios nustatytos Sąjungos išmokos.

Klaidos atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas visiškai arba iš dalies panaikina nustatytą gautiną sumą ir nurodo atitinkamas priežastis.

Kiekviena Sąjungos institucija savo vidaus taisyklėse nustato įgaliojimų panaikinti nustatytą gautiną sumą delegavimo sąlygas ir tvarką.

7. Valstybės narės visų pirma yra atsakingos už kontrolės ir audito vykdymą ir už nepagrįstai išleistų sumų susigrąžinimą, kaip numatyta konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse. Jei valstybės narės aptinka pažeidimų ir juos ištaiso savo sąskaita, joms netaikomos Komisijos nustatytos finansinės pataisos, susijusios su tais pažeidimais.

▼B

8. Komisija taiko finansines pataisas valstybėms narėms, kad Sąjungos lėšomis nebūtų finansuojamos išlaidos, patirtos pažeidžiant taikytiną teisę. Komisija finansines pataisas pagrindžia nustatytomis nepagrįstai išleistomis sumomis ir finansiniu poveikiu biudžetui. Jei tokios sumos negali būti tiksliai nustatytos, Komisija gali taikyti ekstrapoliuotąsias ar fiksuoto dydžio pataisas pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles.

Komisija, priimdama sprendimą dėl finansinės pataisos sumos, atsižvelgia į taikytinos teisės pažeidimo pobūdį ir sunkumą bei finansinį poveikį biudžetui, įskaitant valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus.

Finansinių pataisų nustatymo kriterijai ir taikytina procedūra gali būti nustatyti konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse.

9. Ekstrapoliuotųjų ar fiksuoto dydžio pataisų taikymo metodika nustatoma pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles siekiant sudaryti Komisijai sąlygas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

*102 straipsnis*

**Susigrąžinimas įskaitymu**

1. Kai skolininkas Sąjungai arba vykdomajai įstaigai, jei ji vykdo biudžetą, pateikia reikalavimą, kuris yra tikras 98 straipsnio 3 dalies a punkto prasme, nustatyto dydžio ir jo terminas yra suėjęs, susijusį su mokėjimo pavedime nustatyta suma, apskaitos pareigūnas, pasibaigus 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytam terminui, nustatytas gautinas sumas sugrąžina įskaitymu.

Išimtinėmis aplinkybėmis, kai tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir kai apskaitos pareigūnas turi pagrįstų priežasčių manyti, kad Sąjunga gali neatgauti susigrąžintinos sumos, apskaitos pareigūnas sumą gali susigrąžinti įskaitymu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos.

Be to, apskaitos pareigūnas, skolininkui sutikus, sumą gali susigrąžinti įskaitymu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos.

2. Prieš pradėdamas susigrąžinimą pagal šio straipsnio 1 dalį, apskaitos pareigūnas pasikonsultuoja su atsakingu leidimus suteikiančiu pareigūnu ir informuoja atitinkamus skolininkus, be kita ko, ir apie teisių gynimo priemones pagal 133 straipsnį.

Kai skolininkas yra nacionalinė institucija arba vienas iš jos administracinių subjektų, apskaitos pareigūnas bent prieš 10 darbo dienų apie savo ketinimą atlikti susigrąžinimą įskaitymu taip pat informuoja atitinkamą valstybę narę. Tačiau, pritariant valstybei narei arba atitinkamam administraciniam subjektui, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimą įskaitymu tam terminui nesuėjus.

▼B

3. 1 dalyje nurodytas susigrąžinimas įskaitymu turi tokį patį poveikį kaip mokėjimas, ir juo padengiama skolos Sąjungai ir, kai tinkama, mokėtinų delspinigių suma.

*103 straipsnis*

**Susigrąžinimo procedūra, jei skola negrąžinama geranoriškai**

1. Nedarant poveikio 102 straipsniui, jeigu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino nėra susigrąžinta visa suma, apskaitos pareigūnas informuoja atsakingą leidimus suteikiantį pareigūną ir nedelsdamas pradeda susigrąžinimo procedūrą bet kokiomis teisinėmis priemonėmis, įskaitant atitinkamais atvejais susigrąžinimą vykdant iš anksto pateiktą garantiją.

2. Nedarant poveikio 102 straipsniui, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyto susigrąžinimo būdo taikyti negalima, o skolininkas, gavęs oficialų apskaitos pareigūno pranešimą, gautinos sumos nesumoka, apskaitos pareigūnas vykdo susigrąžinimą užtikrindamas sprendimo vykdymą pagal 100 straipsnio 2 dalį arba teisminiu būdu.

*104 straipsnis*

**Papildomas mokėjimo terminas**

Apskaitos pareigūnas, bendradarbiaudamas su atsakingu leidimus suteikiančiu pareigūnu, gali skirti papildomą mokėjimo terminą tik skolininkui raštu paprašius, tinkamai nurodžius priežastis ir jei tenkinamos šias sąlygos:

a) skolininkas įsipareigoja visą skirtą papildomą laikotarpį, pradedant nuo 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino dienos, mokėti delspinigius, taikant 99 straipsnyje nurodytą normą;

b) siekiant apsaugoti Sąjungos teises, skolininkas pateikia finansinę garantiją, kuri padengia tiek pagrindinę negrąžintos skolos sumą, tiek delspinigius, o Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnas ją priima.

Pirmos pastraipos b punkte nurodyta garantija gali būti pakeista solidariąja trečiosios šalies garantija, kurią patvirtina Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnas.

Išimtinėmis aplinkybėmis skolininko prašymu apskaitos pareigūnas gali atsisakyti reikalavimo pateikti pirmos pastraipos b punkte nurodytą garantiją, kai, remiantis savo įvertinimu, skolininkas nori ir gali atlikti mokėjimą per papildomą laikotarpį, tačiau negali pateikti tokios garantijos ir yra patekęs į finansiškai sunkią situaciją.

▼B

*105 straipsnis*

**Senaties terminas**

1. Nedarant poveikio konkrečių reglamentų nuostatoms ir Sprendimo 2014/335/ES, Euratomas taikymui, Sąjungos teisėms trečiųjų šalių atžvilgiu ir trečiųjų šalių teisėms Sąjungos atžvilgiu taikomas penkerių metų senaties terminas.

2. Sąjungos teisių trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus terminui nurodytam 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte.

Trečiųjų šalių teisių Sąjungos atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai sueina trečiosios šalies teisės mokėjimo terminas pagal atitinkamą teisinį įsipareigojimą.

3. Sąjungos teisių trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas Sąjungos institucijos arba valstybės narės, veikiančios Sąjungos institucijos prašymu, veiksmu, apie kurį pranešama trečiajai šaliai ir kuriuo siekiama susigrąžinti skolą.

Trečiųjų šalių teisių Sąjungos atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet kokiu veiksmu, apie kurį Sąjungai praneša jos kreditoriai arba kreditorių vardu veikiantys asmenys ir kuriuo siekiama susigrąžinti skolą.

4. Naujas penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po 3 dalyje nurodyto nutraukimo dienos.

5. Senaties terminas nutraukiamas pareiškus ieškinį, susijusį su 2 dalyje nurodyta teise, įskaitant ieškinius, pareikštus teisme, kuris vėliau pareiškia neturintis jurisdikcijos. Naujas penkerių metų senaties terminas prasideda tik tada, kai priimamas teismo sprendimas, turintis *res judicata* galią, arba kai tos pačios šalys dėl to paties ieškinio susitaria neteismine tvarka.

6. Jeigu apskaitos pareigūnas skolininkui skiria papildomą mokėjimo terminą pagal 104 straipsnį, tai turi būti laikoma senaties termino nutraukimu. Naujas penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai pasibaigia pratęstas mokėjimo terminas.

7. Pasibaigus senaties terminui, kaip numatyta 2–6 dalyse, Sąjunga netenka teisių į susigrąžintinas sumas.

*106 straipsnis*

**Nacionalinių sąlygų taikymas Sąjungos teisėms**

Iškėlus nemokumo bylą, Sąjungos teisėms taikoma tokia pati preferencinė tvarka kaip viešųjų įstaigų panašaus pobūdžio teisėms valstybėse narėse, kuriose vykdoma susigrąžinimo procedūra.

▼B

*107 straipsnis*

**Sąjungos institucijų skiriamos baudos, kitos nuobaudos, sankcijos ir sukauptos palūkanos**

1. Sumos, gautos baudų, kitų nuobaudų ir sankcijų pavidalu, taip pat visi dėl jų sukaupti delspinigiai arba kitos pajamos į biudžetą nėra įtraukiami tol, kol dėl sprendimų, kuriais jie yra paskirti, yra pateiktas ar dar galėtų būti pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme.

2. 1 dalyje nurodytos sumos į biudžetą turi būti įtrauktos iškart po to, kai išnaudojamos visos teisių gynimo priemonės. Tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis arba tais atvejais, kai visos teisių gynimo priemonės išnaudojamos po einamųjų finansinių metų rugsėjo 1 d., sumos gali būti įtraukiamos į kitų finansinių metų biudžetą.

Sumos, kurios turi būti grąžintos jas sumokėjusiam subjektui pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą, į biudžetą neįtraukiamos.

3. 1 dalis netaikoma sprendimams dėl sąskaitų patvirtinimo ar finansinių pataisų.

*108 straipsnis*

**Sąjungos institucijų skiriamų baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų susigrąžinimas**

1. Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme pareiškiamas ieškinys dėl Sąjungos institucijos sprendimo, kuriuo paskiriama bauda, kita nuobauda arba sankcija pagal SESV arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisių gynimo priemonės, skolininkas arba laikinai sumoka atitinkamas sumas į Komisijos apskaitos pareigūno nurodytą banko sąskaitą, arba pateikia Komisijos apskaitos pareigūnui priimtiną finansinę garantiją. Garantija nepriklauso nuo pareigos sumokėti baudą, kitą nuobaudą arba sankciją ir, pareikalavus, turi būti užtikrintas jos vykdymas. Ji padengia pagrindinę reikalavimo sumą ir mokėtinus delspinigius, kaip nurodyta 99 straipsnio 4 dalyje.

2. Komisija užtikrina laikinai surinktas sumas, investuodama jas į finansinį turtą – taip užtikrindama, kad lėšos būtų saugios ir likvidžios, kartu siekdama gauti teigiamą grąžą.

3. Išnaudojus visas teisių gynimo priemones ir kai baudą, kitą nuobaudą arba sankciją yra patvirtinęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, arba kai dėl sprendimo, kuriuo nustatoma tokia bauda, kita nuobauda arba sankcija, nebegalima pareikšti ieškinio Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, imamasi vienos iš toliau nurodytų priemonių:

a) laikinai surinktos sumos arba jų grąža įtraukiamos į biudžetą pagal 107 straipsnio 2 dalį;

b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, užtikrinamas jos vykdymas, o atitinkamos sumos įtraukiamos į biudžetą.

▼B

Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra padidinęs baudos, kitos nuobaudos arba sankcijos sumą, pradiniame Sąjungos institucijos sprendime nurodytoms sumoms, arba, jei taikytina, ankstesniame Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime, priimtame dėl tos pačios bylos, nustatytai sumai taikomi šios dalies pirmos pastraipos a ir b punktai. Komisijos apskaitos pareigūnas surenka tą padidinimą atitinkančią sumą ir mokėtinas palūkanas, kaip nurodyta 99 straipsnio 4 dalyje, kurios turi būti įtraukiamos į biudžetą.

4. Išnaudojus visas teisių gynimo priemones ir kai bauda, kita nuobauda arba sankcija panaikinama arba sumažinama suma, imamasi vienos iš toliau nurodytų priemonių:

a) laikinai surinktos sumos arba, sumažinimo atveju, atitinkama jų dalis, įskaitant grąžą, grąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai;

b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji atitinkamai panaikinama.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytais atvejais, jeigu bendra laikinai surinktos sumos grąža yra neigiama, patirtas nuostolis išskaičiuojamas iš grąžintinos sumos.

*109 straipsnis*

**Kompensuojamieji delspinigiai**

Nedarant poveikio 99 straipsnio 2 daliai ir 116 straipsnio 5 daliai, ir, kitais atvejais nei 107 ir 108 straipsniuose nurodytos baudos, kitos nuobaudos ir sankcijos, jei suma turi būti kompensuojama remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu arba dėl draugiško susitarimo, delspinigiai skaičiuojami taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią kiekvieno mėnesio pirmą kalendorinę dieną, bet ši delspinigių norma turi būti teigiama. Delspinigiai skaičiuojami nuo grąžintinos sumos sumokėjimo dienos iki tos dienos, kai sueina tos sumos grąžinimo terminas.

Tais atvejais, jei bendra delspinigių norma būtų neigiama, nustatoma, kad ji yra nulis procentų.

*7 SKYRIUS*

***Išlaidų operacijos***

*110 straipsnis*

**Finansavimo sprendimai**

1. Biudžetinis įsipareigojimas grindžiamas Sąjungos institucijos arba institucijos, kuriai Sąjungos institucija delegavo įgaliojimus, priimtu finansavimo sprendimu. Finansavimo sprendimai yra metiniai arba daugiamečiai.

▼B

Šios dalies pirma pastraipa netaikoma asignavimams, skiriamiems kiekvienos Sąjungos institucijos operacijoms, vykdomoms remiantis jos administraciniu savarankiškumu, kurios gali būti vykdomos be pagrindinio akto pagal 58 straipsnio 2 dalies e punktą, administracinės paramos išlaidoms ir 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems Sąjungos organams skiriamiems įnašams.

2. Finansavimo sprendime kartu pateikiama metinė arba daugiametė darbo programa ir jis atitinkamai priimamas kuo greičiau po biudžeto projekto priėmimo ir iš esmės ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d. Jeigu atitinkamu pagrindiniu aktu numatomos konkrečios finansavimo sprendimo arba darbo programos, arba jų abiejų priėmimo sąlygos, tos sąlygos taikomos finansavimo sprendimo, kuriame pateikiama darbo programa, atitinkamai daliai, laikantis to pagrindinio akto reikalavimų. Ta dalis, kurioje pateikiama darbo programa, atitinkamos Sąjungos interneto institucijos svetainėje paskelbiama iškart po jos priėmimo ir prieš pradedant ją įgyvendinti. Finansavimo sprendime nurodoma pagal jį skiriama bendra suma ir aprašomi finansuotini veiksmai. Jame nurodoma:

a) pagrindinis aktas ir biudžeto eilutė;

b) siekiami tikslai ir tikėtini rezultatai;

c) vykdymo metodai;

d) visa su darbo programa susijusi papildoma informacija, kurią reikia pateikti pagal pagrindinį aktą.

3. Papildomai prie 2 dalyje nurodytų elementų, finansavimo sprendime išdėstoma:

a) dotacijų atžvilgiu – pareiškėjų, kuriems skirtas kvietimas teikti pasiūlymus arba tiesioginio skyrimo procedūra, rūšis ir dotacijoms rezervuotas bendras biudžeto paketas;

b) viešųjų pirkimų atžvilgiu – viešiesiems pirkimams rezervuotas bendras biudžeto paketas;

c) įnašų į Sąjungos patikos fondus, nurodytus 234 straipsnyje, atžvilgiu – patikos fondui metams rezervuoti asignavimai iš biudžeto ir kitų donorų kartu su jo veiklos laikotarpiu planuojamomis sumomis;

d) apdovanojimų atžvilgiu – dalyvių, kuriems skirtas konkursas, rūšis, konkursui rezervuotas bendras biudžeto paketas ir konkreti nuoroda į apdovanojimus, kurių vieneto vertė yra 1 000 000 EUR arba didesnė;

e) finansinių priemonių atžvilgiu – finansinei priemonei skirta suma;

▼B

f) netiesioginio valdymo atžvilgiu – asmuo arba subjektas, naudojantis Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą arba kriterijai, kuriais vadovaujantis turi būti pasirinktas asmuo arba subjektas;

g) įnašų į derinimo priemones arba platformas atžvilgiu – derinimo priemonei arba platformai skirta suma ir subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant derinimo priemonę arba platformą, sąrašas;

h) biudžeto garantijų atžvilgiu – metinių atidėjinių suma ir, kai taikytina, grąžintina biudžeto garantijos suma.

4. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atitinkamame finansavimo sprendime, kuriame pateikiama darbo programa, arba bet kuriame kitame dokumente, kuris skelbiamas Sąjungos institucijos interneto svetainėje, pateikti papildomos informacijos, kuri laikoma naudinga.

Daugiametis finansavimo sprendimas turi atitikti 41 straipsnio 2 dalyje nurodytą finansinį programavimą ir jame turi būti nurodyta, kad sprendimas įgyvendinamas su sąlyga, kad priėmus biudžetą arba, kaip numatyta laikinųjų dvyliktųjų dalių sistemoje, atitinkamiems finansiniams metams bus skirta biudžeto asignavimų.

5. Nedarant poveikio konkrečiai pagrindinio akto nuostatai, visi esminiai jau priimto finansavimo sprendimo pakeitimai daromi laikantis tos pačios procedūros, kaip ir priimant pirminį sprendimą.

*111 straipsnis*

**Išlaidų operacijos**

1. Kiekvienas išlaidų punktas turi būti priskirtas įsipareigojimams, būti patvirtintas, jį turi būti leista vykdyti ir jis turi būti apmokėtas.

Pasibaigus 114 straipsnyje nurodytiems laikotarpiams, nepanaudotas biudžetinių įsipareigojimų likutis panaikinamas.

Atlikdamas operacijas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad išlaidos atitiktų Sutartis, biudžetą, šį reglamentą ir kitus aktus, priimtus pagal Sutartis, taip pat patikimo finansų valdymo principą.

2. Biudžetinius įsipareigojimus ir teisinius įsipareigojimus patvirtina tas pats leidimus suteikiantis pareigūnas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Visų pirma, teisinius įsipareigojimus krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityje Komisijos atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris vis dėlto išlieka visiškai atsakingas už pagrindinį sandorį, nurodymu gali pasirašyti Sąjungos delegacijų vadovai arba, jų nebuvimo laikotarpiu, jų pavaduotojai. Krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityse Komisijos įdarbinti darbuotojai gali pasirašyti teisinius įsipareigojimus, susietus su ne didesnės kaip 2 500 EUR vertės iš avansinių sąskaitų atliekamais mokėjimais.

▼B

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš prisiimdamas teisinį įsipareigojimą trečiosioms šalims arba prieš pervesdamas lėšas į 234 straipsnyje nurodytą Sąjungos patikos fondą, prisiima biudžetinį įsipareigojimą.

Šios dalies antra pastraipa netaikoma:

a) teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems po krizės paskelbimo vykdant veiklos tęstinumo planą, laikantis tvarkos, kurią priėmė Komisija arba kita Sąjungos institucija, remdamasi savo administraciniu savarankiškumu;

b) humanitarinės pagalbos operacijų, civilinės saugos operacijų ir krizių valdymo pagalbos atvejais, jei siekiant veiksmingai užtikrinti Sąjungos intervenciją būtina, kad Sąjunga nedelsdama prisiimtų teisinį įsipareigojimą trečiosioms šalims, o iš anksto prisiimti individualaus biudžetinio įsipareigojimo neįmanoma.

Trečios pastraipos b punkte nurodytais atvejais biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas nedelsiant po to, kai prisiimamas teisinis įsipareigojimas trečiosioms šalims.

3. Patikrinęs kreditoriaus teisę įrodančius patvirtinamuosius dokumentus, nurodytus teisiniu įsipareigojimu nustatytose sąlygose, jei teisinis įsipareigojimas yra prisiimtas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtina išlaidas pripažindamas, kad išlaidų punktas yra priskiriamas biudžetui. Tuo tikslu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas:

a) patikrina kreditoriaus teisės egzistavimą;

b) nustato arba patikrina reikalavimo tikrumą, jo sumą patvirtindamas įrašu „tvirtinu, kad teisinga“;

c) patikrina sąlygas, kuriomis turi būti atliktas mokėjimas.

Nepaisant pirmos pastraipos, išlaidų patvirtinimas taip pat taikomas su mokėjimo prašymais nesusietoms tarpinėms ar galutinėms ataskaitoms – tokiu atveju poveikis apskaitos sistemai apsiriboja poveikiu bendrosioms sąskaitoms.

4. Patvirtinimo sprendimas išreiškiamas leidimus suteikiančio pareigūno arba techniniu požiūriu kompetentingo darbuotojo, tinkamai įgalioto oficialiu leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu, elektroniniu būdu apsaugotu parašu pagal 146 straipsnį, arba išimtiniais atvejais, kai teikiami popieriniai dokumentai, antspaudu, kuriame yra tas parašas.

Patvirtinamuoju įrašu „tvirtinu, kad teisinga“ atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas arba atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai įgaliotas techniniu požiūriu kompetentingas darbuotojas patvirtina, kad:

a) išankstinio finansavimo atveju teisiniu įsipareigojimu nustatytos išankstinio finansavimo mokėjimo sąlygos yra įvykdytos;

▼B

b) tarpinių ir galutinių mokėjimų pagal sutartis atveju sutartyse numatytos paslaugos yra tinkamai suteiktos, prekės tinkamai pristatytos arba darbai tinkamai atlikti;

c) tarpinių mokėjimų ir galutinių mokėjimų teikiant dotacijas atveju naudos gavėjo įvykdytas veiksmas arba darbo programa visais aspektais atitinka susitarimą dėl dotacijos, įskaitant, kai taikytina, tai, kad naudos gavėjo deklaruotos išlaidos yra tinkamos finansuoti.

Antros pastraipos c punkte nurodytu atveju nelaikoma, kad išlaidų sąmatos atitinka 186 straipsnio 3 dalyje nustatytas tinkamumo finansuoti sąlygas. Tas pats principas taip pat taikomas ir su mokėjimo prašymais nesusietoms tarpinėms ir galutinėms ataskaitoms.

5. Siekdamas leisti daryti išlaidas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, patikrinęs, ar skirta asignavimų, išduoda mokėjimo pavedimą, kuriuo apskaitos pareigūnui nurodoma sumokėti prieš tai patvirtintą išlaidų sumą.

Jeigu periodiniai mokėjimai yra susiję su suteiktomis paslaugomis, įskaitant nuomos paslaugas, arba su pristatytomis prekėmis, leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į savo atliktą rizikos analizę, gali duoti nurodymą taikyti tiesioginio debeto iš avansinės sąskaitos sistemą. Galima duoti nurodymą taikyti tokia sistemą taip pat gavus konkretų apskaitos pareigūno leidimą pagal 86 straipsnio 3 dalį.

*112 straipsnis*

**Biudžetinių įsipareigojimų rūšys**

1. Biudžetiniai įsipareigojimai priskiriami vienai iš šių kategorijų:

a) individualūs: kai gavėjas ir išlaidų suma yra žinomi;

b) bendri: kai bent vienas iš elementų, būtinų individualiam įsipareigojimui nustatyti, dar nėra žinomas;

c) preliminarūs: skirti įprastoms EŽŪGF valdymo išlaidoms, kaip nurodyta 11 straipsnio 2 dalyje, ir įprastoms administracinėms išlaidoms padengti, kai arba sumos, arba galutiniai gavėjai nėra galutinai žinomi.

Nepaisant pirmos pastraipos c punkto, įprastos administracinės išlaidos, susijusios su Sąjungos delegacijomis ir Sąjungos atstovybėmis, gali būti padengiamos pagal preliminarius biudžetinius įsipareigojimus ir tada, kai suma ir galutinis gavėjas yra žinomi.

2. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, kurie tęsiasi ilgiau kaip vienerius finansinius metus, gali būti suskaidyti į per keletą metų mokamas metines dalis tik tuo atveju, kai taip yra numatyta pagrindiniame akte arba kai jie yra susiję su administracinėmis išlaidomis.

▼B

3. Bendrasis biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas remiantis finansavimo sprendimu.

Bendrasis biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas ne vėliau kaip iki sprendimo dėl gavėjų ir sumų priėmimo, o tais atvejais, kai atitinkamų asignavimų vykdymas yra susijęs su darbo programos priėmimu – ne anksčiau kaip po programos priėmimo.

4. Bendrasis biudžetinis įsipareigojimas vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, kuriame numatoma vėliau prisiimti vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų, arba prisiimant vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų.

Pagal tiesioginės finansinės paramos trečiosioms valstybėms, įskaitant paramą biudžetui, srityje sudarytus finansavimo susitarimus, kuriais prisiimami teisiniai įsipareigojimai, mokėjimai gali būti atliekami neprisiimant kitų teisinių įsipareigojimų.

Kai bendrasis biudžetinis įsipareigojimas yra vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, 3 dalies antra pastraipa netaikoma.

5. Prieš pasirašydamas kiekvieną prisiimtą individualų teisinį įsipareigojimą, patvirtintą pagal bendrąjį biudžetinį įsipareigojimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas jį įregistruoja pagrindinėse biudžeto sąskaitose ir priskiria bendrajam biudžetiniam įsipareigojimui.

6. Preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai vykdomi prisiimant vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų, kuriais suteikiama teisė atlikti tolesnius mokėjimus. Tačiau tais atvejais, kurie yra susiję su personalo valdymo išlaidomis, Sąjungos institucijos narių ar buvusių narių išlaidomis, arba su išlaidomis ryšiams, kurias patiria Sąjungos institucijos, nušviesdamos Sąjungos įvykius, arba I priedo 14.5 punkte nurodytais atvejais jie gali būti vykdomi tiesiogiai išmokant lėšas be išankstinių teisinių įsipareigojimų prisiėmimo.

*113 straipsnis*

**Įsipareigojimai dėl EŽŪGF asignavimų**

1. Kiekvienais finansiniais metais EŽŪGF asignavimai apima nediferencijuotuosius asignavimus dėl išlaidų, susijusių su priemonėms, nurodytomis Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalį. Išlaidos, susijusios su priemonėmis, nurodytomis to reglamento 4 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje, išskyrus priemones, finansuojamas iš ne veiklai skirtos techninės pagalbos lėšų, ir įnašus vykdomosioms įstaigoms, padengiamos diferencijuotaisiais asignavimais.

2. Komisijos sprendimais, kuriuose nustatomos tokių su EŽŪGF susijusių išlaidų, kurias patiria valstybės narės, kompensavimo suma, nustatomi bendrieji preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai, kurie neviršija visų EŽŪGF skirtų biudžeto asignavimų.

▼B

3. Atitinkamų finansinių metų EŽŪGF bendrieji preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai, numatyti tiems finansiniams metams ir dėl kurių nebuvo prisiimtas įsipareigojimas konkrečiose biudžeto eilutėse ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 1 d., panaikinami.

4. Per du mėnesius nuo valstybių narių finansinių ataskaitų gavimo dienos, išlaidos, kurias patyrė su EŽŪGF susijusiose taisyklėse nurodytos institucijos ir įstaigos, priskiriamos įsipareigojimams pagal skyrius, straipsnius ir punktus. Priskyrimas tokiems įsipareigojimams gali būti atliktas praėjus tam dviejų mėnesių laikotarpiui, kai reikia taikyti asignavimų, susijusių su atitinkamomis biudžeto eilutėmis, perkėlimo procedūrą. Išskyrus atvejus, kai valstybės narės dar nėra atlikusios mokėjimo arba kai abejojama jų tinkamumu, sumos įrašomos kaip mokėjimai per tą patį dviejų mėnesių laikotarpį.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti biudžetiniai įsipareigojimai išskaičiuojami iš 1 dalyje nurodytų bendrųjų preliminarių įsipareigojimų.

5. 2 ir 3 dalys taikomos patikrinus ir pripažinus sąskaitas.

*114 straipsnis*

**Įsipareigojimų terminai**

1. Nedarant poveikio 111 straipsnio 2 daliai ir 264 straipsnio 3 daliai, teisiniai įsipareigojimai, susiję su individualiais arba preliminariais biudžetiniais įsipareigojimais, prisiimami ne vėliau kaip n metų gruodžio 31 d., kai n metai – tai metai, kuriais buvo prisiimtas biudžetinis įsipareigojimas.

2. Bendrieji biudžetiniai įsipareigojimai apima visą atitinkamų teisinių įsipareigojimų, prisiimtų iki n + 1 metų gruodžio 31 d., sumą.

Jeigu pagal bendrąjį biudžetinį įsipareigojimą skiriamas IX antraštinėje dalyje nurodytas apdovanojimas, 207 straipsnio 4 dalyje nurodytas teisinis įsipareigojimas prisiimamas ne vėliau kaip n + 3 metų gruodžio 31 d.

Jeigu pagal bendrąjį biudžetinį įsipareigojimą išorės veiksmų srityje su trečiąja valstybe sudaromas finansavimo susitarimas, tas finansavimo susitarimas sudaromas ne vėliau kaip n + 1 metų gruodžio 31 d. Tuo atveju bendrasis biudžetinis įsipareigojimas apima visas teisinių įsipareigojimų, kuriais įgyvendinamas sudarytas finansavimo susitarimas, išlaidas trejus metus nuo finansavimo susitarimo sudarymo dienos.

Tačiau toliau nurodytais atvejais bendrasis biudžetinis įsipareigojimas apima visas teisinių įsipareigojimų, prisiimtų iki finansavimo susitarimo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos, išlaidas:

a) su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų atveju;

▼B

b) derinimo operacijų atveju;

c) teisinių įsipareigojimų, susijusių su auditu ir vertinimu, atveju;

d) toliau nurodytomis išimtinėmis aplinkybėmis:

i) jau prisiimtų teisinių įsipareigojimų keitimo atveju;

ii) kai teisiniai įsipareigojimai turi būti prisiimti po to, kai anksčiau laiko panaikinamas galiojantis teisinis įsipareigojimas;

iii) pasikeitus įgyvendinimo subjektui.

3. 2 dalies trečia ir ketvirta pastraipos netaikomos daugiametėms programoms, kurios įgyvendinamos vykdant suskaidytus įsipareigojimus toliau nurodytais atvejais:

a) pasirengimo narystei pagalbos priemonės, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 231/2014 ([1]), atveju;

b) Europos kaimynystės priemonės, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 232/2014 ([2]), atveju.

Atvejais, nurodytais pirmoje pastraipoje, Komisija automatiškai panaikina asignavimus vadovaudamasi konkretiems sektoriams skirtomis taisyklėmis.

4. Galutinė individualių ir preliminarių biudžetinių įsipareigojimų dėl veiksmų, kurie vykdomi ilgiau nei vienerius finansinius metus, išskyrus personalo išlaidų atvejį, įgyvendinimo data nustatoma laikantis su jais susijusiuose teisiniuose įsipareigojimuose nustatytų sąlygų ir atsižvelgiant į patikimo finansų valdymo principą.

5. Visos tokių biudžetinių įsipareigojimų dalys, kurios nėra įvykdytos išmokant lėšas praėjus šešiems mėnesiams nuo galutinės įgyvendinimo datos, panaikinamos.

6. Biudžetinio įsipareigojimo, pagal kurį per dvejus metus nuo teisinio įsipareigojimo prisiėmimo nebuvo atliktas mokėjimas, 115 straipsnio prasme, suma yra panaikinama, išskyrus atvejus, kai ta suma susijusi su atveju, dėl kurio bylinėjamasi teisme arba arbitražo kolegijoje, kai teisinis įsipareigojimas prisiimtas su trečiąja valstybe sudarytu finansavimo susitarimu arba kai taikomos specialios konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse nustatytos nuostatos.

([1]) 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 231/2014, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II) (OL L 77, 2014 3 15, p. 11).

([2]) 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė (OL L 77, 2014 3 15, p. 27).

▼B

*115 straipsnis*

**Mokėjimų rūšys**

1. Apskaitos pareigūnas išlaidų apmokėjimą atlieka neviršydamas turimų lėšų.

2. Mokėjimas atliekamas gavus įrodymą, kad atitinkamu veiksmu laikomasi sutarties, susitarimo ar pagrindinio akto, ir apima vieną ar daugiau iš šių operacijų:

a) visos mokėtinos sumos sumokėjimą;

b) mokėtinos sumos sumokėjimą vienu iš šių būdų:

i) išankstiniu finansavimu, kuriuo išmokamos avansinės lėšos ir kurio suma pagal patikimo finansų valdymo principą gali būti padalyta į keletą išmokų; tokia išankstinio finansavimo suma sumokama remiantis sutartimi, susitarimu ar pagrindiniu aktu arba patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti, ar laikomasi atitinkamos sutarties ar susitarimo sąlygų;

ii) atliekant vieną arba daugiau tarpinių mokėjimų, atitinkančių dalinį veiksmo arba dalinį sutarties ar susitarimo įvykdymą; gali būti sumokama visa išankstinio finansavimo suma ar jos dalis, nedarant poveikio pagrindiniam aktui;

iii) vienu mokėtinų sumų likučio sumokėjimu, kai veiksmas arba sutartis ar susitarimas yra visiškai įvykdyti;

c) atidėjinio sumokėjimą į bendrą atidėjinių fondą, įsteigtą pagal 212 straipsnį.

Likutis gali būti sumokamas tik vieną kartą ir juo padengiamos visos ankstesnės išlaidos. Nepanaudotoms sumoms susigrąžinti išduodamas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti.

3. Atliekant kiekvieną mokėjimą, biudžeto apskaitoje atskiriami skirtingų 2 dalyje nurodytų rūšių mokėjimai.

4. Į 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles įtraukiamos išankstinio finansavimo patvirtinimo sąskaitose taisyklės ir išlaidų tinkamumo finansuoti pripažinimo taisyklės.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas reguliariai tvirtina išankstinio finansavimo mokėjimus, atsižvelgdamas į projekto ekonominį pobūdį ir ne vėliau kaip projekto pabaigoje. Mokėjimai tvirtinami remiantis informacija apie patirtas išlaidas arba patvirtinimu, kad įvykdytos mokėjimo sąlygos pagal 125 straipsnį, kaip patvirtino leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 111 straipsnio 3 dalį.

▼B

Susitarimų dėl dotacijų, sutarčių arba susitarimų dėl įnašų, kurių suma viršija 5 000 000 EUR, atveju leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienų metų pabaigoje gauna bent tą informaciją, kuri būtina pagrįstam tų išlaidų įverčiui apskaičiuoti. Ta informacija neturi būti naudojama išankstiniam finansavimui patvirtinti, tačiau ja gali naudotis leidimus suteikiantis pareigūnas ir apskaitos pareigūnas, siekdami vykdyti 82 straipsnio 2 dalį.

Taikant antrą pastraipą, atitinkamos nuostatos įtraukiamos į prisiimamus teisinius įsipareigojimus.

*116 straipsnis*

**Mokėjimų terminai**

1. Mokėjimai atliekami per:

a) 90 kalendorinių dienų – susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų, susijusių su techninėmis paslaugomis ar veiksmais, kuriuos ypač sunku įvertinti ir pagal kuriuos mokėjimas priklauso nuo ataskaitos ar sertifikato patvirtinimo, atveju;

b) 60 kalendorinių dienų – visų kitų susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų, pagal kuriuos mokėjimas priklauso nuo ataskaitos ar sertifikato patvirtinimo, atveju;

c) 30 kalendorinių dienų – visų kitų susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų atveju.

2. Laikotarpis, per kurį leidžiama atlikti mokėjimus, apima išlaidų patvirtinimą, leidimą jas daryti ir jų apmokėjimą.

Jis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią gaunamas mokėjimo prašymas.

3. Mokėjimo prašymą kuo greičiau užregistruoja atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno įgaliotas departamentas ir jis laikomas gautu jo užregistravimo dieną.

Mokėjimo data – tai Sąjungos institucijos sąskaitos debetavimo diena.

Mokėjimo prašyme nurodomi šie esminiai elementai:

a) kreditoriaus tapatybės duomenys;

b) suma;

c) valiuta;

d) data.

▼B

Jeigu trūksta bent vieno esminio elemento, mokėjimo prašymas atmetamas.

Kreditorius kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 30 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią buvo gautas mokėjimo prašymas, raštu informuojamas apie prašymo atmetimą ir atmetimo priežastis.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti mokėjimo terminą, jei:

a) mokėjimo prašymo suma nėra mokėtina arba

b) nepateikti tinkami patvirtinamieji dokumentai.

Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gauna informacijos, kuri verčia abejoti dėl mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų tinkamumo finansuoti, jis gali sustabdyti mokėjimo terminą, kad būtų galima patikrinti, be kita ko, atliekant patikrinimus vietoje, ar išlaidos iš tikrųjų yra tinkamos finansuoti. Likęs mokėjimui atlikti skirtas laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią gaunama prašoma informacija ar pataisyti dokumentai arba atliekamas reikiamas papildomas patikrinimas, įskaitant patikrinimus vietoje.

Atitinkami kreditoriai raštu informuojami apie to sustabdymo priežastis.

5. Išskyrus atvejus, susijusius su valstybėmis narėmis, EIB ir EIF, pasibaigus 1 dalyje nustatytiems terminams, kreditorius turi teisę gauti delspinigius pagal šias sąlygas:

a) taikomos 99 straipsnio 2 dalyje nurodytos delspinigių normos;

b) delspinigiai turi būti mokami už laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo kalendorinės dienos, einančios po dienos, kurią baigėsi 1 dalyje nustatytas mokėjimo terminas, iki mokėjimo dienos.

Tačiau tuo atveju, kai delspinigių suma, apskaičiuota pagal pirmą pastraipą, yra 200 EUR arba mažesnė, ji sumokama kreditoriui tik pagal prašymą, pateiktą per du mėnesius nuo pavėluoto mokėjimo gavimo dienos.

6. Kiekviena Sąjungos institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl terminų laikymosi ir šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytų terminų sustabdymo. Komisijos ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

▼B

*8 SKYRIUS*

***Vidaus auditorius***

*117 straipsnis*

**Vidaus auditoriaus skyrimas**

1. Kiekviena Sąjungos institucija numato vidaus audito funkciją, kuri vykdoma pagal atitinkamus tarptautinius standartus. Atitinkamos Sąjungos institucijos paskirtas vidaus auditorius yra jai atskaitingas už tinkamo biudžeto vykdymo sistemų veikimo ir procedūrų taikymo patikrinimą. Vidaus auditorius negali būti nei leidimus suteikiantis pareigūnas, nei apskaitos pareigūnas.

2. EIVT vidaus audito tikslais Sąjungos delegacijų vadovams, veikiantiems kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį, perdeleguotą finansų valdymą tikrina Komisijos vidaus auditorius.

Komisijos vidaus auditorius taip pat veikia kaip EIVT vidaus auditorius, kiek tai susiję su EIVT skirto biudžeto skirsnio vykdymu.

3. Kiekviena Sąjungos institucija paskiria savo vidaus auditorių laikydamasi savo specifikai ir reikalavimams pritaikytos tvarkos. Apie savo vidaus auditoriaus paskyrimą kiekviena Sąjungos institucija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

4. Kiekviena Sąjungos institucija pagal savo specifiką ir reikalavimus apibrėžia savo vidaus auditoriaus įgaliojimų apimtį ir, tinkamai atsižvelgdama į tarptautinius vidaus audito standartus, išsamiai nustato vidaus auditoriaus pareigų vykdymo tikslus ir procedūras.

5. Kiekviena Sąjungos institucija vidaus auditoriumi gali paskirti pareigūną ar kitą tarnautoją, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atsižvelgdama į jo konkrečią kompetenciją; jis parenkamas iš valstybių narių piliečių.

6. Jeigu dvi ar daugiau Sąjungos institucijų paskiria tą patį vidaus auditorių, jos pasirūpina, kad vidaus auditorius būtų pripažintas atsakingu už savo veiksmus, kaip nustatyta 121 straipsnyje.

7. Jos vidaus auditoriui nustojus eiti pareigas, kiekviena Sąjungos institucija apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

*118 straipsnis*

**Vidaus auditoriaus įgaliojimai ir pareigos**

1. Vidaus auditorius pataria savo Sąjungos institucijai dėl rizikos valdymo, teikdamas nepriklausomas nuomones dėl valdymo ir kontrolės sistemų kokybės ir rekomendacijas, kaip patobulinti operacijų vykdymo sąlygas ir skatinti patikimą finansų valdymą.

▼B

Vidaus auditorius visų pirma yra atsakingas už:

a) vidaus valdymo sistemų tinkamumo bei efektyvumo ir departamentų veiklos įgyvendinant įvairių krypčių politiką, programas ir veiksmus rezultatų vertinimą remiantis su jais susijusia rizika;

b) vidaus kontrolės ir audito sistemų, taikytinų kiekvienai biudžeto vykdymo operacijai, veiksmingumo ir efektyvumo vertinimą.

2. Vykdydamas savo pareigas vidaus auditorius atlieka atitinkamos Sąjungos institucijos visos veiklos ir visų departamentų auditą. Vidaus auditoriui suteikiama visiška neribota prieiga prie visos informacijos, kurios jam reikia savo pareigoms atlikti, prireikus ir prieiga vietoje, be kita ko, valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse.

Vidaus auditorius atsižvelgia į leidimus suteikiančių pareigūnų metinę ataskaitą ir visą kitą nustatytą informaciją.

3. Vidaus auditorius pateikia atitinkamai Sąjungos institucijai savo nustatytus faktus ir rekomendacijas. Atitinkama Sąjungos institucija užtikrina, kad būtų imtasi priemonių dėl rekomendacijų, pateiktų po audito.

Kiekviena Sąjungos institucija apsvarsto, ar jos vidaus auditoriaus ataskaitose pateiktos rekomendacijos yra tinkamos paminėti keičiantis geriausia praktika su kitomis Sąjungos institucijomis.

4. Vidaus auditorius atitinkamai Sąjungos institucijai pateikia metinę vidaus audito ataskaitą, kurioje nurodomas atliktų vidaus auditų skaičius ir rūšys, pateiktos svarbiausios rekomendacijos ir veiksmai, kurių buvo imtasi dėl tų rekomendacijų.

Toje metinėje vidaus audito ataskaitoje nurodomos visos sisteminės problemos, kurias, pateikdama 93 straipsnyje nurodytą nuomonę, nustatė pagal 143 straipsnį sudaryta komisija.

5. Vidaus auditorius, rengdamas ataskaitą, visų pirma daugiausia dėmesio skiria tam, kaip apskritai laikomasi patikimo finansų valdymo ir veiklos rezultatų principų, ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų priemonių siekiant nuolat gerinti jų taikymą.

6. Kiekvienais metais pagal biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ir SESV 319 straipsnį Komisija, jei to prašoma, perduoda savo metinę vidaus audito ataskaitą, tinkamai laikydamasi konfidencialumo reikalavimų.

7. Kiekviena Sąjungos institucija pateikia savo vidaus auditoriaus kontaktinius duomenis bet kuriam išlaidų operacijose dalyvaujančiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kad jis galėtų konfidencialiai kreiptis į vidaus auditorių.

▼B

8. Kiekvienais metais kiekviena Sąjungos institucija parengia ataskaitą, kurioje pateikiama atliktų vidaus auditų skaičiaus ir rūšių santrauka, pateiktų rekomendacijų ir veiksmų, kurių buvo imtasi dėl tų rekomendacijų, apibendrinimas, ir perduoda ją Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip numatyta 247 straipsnyje.

9. Su vidaus auditoriaus ataskaitomis ir nustatytais faktais, taip pat atitinkamos Sąjungos institucijos ataskaita visuomenė gali susipažinti tik po to, kai vidaus auditorius patvirtina veiksmus, kurių imtasi siekiant jas įgyvendinti.

10. Kiekviena Sąjungos institucija savo vidaus auditorių aprūpina ištekliais, kurių reikia, kad jis galėtų tinkamai vykdyti vidaus auditoriaus pareigas, ir parengia užduočių aprašą, kuriame išsamiai nurodomos jos vidaus auditoriaus užduotys, teisės ir pareigos.

*119 straipsnis*

**Vidaus auditoriaus darbo programa**

1. Vidaus auditorius patvirtina savo darbo programą ir ją pateikia atitinkamai Sąjungos institucijai.

2. Kiekviena Sąjungos institucija gali paprašyti, kad jos vidaus auditorius atliktų auditus, kurie nėra įtraukti į 1 dalyje nurodytą darbo programą.

*120 straipsnis*

**Vidaus auditoriaus nepriklausomumas**

1. Atlikdamas auditus, vidaus auditorius yra visiškai nepriklausomas. Atitinkama Sąjungos institucija nustato specialias vidaus auditoriui taikytinas taisykles, kuriomis užtikrinama, kad vidaus auditorius, vykdydamas savo pareigas, būtų visiškai nepriklausomas, ir kuriomis nustatoma vidaus auditoriaus atsakomybė.

2. Vidaus auditoriui negali būti duodami nurodymai, kaip vykdyti pareigas, kurios, jį paskyrus, jam pavedamos pagal šį reglamentą, ir šių pareigų vykdymas negali būti kaip nors kitaip varžomas.

3. Jei vidaus auditorius yra vienas iš darbuotojų, savo išimtines auditoriaus pareigas jis vykdo visiškai nepriklausomai ir prisiima atsakomybę, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

*121 straipsnis*

**Vidaus auditoriaus atsakomybė**

Savo vidaus auditorių, kaip darbuotoją, pripažinti atsakingu už jo veiksmus gali tik kiekviena Sąjungos institucija, veikdama pagal šį straipsnį.

▼B

Kiekviena Sąjungos institucija priima motyvuotą sprendimą pradėti tyrimą. Apie tą sprendimą pranešama suinteresuotajai šaliai. Atitinkama Sąjungos institucija savo tiesiogine atsakomybe tyrimui vadovauti gali paskirti vieną ar daugiau pareigūnų, kurių pareigų lygis yra toks pat ar aukštesnis už atitinkamo darbuotojo pareigų lygį. Vykstant tyrimui išklausoma suinteresuotosios šalies nuomonė.

Tyrimo ataskaita pateikiama suinteresuotajai šaliai, kurią toje ataskaitoje nagrinėjamu klausimu išklauso atitinkama Sąjungos institucija.

Remdamasi ataskaita ir išklausiusi suinteresuotąją šalį, atitinkama Sąjungos institucija priima motyvuotą sprendimą, kuriuo procedūra nutraukiama, arba motyvuotą sprendimą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 22 bei 86 straipsnius ir IX priedą. Apie sprendimus taikyti drausmines priemones ar finansines nuobaudas pranešama suinteresuotajai šaliai; jie taip pat pateikiami kitoms Sąjungos institucijoms bei Audito Rūmams susipažinti.

Suinteresuotoji šalis dėl tokių sprendimų gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kaip numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

*122 straipsnis*

**Ieškinys, pareikštas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme**

Nedarant poveikio teisių gynimo priemonėms, numatytoms Pareigūnų tarnybos nuostatuose, vidaus auditorius gali tiesiogiai pareikšti ieškinį Europos Sąjungos Teisingumo Teisme dėl bet kurio akto, susijusio su jo, kaip vidaus auditoriaus, vykdomomis pareigomis. Jis tokį ieškinį pareiškia per tris mėnesius nuo tos kalendorinės dienos, kurią jis sužinojo apie tokį aktą.

Tokie ieškiniai tiriami ir nagrinėjami, kaip numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 5 dalyje.

*123 straipsnis*

**Vidaus audito pažangos komitetai**

1. Kiekviena Sąjungos institucija įsteigia vidaus audito pažangos komitetą, kuriam pavedama užtikrinti, kad vidaus auditorius būtų nepriklausomas, stebėti vidaus audito darbo kokybę ir užtikrinti, kad institucijos tarnybos tinkamai atsižvelgtų į vidaus ir išorės audito rekomendacijas ir imtųsi tolesnių veiksmų.

2. Kiekviena Sąjungos institucija sprendžia dėl vidaus audito pažangos komiteto sudėties, atsižvelgdama į savo organizacinę autonomiją ir nepriklausomų ekspertų konsultacijų svarbą.

▼B

V ANTRAŠTINĖ

**DALIS BENDROSIOS TAISYKLĖS**

*1 SKYRIUS*

***Tiesioginiam, netiesioginiam ir pasidalijamajam valdymui taikytinos taisyklės***

*124 straipsnis*

**Taikymo sritis**

Šioje antraštinėje dalyje, išskyrus 138 straipsnį, pateikiamos nuorodos į teisinius įsipareigojimus laikomos nuorodomis į teisinius įsipareigojimus, preliminariąsias sutartis ir finansinius partnerystės pagrindų susitarimus.

*125 straipsnis*

**Sąjungos įnašo formos**

1. Sąjungos įnašai pagal tiesioginį, pasidalijamąjį ir netiesioginį valdymą padeda siekti nurodyto Sąjungos politikos tikslo bei rezultatų ir gali būti kurios nors iš šių formų:

a) finansavimas, nesusijęs su atitinkamų operacijų išlaidomis, grindžiamas:

   i) konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse ar Komisijos sprendimuose išdėstytų sąlygų įvykdymu arba

   ii) rezultatų, vertinamų remiantis anksčiau nustatytomis ►C1 tarpinėmis reikšmėmis ◄ arba veiklos rodikliais, pasiekimu;

b) faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas;

c) fiksuotieji vieneto įkainiai, pagal kuriuos, remiantis suma už vienetą, apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

d) fiksuotosios sumos, pagal kurias apskritai apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

e) finansavimas pagal fiksuotąją normą, pagal kurią, taikant procentinį dydį, apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

f) a–e punktuose nurodytų formų derinys.

Sąjungos įnašai, nurodyti šios dalies pirmoje pastraipos c, d ir e punktuose, tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju nustatomi pagal 181 straipsnį arba konkretiems sektoriams skirtas taisykles, o pasidalijamojo valdymo atveju – pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles. Sąjungos įnašai, nurodyti šios dalies pirmos pastraipos a punkte, tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju nustatomi pagal 181 straipsnį, konkretiems sektoriams skirtas taisykles arba Komisijos sprendimą, o pasidalijamojo valdymo atveju – pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles.

▼B

2. Nustatant tinkamą įnašo formą, kuo labiau atsižvelgiama į potencialių gavėjų interesus ir apskaitos metodus.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie su išlaidomis nesusijusį finansavimą pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir f punktus.

*126 straipsnis*

**Tarpusavio pasikliovimas vertinimais**

Komisija gali visiškai ar iš dalies pasitikėti savo ar kitų subjektų, įskaitant paramos teikėjus, atliktais vertinimais, tiek, kiek tokie vertinimai atlikti laikantis sąlygų, kurios yra lygiavertės šiame reglamente išdėstytoms taikytino vykdymo metodo sąlygoms. Tuo tikslu Komisija skatina pripažinti tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir geriausią tarptautinę praktiką.

*127 straipsnis*

**Tarpusavio pasikliovimas auditais**

Nedarant poveikio esamoms galimybėms atlikti tolesnius auditus, jeigu nepriklausomas auditorius, remdamasis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais, atliko finansinių ataskaitų ir ataskaitų, kuriose nurodytas Sąjungos įnašo naudojimas, auditą, kuriuo suteiktas pagrįstas patikinimas, tuo auditu turi būti grindžiamas bendras užtikrinimas, kaip nurodyta toliau, kai tikslinga, konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse, su sąlyga, kad yra pakankamai įrodymų įrodyti auditoriaus nepriklausomumą ir kompetenciją. Tuo tikslu nepriklausomo auditoriaus ataskaita ir susiję audito dokumentai, jei to prašoma, pateikiami Europos Parlamentui, Komisijai, Audito Rūmams ir valstybių narių audito institucijoms.

*128 straipsnis*

**Jau turimos informacijos naudojimas**

Siekiant išvengti situacijos, kai iš Sąjungos lėšas gaunančių asmenų ar subjektų tos pačios informacijos būtų prašoma daugiau nei vieną kartą, Sąjungos institucijų, vadovaujančių institucijų ar kitų Sąjungos biudžetą vykdančių įstaigų bei subjektų jau turima informacija turi būti naudojama tiek, kiek įmanoma.

*129 straipsnis*

**Bendradarbiavimas siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus**

1. Bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, visapusiškai bendradarbiauja siekdamas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir, kaip reikalaujama lėšų gavimo sąlygose, suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikia atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, EPPO tų valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 atveju, OLAF, Audito

▼B

Rūmams ir, kai tikslinga, atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([1]).

2. Bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas pagal tiesioginį ir netiesioginį valdymą, raštu sutinka suteikti būtinas teises, kaip nurodyta 1 dalyje, ir užtikrina, kad visos Sąjungos lėšų vykdymo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises.

*2 SKYRIUS*

***Tiesioginiam ir netiesioginiam valdymui taikytinos taisyklės***

1 skirsnis

**Taisyklės dėl procedūrų ir valdymo**

*130 straipsnis*

**Finansiniai partnerystės pagrindų susitarimai**

1. Komisija gali sudaryti finansinius partnerystės pagrindų susitarimus dėl ilgalaikio bendradarbiavimo su asmenimis ir subjektais, vykdančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjais. Nedarant poveikio šio straipsnio 4 dalies c punktui, finansiniai partnerystės pagrindų susitarimai peržiūrimi ne rečiau kaip kartą kiekvienos daugiametės finansinės programos galiojimo laikotarpiu. Pagal tokius susitarimus gali būti pasirašomi susitarimai dėl įnašų arba susitarimai dėl dotacijų.

2. Finansinio partnerystės pagrindų susitarimo tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos politikos tikslams pasiekti stabilizuojant sutartines bendradarbiavimo sąlygas. Finansiniame partnerystės pagrindų susitarime konkrečiai nurodomos finansinio bendradarbiavimo formos ir įtraukiama pareiga, pasirašant konkrečius susitarimus pagal finansinį partnerystės pagrindų susitarimą, išdėstyti konkrečių tikslų pasiekimo stebėsenos tvarką. Tuose susitarimuose taip pat, remiantis *ex ante* vertinimo rezultatais, nurodoma, ar Komisija gali pasikliauti asmenų arba subjektų, vykdančių Sąjungos lėšas pagal 61 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjų sistemomis ir procedūromis, įskaitant audito procedūras.

3. Siekiant optimizuoti auditų sąnaudas bei naudą ir palengvinti koordinavimą, su asmenimis ir subjektais, naudojančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjais gali būti sudaromi susitarimai dėl audito ar tikrinimo. Tokiais susitarimais nedaromas poveikis 127 ir 129 straipsniams.

([1]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

▼B

4. Jeigu finansinis partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas teikiant konkrečias dotacijas:

a) finansiniame partnerystės pagrindų susitarime, be 2 dalyje nurodytos informacijos, nurodoma:

i) numatytų veiksmų arba darbo programų pobūdis;

ii) konkrečių dotacijų skyrimo procedūra, atitinkanti VIII antraštinėje dalyje nustatytus principus ir procedūrines taisykles;

b) finansinio partnerystės pagrindų susitarimo ir konkretaus susitarimo dėl dotacijos nuostatų visuma turi atitikti 201 straipsnio reikalavimus;

c) finansinio partnerystės pagrindų susitarimo trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, kurie aiškiai nurodomi 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje;

d) finansinis partnerystės pagrindų susitarimas turi būti įgyvendinamas laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio taikymo pareiškėjams principų;

e) finansinis partnerystės pagrindų susitarimas vertinamas kaip dotacija, kiek tai susiję su programavimu, *ex ante* skelbimu ir skyrimu;

f) tokio finansinio partnerystės pagrindų susitarimo pagrindu teikiamoms konkrečioms dotacijoms taikomos 38 straipsnyje nustatytos *ex post* skelbimo procedūros.

5. Finansiniame partnerystės pagrindų susitarime, įgyvendinamame teikiant konkrečias dotacijas, gali būti numatoma pasikliauti naudos gavėjo sistemomis ir procedūromis pagal šio straipsnio 2 dalį, jeigu tos sistemos ir procedūros yra įvertintos pagal 154 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis. Tokiu atveju 196 straipsnio 1 dalies d punktas netaikomas. Jeigu 154 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas naudos gavėjo procedūras, pagal kurias teikiamas finansavimas trečiosioms šalims, Komisija įvertino teigiamai, 204 ir 205 straipsniai netaikomi.

6. Jeigu finansinis partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas teikiant konkrečias dotacijas, 198 straipsnyje nurodytas finansinio ir veiklos pajėgumo patikrinimas atliekamas prieš pasirašant finansinį partnerystės pagrindų susitarimą. Komisija gali pasikliauti kitų paramos teikėjų atliktu lygiaverčiu finansinio ir veiklos pajėgumo patikrinimu.

7. Jeigu finansinis partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas susitarimais dėl įnašų, finansinio partnerystės pagrindų susitarimo ir susitarimo dėl įnašo nuostatų visuma turi atitikti 129 straipsnį ir 155 straipsnio 6 dalį.

▼B

*131 straipsnis*

**Sustabdymas, panaikinimas ir sumažinimas**

1. Jeigu vykdant skyrimo procedūrą padaryta pažeidimų arba sukčiauta, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sustabdo procedūrą ir gali imtis visų būtinų priemonių, be kita ko, atšaukti procedūrą. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas informuoja OLAF apie įtariamus sukčiavimo atvejus.

2. Jeigu po skyrimo paaiškėja, kad vykdant skyrimo procedūrą padaryta pažeidimų arba sukčiauta, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali:

a) atsisakyti prisiimti teisinį įsipareigojimą arba atšaukti apdovanojimo skyrimą;

b) sustabdyti mokėjimus;

c) sustabdyti teisinio įsipareigojimo vykdymą;

d) kai tikslinga, panaikinti visą teisinį įsipareigojimą arba įsipareigojimą vieno arba daugiau gavėjų atžvilgiu.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti mokėjimus arba teisinio įsipareigojimo vykdymą, jeigu:

a) nustatoma, kad vykdant teisinį įsipareigojimą padaryta pažeidimų, sukčiauta arba nevykdomos pareigos;

b) būtina patikrinti, ar iš tikrųjų padaryti įtariami pažeidimai, sukčiauta arba nevykdomos pareigos;

c) pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas verčia abejoti asmens arba subjekto, vykdančio Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, vidaus kontrolės sistemų patikimumu ar efektyvumu arba pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu.

Jeigu pirmos pastraipos b punkte nurodyti įtariami pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas nepasitvirtina, teisinio įsipareigojimo vykdymas arba mokėjimai kuo greičiau atnaujinami.

Pirmos pastraipos a ir c punktuose nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali panaikinti visą teisinį įsipareigojimą arba įsipareigojimą vieno arba daugiau gavėjų atžvilgiu.

4. Be priemonių, nurodytų 2 ar 3 dalyje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali proporcingai sumažinti dotaciją, apdovanojimą, susitarime dėl įnašo nustatytą įnašą arba sutartyje nustatytą kainą, atsižvelgdamas į pažeidimų, sukčiavimo arba pareigų nevykdymo mastą, be kita ko, tais atvejais, kai atitinkama veikla nebuvo įgyvendinta arba buvo įgyvendinta netinkamai, iš dalies ar pavėluotai.

▼B

Finansavimo, nurodyto 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali proporcingai sumažinti įnašą, jeigu rezultatai buvo pasiekti netinkamai, iš dalies arba pavėluotai arba nebuvo įvykdytos sąlygos.

5. 2 dalies b, c ir d punktai ir 3 dalis netaikomi apdovanojimų konkurse dalyvaujantiems pareiškėjams.

*132 straipsnis*

**Įrašų saugojimas**

1. Gavėjai įrašus ir patvirtinamuosius dokumentus, įskaitant statistinius ir kitus su finansavimu susijusius įrašus, taip pat elektroninius įrašus ir dokumentus, saugo penkerius metus nuo likučio sumokėjimo arba, jei toks mokėjimas neatliekamas, nuo sandorio įvykdymo dienos. Šis laikotarpis yra treji metai, kai finansavimo suma yra 60 000 EUR arba mažesnė.

2. Auditų, apeliacinių skundų, ieškinių ir ginčų, susijusių su teisiniais įsipareigojimais, nagrinėjimo įrašai ir dokumentai arba su OLAF tyrimais susiję įrašai ir dokumentai saugomi tol, kol tokie auditai, apeliacinių skundų, ieškinių ir ginčų nagrinėjimas arba tyrimai bus užbaigti. Su OLAF tyrimais susijusių įrašų ir dokumentų atveju pareiga saugoti taikoma nuo tada, kai apie tuos tyrimus pranešama gavėjui.

3. Saugomi įrašų ir dokumentų originalai arba patvirtintos originalų kopijos, arba jie saugomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų versijas arba tik elektronine versija egzistuojančius dokumentus. Jei turimos elektroninės versijos, originalų nereikalaujama, jeigu tokie dokumentai atitinka taikytinus teisinius reikalavimus, kad būtų laikomi lygiaverčiais originalams ir jais būtų galima pasikliauti atliekant auditą.

*133 straipsnis*

**Rungimosi principu pagrįsta procedūra ir teisių gynimo priemonės**

1. Prieš patvirtindamas bet kokią priemonę, darančią neigiamą poveikį dalyvio arba gavėjo teisėms, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad dalyviui arba gavėjui būtų suteikta galimybė pateikti pastabas.

2. Jeigu leidimus suteikiančio pareigūno patvirtinta priemonė daro neigiamą poveikį dalyvio arba gavėjo teisėms, akte, kuriuo ta priemonė nustatoma, nurodomos administracinės ir (arba) teisminės teisių gynimo priemonės, kuriomis tas aktas gali būti užginčytas.

*134 straipsnis*

**Palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos**

1. Palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos teikiamos pagal X antraštinę dalį, jeigu jos yra sujungtos į vieną priemonę su finansinėmis priemonėmis.

▼B

2. Jeigu palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos nėra sujungtos į vieną priemonę su finansinėmis priemonėmis, jos gali būti teikiamos pagal VI arba VIII antraštinę dalį.

2 skirsnis

**Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema**

*135 straipsnis*

**Sąjungos finansinių interesų apsauga nustatant riziką, draudžiant dalyvauti procedūrose ir skiriant finansines nuobaudas**

1. Kad būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai, Komisija sukuria ir administruoja ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą.

Tokios sistemos tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas tam, kad būtų:

a) iš anksto nustatyti 2 dalyje nurodyti asmenys arba subjektai, kurie kelia grėsmę Sąjungos finansiniams interesams;

b) uždrausta dalyvauti procedūroje 2 dalyje nurodytiems asmenims arba subjektams, patekusiems į kurią nors iš 136 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) skirta finansinė nuobauda gavėjui pagal 138 straipsnį.

2. Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema taikoma:

a) dalyviams ir gavėjams;

b) subjektams, kurių pajėgumu kandidatas arba konkurso dalyvis ketina pasikliauti, arba rangovo subrangovams;

c) bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam Sąjungos lėšas, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą ir 154 straipsnio 4 dalį, remiantis informacija, pateikta pagal 155 straipsnio 6 dalį;

d) bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam Sąjungos lėšas pagal finansines priemones, kurios išimties tvarka įgyvendinamos pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą;

e) dalyviams arba gavėjams, apie kuriuos subjektai, vykdantys biudžetą pagal 63 straipsnį, pagal 142 straipsnio 2 dalies d punktą pateikė informaciją, apie kurią, laikydamosi konkretiems sektoriams skirtų taisyklių, pranešė valstybės narės;

f) rėmėjams, kaip nurodyta 26 straipsnyje.

▼B

3. Sprendimą registruoti informaciją apie šio straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte nurodytą riziką ankstyvojo nustatymo sistemoje, drausti 2 dalyje nurodytiems dalyviams arba subjektams dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti gavėjui finansinę nuobaudą priima atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Su tokiais sprendimais susijusi informacija registruojama 142 straipsnio 1 dalyje nurodytoje duomenų bazėje. Jeigu tokie sprendimai priimami remiantis 136 straipsnio 4 dalimi, duomenų bazėje registruojama informacija apima informaciją apie toje dalyje nurodytus asmenis.

4. Sprendimas uždrausti šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems dalyviams arba subjektams dalyvauti procedūroje arba skirti gavėjui finansines nuobaudas grindžiamas galutiniu teismo sprendimu arba, 136 straipsnio 1 dalyje nurodytomis situacijomis, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje – galutiniu administraciniu sprendimu, arba 136 straipsnio 2 dalyje nurodytomis situacijomis – 143 straipsnyje nurodytos komisijos preliminariu teisiniu kvalifikavimu, siekiant užtikrinti, kad tokios situacijos būtų įvertintos centralizuotai. 141 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pašalina dalyvį iš atitinkamos skyrimo procedūros.

Nedarant poveikio 136 straipsnio 5 daliai, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali, remdamasis 136 straipsnio 2 dalyje nurodytu preliminariu klasifikavimu, priimti sprendimą uždrausti dalyviui arba gavėjui dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti gavėjui finansinę nuobaudą ir sprendimą paskelbti susijusią informaciją tik gavęs 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją.

*136 straipsnis*

**Draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai ir sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti šiuo reglamentu reglamentuojamose skyrimo procedūrose arba jį atrinkti Sąjungos lėšoms vykdyti, jei tas asmuo ar subjektas yra vienoje ar daugiau iš toliau nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

a) asmuo arba subjektas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo arba likvidavimo procedūra, jei jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jei jis yra sudaręs susitarimą su kreditoriais, jei jo verslo veikla yra sustabdyta arba jei jis yra analogiškoje situacijoje, susidariusioje dėl panašios Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatytos procedūros;

b) galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas nevykdo pareigų, susijusių su mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal taikytiną teisę;

c) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, padaryto pažeidžiant taikytinus įstatymus ar kitus teisės aktus, arba profesijos, kuriai asmuo arba subjektas atstovauja, etikos standartus, arba padaryto bet kokiais neteisėtais veiksmais, kurie daro poveikį jo profesiniam patikimumui, kai tokie veiksmai rodo blogus ketinimus ar didelį aplaidumą, įskaitant visų pirma bet kurį iš toliau nurodytų veiksmų:

▼B

i) sukčiavimas arba aplaidumas pateikiant klaidingą informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar yra priežasčių uždrausti dalyvauti procedūroje, arba ar laikomasi tinkamumo ar atrankos kriterijų, arba kai jos reikalaujama vykdant teisinį įsipareigojimą;

ii) susitarimo su kitais asmenimis arba subjektais sudarymą siekiant iškraipyti konkurenciją;

iii) intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą;

iv) bandymą daryti įtaką atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimų priėmimui vykstant skyrimo procedūrai;

v) bandymą gauti konfidencialios informacijos, kuri skyrimo procedūros metu jam suteiktų nepagrįstą pranašumą;

d) galutiniu teismo sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas yra kaltas dėl bet kurios iš šių veikų:

i) sukčiavimo, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1371 ([1]) 3 straipsnio ir 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ([2]) 1 straipsnio prasme;

ii) korupcijos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2017/1371 4 straipsnio 2 dalyje ar aktyvios korupcijos 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais ([3]) 3 straipsnio prasme, arba veiklos, nurodytos Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR ([4]) 2 straipsnio 1 dalyje, ar korupcijos, kaip apibrėžta kituose taikytinuose teisės aktuose;

iii) veiklos, susijusios su nusikalstama organizacija, kaip nurodyta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR ([5]) 2 straipsnyje;

iv) pinigų plovimo arba teroristų finansavimo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 ([6]) 1 straipsnio 3, 4 ir 5 dalių prasme;

([1]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).
([2]) OL C 316, 1995 11 27, p. 48.
([3]) OL C 195, 1997 6 25, p. 1.
([4]) 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54).
([5]) 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).
([6]) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

▼B

v) teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikaltimų, kaip apibrėžta atitinkamai Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR ([1]) 1 ir 3 straipsniuose, arba dėl nusikalstamos veikos kurstymo, pagalbos tokiai veikai, bendrininkavimo ją vykdant arba kėsinimosi ją įvykdyti, kaip nurodyta to sprendimo 4 straipsnyje;

vi) vaikų darbo ar kitų su prekyba žmonėmis susijusių nusikalstamų veikų, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES ([2]) 2 straipsnyje;

e) asmuo arba subjektas, vykdydamas iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, savo pagrindines pareigas atliko su reikšmingais trūkumais, dėl kurių:

i) teisinis įsipareigojimas buvo nutrauktas anksčiau laiko;

ii) buvo pareikalauta atlyginti nuostolius arba taikytos kitos sutartyje numatytos sankcijos; ar

iii) jie buvo nustatyti leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF arba Audito Rūmams atlikus patikrinimus ir auditą arba tyrimus;

f) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas padarė pažeidimą Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ([3]) 1 straipsnio 2 dalies prasme;

g) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas įsteigė kitai jurisdikcijai priklausantį subjektą, ketindamas išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų pagal jo registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinės verslo vietos jurisdikciją;

h) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad subjektas buvo įsteigtas turint g punkte nurodytą ketinimą.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalies c, d, f, g ir h punktuose nurodytais atvejais arba šio straipsnio 1 dalies e punkte nurodytu atveju nėra galutinio teismo sprendimo arba, kai taikytina, galutinio administracinio sprendimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, remdamasis tuose punktuose nurodytų veiksmų preliminariu teisiniu kvalifikavimu, atsižvelgdamas į nustatytus faktus ar kitas išvadas, išdėstytus 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijoje.

([1]) 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu (OL L 164, 2002 6 22, p. 3).

([2]) 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

([3]) 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

▼B

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas preliminarus kvalifikavimas nedaro poveikio valstybių narių kompetentingų institucijų pagal nacionalinę teisę atliekamam 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto atitinkamo asmens arba subjekto veiksmų vertinimui. Gavęs pranešimą apie galutinį teismo sprendimą ar galutinį administracinį sprendimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas peržiūri savo sprendimą dėl draudimo 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) dėl finansinės nuobaudos skyrimo gavėjui. Tais atvejais, kai galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu nenustatoma draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato tą trukmę, remdamasis nustatytais faktais bei išvadomis ir atsižvelgdamas į 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją.

Kai tokiu galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu pripažįstama, kad 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas nėra kaltas dėl veiksmų, kuriems taikomas preliminarus teisinis kvalifikavimas, kuriuo remiantis tam asmeniui arba subjektui buvo uždrausta dalyvauti procedūroje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas panaikina tą draudimą dalyvauti procedūroje ir (arba) atitinkamai kompensuoja skirtas finansines nuobaudas.

Pirmoje pastraipoje nurodyti faktai ir išvados visų pirma apima:

a) faktus, nustatytus EPPO, tų valstybių narių, kurios pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime, atžvilgiu, Audito Rūmų ir OLAF atliktų auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;

b) negalutinius administracinius sprendimus, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros įstaiga, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;

c) asmenų ir subjektų, vykdančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, sprendimuose nurodytus faktus;

d) subjektų, vykdančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, pateiktą informaciją laikantis 142 straipsnio 2 dalies;

e) Komisijos sprendimus, susijusius su Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimu, arba nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimus, susijusius su Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimu.

3. Visi atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimai pagal 135–142 straipsnius arba, kai taikytina, visos 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijos priimami laikantis proporcingumo principo, visų pirma atsižvelgiant į:

a) situacijos rimtumą, įskaitant poveikį Sąjungos finansiniams interesams ir įvaizdžiui;

b) nuo atitinkamų veiksmų praėjusį laiką;

▼B

c) veiksmų trukmę ir pasikartojimą;

d) tai, ar veika buvo tyčinė arba aplaidumo mastą;

e) 1 dalies b punkte nurodytais atvejais – tai, ar aptariama suma yra nedidelė;

f) visas kitas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, tokias kaip antai:

i) tai, kokiu mastu 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas atitinkamas asmuo arba subjektas bendradarbiavo su atitinkama kompetentinga institucija, ir to asmens arba subjekto įnašą į tyrimą, kaip tai pripažino atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, arba

ii) situacijos, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, atskleidimas pateikiant 137 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 135 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims arba subjektams dalyvauti procedūroje, jeigu:

a) fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojas arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to asmens arba subjekto atžvilgiu, yra patekęs į vieną ar daugiau iš šio straipsnio 1 dalies c–h punktuose nurodytų situacijų;

b) fizinis arba juridinis asmuo, kuris prisiima neribotą atsakomybę už 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto skolas, yra patekęs į vieną ar daugiau iš šio straipsnio 1 dalies a arba b punktuose nurodytų situacijų;

c) fizinis asmuo, kuris yra labai svarbus vykdant skyrimo procedūrą arba teisinį įsipareigojimą, yra patekęs į vieną ar daugiau iš 1 dalies c–h punktuose nurodytų situacijų.

5. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali be 143 straipsnyje nurodytos komisijos išankstinės rekomendacijos laikinai uždrausti 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, jeigu atitinkamo asmens arba subjekto dalyvavimas skyrimo procedūroje arba jo atrinkimas Sąjungos lėšoms vykdyti keltų didelę ir neišvengiamą grėsmę Sąjungos finansiniams interesams. Tokiais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas dėl to kreipiasi į 143 straipsnyje nurodytą komisiją ir ne vėliau kaip per 14 dienų nuo komisijos rekomendacijos gavimo dienos priima galutinį sprendimą.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas, kai taikytina, į 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, neuždraudžia 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti skyrimo procedūroje arba būti atrinktam Sąjungos lėšoms vykdyti, jeigu:

▼B

a) asmuo arba subjektas ėmėsi šio straipsnio 7 dalyje nurodytų taisomųjų priemonių tokiu mastu, kokio pakanka jo patikimumui įrodyti. Šis punktas netaikomas šio straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atveju;

b) tai reikalinga siekiant užtikrinti paslaugos tęstinumą ribotos trukmės laikotarpį, kol bus patvirtintos šio straipsnio 7 dalyje nurodytos taisomosios priemonės;

c) toks draudimas būtų neproporcingas, remiantis šio straipsnio 3 dalyje nurodytais kriterijais.

Be to, šio straipsnio 1 dalies a punktas netaikomas prekių pirkimui ypač palankiomis sąlygomis iš tiekėjo, kuris galutinai nutraukia savo verslo veiklą, arba iš likvidatorių, jei vykdoma nemokumo procedūra, jei susitarta su kreditoriais arba jei pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę vykdoma panaši procedūra.

Draudimo dalyvauti procedūroje netaikymo situacijomis, nurodytomis šios dalies pirmoje ir antroje pastraipose, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis, dėl kurių 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui nedraudžiama dalyvauti procedūroje, ir apie tas priežastis informuoja 143 straipsnyje nurodytą komisiją.

7. 6 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos taisomosios priemonės visų pirma gali būti:

a) priemonės, skirtos nustatyti, kodėl susidaro situacijos, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, ir konkrečios techninės, organizacinės ir su darbuotojais susijusios priemonės atitinkamoje 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto verslo ar veiklos srityje, tinkamos veiksmams ištaisyti ir užkirsti kelią vėlesniam jų pasikartojimui;

b) įrodymas, kad 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas ėmėsi priemonių, kad kompensuotų ar atlygintų žalą ar nuostolius, kurie buvo padaryti Sąjungos finansiniams interesams dėl faktinių aplinkybių, lėmusių situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) įrodymas, kad 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas sumokėjo kompetentingos institucijos skirtą baudą arba šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus mokesčius ar socialinio draudimo įmokas arba užtikrino jų mokėjimą.

8. Atsižvelgdamas, kai taikytina, į peržiūrėtą 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas peržiūri savo sprendimą uždrausti 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje *ex officio* arba to asmens arba subjekto prašymu, jeigu tas asmuo arba subjektas jau ėmėsi taisomųjų priemonių, kurių pakanka, kad būtų įrodytas jo patikimumas, arba pateikė naujos informacijos, iš kurios aišku, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, jau ištaisyta.

▼B

9. 135 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytu atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turi reikalauti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis pakeistų subjektą arba subrangovą, kurio pajėgumu jis ketina pasikliauti ir kuris yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje situacijoje, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

*137 straipsnis*

**Pareiškimas ir įrodymai, kad nėra susidariusi situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje**

1. Dalyvis pareiškia, ar jis yra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir, kai taikytina, ar ėmėsi taisomųjų priemonių, nurodytų 136 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos a punkte.

Dalyvis taip pat pareiškia, ar toliau nurodyti asmenys arba subjektai yra patekę į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies c–h punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

a) fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie yra dalyvio administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojai arba kurie turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to dalyvio atžvilgiu;

b) dalyvio tikrieji savininkai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 6 punkte.

Dalyvis ar gavėjas nedelsdamas informuoja atsakingą leidimus suteikiantį pareigūną, jei pasikeičia situacijos, apie kurias pranešta.

Kai tikslinga, kandidatas arba konkurso dalyvis pateikia pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus tuos pačius pareiškimus, kuriuos pasirašė subrangovas arba atitinkamu atveju bet kuris kitas subjektas, kurio pajėgumu jis ketina pasikliauti.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nereikalauja pirmoje ir antroje pastraipose nurodytų pareiškimų, jeigu tokie pareiškimai jau buvo pateikti kitos skyrimo procedūros tikslais, su sąlyga, kad situacija nepasikeitė ir kad nuo pareiškimų pateikimo dienos praėjo ne daugiau kaip vieneri metai.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti pirmoje ir antroje pastraipose nustatytų reikalavimų labai mažos vertės sutarčių atveju, kurių vertė neviršija I priedo 14.4 punkte nurodytos sumos.

2. Kaskart, kai to paprašo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ir kai to reikia siekiant užtikrinti tinkamą procedūros eigą, dalyvis, subrangovas arba subjektas, kurio pajėgumu kandidatas arba konkurso dalyvis ketina pasikliauti pateikia:

▼B

a) tinkamus įrodymus, kad jis nėra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

b) informacijos apie fizinius ar juridinius asmenis, kurie yra dalyvio administracijos, valdymo ar priežiūros organo nariai arba kurie turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to dalyvio atžvilgiu, įskaitant asmenis ir subjektus, priklausančius nuosavybės ir kontrolės struktūrai ir tikriesiems savininkams, ir tinkamų įrodymų, kad nė vienas iš tų asmenų nėra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies c–f punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) tinkamus įrodymus, kad fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie prisiima neribotą atsakomybę už to dalyvio skolas, nėra patekę į 136 straipsnio 1 dalies a ar b punkte nurodytą situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

3. Kai taikytina ir laikantis nacionalinės teisės, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kaip tinkamą įrodymą, kad 2 dalyje nurodytas dalyvis arba subjektas nėra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies a, c, d, f, g ir h punkte nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, gali priimti naujausią teismo bylų registro išrašą arba, jei tai neįmanoma, įsisteigimo valstybės teisminės ar administracinės įstaigos neseniai išduotą lygiavertį dokumentą, įrodantį, kad tie reikalavimai yra įvykdyti.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kaip pakankamą įrodymą, kad 2 dalyje nurodytas dalyvis arba subjektas nėra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies a ir b punkte nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, gali priimti įsisteigimo valstybės kompetentingos institucijos neseniai išduotą pažymą. Jeigu tokių rūšių pažymos įsisteigimo valstybėje nėra išduodamos, dalyvis gali pateikti teisminės įstaigos arba notaro patvirtintą priesaikos deklaraciją arba, jei tai neįmanoma, jo įsisteigimo valstybės administracinės įstaigos arba kompetentingos profesinės organizacijos patvirtintą oficialų pareiškimą.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 2 dalyje nurodytam dalyviui arba subjektui netaiko pareigos pateikti 2 ir 3 dalyse nurodytų patvirtinamųjų dokumentų:

a) jeigu jis gali nemokamai su tokiais dokumentais susipažinti nacionalinėje duomenų bazėje;

b) jeigu tokie dokumentai jam jau buvo pateikti kitos procedūros tikslais ir su sąlyga, kad visi pateikti dokumentai tebegalioja ir kad nuo dokumentų išdavimo dienos praėjo ne daugiau kaip vieneri metai;

c) jeigu jis pripažįsta, kad pateikti tokius dokumentus yra fiziškai neįmanoma.

5. Šio straipsnio 1–4 dalys netaikomos asmenims ir subjektams, vykdantiems Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba Sąjungos organams, nurodytiems 70 ir 71 straipsniuose.

▼B

Jeigu taikomos finansinės priemonės ir nėra taisyklių ir procedūrų, visiškai lygiaverčių 154 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytoms taisyklėms ir procedūroms, galutiniai gavėjai ir tarpininkai asmeniui arba subjektui, vykdančiam Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, pateikia pasirašytą priesaikos deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies a–d, g ir h punktuose arba 141 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytų situacijų arba į situaciją, kuri, atlikus vertinimą pagal 154 straipsnio 4 dalį, buvo pripažinta lygiaverte.

Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos išimties tvarka pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, galutiniai gavėjai pateikia finansų tarpininkams pasirašytą priesaikos deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į vieną iš 136 straipsnio 1 dalies a–d, g ir h punktuose arba 141 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytų situacijų.

*138 straipsnis*

**Finansinės nuobaudos**

1. Siekiant užtikrinti atgrasomąjį poveikį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas, kai taikytina, į 143 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, gali skirti finansinę nuobaudą gavėjui, dėl kurio prisiimtas teisinis įsipareigojimas ir kuris yra patekęs į 136 straipsnio 1 dalies c, d, e arba f punkte nurodytą situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

Susidarius 136 straipsnio 1 dalies c–f punktuose nurodytoms situacijoms, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, finansinė nuobauda gali būti skiriama kaip alternatyva sprendimui uždrausti gavėjui dalyvauti procedūroje, kai toks draudimas būtų neproporcingas remiantis 136 straipsnio 3 dalyje nurodytais kriterijais.

Susidarius 136 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktuose nurodytoms situacijoms, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, finansinė nuobauda gali būti skiriama kartu su draudimu dalyvauti procedūroje, jeigu tai būtina Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti dėl to, kad gavėjas sistemingai ir periodiškai vykdė veiksmus, kuriais siekė nepagrįstai gauti Sąjungos lėšų.

Nepaisant šios dalies pirmos, antros ir trečios pastraipos, finansinė nuobauda neskiriama gavėjui, kuris pagal 137 straipsnį atskleidė, kad yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

2. Finansinės nuobaudos suma neturi viršyti 10 % visos teisinio įsipareigojimo vertės. Susitarimo dėl dotacijos, pasirašyto su keliais naudos gavėjais, atveju finansinė nuobauda neturi viršyti 10 % dotacijos sumos, kurią atitinkamas naudos gavėjas turi teisę gauti pagal susitarimą dėl dotacijos.

▼B

*139 straipsnis*

**Draudimo dalyvauti procedūroje trukmė ir senaties terminas**

1. Draudimo dalyvauti procedūroje trukmė neturi viršyti nė vieno iš šių laikotarpių:

a) valstybės narės galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu nustatytos trukmės, jei ji yra nustatyta;

b) jeigu galutinis teismo sprendimas arba galutinis administracinis sprendimas nėra priimtas:

i) penkerių metų 136 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais atvejais;

ii) trejų metų 136 straipsnio 1 dalies c ir e–h punktuose nurodytais atvejais.

135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui draudžiama dalyvauti procedūroje tol, kol jis yra vienoje iš 136 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje.

2. Draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų skyrimo 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui senaties terminas yra penkerių metų laikotarpis, skaičiuojamas nuo bet kurios iš šių datų:

a) 136 straipsnio 1 dalies b–e ir g bei h punktuose nurodytais atvejais – veiksmų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, dienos, o tęstinių ar pasikartojančių veiksmų atveju – dienos, kurią tie veiksmai nutraukiami;

b) 136 straipsnio 1 dalies b, c, d, g ir h punktuose nurodytais atvejais – nacionalinei jurisdikcijai priklausančio galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo dienos.

Senaties terminas nutraukiamas nacionalinės institucijos, Komisijos, OLAF, EPPO tų valstybių narių, dalyvaujančių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, šio reglamento 143 straipsnyje nurodytos komisijos ar bet kurio subjekto, dalyvaujančio vykdant biudžetą, aktu, jeigu apie tokį aktą pranešama šio reglamento 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui ir jeigu jis susijęs su tyrimais arba teismo procesu. Naujas senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po nutraukimo.

Taikant šio reglamento 136 straipsnio 1 dalies f punktą, draudimui šio reglamento 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų gavėjui skyrimui taikomas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnyje numatytas senaties terminas.

Jeigu šio reglamento 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto atitinkamo asmens arba subjekto veiksmai priskiriami kelioms situacijoms, susidariusioms dėl šio reglamento 136 straipsnio 1 dalyje išvardytų priežasčių, taikomas senaties terminas, taikytinas rimčiausiai iš šių priežasčių.

▼B

*140 straipsnis*

**Draudimo dalyvauti procedūroje ir finansinių nuobaudų paskelbimas**

1. Tam, kad prireikus būtų sustiprintas atgrasomasis draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinės nuobaudos poveikis, Komisija, atsižvelgdama į atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimą, savo interneto svetainėje paskelbia toliau nurodytą informaciją, susijusią su draudimu dalyvauti procedūroje ir, kai taikytina, finansinė nuobauda 136 straipsnio 1 dalies c–h punktuose nurodytais atvejais:

a) atitinkamo 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto pavadinimą;

b) situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) draudimo dalyvauti procedūroje trukmę ir (arba) finansinės nuobaudos sumą.

Kai sprendimas uždrausti dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti finansinę nuobaudą yra priimtas remiantis 136 straipsnio 2 dalyje nurodytu preliminariu kvalifikavimu, skelbiamoje informacijoje nurodoma, kad nėra galutinio teismo sprendimo arba, kai taikytina, galutinio administracinio sprendimo. Tokiais atvejais informacija apie apeliacinius skundus, jų statusą ir nagrinėjimo rezultatus, taip pat apie atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno peržiūrėtą sprendimą paskelbiama nedelsiant. Jeigu buvo paskirta finansinė nuobauda, skelbiamoje informacijoje taip pat nurodoma, ar ta nuobauda yra sumokėta.

Sprendimą paskelbti informaciją priima atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atitinkamu atveju po to, kai priimamas atitinkamas galutinis teismo sprendimas, arba, kai taikytina, galutinis administracinis sprendimas, arba po to, kai 143 straipsnyje nurodyta komisija pateikia rekomendaciją. Tas sprendimas įsigalioja praėjus trims mėnesiams po pranešimo apie jį atitinkamam asmeniui arba subjektui, kaip nurodyta 135 straipsnio 2 dalyje.

Paskelbta informacija pašalinama iškart po to, kai nustoja galioti draudimas dalyvauti procedūroje. Finansinės nuobaudos atveju paskelbta informacija pašalinama po šešių mėnesių nuo tos nuobaudos sumokėjimo dienos.

Jeigu tai susiję su asmens duomenimis, laikydamasis Reglamento (EB) Nr. 45/2001, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas informuoja atitinkamą asmenį arba subjektą, kaip nurodyta šio reglamento 135 straipsnio 2 dalyje apie jo teises pagal taikytinas duomenų apsaugos taisykles ir apie esamas naudojimosi tomis teisėmis procedūras.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija turi būti neskelbiama esant bet kurioms iš šių aplinkybių:

a) kai būtina išsaugoti tyrimo arba nacionalinio teismo proceso konfidencialumą;

b) kai paskelbus informaciją būtų padaryta neproporcinga žala 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam atitinkamam asmeniui arba subjektui arba jos paskelbimas būtų kitaip neproporcingas, remiantis 136 straipsnio 3 dalyje išdėstytais proporcingumo kriterijais ir atsižvelgiant į finansinės nuobaudos sumą;

▼B

c) kai tai susiję su fiziniu asmeniu, išskyrus atvejus, kai asmens duomenų paskelbimas išimtinėmis aplinkybėmis yra pateisinamas, *inter alia*, dėl veiksmų sunkumo ar jų poveikio Sąjungos finansiniams interesams. Tokiais atvejais, priimant sprendimą dėl informacijos paskelbimo, tinkamai atsižvelgiama į teisę į privatų gyvenimą ir kitas Reglamente (EB) Nr. 45/2001 numatytas teises.

*141 straipsnis*

**Pašalinimas iš skyrimo procedūros**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas iš konkrečios skyrimo procedūros pašalina dalyvį, kuris:

a) yra patekęs į vieną iš remiantis 136 straipsniu nustatytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

b) klaidingai pateikė informaciją, kuri reikalinga kaip viena iš dalyvavimo procedūroje sąlygų, arba tos informacijos nepateikė;

c) yra anksčiau dalyvavęs rengiant dokumentus, naudojamus vykdant skyrimo procedūrą, jeigu taip pažeidžiamas vienodo požiūrio taikymo principas, įskaitant konkurencijos iškraipymą, kurio neįmanoma ištaisyti kitomis priemonėmis.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pateikia kitiems skyrimo procedūros dalyviams atitinkamą informaciją, kuria buvo pasikeista tam dalyviui dalyvaujant pasirengime skyrimo procedūrai, kaip nurodyta pirmos pastraipos c punkte, arba kuri buvo gauta dėl tokio jo dalyvavimo. Prieš tokį pašalinimą dalyviui suteikiama galimybė įrodyti, kad jo dalyvavimu rengiant skyrimo procedūrą nepažeidžiamas vienodo požiūrio taikymo principas.

2. Išskyrus atvejus, kai pašalinimas pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą grindžiamas sprendimu uždrausti dalyvauti procedūroje, kuris priimtas dalyvio atžvilgiu išnagrinėjus jo pastabas, taikoma 133 straipsnio 1 dalis.

*142 straipsnis*

**Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema**

1. Informacija, kuria keičiamasi 135 straipsnyje nurodytoje ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemoje, centralizuojama Komisijos sukurtoje duomenų bazėje (toliau – duomenų bazė) ir tvarkoma gerbiant teisę į privatų gyvenimą ir kitas teises, numatytas Reglamente (EB) Nr. 45/2001.

Informaciją apie ankstyvo nustatymo, draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų skyrimo atvejus į duomenų bazę įveda atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, apie tai pranešęs atitinkamam asmeniui arba subjektui, kaip nurodyta 135 straipsnio 2 dalyje. Tokį pranešimą išimtinėmis aplinkybėmis galima atidėti, kai yra įtikinamų teisėtų priežasčių išsaugoti tyrimo ar nacionalinio teismo proceso konfidencialumą, kol tokių įtikinamų teisėtų priežasčių išlaikyti konfidencialumą nebelieka.

▼B

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001 Komisija, pateikus jai prašymą, informuoja bet kurį asmenį arba subjektą, kuriems taikoma ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema, kaip nurodyta 135 straipsnio 2 dalyje, apie duomenų bazėje saugomus duomenis, susijusius su tuo asmeniu ar subjektu.

Jeigu duomenys ištaisomi, ištrinami ar pakeičiami, duomenų bazėje laikoma informacija, kai tikslinga, atnaujinama. Ji skelbiama tik laikantis 140 straipsnio.

2. Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema yra grindžiama faktais bei išvadomis, kaip nurodyta 136 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, ir informacija, kurią Komisijai perdavė, visų pirma:

a) EPPO tų valstybių narių, dalyvaujančių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, arba OLAF – pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, kai atlikus ar atliekant tyrimą paaiškėja, kad siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus būtų tikslinga imtis atsargumo priemonių arba veiksmų, tinkamai užtikrinant procesines bei pagrindines teises ir informatorių apsaugą;

b) Komisijos, Komisijos įsteigtos Europos tarnybos arba vykdomosios įstaigos leidimus suteikiantis pareigūnas;

c) kita nei nurodytosios šios dalies b punkte Sąjungos institucija, Europos tarnyba, agentūra, įstaiga arba asmuo, kuriems pavesta vykdyti BUSP veiksmus;

d) subjektai, vykdantys biudžetą pagal 63 straipsnį, nustatyto sukčiavimo ir (arba) pažeidimo ir tolesnių su jais susijusių veiksmų atvejais, kai perduoti informaciją reikalaujama pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles;

e) asmenys arba subjektai, vykdantys Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, nustatyto sukčiavimo ir (arba) pažeidimo ir tolesnių su jais susijusių veiksmų atvejais.

3. Išskyrus atvejus, kai informacija turi būti pateikta laikantis konkretiems sektoriams skirtų taisyklių, informacija, kurią reikia perduoti pagal šio straipsnio 2 dalį, apima:

a) atitinkamo subjekto arba asmens tapatybės duomenis;

b) nustatytos rizikos arba atitinkamų faktų santrauką;

▼B

c) informaciją, kuri galėtų būti naudinga leidimus suteikiančiam pareigūnui, jam atliekant šio straipsnio 4 dalyje nurodytą patikrinimą arba priimant sprendimą uždrausti dalyvauti procedūroje, kaip nurodyta 136 straipsnio 1 arba 2 dalyje, arba sprendimą skirti finansinę nuobaudą, kaip nurodyta 138 straipsnyje;

d) kai taikytina, specialias priemones, būtinas perduotos informacijos konfidencialumui užtikrinti, įskaitant įrodymų apsaugos priemones tyrimui arba nacionaliniam teismo procesui apsaugoti.

4. Komisija 3 dalyje nurodytą informaciją per 1 dalyje nurodytą duomenų bazę nedelsdama perduoda savo leidimus suteikiantiems pareigūnams ir savo vykdomųjų įstaigų, visų kitų Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ir agentūrų leidimus suteikiantiems pareigūnams, kad jie galėtų atlikti būtiną jų vykdomų skyrimo procedūrų ir galiojančių teisinių įsipareigojimų patikrinimą.

Atlikdamas tą patikrinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas naudojasi savo įgaliojimais, kaip nustatyta 74 straipsnyje, ir neviršija to, kas numatyta skyrimo procedūros sąlygose ir teisiniuose įsipareigojimuose.

Su ankstyvuoju nustatymu susijusios informacijos, perduotos pagal šio straipsnio 3 dalį, saugojimo laikotarpis neturi viršyti vienerių metų. Jeigu per tą laikotarpį atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas draudimo dalyvauti procedūroje arba finansinių nuobaudų skyrimo atveju paprašo komisijos pateikti rekomendaciją, saugojimo laikotarpis gali būti pratęstas iki tol, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas priims sprendimą.

5. Visiems asmenis ir subjektams, dalyvaujantiems vykdant biudžetą pagal 62 straipsnį, Komisija suteikia galimybę susipažinti su informacija apie sprendimus uždrausti dalyvauti procedūroje pagal 136 straipsnį, kad jie galėtų patikrinti, ar į sistemą yra įtrauktas draudimas dalyvauti procedūroje, siekiant atitinkamai savo atsakomybe atsižvelgti į šią informaciją skiriant sutartis biudžeto vykdymo procese.

6. Metiniame Komisijos pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip nurodyta SESV 325 straipsnio 5 dalyje, Komisija pateikia suvestinę informaciją apie sprendimus, kuriuos leidimus suteikiantys pareigūnai priėmė pagal šio reglamento 135–142 straipsnius. Tame pranešime taip pat pateikiama papildomos informacijos apie visus sprendimus, kuriuos leidimus suteikiantys pareigūnai priėmė pagal šio reglamento 136 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punktą ir šio reglamento 140 straipsnio 2 dalį, ir apie visus leidimus suteikiančių pareigūnų sprendimus nukrypti nuo komisijos rekomendacijos pagal šio reglamento 143 straipsnio 6 dalies trečią pastraipą.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija teikiama tinkamai atsižvelgiant į konfidencialumo reikalavimus ir visų pirma ja remiantis neturi būti įmanoma nustatyti atitinkamo asmens arba subjekto tapatybės, kaip nurodyta 135 straipsnio 2 dalyje.

▼B

*143 straipsnis*

**Komisija**

1. Komisija sušaukiama bet kurios Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar įstaigos leidimus suteikiančio pareigūno prašymu arba asmens, kuriems pavesta vykdyti konkrečius BUSP veiksmus pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

2. Šią komisiją sudaro:

a) nuolatinis aukšto lygio nepriklausomas pirmininkas, kurį skiria Komisija;

b) du nuolatiniai Komisijos, kaip ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos savininkės, atstovai, kurie reiškia bendrą poziciją, ir

c) vienas prašymą pateikusio leidimus suteikiančio pareigūno atstovas.

Komisijos sudėtimi užtikrinamos tinkamos teisinės ir techninės ekspertinės žinios. Šiai komisijai padeda Komisijos įsteigtas nuolatinis sekretoriatas, kuris užtikrina nuolatinį komisijos darbo administravimą.

3. Pirmininkas išrenkamas iš buvusių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Audito Rūmų narių arba iš buvusių kitos nei Komisija Sąjungos institucijos pareigūnų, ėjusių ne žemesnes nei generalinio direktoriaus pareigas. Jis pasirenkamas remiantis jo asmeninėmis ir profesinėmis savybėmis, didele su teisiniais ir finansiniais reikalais susijusia patirtimi ir įrodyta kompetencija, nepriklausomumu bei sąžiningumu. Jis skiriamas neatnaujinamai penkerių metų kadencijai. Pirmininkas paskiriamas specialiuoju patarėju Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų 5 straipsnio prasme. Pirmininkas pirmininkauja visiems komisijos posėdžiams. Savo pareigas jis vykdo nepriklausomai. Neturi būti interesų konflikto tarp jo, kaip pirmininko, ir bet kokių kitų jo oficialių pareigų.

4. Šios komisijos darbo tvarkos taisykles priima Komisija.

5. Ši komisija užtikrina atitinkamo asmens arba subjekto, kaip nurodyta 135 straipsnio 2 dalyje, teisę pateikti pastabas dėl 136 straipsnio 2 dalyje nurodytų faktų arba išvadų bei dėl preliminaraus teisinio kvalifikavimo, prieš jai priimant savo rekomendacijas. Teisę pateikti pastabas galima išimtinėmis aplinkybėmis atidėti, kai yra įtikinamų teisėtų priežasčių išsaugoti tyrimo ar nacionalinio teismo proceso konfidencialumą, kol tokių įtikinamų teisėtų priežasčių nebelieka.

6. Šios komisijos rekomendacijoje uždrausti dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti finansinę nuobaudą, kai taikytina, nurodomi šie elementai:

a) faktai ar išvados, nurodyti 136 straipsnio 2 dalyje, ir jų preliminarus teisinis kvalifikavimas;

▼B

b) poreikio skirti finansinę nuobaudą ir jos sumos įvertinimas;

c) poreikio uždrausti atitinkamam 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje įvertinimas ir uždraudimo atveju siūloma tokio draudimo trukmė;

d) poreikio paskelbti informaciją, susijusią su 135 straipsnio 2 dalyje nurodytu asmeniu arba subjektu, kuriam yra uždrausta dalyvauti procedūroje ir (arba) skirta finansinė nuobauda, įvertinimas;

e) taisomųjų priemonių, kurių ėmėsi 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas (jei ėmėsi), įvertinimas.

Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas numato priimti griežtesnį, nei rekomendavo komisija, sprendimą, jis užtikrina, kad toks sprendimas būtų priimtas tinkamai užtikrinant teisę būti išklausytam ir laikantis asmens duomenų apsaugos taisyklių.

Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui nusprendus nukrypti nuo komisijos rekomendacijos, jis komisijai tokį sprendimą pagrindžia.

7. 136 straipsnio 8 dalyje nurodytais atvejais arba gavusi pranešimą apie galutinį teismo sprendimą ar galutinį administracinį sprendimą, kuriuo nustatomos draudimo dalyvauti procedūroje priežastys, kai tokiu teismo ar administraciniu sprendimu nenustatoma draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, kaip nurodyta 136 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu komisija peržiūri savo rekomendaciją draudimo dalyvauti procedūroje laikotarpiu.

8. Ši komisija nedelsdama praneša apie peržiūrėtą rekomendaciją prašymą pateikusiam leidimus suteikiančiam pareigūnui, o tada leidimus suteikiantis pareigūnas peržiūri savo sprendimą.

9. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimą, kuriuo leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 135 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) skiria gavėjui finansinę nuobaudą, įskaitant draudimo dalyvauti procedūroje panaikinimą, jo trukmės sutrumpinimą ar pailginimą ir (arba) skirtos finansinės nuobaudos panaikinimą, sumažinimą ar padidinimą. Kai leidimus suteikiančio pareigūno sprendimas dėl draudimo dalyvauti procedūroje arba finansinės nuobaudos skyrimo priimtas remiantis komisijos rekomendacija, Reglamento (EB) Nr. 58/2003 22 straipsnio 1 dalis netaikoma.

*144 straipsnis*

**Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazės veikimas**

1. Informacija, kurią turi pateikti 142 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyti subjektai, perduodama tik per Komisijos sukurtą automatizuotą informacinę sistemą, kuri šiuo metu naudojama pranešimams apie sukčiavimo ir pažeidimo atvejus teikti pagal konkretiems sektoriams skirtas taisykles (toliau – Pažeidimų valdymo sistema).

▼B

2. Naudojantis per Pažeidimų valdymo sistemą gautais duomenimis atsižvelgiama į nacionalinės tvarkos statusą informacijos pateikimo metu. Prieš naudojantis tokiais duomenimis konsultuojamasi su valstybe nare, kuri per Pažeidimų valdymo sistemą pateikė atitinkamus duomenis.

*145 straipsnis*

**Jungtiniam tyrimų centrui taikytina išimtis**

135–144 straipsniai JTC netaikomi.

3 skirsnis

**IT sistemos ir e. Valdžia**

*146 straipsnis*

**Elektroninis operacijų tvarkymas**

1. Kai pajamų ir išlaidų operacijos arba dokumentų mainai tvarkomi naudojant kompiuterines sistemas, dokumentai gali būti pasirašomi taikant kompiuterizuotą arba elektroninę procedūrą, kuria užtikrinamas pasirašančio asmens tapatumas. Į tokias kompiuterines sistemas įtraukiamas išsamus naujausias sistemos aprašas, kuriame apibrėžiamas visų duomenų laukų turinys, apibūdinama, kaip tvarkoma kiekviena atskira operacija, ir išsamiai paaiškinama, kaip kompiuterinėje sistemoje užtikrinama kiekvienos operacijos išsami audito seka.

2. Sąjungos institucijoms ir atitinkamoms valstybėms narėms iš anksto susitarus, dokumentai tarp jų gali būti perduodami elektroninėmis priemonėmis.

*147 straipsnis*

**E. valdžia**

1. Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai, nurodyti 70 ir 71 straipsniuose, nustato ir taiko vienodus elektroninio keitimosi informacija su dalyviais standartus. Visų pirma jos, kiek įmanoma, kuria ir įgyvendina duomenų, teikiamų vykstant skyrimo procedūroms, pateikimo, saugojimo ir tvarkymo sprendimus ir tuo tikslu įdiegia dalyviams skirtą bendrą keitimosi elektroniniais duomenimis erdvę. Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos tuo klausimu ataskaitas.

2. Taikant pasidalijamąjį valdymą bet kokie oficialūs valstybių narių ir Komisijos informacijos mainai vykdomi naudojantis priemonėmis, nurodytomis konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse. Tose taisyklėse numatomas valdant biudžetą surinktų ar gautų ir perduotų duomenų sąveikumas.

▼B

*148 straipsnis*

**Elektroninės mainų sistemos**

1. Visi mainai su gavėjais, įskaitant teisinių įsipareigojimų prisiėmimą ir visus jų pakeitimus, gali būti atliekami naudojantis elektroninėmis mainų sistemomis.

2. Elektroninės mainų sistemos turi atitikti šias sąlygas:

a) prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų gali turėti tik įgaliotieji asmenys;

b) pasirašyti dokumentą elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą gali tik įgaliotieji asmenys;

c) sistemoje nustatytomis priemonėmis nurodoma įgaliotųjų asmenų tapatybė;

d) tiksliai nustatomas elektroninės operacijos laikas ir data;

e) išsaugomas dokumentų vientisumas;

f) išsaugoma galimybė susipažinti su dokumentais;

g) kai tikslinga, išsaugomas dokumentų konfidencialumas;

h) užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

3. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir dėl sistemoje nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas dokumentas arba pranešimas apie jį yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo bylose, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu tame dokumente nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

2 dalies b punkte nurodytų elektroninių parašų teisinė galia yra lygiavertė rašytinių parašų teisinei galiai.

*149 straipsnis*

**Paraiškos dokumentų pateikimas**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato paraiškos dokumentų pateikimo tvarką ir gali pasirinkti vienintelį jų pateikimo būdą.

Pasirinkta ryšio priemonė turi būti tokia, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija ir tenkinamos šios sąlygos:

▼B

a) kiekvienoje paraiškoje pateikiama visa jai įvertinti reikalinga informacija;

b) išsaugomas duomenų vientisumas;

c) išsaugomas paraiškos dokumentų konfidencialumas;

d) užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

2. Imdamasi tinkamų priemonių ir laikydamasi 147 straipsnio 1 dalies Komisija užtikrina, kad dalyviai galėtų pateikti paraiškos dokumentus ir visus patvirtinamuosius įrodymus elektronine forma. Elektroninių ryšių sistema, naudojama ryšiams ir informacijos mainams užtikrinti, turi būti nediskriminacinė, visuotinai prieinama ir sąveiki su įprastai naudojamais informacinių ir ryšių technologijų gaminiais, ir turi neriboti dalyvių galimybių dalyvauti skyrimo procedūroje.

Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios dalies taikymo pažangos ataskaitas.

3. Elektroninio paraiškos dokumentų gavimo priemonėmis, naudojant technines priemones ir taikant tinkamas procedūras, užtikrinama, kad:

a) būtų galima tiksliai nustatyti dalyvio tapatybę;

b) būtų galima tiksliai nustatyti paraiškos dokumentų gavimo laiką ir datą;

c) tik įgaliotieji asmenys turėtų prieigą prie perduotų duomenų ir galėtų nustatyti arba keisti vokų su paraiškos dokumentais atplėšimo datas;

d) įvairiais skyrimo procedūros etapais tik įgaliotieji asmenys turi prieigą prie visų pateiktų duomenų ir galėtų suteikti prieigą prie duomenų, kiek to reikia procedūrai vykdyti;

e) būtų galima pagrįstai užtikrinti galimybę nustatyti visus bandymus pažeisti kurią nors iš a–d punktuose išdėstytų sąlygų.

Pirma pastraipa netaikoma sutartims, kurių vertė mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas.

4. Jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas leidžia teikti paraiškos dokumentus elektroninėmis priemonėmis, per tokias sistemas pateikti elektroniniai dokumentai laikomi originalais.

5. Jeigu paraiškos dokumentai pateikiami laišku, dalyviai gali paraiškos dokumentus:

▼B

a) išsiųsti paštu arba per pasiuntinių tarnybą; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra pašto antspaudas arba siuntos priėmimo kvito data;

b) įteikti asmeniškai atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patalpose – tai gali padaryti pats dalyvis ar jo atstovas; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra gavimo patvirtinimo dokumentas.

6. Pateikdami paraiškos dokumentus, dalyviai sutinka gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroninėmis priemonėmis.

7. Šio straipsnio 1–6 dalys netaikomos vykdant asmenų arba subjektų, vykdančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atranką.

*3 SKYRIUS*

***Tiesioginiam valdymui taikytinos taisyklės***

*150 straipsnis*

**Vertinimo komitetas**

1. Paraiškos dokumentus vertina vertinimo komitetas.

2. Vertinimo komitetą paskiria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

Vertinimo komitetą sudaro bent trys asmenys.

3. Vertinimo komiteto, vertinančio dotacijos paraiškas arba pasiūlymus, nariai atstovauja bent dviem Sąjungos institucijų ar Sąjungos organų, nurodytų 68, 70 ir 71 straipsniuose, hierarchiniais ryšiais nesusijusiems organizaciniams vienetams; iš jų bent vienas turi būti nepavaldus atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui. Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, esančiuose už Sąjungos ribų, kaip antai Sąjungos delegacijose, įstaigose ar įstaigos skyriuose trečiojoje valstybėje, ir 68, 70 ir 71 straipsniuose nurodytuose Sąjungos organuose nėra atskirų vienetų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusijusių organizacinių vienetų netaikomas.

Atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu vertinimo komitetui gali padėti išorės ekspertai.

Vertinimo komiteto nariai gali būti išorės ekspertai, jei tokia galimybė yra numatyta pagrindiniame akte.

4. Vertinimo komiteto, vertinančio apdovanojimų konkurso paraiškas, nariai gali būti asmenys, nurodyti 3 dalies pirmoje pastraipoje, arba išorės ekspertai.

5. Vertinimo komiteto nariai ir išorės ekspertai laikosi 61 straipsnio.

▼B

*151 straipsnis*

**Paraiškos dokumentų tikslinimas ir taisymas**

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali ištaisyti akivaizdžias paraiškos dokumentų korektūros klaidas, dalyviui patvirtinus numatytą taisymą.

Jeigu dalyvis nepateikia įrodymų arba pareiškimų, vertinimo komitetas arba, kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, paprašo, kad dalyvis pateiktų trūkstamą informaciją arba patikslintų patvirtinamuosius dokumentus.

Dėl tokios informacijos, patikslinimo arba patvirtinimo neturi iš esmės pasikeisti paraiškos dokumentai.

*152 straipsnis*

**Garantijos**

1. Išskyrus sutartis ir dotacijas, kurių vertė neviršija 60 000 EUR, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, jei tai proporcinga ir su sąlyga, kad leidimus suteikiantis pareigūnas atliks rizikos analizę, gali reikalauti, kad garantiją suteiktų:

a) rangovai arba naudos gavėjai, siekiant sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką (išankstinio finansavimo garantija);

b) rangovai, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi esminių sutartinių pareigų darbų, prekių ar kompleksinių paslaugų atveju (įvykdymo garantija);

c) rangovai, siekiant užtikrinti visišką sutarties įvykdymą sutartinės atsakomybės laikotarpiu (sulaikytų sumų garantija).

JTC garantijų suteikti neprivalo.

Dotacijų atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti neprašyti išankstinio finansavimo garantijos, o vietoj to padalyti mokėjimą į kelias dalis.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, ar garantijos vertė nurodoma eurais, ar sutarties arba susitarimo dėl dotacijos valiuta.

3. Garantiją suteikia atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintas bankas arba įgaliota finansų įstaiga.

Rangovo arba naudos gavėjo prašymu, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sutinka:

a) 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytos garantijos gali būti pakeistos solidariąja rangovo arba naudos gavėjo ir trečiosios šalies garantija;

▼B

b) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta garantija gali būti pakeista neatšaukiama ir besąlygine naudos gavėjų, kurie yra to paties susitarimo dėl dotacijos šalys, bendrąja garantija.

4. Suteikdamas garantiją, bankas ar finansų įstaiga arba trečioji šalis pateikia neatšaukiamą užstatą arba tampa rangovo arba naudos gavėjo pareigų vykdymą užtikrinančiu pirminio reikalavimo garantu.

5. Jeigu sutarties arba susitarimo dėl dotacijos vykdymo laikotarpiu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato, kad garantas nėra arba nebėra įgaliotas išduoti garantijų pagal taikytiną nacionalinę teisę, jis reikalauja, kad rangovas arba naudos gavėjas pakeistų tokio garanto suteiktą garantiją.

*153 straipsnis*

**Išankstinio finansavimo garantija**

1. Išankstinio finansavimo garantija suteikiama išankstinio finansavimo sumos neviršijančiai sumai ir galioja tokios trukmės laikotarpį, kad jo pakaktų jai aktyvuoti.

2. Išankstinio finansavimo garantija grąžinama, jei ir kai išankstinio finansavimo suma yra išskaitoma iš rangovui arba naudos gavėjui pagal sutarties arba susitarimo dėl dotacijos sąlygas atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba išmokamo likučio sumos.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

**NETIESIOGINIS VALDYMAS**

*154 straipsnis*

**Netiesioginis valdymas**

1. Asmenų ir subjektų, kuriems pavesta vykdyti Sąjungos lėšas arba įgyvendinti biudžeto garantijas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atranka turi būti skaidri, pagrįsta veiksmo pobūdžiu ir nekelti interesų konflikto. Vykdant 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, v, vi ir vii papunkčiuose nurodytų subjektų atranką taip pat tinkamai atsižvelgiama į jų finansinį ir veiklos pajėgumą.

Kai asmuo arba subjektas nurodytas pagrindiniame akte, 35 straipsnyje numatytoje finansinėje pažymoje pateikiamas to konkretaus asmens arba subjekto pasirinkimo pagrindimas.

Tais atvejais, kai biudžetą vykdo tinklas ir kai reikia, kad valstybė narė arba atitinkama valstybė paskirtų bent vieną įstaigą arba subjektą, tą įstaigą arba subjektą skiria valstybė narė arba atitinkama valstybė, vadovaudamasi pagrindiniu aktu. Visais kitais atvejais tokias įstaigas arba subjektus su valstybių narių arba atitinkamų valstybių sutikimu skiria Komisija.

▼B

2. Asmenys ir subjektai, kuriems pavesta vykdyti Sąjungos lėšas ar įgyvendinti biudžeto garantijas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, laikosi Sąjungos veiksmų patikimo finansų valdymo, skaidrumo, nediskriminavimo ir matomumo principų. Jeigu Komisija sudaro finansinius partnerystės pagrindų susitarimus pagal 130 straipsnį, tie principai turi būti išsamiau apibūdinti tokiuose susitarimuose.

3. Prieš pasirašydama susitarimus dėl įnašų, finansavimo susitarimus arba susitarimus dėl garantijų, Komisija užtikrina, kad Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygis būtų lygiavertis lygiui, numatytam tuo atveju, kai Komisija vykdo biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą. Komisija tai daro atlikdama asmenų arba subjektų, vykdančių Sąjungos lėšas, sistemų, taisyklių ir procedūrų įvertinimą, jei ji ketina pasikliauti tokiomis sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis veiksmui įgyvendinti, arba taikydama tinkamas priežiūros priemones pagal šio straipsnio 5 dalį.

4. Komisija, laikydamasi proporcingumo principo ir tinkamai atsižvelgdama į veiksmo pobūdį ir susijusią finansinę riziką, įvertina, ar pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą Sąjungos lėšas vykdantys asmenys ir subjektai:

a) sukūrė efektyvią ir veiksmingą geriausia tarptautine praktika pagrįstą vidaus kontrolės sistemą, kuria visų pirma užkertamas kelias pažeidimams ir sukčiavimui, jie nustatomi ir ištaisomi, ir užtikrina šios sistemos veikimą;

b) naudoja apskaitos sistemą, kuria užtikrinamas tikslios, išsamios ir patikimos informacijos pateikimas laiku;

c) yra tikrinami atliekant nepriklausomą išorės auditą, kurį pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus atlieka funkciniu požiūriu nuo atitinkamo asmens arba subjekto nepriklausoma audito tarnyba;

d) taiko tinkamas finansavimo teikimo trečiosioms šalims taisykles ir procedūras, įskaitant skaidrias, nediskriminacines, efektyvias ir veiksmingas peržiūros procedūras, neteisėtai išmokėtų lėšų susigrąžinimo ir teisės gauti finansavimą atėmimo taisykles;

e) viešai skelbia reikiamą informaciją apie savo gavėjus, kuri yra lygiavertė numatytajai pagal 38 straipsnį;

f) užtikrina 5 straipsnyje nurodytai apsaugai lygiavertę asmens duomenų apsaugą.

Be to, su atitinkamų asmenų arba subjektų sutikimu Komisija gali vertinti kitas taisykles ir procedūras, pavyzdžiui, asmenų arba subjektų administravimo išlaidų apskaitos praktiką. Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija gali nuspręsti pasikliauti tomis taisyklėmis ir procedūromis.

▼B

Pagal pirmą ir antrą pastraipas įvertinti asmenys arba subjektai nedelsdami informuoja Komisiją apie visus esminius jų sistemų, taisyklių arba procedūrų pakeitimus, kurie gali turėti įtakos Komisijos vertinimo patikimumui.

5. Jeigu atitinkami asmenys arba subjektai tik iš dalies įvykdo 4 dalyje nurodytus reikalavimus, Komisija imasi tinkamų priežiūros priemonių, kuriomis užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tos priemonės konkrečiai nurodomos atitinkamuose susitarimuose. Informacija apie visas tokias priemones pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu.

6. Komisija gali nuspręsti nereikalauti atlikti *ex ante* vertinimo, kaip nurodyta 3 ir 4 dalyse:

a) 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ir 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto viii papunktyje nurodytų organų arba asmenų, kurie yra patvirtinę finansines taisykles iš anksto gavę Komisijos sutikimą, atžvilgiu;

b) trečiųjų valstybių arba jų paskirtų įstaigų atžvilgiu, jeigu Komisija lieka atsakinga už finansų valdymą ir taip užtikrina pakankamą Sąjungos finansinių interesų apsaugą, arba

c) tų procedūrų, kurių konkrečiai reikalauja Komisija, įskaitant jos pačios procedūras ir pagrindiniuose aktuose nustatytas procedūras, atžvilgiu.

7. Jeigu 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytų asmenų arba subjektų sistemos, taisyklės arba procedūros įvertinamos kaip tinkamos, Sąjungos įnašai tiems asmenims arba subjektams gali būti vykdomi pagal šią antraštinę dalį. Kai tokie asmenys arba subjektai, dalyvauja kvietime teikti pasiūlymus, jie turi laikytis VIII antraštinėje dalyje esančių kvietimo teikti pasiūlymus taisyklių. Tokiu atveju leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti vietoj susitarimo dėl dotacijos pasirašyti susitarimą dėl įnašo arba finansavimo susitarimą.

*155 straipsnis*

**Sąjungos lėšų vykdymas ir biudžeto garantijų įgyvendinimas**

1. Asmenys ir subjektai, vykdantys Sąjungos lėšas ar įgyvendinantys biudžeto garantijas, Komisijai pateikia:

a) Sąjungos lėšų vykdymo arba biudžeto garantijų įgyvendinimo, įskaitant sąlygų įvykdymą arba 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytų rezultatų pasiekimą, ataskaitą;

b) jeigu įnašu kompensuojamos išlaidos – parengtas patirtų išlaidų sąskaitas;

▼B

c) valdymo pareiškimą, kuriame pateikiama a punkte ir, kai tikslinga, b punkte nurodyta informacija ir patvirtinta, kad:

i) informacija yra pateikta tinkamai, ji yra išsami ir tiksli;

ii) Sąjungos lėšos naudotos pagal jų numatytą paskirtį, kaip nustatyta susitarimuose dėl įnašų, finansavimo susitarimuose arba susitarimuose dėl garantijų, arba, kai taikytina, atitinkamose konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse;

iii) įdiegtomis kontrolės sistemomis suteikiamos būtinos garantijos dėl pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo;

d) galutinių audito ataskaitų ir atliktų kontrolės veiksmų suvestinę, įskaitant nustatytų sistemų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis.

127 straipsnyje nurodyto tarpusavio pasikliovimo auditais atveju suvestinėje, nurodytoje šios dalies pirmos pastraipos d punkte, nurodomi visi susiję audito dokumentai, kuriais turi būti pasikliaujama.

Jeigu veiksmai baigiami prieš pasibaigiant atitinkamiems finansiniams metams, galutinė ataskaita gali pakeisti pirmos pastraipos c punkte nurodytą valdymo pareiškimą, jeigu ji pateikiama anksčiau nei kitų finansinių metų vasario 15 d.

Kartu su pirmoje pastraipoje nurodytais dokumentais pateikiama nepriklausomos audito įstaigos nuomonė, parengta pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. Toje nuomonėje nustatoma, ar įdiegtos kontrolės sistemos veikia tinkamai ir yra ekonomiškai efektyvios ir ar pagrindiniai sandoriai yra teisėti ir tvarkingi. Nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus auditą kilo abejonių dėl pirmos pastraipos c punkte nurodytame valdymo pareiškime pateiktų teiginių. Jeigu tokia nuomonė nepateikiama, leidimus suteikiantis pareigūnas gali siekti lygiaverčio patikinimo kitomis nepriklausomomis priemonėmis.

Pirmoje pastraipoje nurodyti dokumentai Komisijai pateikiami ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Trečioje pastraipoje nurodyta nuomonė Komisijai pateikiama ne vėliau kaip tų metų kovo 15 d.

Šioje dalyje išdėstytomis pareigomis nedaromas poveikis susitarimams, sudarytiems su EIB, EIF, valstybių narių organizacijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir trečiosiomis valstybėmis. Kalbant apie valdymo pareiškimą, į tokius susitarimus įtraukiama bent tų subjektų pareiga kasmet pateikti Komisijai pareiškimą, kad atitinkamais finansiniais metais Sąjungos lėšos buvo naudojamos ir į apskaitą įtrauktos laikantis 154 straipsnio 3 ir 4 dalių ir tokiuose susitarimuose nustatytų pareigų. Toks pareiškimas gali būti įtraukiamas į galutinę ataskaitą, jeigu veiksmas įgyvendinamas ne ilgiau kaip 18 mėnesių.

▼B

2. Įgyvendindami Sąjungos lėšas asmenys ir subjektai:

a) laikosi taikytinų Sąjungos teisės aktų ir sutartų tarptautinių bei Sąjungos standartų ir todėl neremia veiksmų, kuriais prisidedama prie pinigų plovimo, terorizmo finansavimo, mokesčių vengimo, mokestinio sukčiavimo ar mokesčių slėpimo;

b) įgyvendindami finansines priemones ir teikdami biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį nepradeda vykdyti naujų operacijų ar neatnaujina operacijų su subjektais, priklausančiais jurisdikcijoms ar įsteigtiems jurisdikcijose, kurios yra įtrauktos į sąrašą pagal atitinkamą Sąjungos politiką dėl nebendradarbiaujančių jurisdikcijų arba kurios yra nustatytos kaip didelės rizikos trečiosios valstybės pagal Direktyvos (ES) 2015/849 9 straipsnio 2 dalį, arba kurios faktiškai nesilaiko Sąjungos arba tarptautiniu mastu sutartų mokesčių standartų, susijusių su skaidrumu ir informacijos mainais.

Subjektai gali nukrypti nuo pirmos pastraipos b punkto tik tuo atveju, jei veiksmas yra fiziškai įgyvendinamas vienoje iš tų jurisdikcijų, ir nėra jokių požymių, kad atitinkamas veiksmas priskiriamas kuriai nors iš pirmos pastraipos a punkte išvardytų kategorijų.

Sudarydami susitarimus su finansų tarpininkais, finansines priemones įgyvendinantys ir biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį teikiantys subjektai šioje dalyje nurodytus reikalavimus perkelia į atitinkamus susitarimus ir reikalauja, kad finansų tarpininkai praneštų apie jų laikymąsi.

3. Įgyvendindami finansines priemones ir biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį, asmenys ir subjektai taiko principus bei standartus, išdėstytus Sąjungos teisėje dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2015/847 ([1]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/849. Jie užtikrina, kad finansavimas pagal šį reglamentą būtų teikiamas tik tuo atveju, jei atskleidžiama informacija apie tikruosius savininkus pagal Direktyvą (ES) 2015/849 ir skelbiami duomenys pagal atskiras valstybes Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES ([2]) 89 straipsnio 1 dalies prasme.

4. Komisija patikrina, ar Sąjungos lėšos arba biudžeto garantijos naudojamos laikantis atitinkamuose susitarimuose nustatytų sąlygų. Jeigu asmens arba subjekto išlaidos kompensuojamos supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdu pagal 125 straipsnio 1 dalies pirmos

([1]) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5, p. 1).

([2]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

▼B

pastraipos c–e punktus, 181 straipsnio 1–5 dalys ir 182–185 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*. Jeigu Sąjungos lėšos arba biudžeto garantijos naudojamos nesilaikant atitinkamuose susitarimuose nustatytų pareigų, taikomas 131 straipsnis.

5. Su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų, kurių išlaidos kompensuojamos Sąjungos įnašu, atveju, vykdant 4 dalyje nustatytą procedūrą patikrinama, ar sumą, atitinkančią Komisijos už atitinkamą veiksmą sumokėtą sumą, asmuo arba subjektas panaudojo laikydamasis atitinkamame susitarime dėl dotacijos, susitarime dėl įnašo arba finansavimo susitarime nustatytų sąlygų.

6. Susitarimuose dėl įnašų, finansavimo susitarimuose ir susitarimuose dėl garantijų aiškiai apibrėžiama asmens arba subjekto, vykdančio Sąjungos lėšas, atsakomybė ir pareigos, įskaitant 129 straipsnyje nustatytas pareigas, ir įnašo mokėjimo sąlygos. Tokiuose susitarimuose taip pat, kai taikytina, apibrėžiamas tarpusavyje sutartas atlygis, kuris turi būti proporcingas veiksmų įgyvendinimo sąlygoms tinkamai atsižvelgiant į krizes bei pažeidžiamumą ir, kai tikslinga, turi būti grindžiamas veiklos rezultatais. Tuose susitarimuose taip pat nustatomos ataskaitų apie užduočių atlikimą teikimo Komisijai taisyklės, numatomi rezultatai, įskaitant veiklos rezultatų vertinimo rodiklius, ir Sąjungos lėšas vykdančių asmenų arba subjektų pareiga nedelsiant pranešti Komisijai apie nustatytus sukčiavimo ir pažeidimų atvejus ir su jais susijusius tolesnius veiksmus.

7. Visi susitarimai dėl įnašų, finansavimo susitarimai ir susitarimai dėl garantijų pateikiami Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu.

8. Šis straipsnis netaikomas Sąjungos įnašams, skirtiems Sąjungos organams, kuriems pagal 70 ir 71 straipsnius taikoma atskira biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, išskyrus atvejus, kai jie skiriami pagal galimus *ad hoc* susitarimus dėl įnašų.

*156 straipsnis*

**Netiesioginis valdymas su tarptautinėmis organizacijomis**

1. Pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii papunktį Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą per tarptautiniais susitarimais įsteigtas tarptautines viešojo sektoriaus organizacijas (tarptautines organizacijas) ir per tokių organizacijų įsteigtas specializuotas įstaigas. Tie susitarimai perduodami Komisijai, šiai atliekant 154 straipsnio 3 dalyje nurodytą vertinimą.

2. Tarptautinėms organizacijoms prilyginamos šios organizacijos:

a) Tarptautinis Raudonojo kryžiaus komitetas;

▼B

b) Tarptautinė nacionalinių Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio draugijų federacija.

3. Komisija gali priimti tinkamai pagrįstą sprendimą, kuriuo tarptautinei organizacijai prilyginama ne pelno organizacija, jei ši organizacija tenkina šias sąlygas:

a) ji turi atskiro juridinio asmens statusą ir savarankiškus valdymo organus;

b) ji buvo įsteigta konkrečioms bendro tarptautinio intereso užduotims vykdyti;

c) šios ne pelno organizacijos narėmis yra tapusios bent šešios valstybės narės;

d) ji pateikia pakankamas finansines garantijas;

e) veiklai vykdyti ji yra sukūrusi nuolatinę struktūrą ir veikia laikydamasi sistemų, taisyklių ir procedūrų, kurios gali būti įvertintos pagal 154 straipsnio 3 dalį.

4. Jeigu tarptautinės organizacijos vykdo lėšas pagal netiesioginio valdymo principą, taikomi su jomis sudaryti patikrinimo susitarimai.

*157 straipsnis*

**Netiesioginis valdymas su valstybių narių organizacijomis**

1. Pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto v ir vi papunkčius Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą per valstybių narių organizacijas.

2. Netiesiogiai vykdydama biudžetą su valstybių narių organizacijomis Komisija pasikliauja tų organizacijų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis, įvertintomis pagal 154 straipsnio 3 ir 4 dalis.

3. Pagal 130 straipsnį su valstybių narių organizacijomis sudarytuose finansiniuose partnerystės pagrindų susitarimuose konkrečiau nustatomas tarpusavio pasikliovimo valstybių narių organizacijų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis mastas ir sąlygos ir juose gali būti nustatytos konkrečios nuostatos dėl tarpusavio pasikliovimo vertinimais ir auditu, kaip nurodyta 126 ir 127 straipsniuose.

*158 straipsnis*

**Netiesioginis valdymas su trečiosiomis valstybėmis**

1. Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą kartu su trečiąja valstybe arba tos valstybės paskirtomis įstaigomis, kaip nurodyta 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto i papunktyje, sudarydama finansavimo susitarimą, kuriame apibūdinama Sąjungos intervencija trečiojoje valstybėje ir nustatomas kiekvienos veiksmo dalies įgyvendinimo metodas.

▼B

2. Kiek tai susiję su veiksmo dalimi, kuri netiesiogiai įgyvendinama su trečiąja valstybe arba jos paskirtomis įstaigomis, finansavimo susitarime, be 155 straipsnio 5 dalyje nurodytų aspektų, aiškiai apibrėžiamas trečiosios valstybės ir Komisijos vaidmuo bei atsakomybė vykdant lėšas. Finansavimo susitarime taip pat nustatomos taisyklės ir procedūros, kurias trečioji valstybė taiko vykdydama Sąjungos lėšas.

*159 straipsnis*

**Derinimo operacijos**

1. Derinimo operacijas valdo Komisija arba asmenys ar subjektai, valdantys Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą.

2. Jeigu finansinės priemonės vykdomos, o biudžeto garantijos įgyvendinamos pasitelkiant derinimo priemonę arba platformą, taikoma X antraštinė dalis.

3. Finansinių priemonių vykdymo ir biudžeto garantijų įgyvendinimo pasitelkiant derinimo priemones arba platformas atveju 209 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos h punkto reikalavimai laikomi įvykdytais, jeigu *ex ante* vertinimas atliekamas prieš nustatant atitinkamą derinimo priemonę arba platformą.

4. Metinės ataskaitos pagal 249 straipsnį rengiamos derinimo priemonės arba platformos lygmeniu, atsižvelgiant į visas į ją įtrauktas finansines priemones bei biudžeto garantijas ir aiškiai nustatant įvairias pagal priemonę ar platformą teikiamos finansinės paramos rūšis.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

**PIRKIMAI IR KONCESIJOS**

*1 SKYRIUS*

***Bendrosios nuostatos***

*160 straipsnis*

**Sutartims taikomi principai ir taikymo sritis**

1. Visos visiškai arba iš dalies iš biudžeto finansuojamos sutartys sudaromos laikantis skaidrumo, proporcingumo, vienodo požiūrio taikymo ir nediskriminavimo principų.

2. Visoms sutartims sudaryti skelbiami konkursai kuo platesniu mastu, išskyrus atvejus, kai taikoma 164 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta procedūra.

Numatoma sutarties vertė negali būti nustatyta siekiant apeiti taikytinas taisykles ir tuo tikslu taip pat negalima sutarties suskaidyti.

▼B

Perkančioji organizacija prireikus suskirsto sutartį į dalis, tinkamai atsižvelgdama į platų konkurencijos mastą.

3. Perkančiosios organizacijos nesinaudoja preliminariosiomis sutartimis netinkamai arba taip, kad jų tikslas arba poveikis būtų užkirsti kelią konkurencijai, ją apriboti arba iškraipyti.

4. JTC gali gauti finansavimą, priskiriamą kitiems asignavimams nei mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimai, jeigu dalyvauja viešojo pirkimo sutarčių procedūrose, kurios visiškai ar iš dalies finansuojamos iš biudžeto.

5. Šiame reglamente nustatytos viešųjų pirkimų taisyklės, išskyrus skaidrumo ir vienodo požiūrio taikymo principus, netaikomos JTC veiklai, kurią jis vykdo trečiųjų šalių vardu.

*161 straipsnis*

**Priedas dėl viešųjų pirkimų ir įgaliojimų delegavimas**

Išsamios taisyklės dėl viešųjų pirkimų pateikiamos šio reglamento I priede. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos institucijos, skirdamos sutartis savo sąskaita, taikytų tuos pačius standartus kaip nustatytieji perkančiosioms organizacijoms pagal direktyvas 2014/23/ES ir 2014/24/ES, Komisijai pagal šio reglamento 269 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio reglamento I priedas, kad tas priedas būtų suderintas su tų direktyvų pakeitimais ir būtų įtraukti susiję techniniai koregavimai.

*162 straipsnis*

**Mišriosios sutartys ir bendras viešųjų pirkimų žodynas**

1. Mišri sutartis, taikoma dviejų ar daugiau rūšių viešiesiems pirkimams (darbų, prekių ar paslaugų) arba koncesijoms (darbų arba paslaugų), arba taikoma ir viešiesiems pirkimams, ir koncesijoms, skiriama pagal tai viešųjų pirkimų rūšiai, kuriai priskiriamas pagrindinis atitinkamos sutarties dalykas, taikytinas nuostatas.

2. Mišriųjų sutarčių, apimančių prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, atveju pagrindinis dalykas nustatomas palyginus atitinkamų prekių ar paslaugų vertes.

Sutartis dėl vienos rūšies viešojo pirkimo (darbų, prekių ar paslaugų) ir vienos rūšies koncesijos (darbų arba paslaugų) sutartis skiriama pagal viešajai sutarčiai taikytinas nuostatas.

3. Ši antraštinė dalis netaikoma su EIB arba EIF sudarytoms techninės pagalbos sutartims.

▼B

4. Visos nuorodos į viešųjų pirkimų srities nomenklatūrą pateikiamos naudojant bendrą viešųjų pirkimų žodyną (BVPŽ), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2195/2002 ([1]).

*163 straipsnis*

**Viešinimo priemonės**

1. Jeigu procedūros vertė atitinka arba viršija 175 straipsnio 1 dalyje arba 178 straipsnyje nurodytas vertės ribas, perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia:

a) skelbimą apie pirkimą, kuriuo pradedama procedūra, išskyrus atvejį, kai taikoma 164 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta procedūra;

b) skelbimą apie sutarties skyrimą, kuriame pranešama apie procedūros rezultatus.

2. Procedūros, kurių vertė mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje arba 178 straipsnyje nurodytas vertės ribas, reklamuojamos tinkamomis priemonėmis.

3. Tam tikra informacija apie sutarčių skyrimą gali likti neatskleista, jei ją paskelbus būtų trukdoma teisės vykdymui arba kitaip prieštaraujama viešajam interesui, būtų pažeidžiami teisėti komerciniai ekonominės veiklos vykdytojų interesai arba galėtų būti pakenkta jų sąžiningai konkurencijai.

*164 straipsnis*

**Viešųjų pirkimų procedūros**

1. Viešųjų pirkimų procedūros siekiant skirti koncesijos sutartis arba viešąsias sutartis, įskaitant preliminariąsias sutartis, vykdomos viena iš šių formų:

a) atviras konkursas;

b) ribotas konkursas, įskaitant konkursą, rengiamą taikant dinaminę pirkimo sistemą;

c) projekto konkursas;

d) derybos, įskaitant derybas be išankstinio skelbimo;

e) konkurencinis dialogas;

f) konkurso procedūra su derybomis;

g) inovacijų partnerystė;

h) procedūros, apimančios kvietimą pareikšti susidomėjimą.

([1]) 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL L 340, 2002 12 16, p. 1).

▼B

2. Atvirų konkursų atveju bet kuris suinteresuotas ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti pasiūlymą.

3. Ribotų konkursų, konkurencinių dialogų, konkurso procedūrų su derybomis ir inovacijų partneryščių atveju bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje, pateikdamas perkančiosios organizacijos reikalaujamą informaciją. Perkančioji organizacija kviečia visus kandidatus, kurie atitinka atrankos kriterijus ir kurie nėra patekę į 136 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytas situacijas, pateikti pasiūlymą.

Nepaisant pirmos pastraipos, perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kurie kviečiami dalyvauti procedūroje, skaičių, remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais atrankos kriterijais, kurie yra nurodomi skelbime apie pirkimą arba kvietime pareikšti susidomėjimą. Pakviestų kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

4. Visose procedūrose, kurių metu vedamos derybos, perkančioji organizacija derasi su konkurso dalyviais dėl pirminių ir visų vėlesnių pasiūlymų arba jų dalių, išskyrus jų galutinius pasiūlymus, siekdama pagerinti jų turinį. Dėl minimalių reikalavimų ir pirkimo dokumentuose nurodytų kriterijų nesiderama.

Perkančioji organizacija gali skirti sutartį remdamasi pirminiu pasiūlymu be derybų, jei pirkimo dokumentuose ji yra nurodžiusi, kad pasilieka galimybę tą daryti.

5. Perkančioji organizacija gali taikyti:

a) atvirą ar ribotą konkursą – visiems pirkimams;

b) procedūras, apimančias kvietimą pareikšti susidomėjimą – sutartims, kurių vertė mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, kad būtų atlikta pirminė kandidatų, kurie turi būti kviečiami pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose, atranka arba kad būtų sudarytas pardavėjų, kurie turi būti kviečiami pateikti prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pateikti pasiūlymus, sąrašas;

c) projekto konkursą – siekiant įsigyti konkursui pateiktą ir vertinimo komisijos atrinktą planą ar projektą;

d) inovacijų partnerystę – siekiant sukurti inovacinį produktą, inovacinę paslaugą ar vykdyti inovacinius darbus ir vėliau įsigyti tokių produktų, paslaugų arba darbų;

e) konkurso procedūrą su derybomis ar konkurencinį dialogą – koncesijos sutartims, Direktyvos 2014/24/ES XIV priede nurodytų paslaugų sutartims tais atvejais, kai paskelbus atvirą arba ribotą konkursą ir užbaigus pirminę procedūrą buvo pateikti tik netinkami arba nepriimtini pasiūlymai, ir atvejais, kai tai pagrįsta dėl konkrečių aplinkybių, susijusių su, *inter alia*, sutarties dalyko pobūdžiu ar sudėtingumu arba su konkrečia sutarties rūšimi, kaip išsamiau išdėstyta šio reglamento I priede;

▼B

f) derybas – sutartims, kurių vertė mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, arba derybas be išankstinio skelbimo – konkrečių rūšių pirkimams, nepatenkantiems į Direktyvos 2014/24/ES taikymo sritį, arba aiškiai apibrėžtomis išimtinėmis aplinkybėmis, kaip nustatyta šio reglamento I priede.

6. Dinamine pirkimo sistema visu jos galiojimo laikotarpiu gali naudotis bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas, kuris atitinka atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija laikosi riboto konkurso taisyklių, kai viešuosius pirkimus vykdo taikydama dinaminę pirkimo sistemą.

*165 straipsnis*

**Tarpinstituciniai viešieji pirkimai ir bendri viešieji pirkimai**

1. Jeigu sutartimi arba preliminariąja sutartimi yra suinteresuotos dvi arba daugiau Sąjungos institucijų, vykdomųjų įstaigų arba 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ir jeigu galima pasiekti didesnį veiksmingumą, atitinkamos perkančiosios organizacijos gali vykdyti procedūrą ir pagal ją sudarytą tolesnę sutartį ar preliminariąją sutartį administruoti tarpinstituciniu pagrindu, vadovaujant vienai iš perkančiųjų organizacijų.

Įstaigos ir asmenys, kuriems pavesta vykdyti konkrečius BUSP veiksmus pagal ES sutarties V antraštinę dalį, bei Europos mokyklų valdytojų tarybos sekretoriaus tarnyba taip pat gali dalyvauti tarpinstitucinėse procedūrose.

Preliminariosios sutarties sąlygos taikomos tik toms perkančiosioms organizacijoms, kurios tuo tikslu nurodytos viešųjų pirkimų dokumentuose, ir tiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra preliminariosios sutarties šalys.

2. Kai sutartis arba preliminarioji sutartis būtina Sąjungos institucijos ir valstybės narės vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų bendram veiksmui vykdyti, Sąjungos institucija ir perkančiosios organizacijos gali bendrai vykdyti viešųjų pirkimų procedūrą.

Bendri viešieji pirkimai gali būti vykdomi su ELPA valstybėmis ir Sąjungos valstybėmis kandidatėmis, jei ši galimybė konkrečiai numatyta dvišalėje ar daugiašalėje sutartyje.

Bendrų viešųjų pirkimų atveju taikomos procedūrinės nuostatos, taikytinos Sąjungos institucijoms.

Kai valstybės narės perkančiajai organizacijai priklausanti arba jos valdoma dalis sudaro arba viršija 50 % bendros numatomos sutarties vertės arba kitais tinkamai pagrįstais atvejais Sąjungos institucija gali nuspręsti, kad valstybės narės perkančiajai organizacijai taikytinos procedūrinės taisyklės taikomos bendriems viešiesiems pirkimams su sąlyga, kad tas taisykles galima laikyti lygiavertėmis Sąjungos institucijos taisyklėms.

▼B

Sąjungos institucija ir valstybės narės, ELPA valstybės arba Sąjungos valstybės kandidatės perkančioji organizacija, vykdančios bendrus viešuosius pirkimus, visų pirma susitaria dėl išsamios praktinės tvarkos, susijusios su prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų vertinimu, sutarties skyrimu, sutarčiai taikytina teise ir kompetentingu teismu ginčams spręsti.

*166 straipsnis*

**Pasirengimas viešųjų pirkimų procedūrai**

1. Prieš pradėdama viešųjų pirkimų procedūrą ir siekdama jai pasiruošti, perkančioji organizacija gali atlikti pirmines rinkos konsultacijas.

2. Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija, aprašydama savo poreikius ir reikiamas darbų, prekių ar paslaugų, kuriuos ketinama pirkti, charakteristikas, nustato viešųjų pirkimų dalyką ir nurodo taikytinus draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos ir sutarčių skyrimo kriterijus. Perkančioji organizacija taip pat nurodo, kurie elementai apibrėžia minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti visi pasiūlymai. Į minimalius reikalavimus įtraukiamas taikytinų aplinkos apsaugos, socialinių ir darbo teisės pareigų, nustatytų Sąjungos teisėje, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse arba Direktyvos 2014/24/ES X priede išvardytose taikytinose tarptautinėse socialinėse ir aplinkos apsaugos konvencijose, vykdymas.

*167 straipsnis*

**Sutarčių skyrimas**

1. Sutartys skiriamos remiantis sutarčių skyrimo kriterijais su sąlyga, kad perkančioji organizacija patikrino, ar:

a) pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus minimalius reikalavimus;

b) kandidatui ar konkurso dalyviui nėra draudžiama dalyvauti procedūroje pagal 136 straipsnį arba jis nėra pašalintas pagal 141 straipsnį;

c) kandidatas arba konkurso dalyvis atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus atrankos kriterijus ir nėra patekęs į interesų konflikto situaciją, kuri gali daryti neigiamą poveikį sutarties vykdymui.

2. Perkančioji organizacija taiko atrankos kriterijus, kad įvertintų kandidato arba konkurso dalyvio pajėgumą. Atrankos kriterijai susiję tik su pajėgumu vykdyti profesinę veiklą pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, techniniu pajėgumu ir profesiniais gebėjimais. Laikoma, kad JTC atitinka finansinio pajėgumo reikalavimus.

3. Perkančioji organizacija taiko sutarčių skyrimo kriterijus, kad įvertintų pasiūlymą.

▼B

4. Perkančioji organizacija sutarčių skyrimą pagrindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu, taikydama vieną iš šių trijų sutarčių skyrimo metodų: mažiausią kainą, mažiausias sąnaudas arba geriausią kainos ir kokybės santykį.

Taikydama mažiausių sąnaudų metodą perkančioji organizacija naudoja sąnaudų veiksmingumo metodą, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų įvertinimą.

Taikydama geriausio kainos ir kokybės santykio metodą perkančioji organizacija atsižvelgia į kainą arba sąnaudas ir kitus kokybės kriterijus, susijusius su sutarties dalyku.

*168 straipsnis*

**Pateikimas, elektroniniai ryšiai ir vertinimas**

1. Perkančioji organizacija nustato pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje pateikimo terminus pagal I priedo 24 dalį, atsižvelgdama į pirkimo sudėtingumą ir palikdama ekonominės veiklos vykdytojams pakankamai laiko savo pasiūlymams parengti.

2. Jeigu nustatoma, kad tai tinkama ir proporcinga, perkančioji organizacija, siekdama užtikrinti, kad pateikti pasiūlymai nebūtų atsiimti prieš pasirašant sutartis, gali reikalauti, kad konkurso dalyviai suteiktų garantiją. Reikalaujama garantija sudaro 1–2 % visos numatomos sutarties vertės.

Perkančioji organizacija garantijas grąžina:

a) jei konkurso dalyvis arba dalyviai pašalinami, kaip nurodyta I priedo 30.2 punkto b arba c papunktyje, po to, kai informuojama apie procedūros rezultatus;

b) jei konkurso dalyviai patenka į sudarytą eilę, kaip nurodyta I priedo 30.2 punkto e papunktyje – kai pasirašoma sutartis.

3. Perkančioji organizacija atplėšia visus vokus su prašymais leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymais. Tačiau ji atmeta:

a) prašymus leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymus, kurie pateikti nesilaikant pateikimo termino, jų neatplėšusi;

b) pasiūlymus, kurių vokai gauti jau atplėšti, neišnagrinėjusi jų turinio.

4. Perkančioji organizacija visus prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, kurie nebuvo atmesti 3 dalyje nustatytame vokų atplėšimo etape, įvertina remdamasi pirkimo dokumentuose nurodytais kriterijais, siekdama skirti sutartį arba surengti elektroninį aukcioną.

▼B

5. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali neskirti vertinimo komiteto, kaip numatyta 150 straipsnio 2 dalyje, šiais atvejais:

a) sutarties vertė yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

b) remdamasis rizikos analize I priedo 11.1 punkto antros pastraipos c ir e punktuose, f punkto i ir iii papunkčiuose ir h punkte nurodytais atvejais;

c) remdamasis rizikos analize, kai skelbiamas naujas konkursas pagal preliminariąją sutartį;

d) kai vykdomos išorės veiksmų srities procedūros, kurių vertė lygi arba mažesnė nei 20 000 EUR.

6. Pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų neatitinkantys prašymai leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymai yra atmetami.

*169 straipsnis*

**Ryšių palaikymas vykstant viešųjų pirkimų procedūrai**

1. Kol nesuėjo prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų pateikimo terminas, perkančioji organizacija gali pateikti papildomos informacijos apie pirkimo dokumentus, jei ji aptinka klaidą ar praleidimą tekste arba kandidatų arba konkurso dalyvių prašymu. Pateikta informacija atskleidžiama visiems kandidatams arba konkurso dalyviams.

2. Suėjus prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų pateikimo terminui, kiekvieną kartą susisiekus ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai nebuvo susisiekta, kaip numatyta 151 straipsnyje, viešųjų pirkimų byloje daromas įrašas.

*170 straipsnis*

**Sprendimas dėl sutarties skyrimo ir kandidatų arba konkurso dalyvių informavimas**

1. Vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nurodytais atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, kam bus skirta sutartis.

2. Perkančioji organizacija visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių prašymai leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymai buvo atmesti, praneša apie priežastis, kuriomis remiantis buvo priimtas sprendimas, ir atidėjimo laikotarpių, nurodytų 175 straipsnio 2 dalyje ir 178 straipsnio 1 dalyje, trukmę.

Kai konkrečios sutartys skiriamos pagal preliminariąją sutartį skelbiant naują konkursą, perkančioji organizacija informuoja konkurso dalyvius apie vertinimo rezultatus.

▼B

3. Perkančioji organizacija informuoja kiekvieną konkurso dalyvį, kuris nėra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, nurodytą 136 straipsnio 1 dalyje, kuris nėra pašalintas pagal 141 straipsnį, kurio pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentų reikalavimus ir kuris raštu pateikia prašymą, apie bet kurį iš šių dalykų:

a) preliminariosios sutarties atveju – konkurso dalyvio arba dalyvių, kuriam (-iems) skiriama sutartis, vardą, pavardę (pavadinimą) ir, išskyrus konkrečios sutarties pagal preliminariąją sutartį skelbiant naują konkursą atvejį, laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, sumokėtą kainą arba sutarties vertę, pasirenkant tai, kas tinkama;

b) derybų ir dialogo su konkurso dalyviais pažangą.

Tačiau perkančioji organizacija gali nuspręsti neatskleisti tam tikros informacijos, jei ją paskelbus būtų trukdoma teisės vykdymui, prieštaraujama viešajam interesui arba daromas poveikis teisėtiems komerciniams ekonominės veiklos vykdytojų interesams, arba galėtų būti iškraipyta sąžininga jų konkurencija.

*171 straipsnis*

**Viešųjų pirkimų procedūros atšaukimas**

Kol sutartis dar nepasirašyta, perkančioji organizacija gali atšaukti viešųjų pirkimų procedūrą, ir tokiu atveju kandidatai arba konkurso dalyviai neturi teisės reikalauti kompensacijos.

Sprendimas turi būti pagrįstas ir apie jį turi būti kuo skubiau pranešama kandidatams arba konkurso dalyviams.

*172 straipsnis*

**Sutarties vykdymas ir keitimas**

1. Sutartis nepradedama vykdyti tol, kol ji nepasirašoma.

2. Perkančioji organizacija gali iš dalies keisti sutartį ar preliminariąją sutartį neorganizuodama viešųjų pirkimų procedūros tik tais atvejais, kurie numatyti 3 dalyje, ir jei pakeitimu nepakeičiamas sutarties ar preliminariosios sutarties dalykas.

3. Sutartis, preliminarioji sutartis arba konkreti sutartis pagal preliminariąją sutartį gali būti iš dalies keičiama nevykdant naujos viešųjų pirkimų procedūros bet kuriuo iš šių atvejų:

a) perkant iš pradinio rangovo papildomus darbus, prekes ar paslaugas, kurie tapo būtini ir kurie nebuvo įtraukti į pradinį pirkimą, kai tenkinamos šios sąlygos:

   i) rangovo neįmanoma pakeisti dėl techninių priežasčių, susijusių su sukeičiamumo arba sąveikumo su esama įranga, paslaugomis arba įrenginiais reikalavimais;

▼B

ii) pakeitus rangovą perkančioji organizacija pakartotinai turėtų didelių išlaidų;

iii) kainos padidėjimas, įskaitant grynąją sukauptąją vienas po kito atliekamų pakeitimų vertę, neviršija 50 % pradinės sutarties vertės;

b) kai yra tenkinamos visos šios sąlygos:

i) būtinybė daryti pakeitimą atsirado dėl aplinkybių, kurių kruopščiai dirbusi perkančioji organizacija negalėjo numatyti;

ii) bet koks kainos padidėjimas neviršija 50 % pradinės sutarties vertės;

c) kai pakeitimo vertė yra žemesnė už šias vertės ribas:

i) vertės ribas, nurodytas 175 straipsnio 1 dalyje ir I priedo 38 dalyje, taikomas išorės veiksmų srityje pakeitimo metu; ir

ii) 10 % pradinės sutarties vertės viešojo paslaugų bei prekių pirkimo sutarčių ir darbų ar paslaugų koncesijos sutarčių atveju ir 15 % pradinės sutarties vertės viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju;

d) jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i) nepakeičiami minimalūs pradinės viešųjų pirkimų procedūros reikalavimai;

ii) bet kokie tolesni vertės pakeitimai turi atitikti šios pastraipos c punkte nustatytas sąlygas, nebent tokie vertės pakeitimai būtų daromi dėl griežto pirkimo dokumentų ar sutarčių nuostatų taikymo.

Apskaičiuojant pradinę sutarties vertę neatsižvelgiama į kainų peržiūras.

Kelių vienas po kito atliktų pakeitimų pagal šios dalies c punktą grynoji sukauptoji vertė neturi viršyti nė vienos tame punkte nurodytos vertės ribos.

Perkančioji organizacija taiko 163 straipsnyje nustatytas *ex post* viešinimo priemones.

*173 straipsnis*

**Įvykdymo garantijos ir sulaikytų sumų garantijos**

1. Įvykdymo garantijos suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės.

▼B

Visa garantija grąžinama galutinai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas per laikotarpį, nustatytą 116 straipsnio 1 dalyje, ir kuris turi būti nurodomas sutartyje. Garantija gali būti iš dalies arba visiškai grąžinama preliminariai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas.

2. Sulaikytų sumų garantija, kurios suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės, gali būti sudaroma išskaitant tam tikras sumas iš atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba iš galutinio mokėjimo sumos.

Perkančioji organizacija nustato sulaikytų sumų garantijos sumą, kuri turi būti proporcinga nustatytai su sutarties vykdymu susijusiai rizikai, atsižvelgdama į sutarties dalyką ir į konkrečiam sektoriui taikomas įprastas komercines sąlygas.

Sulaikytų sumų garantija nenaudojama tuo atveju, kai dėl sutarties buvo paprašyta pateikti įvykdymo garantiją ir ši garantija nebuvo grąžinta.

3. Perkančiajai organizacijai sutikus, rangovas gali paprašyti sulaikytų sumų garantiją pakeisti 152 straipsnyje nurodyta kitos rūšies garantija.

4. Perkančioji organizacija sulaikytų sumų garantiją grąžina pasibaigus sutartinių įsipareigojimų laikotarpiui per laikotarpį, nustatytą 116 straipsnio 1 dalyje, ir kuris turi būti nurodomas sutartyje.

*2 SKYRIUS*

***Nuostatos, taikomos sutartims, kurias Sąjungos institucijos skiria savo sąskaita***

*174 straipsnis*

**Perkančioji organizacija**

1. Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai, nurodyti 70 ir 71 straipsniuose, laikomi perkančiosiomis organizacijomis savo sąskaita skiriamų sutarčių atveju, išskyrus atvejus, kai jie perka iš centrinės perkančiosios organizacijos. Sąjungos institucijų departamentai nelaikomi perkančiosiomis organizacijomis, jei jie tarpusavyje sudaro tarnybų lygmens susitarimus.

Sąjungos institucijos, kurios laikomos perkančiosiomis organizacijomis pagal pirmą pastraipą, pagal 60 straipsnį deleguoja perkančiosios organizacijos funkcijai vykdyti būtinus įgaliojimus.

2. Kiekvienas kiekvienos Sąjungos institucijos deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas įvertina, ar yra pasiektos 175 straipsnio 1 dalyje nurodytos vertės ribos.

▼B

*175 straipsnis*

**Taikytinos vertės ribos ir atidėjimo laikotarpis**

1. Kad skirtų viešojo pirkimo ir koncesijos sutartis, perkančioji organizacija, pasirinkdama šio reglamento 164 straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą, laikosi Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio a ir b punktuose nustatytų verčių ribų. Nuo tų verčių ribų priklauso viešinimo priemonės, nustatytos šio reglamento 163 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

2. Atsižvelgdama į išimtis ir sąlygas, nustatytas šio reglamento I priede, perkančioji organizacija sutarčių, kurių vertė viršija 1 dalyje nurodytas vertės ribas, atveju su konkurso laimėtoju nepasirašo sutarties arba preliminariosios sutarties nepasibaigus atidėjimo laikotarpiui.

3. Kai naudojamos elektroninės ryšių priemonės, atidėjimo laikotarpis trunka 10 dienų, o naudojant kitas priemones – 15 dienų.

*176 straipsnis*

**Taisyklės dėl teisės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose**

1. Viešųjų pirkimų procedūrose vienodomis sąlygomis gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomos Sutartys, ir visi fiziniai ir juridiniai asmenys, įsisteigę trečiojoje valstybėje, sudariusioje su Sąjunga specialų susitarimą viešųjų pirkimų srityje, tokiame susitarime nustatytomis sąlygomis. Jose taip pat gali dalyvauti tarptautinės organizacijos.

2. 160 straipsnio 4 dalies tikslais JTC laikomas valstybėje narėje įsteigtu juridiniu asmeniu.

*177 straipsnis*

**Pasaulio prekybos organizacijos viešųjų pirkimų taisyklės**

Kai taikoma daugiašalė sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudaryta Pasaulio prekybos organizacijoje, viešųjų pirkimų procedūroje taip pat gali dalyvauti ekonominės veiklos vykdytojai, įsisteigę valstybėse, kurios yra ratifikavusios tą sutartį, toje sutartyje nustatytomis sąlygomis.

*3 SKYRIUS*

***Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje taikomos nuostatos***

*178 straipsnis*

**Su išorės veiksmais susiję viešieji pirkimai**

1. Sutartims, kurioms taikomas šis skyrius, taikomos šios antraštinės dalies 1 skyriaus nuostatos, susijusios su bendrosiomis viešųjų pirkimų nuostatomis, atsižvelgiant į I priedo 3 skyriuje nustatytas specialiąsias

▼B

nuostatas dėl tvarkos, taikytinos skiriant išorės sutartis. 174–177 straipsniai netaikomi viešiesiems pirkimams, kuriems taikomas šis skyrius.

Taikant išimtis ir sąlygas, nustatytas I priede, perkančioji organizacija su konkurso laimėtoju nepasirašo sutarties arba preliminariosios sutarties nepasibaigus atidėjimo laikotarpiui. Kai naudojamos elektroninės ryšių priemonės, atidėjimo laikotarpis trunka 10 dienų, o naudojant kitas priemones – 15 dienų.

163 straipsnis, 164 straipsnio 1 dalies a ir b punktai ir šios dalies antra pastraipa taikomi tik nuo:

a) paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių atveju – 300 000 EUR;

b) darbų pirkimo sutarčių atveju – 5 000 000 EUR.

2. Šis skyrius taikomas:

a) viešiesiems pirkimams, kai Komisija neskiria sutarčių savo sąskaita;

b) asmenų arba subjektų, valdančių Sąjungos lėšas, vykdomiems viešiesiems pirkimams pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, jei tai numatyta 154 straipsnyje nurodytame susitarime dėl įnašo arba finansavimo susitarime.

3. Viešųjų pirkimų procedūros nustatomos 158 straipsnyje numatytuose finansavimo susitarimuose.

4. Šis skyrius netaikomas veiksmams, kuriems galioja konkretiems sektoriams skirti pagrindiniai aktai, susiję su humanitarinių krizių valdymo pagalba, civilinės saugos operacijomis ir humanitarinės pagalbos operacijomis.

*179 straipsnis*

**Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje taikomos taisyklės**

1. Viešųjų pirkimų procedūrose vienodomis sąlygomis gali dalyvauti visi asmenys, kurie patenka į Sutarčių taikymo sritį, ir bet kurie kiti fiziniai arba juridiniai asmenys, vadovaujantis pagrindinių dokumentų, reglamentuojančių atitinkamą bendradarbiavimo sektorių, specialiomis nuostatomis. Jose taip pat gali dalyvauti tarptautinės organizacijos.

2. Atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis gali būti nuspręsta leisti kitiems, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, trečiųjų valstybių piliečiams dalyvauti konkursuose dėl sutarčių.

▼B

3. Jeigu taikomas susitarimas dėl prekių ar paslaugų viešųjų pirkimų rinkos išplėtimo, kurio viena iš šalių yra Sąjunga, viešuosiuose pirkimuose dėl sutarčių, finansuojamuose iš biudžeto, gali dalyvauti ir kiti, išskyrus nurodytuosius 1 ir 2 dalyse, trečiojoje valstybėje įsisteigę fiziniai ir juridiniai asmenys tame susitarime nustatytomis sąlygomis.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

**DOTACIJOS**

*1 SKYRIUS*

***Dotacijų taikymo sritis ir formos***

*180 straipsnis*

**Dotacijų taikymo sritis ir formos**

1. Ši antraštinė dalis taikoma dotacijoms, skiriamoms taikant tiesioginį valdymą.

2. Dotacijos gali būti skiriamos siekiant finansuoti:

a) veiksmą, kuriuo padedama įgyvendinti Sąjungos politikos tikslą (dotacijos veiksmams);

b) įstaigos, turinčios tikslą, kuris sudaro kurios nors Sąjungos politikos dalį ir kuriuo remiamas jos įgyvendinimas, veikimą (dotacijos veiklai).

Dotacijos teikiamos finansinio įnašo veiklai forma – finansinis įnašas į įstaigos, nurodytos pirmos pastraipos b punkte, darbo programą.

3. Galimos dotacijų formos numatytos 125 straipsnio 1 dalyje.

Kai dotacija teikiama finansavimo, nesusijusio su išlaidomis pagal 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, forma:

a) šios antraštinės dalies, ypač 182, 184 ir 185 straipsnių, 186 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių, 190 straipsnio, 191 straipsnio 3 dalies ir 203 straipsnio 4 dalies nuostatos, susijusios su išlaidų tinkamumu finansuoti ir tikrinimu, netaikomos;

b) kalbant apie 181 straipsnį, taikoma tik procedūra ir reikalavimai, nurodyti to straipsnio 2 ir 3 dalyse, 4 dalies pirmos pastraipos a ir d punktuose ir antroje pastraipoje bei 5 dalyje;

4. Kiekviena Sąjungos institucija gali skirti viešąsias sutartis arba dotacijas komunikacijos veiklai. Dotacijos gali būti skiriamos tada, kai viešojo pirkimo būdas netinkamas dėl veiklos pobūdžio.

▼B

5. JTC gali gauti finansavimą, priskiriamą kitiems asignavimams nei mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimai, jeigu dalyvauja dotacijų skyrimo procedūrose, kurios visiškai ar iš dalies finansuojamos iš biudžeto. Tokiais atvejais 198 straipsnio 4 dalis, kiek tai susiję su finansiniu pajėgumu, ir 196 straipsnio 1 dalies a–d punktai netaikomi.

*181 straipsnis*

**Fiksuotosios sumos, fiksuotieji vieneto įkainiai ir finansavimas taikant fiksuotąją normą**

1. Jei dotacija skiriama fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą forma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d arba e punktuose, taikoma ši antraštinė dalis, išskyrus nuostatas arba nuostatų dalis, susijusias su faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų tikrinimu.

2. Jeigu įmanoma ir tikslinga, fiksuotosios sumos, fiksuotieji vieneto įkainiai arba fiksuotosios normos nustatomi taip, kad jų sumas būtų galima išmokėti tada, kai atliekamas konkretus darbas ir (arba) pasiekiama konkrečių rezultatų.

3. Išskyrus atvejus, kai pagrindiniame akte numatyta kitaip, fiksuotąsias sumas, fiksuotuosius vieneto įkainius arba finansavimą taikant fiksuotąją normą leidžiama taikyti atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris veikia pagal atitinkamos Sąjungos institucijos vidaus taisykles, sprendimu.

4. Sprendime suteikti leidimą pateikiama bent:

a) tokių finansavimo formų tinkamumo pagrindimas atsižvelgiant į remiamų veiksmų ar darbo programų pobūdį, taip pat į pažeidimų ir sukčiavimo riziką bei į kontrolės išlaidas;

b) išlaidos ar išlaidų kategorijos, kurios apmokamos taikant fiksuotąsias sumas, fiksuotuosius vieneto įkainius arba finansavimą taikant fiksuotąją normą, kurios laikomos tinkamomis finansuoti pagal 186 straipsnio 3 dalies c, e ir f punktus ir 186 straipsnio 4 dalį ir kurios neapima netinkamų finansuoti išlaidų pagal taikytinas Sąjungos taisykles;

c) fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą sumų nustatymo metodų aprašas. Tie metodai grindžiami:

i) statistiniais duomenimis, panašaus objektyvumo priemonėmis arba ekspertų vertinimu, pateiktu vidaus ekspertų arba ekspertų, pasitelktų pagal taikytinas taisykles; arba

ii) principu, kai kiekvieno naudos gavėjo atvejis nagrinėjamas atskirai, remiantis patvirtintais duomenimis arba istoriniais naudos gavėjo duomenimis, kuriuos galima audituoti, arba remiantis jo įprastine išlaidų apskaitos praktika;

▼B

d) jei įmanoma, esminės mokėjimą lemiančios sąlygos, įskaitant, kai taikytina, atliktą darbą ir (arba) pasiektus rezultatus;

e) jei fiksuotosios sumos, fiksuotieji vieneto įkainiai ir fiksuotosios normos nėra grindžiamos atliktu darbu ir (arba) rezultatu, pagrindimas, kodėl atliktu darbu ir (arba) rezultatu pagrįstas metodas nėra įmanomas ar tinkamas.

Metodais, nurodytais pirmos pastraipos c punkte, užtikrinama, kad būtų:

a) laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma atitinkamų sumų tinkamumo siekiant atlikti reikalingą darbą ir (arba) pasiekti reikiamus rezultatus, atsižvelgiant į numatomas pajamas, kurios turi būti gautos atlikus veiksmus arba įvykdžius darbo programas;

b) deramai laikomasi bendro finansavimo ir dvigubo finansavimo nebuvimo principų.

5. Sprendimas suteikti leidimą galioja tol, kol galioja programa ar programos, išskyrus atvejus, kai tame sprendime nustatyta kitaip.

Sprendimas suteikti leidimą gali apimti fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų, taikytinų daugiau nei vienai konkrečiai finansavimo programai, naudojimą, jeigu bendras metodas yra pateisinamas dėl veiklos arba išlaidų pobūdžio. Tokiais atvejais sprendimą suteikti leidimą gali priimti:

a) atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai, kai visos atitinkamos veiklos sritys priklauso jų kompetencijos sričiai;

b) Komisija, jei tai tikslinga atsižvelgiant į veiklos arba išlaidų pobūdį arba į atitinkamų leidimus suteikiančių pareigūnų skaičių.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nustatyti, kad taikant fiksuotąją normą būtų finansuojamos netiesioginės naudos gavėjo išlaidos neviršijant 7 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių veiksmo išlaidų. Didesnė fiksuotoji norma gali būti leidžiama motyvuotu Komisijos sprendimu. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas metinėje veiklos ataskaitoje, nurodytoje 74 straipsnio 9 dalyje, praneša apie kiekvieną tokį priimtą sprendimą, fiksuotąją normą, kuriai suteiktas leidimas, ir tokio sprendimo priežastis.

7. MVĮ savininkai ir kiti fiziniai asmenys, negaunantys darbo užmokesčio, remdamiesi fiksuotaisiais vieneto įkainiais, kuriuos leista taikyti pagal 1–6 dalis, gali deklaruoti savo pačių darbo, atlikto vykdant veiksmą arba darbo programą, tinkamas finansuoti personalo išlaidas.

8. Naudos gavėjai, remdamiesi fiksuotaisiais vieneto įkainiais, kuriuos leista taikyti pagal 1–6 dalis, gali deklaruoti savanorių darbui, atliktam įgyvendinant veiksmą arba darbo programą, skirtas personalo išlaidas.

▼B

*182 straipsnis*

**Bendros fiksuotosios sumos**

1. Fiksuotąja suma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte, gali būti apmokamos veiksmo arba darbo programos visos tinkamos finansuoti išlaidos (bendra fiksuotoji suma).

2. Pagal 181 straipsnio 4 dalį bendros fiksuotosios sumos gali būti nustatomos remiantis veiksmo arba darbo programos biudžeto sąmata. Tokia biudžeto sąmata atitinka ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principus. Tų principų laikymasis tikrinamas *ex ante*, vertinant dotacijos paraišką.

3. Leisdamas skirti bendras fiksuotąsias sumas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas laikosi 181 straipsnio.

*183 straipsnis*

**Naudos gavėjų patikrinimai ir kontrolė, susiję su fiksuotosiomis sumomis, fiksuotaisiais vieneto įkainiais ir fiksuotosiomis normomis**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ne vėliau kaip iki likučio išmokėjimo patikrina, ar įvykdytos fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančios sąlygos, be kita ko, kai reikia, ar buvo atliktas darbas ir (arba) pasiekti rezultatai. Be to, tų sąlygų įvykdymas gali būti tikrinamas vykdant *ex post* kontrolę.

Fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą dydžiai, nustatyti *ex ante* taikant metodą, kurį pagal 181 straipsnį leido taikyti atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas arba Komisija, atliekant *ex post* kontrolę neturi būti ginčijami. Tai nedaro poveikio atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno teisei patikrinti, kad mokėjimą lemiančios sąlygos yra įvykdytos, kaip nurodyta šios dalies pirmoje pastraipoje, ir sumažinti dotaciją pagal 131 straipsnio 4 dalį, jei tos sąlygos nėra įvykdytos arba pažeidimo, sukčiavimo ar kitų pareigų nevykdymo atveju. Jeigu fiksuotosios sumos, fiksuotieji vieneto įkainiai arba fiksuotosios normos nustatomi pagal naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką, taikoma 185 straipsnio 2 dalis.

2. Patikrinimų ir kontrolės dažnumas ir mastas gali priklausyti, *inter alia*, nuo veiksmo pobūdžio ar naudos gavėjo, įskaitant buvusius pažeidimus arba sukčiavimo atvejus, priskirtinus tam naudos gavėjui.

3. Esant fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančioms sąlygoms nereikalaujama teikti ataskaitų apie naudos gavėjo faktiškai patirtas išlaidas.

4. Dotacijos išmokėjimas remiantis fiksuotosiomis sumomis, fiksuotaisiais vieneto įkainiais arba finansavimu taikant fiksuotąją normą neturi poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais naudos gavėjų įrašais 129 ir 184 straipsniuose nurodytais tikslais.

▼B

5. Atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus patikrinimus ir kontrolę, taikomi 186 straipsnio 3 dalies a ir b punktai.

*184 straipsnis*

**Periodinis fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų vertinimas**

Fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų nustatymo metodas, pagrindiniai duomenys ir susijusios sumos, taip pat šių sumų tinkamumas atlikto darbo ir (arba) pasiektų rezultatų atžvilgiu, vertinami periodiškai ir, kai tikslinga, koreguojami pagal 181 straipsnį. Vertinimų dažnumas ir mastas priklauso nuo išlaidų raidos ir pobūdžio, visų pirma atsižvelgiama į esminius rinkos kainų pokyčius ir kitas aktualias aplinkybes.

*185 straipsnis*

**Naudos gavėjo įprastinė išlaidų apskaitos praktika**

1. Jeigu leidžiama taikyti naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali vertinti tų praktikų atitikimą 181 straipsnio 4 dalyje nustatytoms sąlygoms. Tas įvertinimas gali būti daromas *ex ante* arba naudojant atitinkamą *ex post* kontrolės strategiją.

2. Jeigu naudos gavėjo įprastinės išlaidų apskaitos praktikos atitiktis 181 straipsnio 4 dalyje nustatytoms sąlygoms nustatyta *ex ante*, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą dydžiai, nustatyti taikant tą praktiką, atliekant *ex post* kontrolę neturi būti ginčijami. Tai nedaro poveikio atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno teisei sumažinti dotaciją pagal 131 straipsnio 4 dalį.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali laikyti, kad naudos gavėjo įprastinė išlaidų apskaitos praktika atitinka 181 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąlygas, jei ją, kaip panašią finansavimo sistemą, pripažįsta nacionalinės institucijos.

*186 straipsnis*

**Tinkamos finansuoti išlaidos**

1. Dotacijos neviršija bendros viršutinės ribos, išreikštos absoliučiąja verte (didžiausia dotacijos suma), nustatytos remiantis:

a) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytu atveju – bendra su išlaidomis nesusijusio finansavimo suma;

b) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytu atveju – jei įmanoma, numatomomis tinkamomis finansuoti išlaidomis;

▼B

c) bendra aiškiai iš anksto nustatytų numatomų tinkamų finansuoti išlaidų suma fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų forma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d ir e punktuose.

Nedarant poveikio pagrindiniam aktui, dotacijos gali būti papildomai išreikštos procentine numatomų tinkamų finansuoti išlaidų dalimi, jeigu dotacijos skiriamos pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma arba pirmos pastraipos c punkte nurodytų fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą procentine dalimi.

Jeigu dotacija skiriama šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma ir jeigu dėl veiksmo ypatumų dotacija gali būti išreikšta tik absoliučiąja verte, tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimas atliekamas pagal 155 straipsnio 4 dalį ir, kai taikytina, – pagal 155 straipsnio 5 dalį.

2. Nedarant poveikio pagrindiniame akte nustatytai didžiausiai bendro finansavimo normai:

a) dotacija neviršija tinkamų finansuoti išlaidų;

b) jeigu dotacija skiriama 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma ir jeigu numatomos tinkamos finansuoti išlaidos apima 181 straipsnio 8 dalyje nurodytam savanorių darbui skirtas išlaidas, dotacija neviršija numatomų tinkamų finansuoti išlaidų, atėmus savanorių darbui skirtas išlaidas.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos, kurias faktiškai patiria naudos gavėjas, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte, turi atitikti visus šiuos kriterijus:

a) jos patiriamos įgyvendinant veiksmą arba darbo programą, išskyrus išlaidas, susijusias su galutinėmis ataskaitomis ir audito sertifikatais;

b) jos nurodytos veiksmo arba darbo programos bendroje biudžeto sąmatoje;

c) jos būtinos veiksmui arba darbo programai, kuriems skiriama dotacija, įgyvendinti;

d) jas galima nustatyti ir patikrinti, visų pirma todėl, kad jos įtrauktos į naudos gavėjo apskaitos įrašus ir nustatytos pagal valstybės, kurioje įsisteigęs naudos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką;

e) jos atitinka taikomų mokesčių ir socialinės teisės aktų reikalavimus;

f) jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principą, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo požiūriu.

▼B

4. Kvietime teikti pasiūlymus konkrečiai nurodomos išlaidų, kurios laikomos tinkamomis finansuoti iš Sąjungos lėšų, kategorijos.

Jeigu pagrindiniame akte nenurodyta kitaip, be šio straipsnio 3 dalyje nurodytų išlaidų, toliau nurodytų kategorijų išlaidos yra tinkamos finansuoti, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtino, kad jos yra tinkamos pagal kvietimą teikti pasiūlymus:

a) išlaidos, susijusios su naudos gavėjo pateikta išankstinio finansavimo garantija, kai tos garantijos pagal 152 straipsnio 1 dalį reikalauja atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas;

b) išlaidos, susijusios su finansinių ataskaitų sertifikatais ir veiklos patikrinimo ataskaitomis, jei tokių sertifikatų arba ataskaitų reikalauja atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas;

c) PVM, kai jis nėra susigrąžinamas pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus ir jį sumoka naudos gavėjas, išskyrus neapmokestinamuosius asmenis, Tarybos direktyvos 2006/112/EB ([1]) 13 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos prasme;

d) nusidėvėjimo išlaidos, jeigu naudos gavėjas faktiškai jų patiria;

e) nacionalinių administracijų personalo darbo užmokesčio išlaidos tiek, kiek jos susijusios su veiklos, kurios atitinkama viešoji institucija nevykdytų, jeigu nebūtų ėmusis vykdyti atitinkamo projekto, išlaidomis.

Taikant antros pastraipos c punktą:

a) PVM laikomas nesusigrąžinamu, jeigu pagal nacionalinę teisę jis priskirtinas kuriai nors iš šių veiklos sričių:

   i) neapmokestinama veikla be teisės į atskaitą;

   ii) į PVM taikymo sritį nepatenkanti veikla;

   iii) veikla, nurodyta i arba ii punkte, už kurią PVM nėra atskaitomas, tačiau grąžinamas pagal specialias grąžinimo schemas ar iš kompensacijų fondų, nenurodytų Direktyvoje 2006/112/EB, net jeigu ta schema ar fondas įsteigtas pagal nacionalinės teisės aktus dėl PVM;

b) su Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla susijęs PVM laikomas sumokėtu naudos gavėjo, kuris nėra neapmokestinamasis asmuo, tos direktyvos 13 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos prasme, neatsižvelgiant į tai, ar tą veiklą atitinkama valstybė narė laiko veikla, kurią vykdo įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, veikiančios kaip viešosios institucijos.

([1]) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

▼B

*187 straipsnis*

**Susiję subjektai ir vienintelis naudos gavėjas**

1. Šioje antraštinėje dalyje susijusiais su naudos gavėju laikomi šie subjektai:

a) subjektai, kurie sudaro vienintelį naudos gavėją pagal 2 dalį;

b) subjektai, kurie atitinka tinkamumo kriterijus, nėra patekę nė į vieną iš 136 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir turi sąsają su naudos gavėju, ypač teisiniu ar kapitalo požiūriu, kuri neapsiriboja veiksmu ir nėra sukurta tik jo įgyvendinimo tikslu.

Susijusiems subjektams taip pat taikomas V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnis.

2. Jeigu keletas subjektų atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, tas subjektas gali būti laikomas vieninteliu naudos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas yra konkrečiai įsteigtas veiksmui, kurį planuojama finansuoti dotacijos lėšomis, įgyvendinti.

3. Jeigu kvietime teikti pasiūlymus nenurodyta kitaip, su naudos gavėju susiję subjektai gali dalyvauti įgyvendinant veiksmą, su sąlyga, kad tenkinamos abi šios sąlygos:

a) atitinkami subjektai nurodomi susitarime dėl dotacijos;

b) atitinkami subjektai laikosi naudos gavėjui pagal susitarimą dėl dotacijos taikomų taisyklių, susijusių su:

i) išlaidų tinkamumu finansuoti ar mokėjimą lemiančiomis sąlygomis;

ii) Komisijos, OLAF ir Audito Rūmų teise atlikti patikrinimus ir auditą.

Tokių subjektų patirtos išlaidos gali būti pripažintos faktiškai patirtomis tinkamomis finansuoti išlaidomis arba gali būti apmokamos taikant fiksuotąsias sumas, fiksuotuosius vieneto įkainius ir finansavimą taikant fiksuotąją normą.

*2 SKYRIUS*

***Principai***

*188 straipsnis*

**Dotacijoms taikytini bendrieji principai**

Dotacijoms taikomi principai:

a) vienodas požiūris;

▼B

b) skaidrumas;

c) bendras finansavimas;

d) nekaupiamasis skyrimas ir dvigubo finansavimo vengimas;

e) neskyrimas atgaline data;

f) pelno nesiekimas.

*189 straipsnis*

**Skaidrumas**

1. Dotacijos skiriamos paskelbus kvietimus teikti pasiūlymus, išskyrus 195 straipsnyje nurodytus atvejus.

2. Visos finansiniais metais skirtos dotacijos skelbiamos pagal 38 straipsnio 1–4 dalis.

3. Paskelbus 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

a) pareiškėjų skaičius praėjusiais metais;

b) kiekvieną kvietimą teikti pasiūlymus laimėjusių paraiškų skaičius ir procentinė dalis;

c) vidutinė procedūros trukmė nuo kvietimo teikti pasiūlymus galiojimo pabaigos iki dotacijos skyrimo;

d) dotacijų, apie kurias praėjusiais metais nebuvo paskelbta *ex post* informacija pagal 38 straipsnio 4 dalį, skaičius ir suma.

e) bet kokia dotacija, skirta finansų įstaigoms, įskaitant EIB arba EIF, pagal 195 straipsnio pirmos pastraipos g punktą.

*190 straipsnis*

**Bendras finansavimas**

1. Dotacijos finansuojamos bendrai. Todėl ne visi ištekliai, kurių reikia veiksmui arba darbo programai įvykdyti, yra teikiami skiriant dotaciją.

Bendras finansavimas gali būti teikiamas iš naudos gavėjo nuosavų išteklių, iš įgyvendinant veiksmą ar darbo programą gautų pajamų arba iš trečiųjų šalių finansinių įnašų arba nepiniginių įnašų.

▼B

2. Trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai savanorių darbo forma, įvertinti pagal 181 straipsnio 8 dalį, į biudžeto sąmatą įtraukiami kaip tinkamos finansuoti išlaidos. Jie nurodomi atskirai nuo kitų tinkamų finansuoti išlaidų. Savanorių darbas gali sudaryti ne daugiau kaip 50 % bendro finansavimo. Apskaičiuojant tą procentinę dalį nepiniginiai įnašai ir kitas bendras finansavimas grindžiami pareiškėjo pateiktomis sąmatomis.

Kiti trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai biudžeto sąmatoje nurodomi atskirai nuo įnašų į tinkamas finansuoti išlaidas. Jų apytikrė vertė nurodoma biudžeto sąmatoje ir vėliau nekeičiama.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, išorės veiksmas gali būti visiškai finansuojamas dotacija tik tuo atveju, jei tai būtina siekiant jį įvykdyti. Tokiu atveju pagrindimas pateikiamas sprendime dėl dotacijos skyrimo.

4. Šis straipsnis netaikomas palūkanų subsidijoms ir garantinio mokesčio subsidijoms.

*191 straipsnis*

**Nekaupiamojo skyrimo principas ir dvigubo finansavimo draudimas**

1. Vienam veiksmui iš biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija vienam naudos gavėjui, išskyrus atvejus, kai atitinkamuose pagrindiniuose aktuose numatyta kitaip.

Naudos gavėjui iš biudžeto per vienerius finansinius metus gali būti skirta tik viena dotacija veiklai.

Veiksmą skirtingi atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai gali kartu finansuoti pagal atskiras biudžeto eilutes.

2. Pareiškėjas nedelsdamas informuoja leidimus suteikiančius pareigūnus apie kelias paraiškas ir kelias dotacijas, susijusias su tuo pačiu veiksmu arba ta pačia darbo programa.

3. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos nefinansuojamos iš biudžeto du kartus.

4. 1 ir 2 dalys netaikomos ir, kai tikslinga, Komisija gali nuspręsti netikrinti, ar tos pačios išlaidos nebuvo finansuotos du kartus, šių paramos tipų atveju:

a) fiziniams asmenims teikiamai studijų, mokslinių tyrimų, mokymo arba švietimo paramai;

b) tiesioginei paramai, suteiktai fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, pavyzdžiui, bedarbiams ir pabėgėliams.

▼B

*192 straipsnis*

**Pelno nesiekimo principas**

1. Dotacijomis nesiekiama pelno ir jos neturi tokio poveikio pagal naudos gavėjo veiksmą arba darbo programą (pelno nesiekimo principas).

2. 1 dalyje pelnas apibrėžiamas kaip pajamų perteklius, apskaičiuotas išmokant likutį, viršijantis veiksmo arba darbo programos tinkamas finansuoti išlaidas, jeigu pajamos neviršija Sąjungos dotacijos ir už veiksmą ar darbo programą gautų pajamų.

Dotacijos veiklai atveju į sumas, skirtas rezervo kaupimui, neatsižvelgiama tikrinant atitiktį pelno nesiekimo principui.

3. 1 dalis netaikoma:

a) veiksmams, kurių tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą, arba veiksmams, kuriuos įgyvendinant gaunamos pajamos, skirtos jų tęstinumui užtikrinti pasibaigus susitarime dėl dotacijos numatytam laikotarpiui, per kurį teikiamas Sąjungos finansavimas;

b) fiziniams asmenims teikiamai studijų, mokslinių tyrimų, mokymo arba švietimo paramai arba kitokiai tiesioginei paramai, teikiamai fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, kaip antai, bedarbiams ir pabėgėliams;

c) ne pelno organizacijų įgyvendinamiems veiksmams;

d) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos formos dotacijoms;

e) mažos vertės dotacijoms.

4. Jei gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, kurias naudos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą ar darbo programą.

*193 straipsnis*

**Neskyrimo atgaline data principas**

1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, dotacijos negali būti skiriamos atgaline data.

2. Dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, jog veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos.

Tokiais atvejais išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti, išskyrus:

▼B

a) tinkamai pagrįstu išimtiniu atvejus, numatytus pagrindiniame akte, arba

b) ypatingos skubos atvejį, kai įgyvendinamos 195 straipsnio pirmos pastraipos a arba b punktuose nurodytos priemonės, pagal kurias ankstyvas Sąjungos įsitraukimas būtų labai svarbus.

Antros pastraipos b punkte nurodytu atveju naudos gavėjo iki paraiškos pateikimo dienos patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti iš Sąjungos lėšų, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

a) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai pagrindė tokios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo priežastis;

b) susitarime dėl dotacijos aiškiai nustatyta ankstesnė tinkamumo finansuoti data nei paraiškų pateikimo data.

Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas apie kiekvieną iš šioje pastraipoje nurodytų atvejų praneša 74 straipsnio 9 dalyje nurodytos metinės veiklos ataskaitos dalyje pavadinimu „Nuostata, leidžianti nukrypti nuo Finansinio reglamento 193 straipsnyje numatyto netaikymo atgaline data principo“.

3. Dotacijos neskiriamos atgaline data jau įvykdytiems veiksmams.

4. Dotacijų veiklai atveju susitarimas dėl dotacijos pasirašomas per keturis mėnesius nuo naudos gavėjo finansinių metų pradžios. Tinkamos finansuoti išlaidos negali būti patirtos nei prieš pateikiant dotacijos paraišką, nei prieš prasidedant naudos gavėjo finansiniams metams. Pirmoji dotacijos dalis naudos gavėjui išmokama per 30 kalendorinių dienų nuo susitarimo dėl dotacijos pasirašymo dienos.

*3 SKYRIUS*

***Dotacijos skyrimo procedūra ir susitarimas dėl dotacijos***

*194 straipsnis*

**Kvietimų teikti pasiūlymus turinys ir skelbimas**

1. Kvietimuose teikti pasiūlymus konkrečiai nurodoma:

a) siekiami tikslai;

b) tinkamumo, draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos bei skyrimo kriterijai ir atitinkami patvirtinamieji dokumentai;

c) Sąjungos finansavimo, konkrečiai nurodant visų rūšių Sąjungos įnašus, visų pirma dotacijų forma, tvarka;

d) pasiūlymų pateikimo tvarka ir galutinė data;

▼B

e) planuojama data, iki kurios visi pareiškėjai turi būti informuoti apie jų paraiškų vertinimo rezultatus, ir orientacinė susitarimų dėl dotacijų pasirašymo data.

2. 1 dalies e punkte nurodytos datos nustatomos remiantis toliau nurodytais laikotarpiais:

a) visi pareiškėjai apie jų paraiškų vertinimo rezultatus informuojami daugiausiai per šešis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos;

b) susitarimai dėl dotacijų su pareiškėjais pasirašomi ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pareiškėjų informavimo apie sprendimą jiems skirti dotaciją dienos.

Tie laikotarpiai gali būti pakoreguoti siekiant atsižvelgti į laiką, būtiną specialioms procedūroms, kurių gali būti reikalaujama pagrindiniu aktu pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, įvykdyti, ir jie gali būti viršyti išimtiniais, tinkamai pagrįstais atvejais, visų pirma sudėtingų veiksmų, kai pateikta daug pasiūlymų arba kai pareiškėjai vėluoja, atvejais.

Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas savo metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie vidutinį laiką, kurio prireikė pareiškėjams informuoti ir susitarimams dėl dotacijų pasirašyti. Jeigu pirmoje pastraipoje nurodyti laikotarpiai viršijami, deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis ir, jeigu nėra tinkamo pagrindimo pagal antrą pastraipą, pasiūlo taisomuosius veiksmus.

3. Kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami Sąjungos institucijų interneto svetainėje ir bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, be kita ko, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jeigu reikia, kad juos pamatytų daugiau potencialių naudos gavėjų. Kvietimai teikti pasiūlymus gali būti skelbiami priėmus 110 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus, einančius prieš biudžeto vykdymą. Apie bet kokį kvietimų teikti pasiūlymus turinio pakeitimą skelbiama tomis pačiomis sąlygomis.

*195 straipsnis*

**Išimtys, taikomos kvietimams teikti pasiūlymus**

Dotacijos gali būti skiriamos be kvietimo teikti pasiūlymus tik šiais atvejais:

a) kai dotacija skiriama humanitarinės pagalbos, skubios paramos operacijų, civilinės saugos operacijų arba krizių valdymo pagalbos tikslais;

b) kai dotacija skiriama kitais išimtiniais ir tinkamai pagrįstais ekstremalių situacijų atvejais;

▼B

c) kai dotacija skiriama įstaigoms, turinčioms *de jure* arba *de facto* monopoliją, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai tos valstybės narės yra *de jure* ar *de facto* monopolinėje padėtyje;

d) kai dotacija skiriama įstaigoms, kurios pagrindiniame akte 58 straipsnio prasme nurodomos kaip naudos gavėjos, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai pagrindiniame akte tos valstybės narės nurodytos kaip naudos gavėjos;

e) kai dotacija skiriama mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje įstaigoms, nurodytoms 110 straipsnyje nurodytoje darbo programoje, kai pagrindiniame akte aiškiai numatyta ta galimybė, ir su sąlyga, kad projektas nepatenka į kvietimo teikti pasiūlymus taikymo sritį;

f) kai dotacija skiriama specifinio pobūdžio veiklai, kurią dėl atitinkamos techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio arba administracinių galių gali vykdyti tik tam tikro tipo įstaiga, su sąlyga, kad atitinkama veikla nepatenka į kvietimo teikti pasiūlymus taikymo sritį;

g) kai dotacija skiriama EIB ar EIF techninės pagalbos veiksmams vykdyti. Tokiais atvejais 196 straipsnio 1 dalies a–d punktai netaikomi.

Jeigu pirmos pastraipos f punkte nurodyta tam tikro tipo įstaiga yra valstybė narė, dotacija valstybės narės paskirtai jai pavaldžiai įstaigai gali būti skiriama veiksmui įgyvendinti ir neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus.

Pirmos pastraipos c ir f punktuose nurodyti atvejai tinkamai pagrindžiami sprendime dėl dotacijos skyrimo.

*196 straipsnis*

**Dotacijos paraiškų turinys**

1. Dotacijos paraiškoje pateikiama:

a) informacija apie pareiškėjo teisinį statusą;

b) pareiškėjo garbės pareiškimas pagal 137 straipsnio 1 dalį ir dėl tinkamumo bei atrankos kriterijų laikymosi;

c) informacija, būtina norint įrodyti pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą vykdyti siūlomą veiksmą arba darbo programą, ir, jei taip nusprendžia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, patvirtinamieji dokumentai, kuriais ta informacija patvirtinama, kaip antai ne daugiau kaip trijų paskutinių finansinių metų, kurių sąskaitos yra uždarytos, pelno ir nuostolio ataskaita ir balansas.

Tokios informacijos ir patvirtinamųjų dokumentų nereikalaujama iš pareiškėjų, kurių finansinis arba veiklos pajėgumas netikrinamas pagal 198 straipsnio 5 arba 6 dalį. Be to, patvirtinamųjų dokumentų nereikalaujama mažos vertės dotacijų atveju;

▼B

d) jeigu paraiška susijusi su dotacija veiksmui, kurios vertė viršija 750 000 EUR, arba dotacija veiklai, kurios vertė viršija 100 000 EUR, pateikiama patvirtinto išorės auditoriaus parengta audito ataskaita, jei tokia ataskaita yra; ši ataskaita pateikiama visais atvejais, jeigu auditas būtinas pagal Sąjungos arba nacionalinės teisės aktus, patvirtinančius ne daugiau kaip trejų paskutinių finansinių metų sąskaitas. Visais kitais atvejais pareiškėjas pateikia savideklaraciją, pasirašytą jo įgaliotojo atstovo, kurioje patvirtinamas jo ne daugiau kaip trijų paskutinių finansinių metų sąskaitų patikimumas.

Pirma pastraipa taikoma tik pirmai paraiškai, kurią naudos gavėjas pateikė atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui per vienerius finansinius metus.

Komisijos susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju pirmoje pastraipoje nustatytos vertės ribos taikomos kiekvienam naudos gavėjui.

130 straipsnio 4 dalyje nurodytų partneryščių atveju, prieš pasirašant finansinės partnerystės pagrindų susitarimą turi būti parengta dvejų paskutinių finansinių metų audito ataskaita, nurodyta šio punkto pirmoje pastraipoje.

Atsižvelgdamas į rizikos vertinimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali atleisti nuo pirmoje pastraipoje nurodytos pareigos švietimo ir mokymo įstaigas, o susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju – naudos gavėjus, prisiėmusius solidariąją atsakomybę arba neturinčius jokios finansinės atsakomybės.

Pirma pastraipa netaikoma tinkamiems asmenims ir įstaigoms pagal netiesioginio valdymo principą tiek, kiek jie atitinka 62 straipsnio 1 dalyje pirmos pastraipos c punkte ir 154 straipsnyje nustatytas sąlygas;

e) veiksmo arba darbo programos aprašymas ir biudžeto sąmata, kurioje:

i) užtikrintas pajamų ir išlaidų balansas ir

ii) nurodytos veiksmo arba darbo programos numatomos tinkamos finansuoti išlaidos.

Su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų atveju i ir ii papunkčiai netaikomi.

Nukrypstant nuo i papunkčio, tinkamai pagrįstais atvejais biudžeto sąmatoje gali būti numatyti atidėjiniai nenumatytiems atvejams ar galimiems valiutos kursų pokyčiams padengti;

f) informacija apie tais pačiais finansiniais metais tam pačiam veiksmui ar veiksmo daliai arba pareiškėjo veiklai gauto ar paprašyto Sąjungos finansavimo šaltinius ir sumas, taip pat bet kokį kitą tam pačiam veiksmui gautą ar paprašytą finansavimą.

▼B

2. Paraiška gali būti suskirstyta į kelias dalis, kurios gali būti pateikiamos skirtingais etapais pagal 200 straipsnio 2 dalį.

*197 straipsnis*

**Tinkamumo kriterijai**

1. Tinkamumo kriterijais nustatomos dalyvavimo kvietimo teikti pasiūlymus procedūroje sąlygos.

2. Bet kuris iš šių pareiškėjų gali dalyvauti kvietimo teikti pasiūlymus procedūroje:

a) juridiniai asmenys;

b) fiziniai asmenys, jei to reikalaujama atsižvelgiant į veiksmo pobūdį arba ypatumus, arba pareiškėjo tikslą;

c) subjektai, neturintys juridinio asmens statuso pagal taikytiną nacionalinę teisę, su sąlyga, kad jų atstovai gali subjekto vardu prisiimti teisines pareigas ir subjektai pateikia Sąjungos finansinių interesų apsaugos garantijas, lygiavertes juridinių asmenų teikiamoms garantijoms. Visų pirma pareiškėjas turi turėti finansinį ir veiklos pajėgumą, lygiavertį juridinio asmens finansiniam ir veiklos pajėgumui. Pareiškėjo atstovai turi įrodyti, kad tos sąlygos yra įvykdytos.

3. Kvietime teikti pasiūlymus gali būti nustatyti papildomi tinkamumo kriterijai; šie kriterijai nustatomi tinkamai atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir laikantis skaidrumo ir nediskriminavimo principų.

4. 180 straipsnio 5 dalies ir šio straipsnio tikslais JTC laikomas valstybėje narėje įsteigtu juridiniu asmeniu.

*198 straipsnis*

**Atrankos kriterijai**

1. Atrankos kriterijai turi būti tokie, kad būtų galima įvertinti pareiškėjo pajėgumą įvykdyti siūlomą veiksmą arba darbo programą.

2. Pareiškėjas turi turėti stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti savo veiklą laikotarpiu, kuriam skiriama dotacija, ir dalyvauti finansuojant veiklą (finansinis pajėgumas).

3. Pareiškėjas turi turėti profesinę kompetenciją ir kvalifikacijas, kurių reikia siūlomam veiksmui arba darbo programai įvykdyti, jei pagrindiniame akte konkrečiai nenustatyta kitaip (veiklos pajėgumas).

▼B

4. Finansinis ir veiklos pajėgumas tikrinamas visų pirma remiantis informacijos arba 196 straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų analize.

Jeigu kvietime teikti pasiūlymus nebuvo reikalaujama pateikti patvirtinamųjų dokumentų ir jeigu atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui kyla pagrįstų priežasčių abejoti pareiškėjo finansiniu arba veiklos pajėgumu, jis paprašo pareiškėjo pateikti atitinkamus dokumentus.

Partnerystės atveju patikrinimas atliekamas laikantis 130 straipsnio 6 dalies.

5. Finansinio pajėgumo tikrinimas netaikomas šiems pareiškėjams:

a) fiziniams asmenims, gaunantiems švietimo paramą;

b) fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia paramos, kaip antai bedarbiams ir pabėgėliams, ir kurie gauna tiesioginę paramą;

c) viešosioms įstaigoms, įskaitant valstybių narių organizacijas;

d) tarptautinėms organizacijoms;

e) asmenims arba subjektams, kurie kreipiasi dėl palūkanų subsidijų ir garantinio mokesčio subsidijų, kai šių subsidijų tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą arba gauti pajamų.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali atleisti nuo pareigos tikrinti viešųjų įstaigų, valstybių narių organizacijų ar tarptautinių organizacijų veiklos pajėgumą.

*199 straipsnis*

**Skyrimo kriterijai**

Skyrimo kriterijai turi būti tokie, kad būtų galima:

a) įvertinti pateiktų pasiūlymų kokybę, atsižvelgiant į nustatytus tikslus ir prioritetus ir tikėtinus rezultatus;

b) skirti dotacijas veiksmams arba darbo programoms, kuriais užtikrinamas kuo didesnis bendras Sąjungos finansavimo efektyvumas;

c) atlikti dotacijų paraiškų vertinimą.

*200 straipsnis*

**Vertinimo procedūra**

1. Pasiūlymai vertinami remiantis iš anksto paskelbtais atrankos ir skyrimo kriterijais, siekiant nustatyti, kurie pasiūlymai gali būti finansuojami.

▼B

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tikslinga, padalija procesą į kelis procedūrinius etapus. Procesą reglamentuojančios taisyklės skelbiamos kvietime teikti pasiūlymus.

Pareiškėjai, kurių pasiūlymai atmetami kuriame nors etape, informuojami pagal 7 dalį.

Vykstant tai pačiai procedūrai nereikalaujama daugiau nei vieną kartą pateikti tų pačių dokumentų ir informacijos.

3. 150 straipsnyje nurodytas vertinimo komitetas arba, kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali paprašyti pareiškėjo pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti pateiktus patvirtinamuosius dokumentus pagal 151 straipsnį. Leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekta su pareiškėjais.

4. Užbaigę savo darbą, vertinimo komiteto nariai pasirašo visų išnagrinėtų pasiūlymų protokolą, kuriame įvertinama jų kokybė ir įvardijami tie pasiūlymai, kuriems gali būti skirtas finansavimas.

Prireikus tame protokole išnagrinėti pasiūlymai išdėstomi eilės tvarka, pateikiamos rekomendacijos dėl didžiausios skirtinos sumos ir galimų neesminių dotacijos paraiškos koregavimų.

Protokolas saugomas informacijai ateityje.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali pasiūlyti pareiškėjui pakoreguoti savo pasiūlymą atsižvelgiant į vertinimo komiteto rekomendacijas. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekta su pareiškėjais.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis vertinimu, priima sprendimą, nurodydamas bent šią informaciją:

a) sprendimo objektą ir bendrą sumą;

b) konkursą laimėjusių pareiškėjų vardus, pavardes (pavadinimus), veiksmų pavadinimus, patvirtintas sumas ir to pasirinkimo priežastis, taip pat atvejus, kai pasirinkimas nesutampa su vertinimo komiteto nuomone;

c) visų pareiškėjų, kurių paraiškos atmestos, vardus, pavardes (pavadinimus) ir to atmetimo priežastis.

7. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas raštu informuoja pareiškėjus apie sprendimą dėl jų paraiškos. Jeigu prašoma dotacija neskiriama, atitinkama Sąjungos institucija nurodo paraiškos atmetimo priežastis. Pareiškėjai, kurių paraiška atmesta, apie jų paraiškos vertinimo rezultatus informuojami kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo išsiųsta konkursą laimėjusiems pareiškėjams.

▼B

8. Dotacijų, skiriamų pagal 195 straipsnį, atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali:

a) nuspręsti netaikyti šio straipsnio 2 ir 4 dalių ir 150 straipsnio;

b) pateikti vertinimo ataskaitos ir sprendimo dėl skyrimo turinį viename dokumente ir jį pasirašyti.

*201 straipsnis*

**Susitarimas dėl dotacijos**

1. Dotacijos skiriamos remiantis rašytiniu susitarimu.

2. Susitarime dėl dotacijos pateikiama bent ši informacija:

a) objektas;

b) naudos gavėjas;

c) trukmė, t. y.:

i) jo įsigaliojimo data;

ii) finansuojamo veiksmo pradžios data ir trukmė arba finansiniai metai;

d) veiksmo aprašymas arba – dotacijos veiklai atveju – darbo programos aprašymas kartu su tikėtinų rezultatų aprašymu;

e) eurais išreikšta didžiausia finansavimo Sąjungos lėšomis suma, veiksmo arba darbo programos biudžeto sąmata ir dotacijos forma;

f) ataskaitų teikimo ir mokėjimų taisyklės ir viešųjų pirkimų taisyklės, numatytos 205 straipsnyje;

g) naudos gavėjo sutikimas vykdyti 129 straipsnyje nurodytas pareigas;

h) Sąjungos finansinės paramos matomumą reglamentuojančios nuostatos, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, kai viešas skelbimas nėra įmanomas ar tinkamas;

i) taikytina teisė, kuri turi būti Sąjungos teisė, prireikus papildyta nacionaline teise, kaip nurodyta susitarime dėl dotacijos. Į susitarimus dėl dotacijų, sudaromus su tarptautinėmis organizacijomis, gali būti įtraukiama nukrypti leidžianti nuostata;

j) kompetentingas teismas arba arbitražo teismas, kuriame būtų nagrinėjami ginčai.

▼B

3. Subjektų arba asmenų, kurie nėra valstybės, piniginės prievolės, atsirandančios įgyvendinant susitarimą dėl dotacijos, vykdomos pagal 100 straipsnio 2 dalį.

4. Susitarimų dėl dotacijų pakeitimų tikslas arba poveikis negali būti tokie pakeitimai, dėl kurių būtų suabejota sprendimu skirti dotaciją ar kurie prieštarautų vienodo požiūrio taikymo pareiškėjams principui.

*4 SKYRIUS*

***Dotacijų įgyvendinimas***

*202 straipsnis*

**Dotacijos suma ir audito išvadų taikymo išplėtimas**

1. Dotacijos suma nelaikoma galutine, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtina galutinių ataskaitų ir, kai taikytina, sąskaitų, nedarant poveikio atitinkamos Sąjungos institucijos, OLAF arba Audito Rūmų atliekamiems vėlesniems auditams, patikrinimams ir tyrimams. 131 straipsnio 4 dalis taip pat taikoma po to, kai dotacijos suma tampa galutinė.

2. Jeigu atlikus kontrolę arba auditą nustatomi sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas, už kuriuos atsakingas naudos gavėjas ir kurie daro reikšmingą poveikį kelioms tam naudos gavėjui panašiomis sąlygomis suteiktoms dotacijoms, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti susitarimo dėl dotacijos įgyvendinimą arba visų atitinkamų dotacijų mokėjimus arba, kai tinkama, nutraukti atitinkamus su tuo naudos gavėju sudarytus susitarimus dėl dotacijų, atsižvelgdamas į audito išvadų rimtumą.

Be to, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sumažinti dotacijas, atsisakyti apmokėti netinkamas finansuoti išlaidas ir susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas, susijusias su visomis dotacijomis, kurioms poveikį padarė pirmoje pastraipoje nurodyti sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas ir kurios gali būti audituojamos, tikrinamos ir tiriamos pagal atitinkamus susitarimus dėl dotacijos.

3. Kai tik įmanoma ir praktiškai nesudėtinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, priėmęs naudos gavėjo pateiktas patikslintas ataskaitas ir finansines ataskaitas ir remdamasis kiekvienos atitinkamos dotacijos neteisėtai kaip tinkamomis finansuoti deklaruotomis išlaidomis, nustato sumažintinas arba susigrąžintinas sumas.

4. Jeigu kiekvienos susijusios dotacijos netinkamų finansuoti išlaidų sumos tiksliai nustatyti neįmanoma arba praktiškai sudėtinga, sumažintinos arba susigrąžintinos sumos gali būti nustatytos ekstrapoliuojant dotacijoms, kurių atžvilgiu buvo įrodyti sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas, taikomą sumažinimo ar susigrąžinimo normą arba, jei nustatant sumažintinas arba susigrąžintinas sumas negali būti remiamasi netinkamomis finansuoti išlaidomis, sumažintinos arba susigrąžintinos sumos gali būti nustatytos taikant fiksuotąją normą, laikantis proporcingumo principo. Prieš sumažinant arba susigrąžinant sumas naudos gavėjui suteikiama galimybė pasiūlyti tinkamai pagrįstą alternatyvų metodą arba normą.

▼B

*203 straipsnis*

**Mokėjimo prašymų patvirtinamieji dokumentai**

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas konkrečiai nurodo, kokie patvirtinamieji dokumentai turi būti pridėti prie mokėjimo prašymų.

2. Kiekvienos dotacijos atveju išankstinis finansavimas gali būti suskaidytas į kelias dalis pagal patikimo finansų valdymo principą. Prie kitos išankstinio finansavimo dalies prašymo pridedamas naudos gavėjo pareiškimas dėl ankstesnės išankstinio finansavimo dalies panaudojimo. Visa dalis sumokama tik tuo atveju, jeigu buvo panaudota bent 70 % visos ankstesnio išankstinio finansavimo sumos. Priešingu atveju dalis sumažinama dar nepanaudota suma tol, kol ta vertės riba pasiekiama.

3. Nedarant poveikio pareigai pateikti patvirtinamuosius dokumentus, naudos gavėjas pateikia garbės pareiškimą, kad mokėjimo prašymuose pateikta informacija yra išsami, patikima ir teisinga. Naudos gavėjas taip pat patvirtina, kad patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal susitarimą dėl dotacijos ir kad mokėjimo prašymai yra pagrįsti tinkamais patvirtinamaisiais dokumentais, kurie gali būti patikrinti.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali pareikalauti pateikti veiksmo arba darbo programos finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų sertifikatą, kuriuo pagrindžiami bet kokios sumos tarpiniai mokėjimai arba likučio išmokėjimas. Tokio sertifikato prašoma remiantis rizikos vertinimu, visų pirma atsižvelgiant į dotacijos sumą, mokėjimo sumą, naudos gavėjo pobūdį ir remiamos veiklos pobūdį.

Sertifikatą parengia patvirtintas išorės auditorius arba – viešųjų įstaigų atveju – kompetentingas ir nepriklausomas valstybės pareigūnas.

Šiame sertifikate, laikantis atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos metodikos ir remiantis tarptautinius standartus atitinkančiomis sutartomis procedūromis, patvirtinama, kad finansinėse ataskaitose naudos gavėjo deklaruotos išlaidos, kuriomis grindžiamas mokėjimo prašymas, yra realios, tiksliai užregistruotos ir tinkamos finansuoti pagal susitarimą dėl dotacijos. Konkrečiais tinkamai pagrįstais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti sertifikato nuomonės forma ar kitu tarptautinius standartus atitinkančiu pavidalu.

5. Remdamasis rizikos vertinimu, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti bet kurį mokėjimą pagrįsti atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos nepriklausomos trečiosios šalies parengta veiklos patikrinimo ataskaita. Veiklos patikrinimo ataskaitoje nurodoma, kad veikla patikrinta pagal atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintą metodiką ir ar veiksmas arba darbo programa buvo faktiškai įgyvendinti pagal susitarime dėl dotacijos nustatytas sąlygas.

▼B

*204 straipsnis*

**Finansinė parama trečiosioms šalims**

Jeigu veiksmui arba darbo programai įgyvendinti reikia teikti finansinę paramą trečiosioms šalims, naudos gavėjas gali teikti tokią finansinę paramą, jeigu tokio teikimo sąlygos yra griežtai nustatytos naudos gavėjo ir Komisijos sudarytame susitarime dėl dotacijos, kad naudos gavėjas negalėtų veikti savo nuožiūra.

Galimybė veikti savo nuožiūra laikoma apribota, jei susitarime dėl dotacijos nustatyta:

a) didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai ir neviršija 60 000 EUR, bei tikslios sumos nustatymo kriterijai;

b) skirtingos veiklos rūšys, kurioms gali būti skirta tokia finansinė parama, remiantis nustatytu sąrašu;

c) asmenų arba tokių asmenų kategorijų, kurie gali gauti tokią finansinę paramą, ir paramos teikimo kriterijų apibrėžtis.

Antros pastraipos a punkte nurodyta vertės riba gali būti viršyta, jeigu kitaip būtų neįmanoma arba pernelyg sunku įgyvendinti veiksmų tikslus.

*205 straipsnis*

**Įgyvendinimo sutartys**

1. Nedarant poveikio Direktyvai 2014/24/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2014/25/ES [1], kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia skirti viešąją sutartį, naudos gavėjas ją gali skirti laikydamasis savo įprastinės pirkimo praktikos su sąlyga, kad viešoji sutartis skiriama ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam arba atitinkamai mažiausią kainą pasiūliusiam dalyviui, ir vengdamas interesų konflikto.

2. Jeigu veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia skirti viešąją sutartį, kurios vertė yra didesnė kaip 60 000 EUR, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai pagrįstais atvejais gali reikalauti, kad, be 1 dalyje nustatytų taisyklių, naudos gavėjas laikytųsi specialių taisyklių.

Tos specialios taisyklės turi būti grindžiamos šiame reglamente nustatytomis taisyklėmis ir turi būti proporcingos atitinkamų viešųjų sutarčių vertei, Sąjungos įnašo santykiniam dydžiui, palyginti su visomis veiksmo įgyvendinimo išlaidomis, ir rizikai. Tokios specialios taisyklės įtraukiamos į susitarimą dėl dotacijos.

[1] 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

▼B

IX ANTRAŠTINĖ

**DALIS APDOVANOJIMAI**

*206 straipsnis*

**Bendrosios taisyklės**

1. Apdovanojimai suteikiami laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio taikymo principų ir jais skatinama siekti Sąjungos politikos tikslų.

2. Apdovanojimai negali būti skiriami tiesiogiai be konkurso.

Konkursai dėl apdovanojimų, kurių vieneto vertė yra 1 000 000 EUR ar daugiau, gali būti skelbiami, tik jei tie apdovanojimai yra paminėti 110 straipsnyje nurodytame finansavimo sprendime ir tik po to, kai informacija apie tokius apdovanojimus pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Apdovanojimo suma nesiejama su laimėtojo patirtomis išlaidomis.

4. Jeigu veiksmui arba darbo programai įgyvendinti būtina, kad naudos gavėjas suteiktų apdovanojimus trečiosioms šalims, tas naudos gavėjas gali tokius apdovanojimus suteikti, jeigu tinkamumo ir skyrimo kriterijai, apdovanojimų suma ir jų išmokėjimo tvarka nustatyti naudos gavėjo ir Komisijos sudarytame susitarime dėl dotacijos, nenumatant galimybės veikti savo nuožiūra.

*207 straipsnis*

**Konkurso taisyklės, skyrimas ir skelbimas**

1. Konkursų taisyklėse:

a) nustatomi tinkamumo kriterijai;

b) nustatoma pareiškėjų registracijos, jei registruotis reikalaujama, ir paraiškų pateikimo tvarka ir galutinė data;

c) nustatomi draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai, kaip išdėstyta 136 straipsnyje ir pašalinimo priežastys, kaip išdėstyta 141 straipsnyje;

d) numatoma, kad ieškinio, susijusio su veikla, vykdoma pagal konkurso sąlygas, atveju atsako tik pareiškėjas;

e) numatoma, kad konkurso laimėtojai sutinka vykdyti 129 straipsnyje nurodytas pareigas ir viešinimo pareigas, nurodytas konkurso taisyklėse;

▼B

f) nustatomi skyrimo kriterijai, pagal kuriuos galima įvertinti paraiškų kokybę atsižvelgiant į siekiamus tikslus ir tikėtinus rezultatus ir objektyviai nustatyti, ar paraiškos yra sėkmingos;

g) nurodoma apdovanojimo ar apdovanojimų suma;

h) nustatoma laimėtojams paskirtų apdovanojimų išmokėjimo tvarka.

Taikant pirmos pastraipos a punktą, naudos gavėjai laikomi atitinkančiais tinkamumo kriterijus, nebent konkurso taisyklėse būtų nustatyta kitaip.

194 straipsnio 3 dalis *mutatis mutandis* taikoma konkursų skelbimui.

2. Konkursų taisyklėse gali būti nustatytos konkurso atšaukimo sąlygos, visų pirma, jeigu negalima pasiekti jo tikslų.

3. Apdovanojimus skiria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, 150 straipsnyje nurodytam vertinimo komitetui atlikus vertinimą.

200 straipsnio 4 ir 6 dalys *mutatis mutandis* taikomos sprendimui dėl skyrimo.

4. Pareiškėjai apie jų paraiškos vertinimo rezultatus informuojami kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią leidimus suteikiantis pareigūnas priėmė sprendimą dėl skyrimo.

Apie sprendimą skirti apdovanojimą pranešama konkursą laimėjusiam pareiškėjui ir tas sprendimas yra laikomas teisiniu įsipareigojimu.

5. Visi finansiniais metais skirti apdovanojimai skelbiami pagal 38 straipsnio 1–4 dalis.

Paskelbus informaciją, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

a) pareiškėjų skaičius praėjusiais metais;

b) kiekvieno konkurso pareiškėjų skaičius ir laimėjusių paraiškų procentinė dalis;

c) praėjusiais metais vertinimo komitetuose dalyvavusių ekspertų sąrašas ir nuoroda į jų atrankos procedūrą.

▼B

X ANTRAŠTINĖ DALIS

# FINANSINĖS PRIEMONĖS, BIUDŽETO GARANTIJOS IR FINANSINĖ PARAMA

*1 SKYRIUS*

## *Bendrosios nuostatos*

*208 straipsnis*

### Taikymo sritis ir įgyvendinimas

1. Sąjunga gali nustatyti finansines priemones arba teikti biudžeto garantijas arba finansinę paramą iš biudžeto, priimdama pagrindinį aktą, kuriame nustatoma jų taikymo sritis ir įgyvendinimo laikotarpis, jei tai tikrai yra veiksmingiausias būdas Sąjungos politikos tikslams pasiekti.

2. Valstybės narės gali skirti įnašą į Sąjungos finansines priemones, biudžeto garantijas arba finansinę paramą. Trečiosios šalys taip pat gali skirti įnašą, jei tai leidžiama pagrindiniu aktu.

3. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis, taikomos konkretiems sektoriams skirtos taisyklės.

4. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos arba biudžeto garantijos teikiamos taikant netiesioginį valdymą, Komisija sudaro susitarimus su 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ir vi papunkčiuose nurodytais subjektais. Tai atvejais, kai tų subjektų sistemos, taisyklės ir procedūros buvo įvertintos pagal 154 straipsnio 4 dalį, jie gali visiškai pasikliauti tomis sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis. Įgyvendindami finansines priemones ir teikdami biudžeto garantijas netiesioginio valdymo būdu, tie subjektai gali sudaryti susitarimus su finansų tarpininkais, kurie atrenkami taikant procedūras, kurios yra lygiavertės Komisijos taikomoms procedūroms. Tie subjektai į tuos susitarimus perkelia 155 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

Komisija ir toliau yra atsakinga už užtikrinimą, kad finansinių priemonių įgyvendinimo programa atitiktų patikimo finansų valdymo principus ir kad ja būtų padedama siekti apibrėžtų ir su nustatytais terminais politikos tikslų, kurie išmatuojami atsižvelgiant į atliktą darbą ir (arba) pasiektus rezultatus. Komisija yra atsakinga už finansinių priemonių įgyvendinimą, nedarant poveikio subjektų, kuriems yra patikėtas įgyvendinimas, teisinei ir sutartinei atsakomybei pagal taikytiną teisę ir 129 straipsnį.

Jeigu trečiosios valstybės skiria įnašus į finansines priemones arba biudžeto garantijas pagal 2 dalį, pagrindiniame akte gali būti leidžiama paskirti tinkamus įgyvendinimo subjektus arba garantijos šalis iš atitinkamų valstybių.

5. Audito Rūmams suteikiama galimybė susipažinti su visa informacija, susijusia su finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis ir finansine pagalba, be kita ko, atliekant patikrą vietoje.

▼B

Audito Rūmai yra išorės auditorius, atsakingas už finansine priemone, biudžeto garantija arba finansine pagalba remiamus projektus ir programas.

*209 straipsnis*

**Finansinėms priemonėms ir biudžeto garantijoms taikytini principai ir sąlygos**

1. Finansinės priemonės ir biudžeto garantijos naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo, skaidrumo, proporcingumo, nediskriminavimo, vienodo požiūrio taikymo ir subsidiarumo principų, vadovaujantis jų tikslais.

2. Finansinės priemonės ir biudžeto garantijos atitinka šiuos kriterijus:

a) jomis turi būti sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir proporcingai teikiama parama tik tiems galutiniams gavėjams, kurie pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus laikomi ekonomiškai perspektyviais Sąjungos finansinės paramos teikimo metu;

b) jomis turi būti siekiama papildomumo užkertant kelią tam, kad būtų pakeista galima kitų viešų arba privačių šaltinių teikiama parama ir investicijos;

c) jomis negali būti iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje ir jos turi atitikti valstybės pagalbos taisykles;

d) jomis turi būti užtikrinamas sverto ir didinamasis poveikis su tiksliniu vertės intervalu, grindžiamu atitinkamos finansinės priemonės arba biudžeto garantijos *ex ante* vertinimu, mobilizuojant už Sąjungos įnašą arba garantiją didesnes pasaulines investicijas, įskaitant, kai tinkama, kuo didesnį privačiųjų investicijų panaudojimą;

e) jos turi būti įgyvendinamos taip, kad būtų užtikrinta, jog įgyvendinimo subjektai arba garantijos šalys, dalyvaujantys įgyvendinimo procese, taip pat būtų suinteresuoti siekti atitinkamame pagrindiniame akte nustatytų politikos tikslų, įtraukiant, pvz., bendro investavimo nuostatas, rizikos pasidalijimo reikalavimus ar finansines paskatas, tuo pat metu vengiant interesų konflikto su kita subjektų arba garantijos šalių vykdoma veikla;

f) jomis turi būti numatomas toks Sąjungos atlygis, kuris atitiktų rizikos pasidalijimą tarp dalyvaujančių finansų subjektų ir finansinės priemonės arba biudžeto garantijos politikos tikslus;

g) jei įgyvendinimo subjektams arba garantijos šalims, dalyvaujantiems įgyvendinimo procese, turi būti sumokėtas atlygis, nustatyti, kad toks atlygis būtų pagrįstas veiklos rezultatais ir apimtų:

   i) administracinį užmokestį, kuriuo subjektui arba garantijos šaliai atlyginama už darbą, atliktą įgyvendinant finansinę priemonę arba teikiant biudžeto garantiją; tas administracinis užmokestis, kiek įmanoma, grindžiamas atliktomis operacijomis arba išmokėtomis sumomis, ir

▼B

ii) kai tinkama, su politika susijusias iniciatyvas, kuriomis skatinama siekti finansinės priemonės arba biudžeto garantijos politikos tikslų ar paremti finansinius rezultatus.

Tinkamai pagrįstais atvejais gali būti kompensuojamos išimtinės išlaidos;

h) jos turi būti pagrįstos *ex ante* vertinimais, atliekamais atskirai arba kaip programos dalis, pagal 34 straipsnį, kuriuose pateikiami paaiškinimai dėl to, kodėl pasirinkta tos rūšies finansinė operacija, atsižvelgiant į siekiamus politikos tikslus, susijusią finansinę riziką ir sutaupomas biudžeto lėšas.

Pirmos pastraipos h punkte nurodyti vertinimai peržiūrimi ir atnaujinami siekiant atsižvelgti į svarbių socialinių ir ekonominių pokyčių poveikį finansinės priemonės arba biudžeto garantijos loginiam pagrįstumui.

3. Nedarant poveikio konkretiems sektoriams skirtoms taisyklėms dėl pasidalijamojo valdymo, pajamos, įskaitant dividendus, kapitalo prieaugį, garantinius mokesčius, paskolų palūkanas ir patikos sąskaitų sumų, grąžintų Komisijai, ar patikos sąskaitų, atidarytų finansinėms priemonėms ar biudžetinėms garantijoms ir priskirtų paramos iš biudžeto pagal finansinę priemonę ar biudžeto garantiją mokėjimui, palūkanas, įtraukiamos į biudžetą atėmus valdymo sąnaudas ir mokesčius.

Metiniai grąžinimai, įskaitant kapitalo grąžinimus, grąžintos garantijos ir pagrindinės paskolų sumos grąžinimai, sumokėti Komisijai ar į patikos sąskaitas, atidarytas finansinėms priemonėms ar biudžeto garantijoms ir priskirtas paramos iš biudžeto pagal finansinę priemonę ar biudžeto garantiją mokėjimui, yra vidaus asignuotosios pajamos pagal 21 straipsnio 3 dalies f punktą ir, nedarant poveikio 215 straipsnio 5 daliai, naudojamos tai pačiai finansinei priemonei ar biudžeto garantijai laikotarpiu, kuris neviršija biudžetiniams įsipareigojimams skiriamo laikotarpio, prie kurio pridedami dveji metai, jei pagrindiniame akte nenurodyta kitaip.

Teikdama pasiūlymus dėl būsimų finansinėms priemonėms ar biudžeto garantijoms skirtų asignavimų sumų Komisija atsižvelgia į tokias vidaus asignuotąsias pajamas.

Nepaisant antros pastraipos, likutinė asignuotųjų pajamų suma, kuri leidžiama pagrindiniu aktu, kurį ketinama panaikinti arba kuris nustoja galioti, taip pat gali būti priskiriama kitai finansinei priemonei, kuria siekiama panašių tikslų, kai tai numatyta pagrindiniame akte, kuriuo sukuriama ta finansinė priemonė.

4. Už finansinę priemonę, biudžeto garantiją arba finansinę paramą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas parengia sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpio finansinę ataskaitą pagal 243 straipsnį, atitinkančią apskaitos taisykles, nurodytas 80 straipsnyje, ir tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus (TVSAS).

▼B

Taikant netiesioginį valdymą įgyvendinamų finansinių priemonių ir teikiamų biudžeto garantijų atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpio neaudituotas finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis 80 straipsnyje nurodytomis apskaitos taisyklėmis ir TVSAS, taip pat visą informaciją, kuri reikalinga finansinėms ataskaitoms parengti pagal 82 straipsnio 2 dalį, 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ir vi papunkčiuose nurodyti subjektai pateiktų ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d., o audituotas finansines ataskaitas tie subjektai pateiktų ne vėliau kaip kitų finansinių metų gegužės 15 d.

*210 straipsnis*

**Sąjungos finansinis įsipareigojimas**

1. Sąjungos finansinis įsipareigojimas ir suvestiniai grynieji mokėjimai iš biudžeto niekada neviršija:

a) finansinių priemonių atveju: už jas prisiimto atitinkamo biudžetinio įsipareigojimo sumos;

b) biudžeto garantijų atveju: biudžeto garantijos sumos, kuri leidžiama pagrindiniu aktu;

c) finansinės paramos atveju: didžiausios lėšų sumos, dėl kurių Komisija yra įgaliota pasiskolinti finansinei paramai, kaip leidžiama pagrindiniu aktu, ir atitinkamos palūkanos.

2. Dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos gali atsirasti Sąjungos neapibrėžtasis įsipareigojimas, kuris gali viršyti finansinį turtą, skirtą Sąjungos finansiniam įsipareigojimui padengti, tik tuo atveju, jei tai numatyta pagrindiniame teisės akte, kuriuo biudžeto garantija arba finansinė parama nustatoma, ir tik pagal jame nustatytas sąlygas.

3. 41 straipsnio 5 dalies j punkte numatyto metinio vertinimo tikslais neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl biudžeto lėšomis dengiamų biudžeto garantijų arba finansinės paramos, laikomi tvariais, jeigu jų prognozuojama daugiametė raida atitinka SESV 312 straipsnio 2 dalyje numatytame reglamente, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, nustatytas ribas ir viršutines metinių mokėjimų asignavimų ribas, nustatytas Sprendimo 2014/335/ES, Euratomas, 3 straipsnio 1 dalyje.

*211 straipsnis*

**Finansinių įsipareigojimų atidėjiniai**

1. Biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms atveju pagrindiniame akte nustatoma atidėjinių norma, išreikšta leistino finansinio įsipareigojimo sumos procentine dalimi. Ta suma neapima 208 straipsnio 2 dalyje nurodytų įnašų.

▼B

Pagrindiniame akte turi būti numatoma tikslinti atidėjinių normą ne rečiau kaip kas trejus metus.

2. Atidėjinių norma nustatoma vadovaujantis finansinės rizikos, susijusios su biudžeto garantija arba finansine parama trečiajai valstybei, kokybiniu ir kiekybiniu vertinimu, Komisijos atliktu laikantis atsargumo principo, pagal kurį turtas ir pelnas negali būti pervertinti, o įsipareigojimai ir nuostoliai – nuvertinti.

Jeigu pagrindiniame akte, kuriuo nustatoma biudžeto garantija arba finansinė parama trečiajai valstybei, nenurodyta kitaip, atidėjinių norma grindžiama bendrais atidėjiniais, kurių reikia iš anksto, kad būtų padengti grynieji tikėtini nuostoliai ir būtų papildomai užtikrinta tinkamas atsargos rezervas. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos įgaliojimams, bendri atidėjiniai sudaromi per laikotarpį, kuris numatytas 35 straipsnyje nurodytoje atitinkamoje finansinėje pažymoje.

3. Finansinių priemonių atveju, kai tikslinga, sudaromas atidėjinys, skirtas reaguoti į būsimus mokėjimus, susijusius su tos finansinės priemonės biudžetiniu įsipareigojimu.

4. Atidėjiniai sudaromi iš šių išteklių:

a) įnašų iš biudžeto, visapusiškai laikantis Reglamento, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, ir išnagrinėjus perskyrimo galimybes;

b) išteklių, kurie laikomi bendrame atidėjinių fonde, investavimo grąžos;

c) sumų, susigrąžintų iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų pagal susitarime dėl garantijos arba paskolos nustatytą susigrąžinimo procedūrą;

d) pajamų ir bet kokių kitų mokėjimų, kuriuos Sąjunga gavo pagal susitarimą dėl garantijos arba paskolos;

e) kai taikytina, valstybių narių ir trečiųjų šalių piniginių įnašų pagal 208 straipsnio 2 dalį.

Apskaičiuojant atidėjinių sumą pagal 1 dalyje nurodytą atidėjinių normą, atsižvelgiama tik į šios dalies pirmos pastraipos a–d punktuose nurodytus išteklius.

5. Atidėjiniai naudojami:

a) reikalavimams išmokėti biudžeto garantijos sumą įvykdyti;

b) mokėjimo pareigoms, susijusioms su finansinės priemonės biudžetiniu įsipareigojimu, įvykdyti;

c) finansinėms pareigoms, susijusioms su lėšų pasiskolinimu pagal 220 straipsnio 1 dalį, įvykdyti;

▼B

d) kai taikytina, kitoms išlaidoms, susijusioms su finansinių priemonių įgyvendinimu, biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms teikimu, apmokėti.

6. Jeigu biudžeto garantijos atidėjiniai viršija atidėjinių sumą, apskaičiuotą pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą atidėjinių normą, biudžeto garantijos pradinei sumai atkurti naudojami šio straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b, c ir d punktuose nurodyti su ta garantija susiję ištekliai, laikantis pagrindiniame akte numatyto tinkamumo finansuoti laikotarpio, tačiau neviršijant atidėjinių sudarymo etapo trukmės ir nedarant poveikio 213 straipsnio 4 daliai.

7. Komisija nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą ir gali pasiūlyti tinkamas papildymo priemones arba padidinti atidėjinių normą, jeigu:

a) įvykdžius reikalavimus išmokėti biudžeto garantijos sumą tos biudžeto garantijos atidėjiniai nesiekia 50 % 1 dalyje nurodytos atidėjinių normos, taip pat ir tuo atveju, kai, remiantis Komisijos rizikos vertinimu, jie nesiekia 30 % tos atidėjinių normos arba galėtų nesiekti nė vieno iš tų procentų per vienų metų laikotarpį;

b) valstybė, kuriai Sąjunga suteikė finansinę paramą, negrąžina skolos iki skolininko įsipareigojimų įvykdymo termino.

*212 straipsnis*

**Bendras atidėjinių fondas**

1. Atidėjiniai, sudaryti su finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis arba finansine parama susijusiems finansiniams įsipareigojimams vykdyti, laikomi bendrame atidėjinių fonde.

Komisija ne vėliau kaip 2019 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia bendro atidėjinių fondo turto finansinio valdymo pavedimo Komisijai, EIB arba abiems šioms institucijoms pranašumų ir trūkumų nepriklausomą išorės vertinimą, kuriame atsižvelgiama į atitinkamus techninius ir institucinius kriterijus, naudojamus lyginant turto valdymo paslaugas, įskaitant techninę infrastruktūrą, teikiamų paslaugų sąnaudų palyginimą, institucinę sąrangą, Komisijos ir EIB ataskaitų teikimą, veiklos rezultatus, atskaitomybę ir ekspertines žinias, taip pat kitus turto valdymo įgaliojimus, susijusius su biudžetu. Kai tinkama, kartu su vertinimu pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

2. Bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių investavimo bendras pelnas arba nuostoliai proporcingai paskirstomi atitinkamoms finansinėms priemonėms, biudžeto garantijoms arba finansinei paramai.

▼B

Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas, laikydamasis prudencinių taisyklių ir atsižvelgdamas į finansinių priemonių, biudžeto garantijų arba finansinės paramos leidimus suteikiančių pareigūnų teikiamas mokėjimų prognozes, užtikrina minimalią pinigais ar pinigų ekvivalentais išreikštą fondo lėšų sumą.

Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas, norėdamas atlikti mokėjimus iš fondo lėšų, gali sudaryti atpirkimo sandorius, įkeisdamas bendro atidėjinių fondo išteklius, jeigu pagrįstai tikimasi, kad ši procedūra bus naudingesnė biudžetui nei išteklių pardavimas iki mokėjimo prašymo galutinio termino. Su mokėjimu susijusių atpirkimo sandorių galiojimo trukmė ar atnaujinimo laikotarpis turi būti apribotas iki būtino minimumo, siekiant kuo labiau sumažinti biudžeto nuostolį.

3. Pagal 77 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punktą ir 86 straipsnio 1 ir 2 dalis apskaitos pareigūnas nustato procedūras, kurios taikytinos su bendru atidėjinių fondu susijusioms pajamų bei išlaidų operacijoms ir, pritarus bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojui, – turtui bei įsipareigojimams.

4. Išimtiniais atvejais, Komisijai atlikus 30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos g punkte nurodytą perkėlimą, Komisija apie tai nedelsdama informuoja Europos Parlamentą bei Tarybą ir skubiai siūlo priemones, reikalingas biudžeto garantijai skirto biudžeto punkto, iš kurio buvo atliktas perkėlimas, atstatymui, visapusiškai laikydamasi Reglamente, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, numatytų ribų.

*213 straipsnis*

**Faktinė atidėjinių norma**

1. Biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms atidėjiniai, esantys bendrame atidėjinių fonde, grindžiami faktine atidėjinių norma. Ta norma užtikrinama apsauga Sąjungos finansinių įsipareigojimų atžvilgiu, lygiavertė apsaugai, kuri būtų užtikrinta atitinkamomis atidėjinių normomis tuo atveju, jei ištekliai būtų laikomi ir valdomi atskirai.

2. Taikytina faktinė atidėjinių norma – kiekvienos pradinės atidėjinių normos, nustatomos pagal 211 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, procentinė dalis. Ji taikoma tik bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių sumai, numatytai reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti vienų metų laikotarpiu. Joje nustatomas bendrame atidėjinių fonde laikomų pinigų bei pinigų ekvivalentų sumų, reikalingų reikalavimams išmokėti garantiją įvykdyti, ir visos pinigų bei pinigų ekvivalentų sumos, kuri turėtų būti kiekviename garantijų fonde, kad būtų įvykdyti reikalavimai išmokėti garantiją, jeigu ištekliai buvo laikomi ir valdomi atskirai, santykis (procentine išraiška), jeigu abi sumos turi lygiavertę likvidumo riziką. Tas santykis negali būti mažesnis nei 95 %. Apskaičiuojant faktinę atidėjinių normą atsižvelgiama į:

▼B

a) bendrame atidėjinių fonde laikomų gaunamų ir iš jo išmokamų pinigų srautų prognozę, atsižvelgiant į bendrų atidėjinių sudarymo pradinį etapą pagal 211 straipsnio 2 dalį;

b) biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms rizikos koreliaciją;

c) rinkos sąlygas.

Komisija ne vėliau kaip 2020 m. liepos 1 d. priima deleguotuosius aktus pagal 269 straipsnį, kuriais šis reglamentas papildomas išsamiomis faktinės atidėjinių normos apskaičiavimo sąlygomis, įskaitant to apskaičiavimo metodiką.

Komisijai pagal 269 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas minimalus santykis atsižvelgiant į patirtį, įgytą bendro atidėjinių fondo veiklos vykdymo metu, ir laikantis apdairaus požiūrio, kuris atitiktų patikimo finansų valdymo principą. Negali būti nustatytas mažesnis nei 85 % santykis.

3. Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas kasmet apskaičiuoja faktinę atidėjinių normą, kuria remiasi Komisija, apskaičiuodama iš biudžeto mokamus įnašus pagal 211 straipsnio 4 dalies a punktą ir šio straipsnio 4 dalies b punktą.

4. Apskaičiavus metinę faktinę atidėjinių normą pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, biudžeto sudarymo procedūros kontekste atliekamos šios operacijos, kurios pristatomos 41 straipsnio 5 dalies h punkte nurodytame darbiniame dokumente:

a) bet koks biudžeto garantijos arba finansinės paramos trečiajai valstybei atidėjinių perteklius grąžinamas į biudžetą;

b) bet koks fondo papildymas atliekamas metinėmis įmokomis per ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį, nedarant poveikio 211 straipsnio 6 daliai.

5. Pasikonsultavusi su apskaitos pareigūnu, Komisija nustato bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių valdymui taikytinas gaires laikydamasi tinkamų prudencinių taisyklių ir į jų taikymo sritį neįtraukdama spekuliavimo tikslais sudaromų išvestinių sandorių. Šios gairės pridedamos prie susitarimo su bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytoju.

Kas trejus metus atliekamas ir Europos Parlamentui ir Tarybai perduodamas nepriklausomas gairių tinkamumo vertinimas.

▼B

*214 straipsnis*

**Metinių ataskaitų teikimas**

1. Papildomai prie 250 straipsnyje nurodytos ataskaitų teikimo pareigos, Komisija kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai bendro atidėjinių fondo ataskaitas.

2. Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas kasmet Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitas apie bendrą atidėjinių fondą.

*2 SKYRIUS*

***Specialiosios nuostatos***

1 skirsnis

**Finansinės priemonės**

*215 straipsnis*

**Taisyklės ir įgyvendinimas**

1. Nepaisant 208 straipsnio 1 dalies, finansinės priemonės tinkamai pagrįstais atvejais gali būti nustatytos nesuteikus leidimo pagrindiniu aktu, jei tokios priemonės yra įtrauktos į biudžeto projektą pagal 41 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos e punktą.

2. Jeigu viename bendrame susitarime finansinės priemonės arba biudžeto garantijos derinamos su papildoma parama iš biudžeto, įskaitant dotacijas, ši antraštinė dalis taikoma visai priemonei. Ataskaitos teikiamos laikantis 250 straipsnio ir jose aiškiai nurodoma, kurios priemonės dalys yra finansinės priemonės arba biudžeto garantijos.

3. Komisija užtikrina suderintą ir supaprastintą finansinių priemonių valdymą, visų pirma apskaitos, ataskaitų teikimo, stebėsenos ir finansinės rizikos valdymo srityse.

4. Jeigu Sąjunga dalyvauja įgyvendinant finansinę priemonę kaip mažumos suinteresuotasis subjektas, Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi šios antraštinės dalies pagal proporcingumo principą, remdamasi Sąjungos dalyvavimo įgyvendinant priemonę mastu ir verte. Vis dėlto, nepriklausomai nuo Sąjungos dalyvavimo įgyvendinant priemonę masto ir vertės, Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi 129 straipsnio, 155 straipsnio, 209 straipsnio 2 ir 4 dalių, 250 straipsnio ir, kiek tai susiję su 136 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytomis situacijomis, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnio.

5. Jeigu Europos Parlamentas arba Taryba mano, kad finansine priemone nebuvo veiksmingai įgyvendinti jos tikslai, jie gali prašyti, kad Komisija pateiktų pasiūlymą dėl peržiūrėto pagrindinio akto, kuriuo siekiama panaikinti priemonę. Jeigu finansinė priemonė panaikinama, bet kokia nauja tai priemonei pagal 209 straipsnio 3 dalį grąžinta suma laikoma bendrosiomis pajamomis ir grąžinama į biudžetą.

▼B

6. Finansinių priemonių arba į priemonę įtrauktų finansinių priemonių grupės tikslas ir, kai taikytina, jų specialus teisinis statusas ir registracijos vieta skelbiami Komisijos svetainėje.

7. Subjektai, kuriems patikima įgyvendinti finansines priemones, gali pagal 85 straipsnio 3 dalį atidaryti patikos sąskaitas Sąjungos vardu. Tie subjektai siunčia atitinkamų sąskaitų ataskaitas atsakingai Komisijos tarnybai. Mokėjimus į patikos sąskaitas atlieka Komisija, remdamasi mokėjimo prašymais, kurie tinkamai pagrįsti mokėjimų prognozėmis, ir atsižvelgdama į patikos sąskaitų likutį ir būtinybę išvengti perteklinių likučių šiose sąskaitose.

*216 straipsnis*

**Komisijos tiesiogiai įgyvendinamos finansinės priemonės**

1. Finansinės priemonės gali būti įgyvendinamos tiesiogiai pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą naudojant bet kurią iš šių priemonių:

a) specialios paskirties investavimo subjektą, kurio veikloje Komisija dalyvauja kartu su kitais viešaisiais ar privačiaisiais investuotojais, siekdama padidinti Sąjungos įnašo sverto poveikį;

b) paskolas, garantijas, investicijas į nuosavą kapitalą, kitas rizikos pasidalijimo priemones, išskyrus investicijas į specialios paskirties investavimo subjektus, galutiniams gavėjams teikiamas tiesiogiai arba per finansų tarpininkus.

2. 1 dalies a punkte nurodyti specialios paskirties investavimo subjektai steigiami pagal valstybės narės teisės aktus. Išorės veiksmų srityje jie taip pat gali būti steigiami pagal valstybe nare nesančios šalies teisės aktus. Pagal įstatymą ar sutartį įpareigojama, kad tokių subjektų valdytojai veiktų kaip profesionalūs valdytojai stropiai ir sąžiningai.

3. 1 dalies a punkte nurodyti specialios paskirties investavimo subjektų valdytojai ir finansų tarpininkai ar finansinių priemonių galutiniai gavėjai atrenkami tinkamai atsižvelgiant į įgyvendintinos finansinės priemonės pobūdį, atitinkamų subjektų patirtį, finansinį ir veiklos pajėgumą ir galutinių gavėjų projektų ekonominį perspektyvumą. Pasirinkimas turi būti skaidrus, pagrįstas objektyviomis priežastimis ir nekelti interesų konflikto.

*217 straipsnis*

**Įnašų, vykdomų taikant pasidalijamąjį valdymą, tvarkymas**

1. Įnašai į finansines priemones, nustatytas pagal šį skirsnį, skiriami iš lėšų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, registruojami atskirai.

▼B

2. Įnašai iš lėšų, naudojamų taikant pasidalijamąjį valdymą, laikomi atskirose sąskaitose ir naudojami, atsižvelgiant į atitinkamų lėšų tikslus, veiksmams ir galutiniams gavėjams finansuoti pagal programą ar programas, iš kurių lėšų skiriami įnašai.

3. Įnašams į finansines priemones, nustatytas pagal šį skirsnį, skiriamiems iš lėšų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, taikomos konkretiems sektoriams skirtos taisyklės. Nepaisant pirmo sakinio, valdymo institucijos, prieš skirdamos įnašą į esamą finansinę priemonę, gali pasikliauti esamu *ex ante* vertinimu, atliktu pagal 209 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos h punktą ir antrą pastraipą.

## 2 skirsnis

## **Biudžeto garantijos**

*218 straipsnis*

**Biudžeto garantijų taisyklės**

1. Pagrindiniame akte nustatoma:

a) biudžeto garantijos suma, kuri niekada negali būti viršijama, nedarant poveikio 208 straipsnio 2 daliai;

b) operacijų rūšys, kurioms taikoma biudžeto garantija.

2. Valstybių narių įnašai į biudžeto garantijas pagal 208 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami garantijų arba pinigų forma.

Trečiųjų šalių įnašai į biudžeto garantijas pagal 208 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami grynųjų pinigų forma.

Biudžeto garantija didinama pirmoje ir antroje pastraipose nurodytais įnašais. Įnašus skiriančios valstybės narės arba trečiosios šalys mokėjimus pagal reikalavimus vykdyti garantiją prireikus atlieka *pari passu* sąlygomis. Komisija pasirašo susitarimą su įnašų teikėjais, į kurį visų pirma įtraukiamos nuostatos dėl mokėjimo sąlygų.

*219 straipsnis*

**Biudžeto garantijų išmokėjimas**

1. Biudžeto garantijos yra neatšaukiamos, besąlyginės ir išmokamos pagal pareikalavimą operacijų rūšių, kurioms taikomos garantijos, atžvilgiu.

2. Biudžeto garantijos išmokamos pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą arba išimtiniais atvejais pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą.

▼B

3. Biudžeto garantija padengia tik tas finansavimo ir investavimo operacijas, kurios atitinka 209 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a–d punktus.

4. Garantijos šalys prisideda prie operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija, vykdymo savo ištekliais.

5. Komisija su garantijos šalimi sudaro susitarimą dėl garantijos. Biudžeto garantija suteikiama įsigaliojus susitarimui dėl garantijos.

6. Garantijos šalys kasmet Komisijai pateikia:

a) rizikos vertinimą ir informaciją apie operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija, reitingus ir tikėtiną įsipareigojimų nevykdymą;

b) informaciją apie neįvykdytas finansines pareigas, tenkančias Sąjungai dėl biudžeto garantijos, suskirstytas pagal atskiras operacijas ir nustatytas laikantis Sąjungos apskaitos taisyklių, nurodytų 80 straipsnyje, arba TVSAS;

c) bendrą pelną arba nuostolius, atsirandančius dėl operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija.

## 3 skirsnis

## **Finansinė parama**

### *220 straipsnis*

### **Taisyklės ir įgyvendinimas**

1. Valstybėms narėms arba trečiosioms šalims Sąjungos teikiama finansinė parama turi atitikti iš anksto nustatytas sąlygas ir tokia finansinė parama teikiama kaip paskola arba kredito linija, arba bet kokia kita priemonė, laikoma tinkama paramos veiksmingumui užtikrinti. Tuo tikslu atitinkamu pagrindiniu aktu Komisija įgaliojama pasiskolinti reikalingas lėšas Sąjungos vardu kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų.

2. Vykdydama skolinimosi ir skolinimo operacijas, Sąjunga nesprendžia su terminų pasikeitimu susijusių klausimų ir nepatiria jokios palūkanų normos rizikos ar kokios nors kitos komercinės rizikos.

3. Finansinė parama teikiama eurais, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

4. Finansinę paramą tiesiogiai įgyvendina Komisija.

5. Komisija sudaro susitarimą su valstybe naudos gavėja, į kurį įtraukiamos nuostatos, kuriomis:

a) užtikrinama, kad valstybė naudos gavėja reguliariai tikrintų, ar suteiktas finansavimas buvo tinkamai panaudotas pagal iš anksto nustatytas sąlygas, imtųsi tinkamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus pareikštų ieškinį neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal finansinės paramos priemonę, susigrąžinti;

▼B

b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga;

c) Komisijai, OLAF ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai pasinaudoti savo teisėmis, kaip numatyta 129 straipsnyje;

d) užtikrinama, kad nustačius, jog valdydama finansinę paramą valstybė naudos gavėja sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, darančios neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, Sąjunga turėtų teisę anksčiau laiko susigrąžinti paskolą;

e) užtikrinama, kad visas Sąjungos patirtas išlaidas, susijusias su finansine parama, apmokėtų valstybė naudos gavėja.

6. Jeigu įmanoma, Komisija išmoka paskolų sumas dalimis, jeigu įvykdytos finansinės paramos teikimo sąlygos. Jeigu tos sąlygos neįvykdytos, Komisija laikinai sustabdo arba atšaukia finansinės paramos išmokėjimą.

7. Gautos, tačiau dar neišmokėtos lėšos gali būti naudojamos tik vienam tikslui – teikti finansinę paramą atitinkamai valstybei naudos gavėjai. Pagal 86 straipsnio 1 ir 2 dalis apskaitos pareigūnas nustato lėšų saugojimo procedūras.

## XI ANTRAŠTINĖ DALIS

## ĮNAŠAI EUROPOS POLITINĖMS PARTIJOMS

### *221 straipsnis*

### Bendrosios nuostatos

Tiesioginiai finansiniai įnašai iš biudžeto Europos politinėms partijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 2 straipsnio 3 punkte (toliau – Europos politinės partijos), gali būti skiriami atsižvelgiant į jų įnašą formuojant europinį politinį sąmoningumą ir reiškiant Sąjungos piliečių politinę valią laikantis to reglamento.

### *222 straipsnis*

### Principai

1. Įnašai naudojami tik su Europos politinių partijų tikslais tiesiogiai susijusių veiklos išlaidų procentinei daliai, nustatytai Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 17 straipsnio 4 dalyje, kompensuoti, kaip nurodyta to reglamento 17 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnyje.

2. Įnašai gali būti naudojami išlaidoms, susijusioms su Europos politinių partijų sudarytomis sutartimis, kompensuoti su sąlyga, kad skiriant sutartis nebuvo interesų konfliktų.

▼B

3. Įnašai nenaudojami siekiant tiesiogiai arba netiesiogiai suteikti bet kokį asmeninį pranašumą pinigais arba natūra jokiam atskiram Europos politinės partijos nariui arba jos darbuotojui. Įnašai nenaudojami trečiųjų šalių, ypač Europos arba nacionalinio lygmens nacionalinių politinių partijų arba politinių fondų, veiklai tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti, nesvarbu, ar jie būtų skiriami dotacijų, dovanojamo turto, paskolų ar bet kokių kitų panašių susitarimų forma. Taikant šią dalį, trečiosiomis šalimis nelaikomi su Europos politinėmis partijomis susiję subjektai, jei tokie subjektai įtraukti į Europos politinių partijų organizacinę sistemą, kaip nustatyta jų įstatuose. Įnašai nenaudojami tikslams, kuriems taikomas draudimas pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 22 straipsnį.

4. Įnašams taikomi skaidrumo ir vienodo požiūrio taikymo principai, vadovaujantis Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 nustatytais kriterijais.

5. Įnašus kasmet skiria Europos Parlamentas, o informacija apie juos skelbiama vadovaujantis šio reglamento 38 straipsnio 1–4 dalimis ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 32 straipsnio 1 dalimi.

6. Įnašus gaunančios Europos politinės partijos tiesiogiai ar netiesiogiai negali gauti kito finansavimo iš biudžeto. Visų pirma draudžiama atlikti dovanojimus iš Europos Parlamento frakcijų biudžetų. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos negali būti finansuojamos du kartus iš biudžeto.

Įnašais nedaromas poveikis Europos politinių partijų gebėjimui kurti rezervus iš nuosavų išteklių pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014.

7. Jeigu Europos politinio fondo, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 2 straipsnio 4 punkte, finansinių metų, kuriems jis gavo dotaciją veiklai, pabaigoje pajamos viršija išlaidas, tai to perviršio dalis, ne didesnė nei 25 % visų tų metų pajamų, gali būti perkelta į kitus metus su sąlyga, kad ji bus panaudota iki tų kitų metų pirmo ketvirčio pabaigos.

*223 straipsnis*

**Biudžeto aspektai**

Įnašai ir kiti asignavimai, skirti nepriklausomoms išorės audito įstaigoms ar ekspertams, nurodytiems Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnyje, mokami iš Europos Parlamento biudžeto skirsnio.

*224 straipsnis*

**Kvietimas teikti paraiškas dėl įnašų**

1. Įnašai skiriami kvietimu teikti paraiškas dėl įnašų, kuris kasmet skelbiamas bent Europos Parlamento svetainėje.

▼B

2. Vienai Europos politinei partijai gali būti skiriama tik po vieną įnašą per metus.

3. Europos politinė partija gali gauti įnašą tik tuo atveju, jeigu ji pateikia paraišką dėl finansavimo laikydamasi kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatytų sąlygų.

4. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatomos sąlygos, kuriomis pareiškėjas gali gauti įnašą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014, taip pat draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai.

5. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatomas bent išlaidų, kurios gali būti padengiamos įnašo lėšomis, pobūdis.

6. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų reikalaujama biudžeto sąmatos.

*225 straipsnis*

**Skyrimo procedūra**

1. Paraiškos dėl įnašų tinkamai ir laiku teikiamos raštu, įskaitant, kai tikslinga, saugia elektronine forma.

2. Įnašai neskiriami pareiškėjams, kurie skyrimo procedūros metu yra patekę į vieną ar daugiau iš 136 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir kurie yra užregistruoti kaip subjektai, kuriems draudžiama dalyvauti procedūroje, duomenų bazėje, nurodytoje 142 straipsnyje.

3. Pareiškėjai turi patvirtinti, kad nėra patekę nė į vieną iš 2 dalyje nurodytų situacijų.

4. Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui įvertinti paraiškas dėl įnašų gali padėti komitetas. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato šio komiteto sudarymo, jo narių skyrimo ir jo veikimo taisykles bei interesų konfliktų prevencijos taisykles.

5. Paraiškos, atitinkančios tinkamumo ir draudimo dalyvauti procedūroje kriterijus, atrenkamos remiantis skyrimo kriterijais, nustatytais Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 19 straipsnyje.

6. Už paraiškas atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendime nustatoma bent:

a) įnašų objektas ir bendra suma;

b) atrinktų pareiškėjų vardai, pavardės (pavadinimai) ir kiekvienam iš jų patvirtintos sumos;

c) visų pareiškėjų, kurių paraiškos atmestos, vardus, pavardes (pavadinimus) ir to atmetimo priežastis.

▼B

7. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas raštu informuoja pareiškėjus apie sprendimą dėl jų paraiškų. Jeigu paraiška dėl finansavimo atmetama arba skiriama dalis prašomos sumos, arba suma nesuteikiama visiškai, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis, dėl kurių paraiška atmesta arba neskiriama prašyta suma, visų pirma remdamasis šio straipsnio 5 dalyje ir 224 straipsnio 4 dalyje nurodytais tinkamumo ir skyrimo kriterijais. Jeigu paraiška atmetama, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pareiškėją informuoja apie esamas administracines ir (arba) teisines teisių gynimo priemones, kaip numatyta 133 straipsnio 2 dalyje.

8. Įnašai skiriami remiantis rašytiniu susitarimu.

*226 straipsnis*

**Įnašų forma**

1. Įnašai gali būti šių formų:

a) faktiškai patirtų kompensuotinų išlaidų procentinės dalies kompensavimas;

b) kompensavimas remiantis fiksuotaisiais vieneto įkainiais;

c) fiksuotosios sumos;

d) finansavimas taikant fiksuotąją normą;

e) a–d punktuose nurodytų formų derinys.

2. Kompensuojamos gali būti tik tos išlaidos, kurios atitinka kvietimų teikti paraiškas dėl įnašų kriterijus ir kurios buvo patirtos ne anksčiau nei paraiškos pateikimo dieną.

3. Į 225 straipsnio 8 dalyje nurodytą susitarimą įtraukiamos nuostatos, pagal kurias galima patikrinti, ar įvykdytos fiksuotųjų sumų, finansavimo taikant fiksuotąją normą arba fiksuotųjų vieneto įkainių skyrimo sąlygos.

4. Visa įnašo suma išmokama vienu išankstiniu finansavimo mokėjimu, nebent tinkamai pagrįstais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nuspręstų kitaip.

*227 straipsnis*

**Garantijos**

Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas mano, kad tai tinkama ir proporcinga, jis kiekvienu konkrečiu atveju, atlikęs rizikos analizę ir siekdamas apriboti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali reikalauti, kad Europos politinė partija iš anksto pateiktų garantiją tik tais atvejais, kai, atsižvelgiant į rizikos analizę, Europos

▼B

politinė partija neišvengiamai rizikuoja patekti į vieną iš šio reglamento 136 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose nurodytų situacijų arba kai Europos Parlamentui ir Tarybai pranešama apie Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucijos (toliau – Institucija), įsteigtos pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 6 straipsnį, sprendimą vadovaujantis to reglamento 10 straipsnio 4 dalimi.

153 straipsnis *mutatis mutandis* taikomas garantijoms, kurių gali būti reikalaujama šio straipsnio pirmoje pastraipoje numatytais atvejais atliekant išankstinio finansavimo mokėjimus Europos politinėms partijoms.

*228 straipsnis*

**Įnašų naudojimas**

1. Įnašai naudojami vadovaujantis 222 straipsniu.

2. Bet kuri įnašo dalis, kuri nebuvo panaudota per finansinius metus, kuriems tas įnašas buvo skirtas (n metai), panaudojama bet kokioms kompensuotinoms išlaidoms, patirtoms iki n + 1 metų gruodžio 31 d., apmokėti. Likusi įnašo dalis, kuri nebuvo panaudota per tą laikotarpį, susigrąžinama pagal IV antraštinės dalies 6 skyrių.

3. Europos politinės partijos turi laikytis didžiausios bendro finansavimo normos, nustatytos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 17 straipsnio 4 dalyje. Ankstesnių finansinių metų likusios sumos negali būti naudojamos daliai, kuriai Europos politinės partijos turi naudoti nuosavus išteklius, finansuoti. Bendriems renginiams skirti trečiųjų šalių įnašai nelaikomi Europos politinių partijų nuosavų išteklių dalimi.

4. Europos politinės partijos visų pirma naudoja įnašų, nepanaudotų per finansinius metus, kuriems buvo skirtas tas įnašas, dalį, prieš naudodamos po tų metų skirtus įnašus.

5. Bet kurios iš išankstinio finansavimo mokėjimų gautos palūkanos laikomos įnašo dalimi.

*229 straipsnis*

**Įnašų naudojimo ataskaita**

1. Europos politinė partija, laikydamasi Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnio, teikia savo metinę ataskaitą dėl įnašų naudojimo ir savo metines finansines ataskaitas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad jis jas patvirtintų.

2. 74 straipsnio 9 dalyje nurodytą metinę veiklos ataskaitą rengia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta metine ataskaita ir metinėmis finansinėmis ataskaitomis. Tai ataskaitai parengti gali būti naudojami kiti patvirtinamieji dokumentai.

▼B

*230 straipsnis*

**Įnašo suma**

1. Įnašo suma nelaikoma galutine, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtino 229 straipsnio 1 dalyje nurodytos metinės ataskaitos ir metinių finansinių ataskaitų. Metinės ataskaitos ir metinių finansinių ataskaitų patvirtinimas nedaro poveikio Institucijos teisei vėliau atlikti patikrinimus.

2. Nepanaudota išankstinio finansavimo sumos dalis nelaikoma galutine, kol Europos politinė partija jos nepanaudojo tam, kad apmokėtų kompensuotinas išlaidas, atitinkančias kvietime teikti paraiškas dėl įnašų apibrėžtus kriterijus.

3. Jei Europos politinė partija nevykdo pareigų, susijusių su įnašų naudojimu, įnašų mokėjimas sustabdomas, įnašai mažinami arba jų mokėjimas nutraukiamas, prieš tai suteikus Europos politinei partijai galimybę pateikti pastabas.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš atlikdamas mokėjimą, patikrina, ar Europos politinė partija vis dar yra užregistruota Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 7 straipsnyje nurodytame registre ir ar nuo paraiškos pateikimo dienos iki įnašo finansinių metų, kuriems skirtas įnašas, pabaigos jai nebuvo taikyta kuri nors iš to reglamento 27 straipsnyje numatytų sankcijų.

5. Jeigu Europos politinė partija nebėra užregistruota Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 7 straipsnyje nurodytame registre arba jai buvo taikyta kuri nors iš to reglamento 27 straipsnyje numatytų sankcijų, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti įnašo mokėjimą, įnašą sumažinti arba jo mokėjimą nutraukti ir susigrąžinti pagal susitarimą, nurodytą šio reglamento 225 straipsnio 8 dalyje, nepagrįstai išmokėtas sumas, atsižvelgdamas į su įnašo naudojimu susijusių klaidų, pažeidimų, sukčiavimo arba kito pareigų nevykdymo mastą, prieš tai suteikęs Europos politinei partijai galimybę pateikti pastabas.

*231 straipsnis*

**Kontrolė ir sankcijos**

1. Kiekviename susitarime, nurodytame 225 straipsnio 8 dalyje, aiškiai numatoma, kad Europos Parlamentas naudojasi dokumentų ir patalpų kontrolės įgaliojimais ir kad OLAF ir Audito Rūmai naudojasi savo atitinkama kompetencija ir įgaliojimais, nurodytais 129 straipsnyje, visų Europos politinių partijų, gavusių Sąjungos finansavimą, jų rangovų ir subrangovų atžvilgiu.

2. Laikydamasis šio reglamento 136 ir 137 straipsnių ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 27 straipsnio, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas.

▼B

3. 2 dalyje nurodytos sankcijos taip pat gali būti skirtos Europos politinėms partijoms, kurios, pateikdamos paraišką dėl įnašo arba gavusios įnašą, padarė melagingus pareiškimus pateikdamos informaciją, kurios paprašė atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, arba tokios informacijos nepateikė.

*232 straipsnis*

**Duomenų saugojimas**

1. Europos politinės partijos saugo visus su įnašu susijusius įrašus ir patvirtinamuosius dokumentus penkerius metus nuo paskutinio su įnašu susijusio mokėjimo.

2. Auditų, apeliacinių skundų, ginčų ir ieškinių, susijusių su įnašo panaudojimu, nagrinėjimo įrašai arba OLAF tyrimų įrašai, jeigu jie buvo perduoti gavėjui, saugomi tol, kol tokie auditai, apeliacinių skundų, ginčų ir ieškinių nagrinėjimas arba tyrimai bus užbaigti.

*233 straipsnis*

**Išorės audito įstaigų ar ekspertų atranka**

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnyje nurodytos nepriklausomos išorės audito įstaigos ar ekspertai atrenkami taikant pirkimų procedūrą. Jų sutarties galiojimo terminas negali būti ilgesnis nei penkeri metai. Pasibaigus dviejų viena po kitos sudarytų sutarčių galiojimo terminui laikoma, kad jie patiria interesų konfliktą, kuris gali padaryti neigiamą poveikį audito rezultatams.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS

**KITOS BIUDŽETO VYKDYMO PRIEMONĖS**

*234 straipsnis*

**Sąjungos išorės veiksmų patikos fondai**

1. Veiksmams ekstremaliosiose situacijose ir veiksmams po ekstremaliųjų situacijų, kurių reikia imtis reaguojant į krizę, arba teminiams veiksmams vykdyti Komisija gali įsteigti Sąjungos išorės veiksmų patikos fondus (toliau – Sąjungos patikos fondai), remdamasi su kitais paramos teikėjais sudarytu susitarimu.

Sąjungos patikos fondai steigiami tik tuo atveju, jei įnašai iš kitų šaltinių nei biudžetas yra užtikrinti susitarimais su kitais paramos teikėjais.

Komisija konsultuojasi su Europos Parlamentu ir Taryba ketindama steigti Sąjungos patikos fondą, skirtą veiksmams ekstremaliosiose situacijose ir veiksmams po ekstremaliųjų situacijų.

▼B

Sąjungos patikos fondas, skirtas teminiams veiksmams, steigiamas gavus Europos Parlamento ir Tarybos pritarimą.

Taikant šios dalies trečią ir ketvirtą pastraipas Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia sprendimų dėl Sąjungos patikos fondo steigimo projektus. Tokiuose sprendimų projektuose, be kita ko, aprašomi Sąjungos patikos fondo tikslai, pagrindžiamas jo steigimas pagal 3 dalį, nurodoma jo veiklos trukmė ir preliminarūs susitarimai su kitais paramos teikėjais. Be to, sprendimų projektuose pateikiamas steigiamojo susitarimo, kuris turės būti sudarytas su kitais paramos teikėjais, projektas.

2. Komisija savo sprendimų dėl Sąjungos patikos fondo finansavimo projektus pateikia kompetentingam komitetui, jeigu taip numatyta pagrindiniame akte, pagal kurį mokami Sąjungos įnašai į Sąjungos patikos fondą. Kompetentingo komiteto neprašoma pareikšti nuomonės dėl aspektų, kurie jau buvo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai konsultavimuisi arba pritarimui atitinkamai pagal 1 dalies trečią, ketvirtą ir penktą pastraipas.

3. Sąjungos patikos fondai steigiami ir jų veikla vykdoma, kai tenkinamos šios sąlygos:

a) Sąjungos intervencija turi turėti pridėtinę vertę: Sąjungos patikos fondų tikslų, visų pirma dėl jų masto ar galimo poveikio, geriau siekti Sąjungos, o ne nacionaliniu lygmeniu, ir kai esamų finansinių priemonių naudojimo nepakaktų Sąjungos politikos tikslams pasiekti;

b) Sąjungos patikos fondų veikla užtikrinamas aiškus Sąjungos politinis matomumas ir valdymo privalumai, taip pat užtikrinama geresnė Sąjungos vykdoma rizikos kontrolė bei geresnis Sąjungos ir kitų paramos teikėjų įnašų išmokėjimas;

c) Sąjungos patikos fondai nesidubliuoja su kitais esamais finansavimo kanalais ar panašiomis priemonėmis neteikdami papildomos naudos;

d) Sąjungos patikos fondų tikslai atitinka Sąjungos priemonės ar biudžeto punkto, kurių lėšomis jie finansuojami, tikslus.

4. Siekiant užtikrinti sąžiningą paramos teikėjų atstovavimą ir priimti sprendimus dėl lėšų panaudojimo, įsteigiama kiekvieno Sąjungos patikos fondo valdyba, kuriai pirmininkauja Komisija. Valdyboje yra kiekvienos įnašų neskiriančios valstybės narės, dalyvaujančios stebėtojo teisėmis, atstovas. Valdybos sudarymo taisyklės ir jos vidaus taisyklės nustatomos Sąjungos patikos fondo steigiamajame susitarime. Į tas taisykles įtraukiamas reikalavimas, kad galutiniam sprendimui dėl lėšų panaudojimo priimti reikalingas teigiamas Komisijos balsas.

▼B

5. Sąjungos patikos fondai steigiami ribotam laikotarpiui, kuris nustatomas šių fondų steigiamajame susitarime. Atitinkamo Sąjungos patikos fondo valdybos prašymu ir Komisijai pateikus ataskaitą, kurioje pagrindžiamas laikotarpio pratęsimas, visų pirma patvirtinant, kad 3 dalyje nustatytos sąlygos yra įvykdytos, tas laikotarpis gali būti pratęstas Komisijos sprendimu, laikantis 1 dalyje nustatytos tvarkos.

Europos Parlamentas ir (arba) Taryba gali paprašyti Komisijos nebeskirti asignavimų Sąjungos patikos fondui arba persvarstyti steigiamąjį susitarimą, siekdami, kai tinkama, likviduoti Sąjungos patikos fondą, visų pirma remiantis 41 straipsnio 6 dalyje nurodytame darbiniame dokumente pateikta informacija. Tokiu atveju visos likusios lėšos proporcingai grąžinamos į biudžetą kaip bendrosios pajamos ir įnašus skiriančioms valstybėms narėms bei kitiems paramos teikėjams.

*235 straipsnis*

**Sąjungos išorės veiksmų patikos fondų veiklos vykdymas**

1. Sąjungos patikos fondų veikla vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo, skaidrumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir vienodo požiūrio taikymo principų ir vadovaujantis konkrečiais tikslais, nustatytais kiekviename steigiamajame susitarime, ir visapusiškai gerbiant Europos Parlamento ir Tarybos turimas Sąjungos įnašo tikrinimo ir kontrolės teises.

2. Iš Sąjungos patikos fondų finansuojamus veiksmus gali tiesiogiai įgyvendinti Komisija pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, o netiesiogiai ji tai gali daryti kartu su subjektais, įgyvendinančiais Sąjungos fondus, pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto i, ii, iii, v ir vi papunkčius.

3. Lėšas įsipareigojimams priskiria ir išmoka Komisijos finansų pareigūnai, kaip apibrėžta IV antraštinės dalies 4 skyriuje. Komisijos apskaitos pareigūnas veikia kaip Sąjungos patikos fondo apskaitos pareigūnas. Jis yra atsakingas už visiems Sąjungos patikos fondams bendrų apskaitos procedūrų ir sąskaitų plano nustatymą. Komisijos vidaus auditorius, OLAF ir Audito Rūmai turi tokius pačius įgaliojimus Sąjungos patikos fondo atžvilgiu, kaip ir kitų veiksmų, kuriuos vykdo Komisija, atžvilgiu.

4. Sąjungos ir kitų paramos teikėjų įnašai neįtraukiami į biudžetą ir pervedami į specialią banko sąskaitą. Sąjungos patikos fondo specialią banko sąskaitą atidaro ir uždaro apskaitos pareigūnas. Visi specialios banko sąskaitos sandoriai per metus tinkamai įtraukiami į Sąjungos patikos fondo ataskaitas.

Sąjungos įnašai perkeliami į specialią banko sąskaitą remiantis mokėjimo prašymais, kurie tinkamai pagrįsti mokėjimų planais, atsižvelgiant į sąskaitos likutį ir atsiradusį papildomų mokėjimų poreikį. Mokėjimų planai turi būti pateikiami kasmet arba, kai tinkama, du kartus per metus.

▼B

Į kitų paramos teikėjų įnašus atsižvelgiama, kai jie pervedami į Sąjungos patikos fondo specialią banko sąskaitą – atsižvelgiama į sumą eurais, kuri gaunama įnašus konvertavus tuo metu, kai jie gaunami į specialią banko sąskaitą. Sąjungos patikos fondo specialioje banko sąskaitoje sukauptos palūkanos investuojamos į Sąjungos patikos fondą, nebent Sąjungos patikos fondo steigiamajame susitarime numatyta kitaip.

5. Komisijai leidžiama naudoti ne daugiau kaip 5 % Sąjungos patikos fonde sutelktos sumos savo valdymo išlaidoms, patirtoms tais metais, kuriais 4 dalyje nurodyti įnašai buvo pradėti naudoti, padengti. Nepaisant pirmo sakinio ir siekiant išvengti dvigubo išlaidų padengimo, valdymo išlaidos, atsirandančios dėl Sąjungos įnašo į Sąjungos patikos fondą, dengiamos tuo įnašu tik jeigu tos išlaidos dar nebuvo padengtos iš kitų biudžeto eilučių lėšų. Sąjungos patikos fondo veikimo laikotarpiu tokie valdymo mokesčiai prilyginami asignuotosioms pajamoms, kaip apibrėžta 21 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje.

Leidimus suteikiantis pareigūnas, be 252 straipsnyje nurodytos ataskaitos, kiekvienais metais du kartus parengia kiekvieno Sąjungos patikos fondo vykdomų operacijų finansines ataskaitas.

Komisija taip pat kas mėnesį teikia ataskaitas dėl kiekvieno Sąjungos patikos fondo veiklos vykdymo padėties.

Sąjungos patikos fondus kasmet tikrina nepriklausomas išorės auditorius.

*236 straipsnis*

**Paramos biudžetui naudojimas**

1. Komisija gali teikti paramą biudžetui trečiajai valstybei, jeigu tai numatyta atitinkamuose pagrindiniuose aktuose ir jeigu įvykdomos šios sąlygos:

a) trečiosios valstybės viešųjų finansų valdymas yra pakankamai skaidrus, patikimas ir veiksmingas;

b) trečioji valstybė vykdo pakankamai patikimą ir svarbią sektorių ar nacionalinę politiką;

c) trečioji valstybė vykdo į stabilumą orientuotą makroekonominę politiką;

d) trečioji valstybė laiku suteikia pakankamą galimybę gauti išsamią ir patikimą biudžeto informaciją.

2. Sąjungos įnašo mokėjimas grindžiamas 1 dalyje nurodytų sąlygų, įskaitant viešųjų finansų valdymo gerinimą, įvykdymu. Be to, kai kurie mokėjimai taip pat gali būti atliekami tik jei pasiekiamos ►C1 tarpinės reikšmės ◄ – tai vertinama remiantis objektyviais veiklos rodikliais, parodant per tam tikrą laiką atitinkamame sektoriuje pasiektus rezultatus ir vykdomų reformų pažangą.

▼B

3. Komisija remia trečiosiose valstybėse teisinės valstybės principų laikymąsi, parlamentinės kontrolės, audito ir antikorupcinių gebėjimų plėtojimą, taip pat remia skaidrumo didinimą ir galimybės visuomenei susipažinti su informacija gerinimą.

4. Į atitinkamus finansavimo susitarimus, sudaromus su trečiąja valstybe, įtraukiama:

a) trečiosios valstybės pareiga laiku pateikti Komisijai patikimą informaciją, kuri leistų Komisijai įvertinti, ar įvykdytos 2 dalyje nustatytos sąlygos;

b) Komisijos teisė sustabdyti finansavimo susitarimo galiojimą, jei trečioji valstybė nevykdo pareigos, susijusios su pagarba žmogaus teisėms, demokratijos ir teisinės valstybės principų laikymusi, ir rimtais korupcijos atvejais;

c) tinkamos nuostatos, pagal kurias trečioji valstybė įsipareigoja nedelsdama kompensuoti visas ar dalį tam tikrai operacijai skirtų lėšų tuo atveju, jei nustatoma, kad dėl didelių pažeidimų, už kuriuos atsakinga ta valstybė, atitinkamos Sąjungos lėšos buvo išmokėtos netinkamai.

Siekiant kompensuoti šios dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytas lėšas, gali būti taikoma 101 straipsnio 1 dalies antra pastraipa.

*237 straipsnis*

**Už atlygį dirbantys išorės ekspertai**

1. Jeigu vertės yra mažesnės už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, remiantis šio straipsnio 3 dalyje nustatyta procedūra, Sąjungos institucijos gali atrinkti už atlygį dirbančius išorės ekspertus, kad jie joms padėtų įvertinti dotacijų paraiškas, projektus bei pasiūlymus ir konkrečiais atvejais teiktų nuomones bei konsultacijas.

2. Už atlygį dirbantiems išorės ekspertams atlyginama remiantis iš anksto paskelbta fiksuota suma, jie pasirenkami remiantis jų profesiniais gebėjimais. Atranka atliekama remiantis atrankos kriterijais, laikantis nediskriminavimo, vienodo požiūrio taikymo ir interesų konflikto nebuvimo principų.

3. Kvietimas pareikšti susidomėjimą skelbiamas atitinkamos Sąjungos institucijos interneto svetainėje.

Kvietime pareikšti susidomėjimą pateikiamas užduočių aprašas, jų vykdymo trukmė ir nustatytos atlygio sąlygos.

Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudaromas ekspertų sąrašas. Jis galioja ne ilgiau nei penkerius metus nuo jo paskelbimo arba su užduotimis susijusios daugiametės programos laikotarpiu.

▼B

4. Bet kuris susidomėjęs fizinis asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo kvietimo pareikšti susidomėjimą galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

5. Ekspertai, kuriems atlygis mokamas iš mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimų, yra samdomi pagal procedūras, kurias nustato Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami kiekvieną mokslinių tyrimų programą, arba pagal atitinkamas dalyvavimo taisykles. Taikant V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnį, tokie ekspertai laikomi gavėjais.

*238 straipsnis*

**Be atlygio dirbantys išorės ekspertai**

Sąjungos institucijos gali kompensuoti pakviestų arba įgaliotų asmenų kelionės ir pragyvenimo išlaidas arba, kai tinkama, sumokėti jiems bet kokias kitas kompensacijas.

*239 straipsnis*

**Narystės įmokos ir kiti narystės mokesčiai**

Sąjunga gali įnašais mokėti narystės mokesčius organizacijoms, kuriose ji dalyvauja narės arba stebėtojos teisėmis.

*240 straipsnis*

**Sąjungos institucijų nariams ir jų darbuotojams skirtos išlaidos**

Sąjungos institucijos gali apmokėti Sąjungos institucijų nariams ir jų darbuotojams skirtas išlaidas, įskaitant įnašus dabartinių ir buvusių Europos Parlamento narių asociacijoms ir įnašus Europos mokykloms.

XIII ANTRAŠTINĖ DALIS

**METINĖS ATASKAITOS IR KITŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS**

*1 SKYRIUS*

***Metinės ataskaitos***

1 skirsnis

**Apskaitos sistema**

*241 straipsnis*

**Ataskaitų struktūra**

Sąjungos metinės ataskaitos rengiamos kiekvieniems finansiniams metams, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d. Tas ataskaitas sudaro:

▼B

a) konsoliduotosios finansinės ataskaitos, kuriose pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles pateikiama konsoliduota finansinė informacija, įtraukta į Sąjungos institucijų ir 70 straipsnyje nurodytų Sąjungos organų ir kitų organų apskaitos konsolidavimo kriterijus atitinkančias finansines ataskaitas;

b) suvestinės biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose pateikiama Sąjungos institucijų biudžeto vykdymo ataskaitose įrašyta informacija.

*242 straipsnis*

**Patvirtinamieji dokumentai**

Kiekvienas įrašas į sąskaitas grindžiamas atitinkamais patvirtinamaisiais dokumentais pagal 75 straipsnį.

*243 straipsnis*

**Finansinės ataskaitos**

1. Duomenys finansinėse ataskaitose pateikiami milijonais eurų ir pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles, ir jas sudaro:

a) balansas, kuriame nurodomas visas turtas ir įsipareigojimai ir finansinė padėtis ankstesnių finansinių metų gruodžio 31 d.;

b) finansinės veiklos ataskaita, kurioje nurodomas ankstesnių finansinių metų ekonominis rezultatas;

c) pinigų srautų ataskaita, kurioje nurodomos per finansinius metus gautos ir išmokėtos sumos ir galutinė iždo padėtis;

d) grynojo turto pokyčių ataskaita, kurioje pateikiama rezervų ir sukauptų rezultatų judėjimo per finansinius metus apžvalga.

2. Finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose papildoma ir paaiškinama informacija, pateikta 1 dalyje nurodytose finansinėse ataskaitose, ir pateikiama visa papildoma informacija, kurios reikalaujama 80 straipsnyje nurodytose apskaitos taisyklėse ir laikantis tarptautiniu mastu pripažintos apskaitos praktikos tais atvejais, kai tokia informacija yra svarbi Sąjungos veiklai. Aiškinamuosiuose raštuose pateikiama bent ši informacija:

a) apskaitos principai, taisyklės ir metodai;

b) aiškinamosios pastabos, kuriose pateikiama papildoma informacija, kurios nėra finansinių ataskaitų tekste ir kuri reikalinga tam, kad tų ataskaitų informacija būtų pateikta teisinga.

▼B

3. Laikotarpiu nuo finansinių metų pabaigos iki bendrųjų ataskaitų perdavimo dienos apskaitos pareigūnas atlieka koregavimus, nesusijusius su tų metų išmokomis ir pajamomis, kurie yra būtini, kad tų ataskaitų informacija būtų pateikta sąžiningai ir teisingai.

2 skirsnis

**Biudžeto vykdymo ataskaitos**

*244 straipsnis*

**Biudžeto vykdymo ataskaitos**

1. Duomenys biudžeto vykdymo ataskaitose pateikiami milijonais eurų, šios ataskaitos turi būti palyginamos pagal metus. Jas sudaro:

a) ataskaitos, kuriose pateikiami suvestiniai tų finansinių metų visų biudžeto pajamų ir išlaidų operacijų duomenys;

b) biudžeto rezultatas, kuris apskaičiuojamas remiantis metiniu biudžeto balanso pagrindu, nurodytu Sprendime 2014/335/ES, Euratomas;

c) aiškinamosios pastabos, kuriose papildoma ir paaiškinama tose ataskaitose pateikta informacija.

2. Biudžeto vykdymo ataskaitų struktūra turi atitikti paties biudžeto struktūrą.

3. Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro:

a) informacija apie pajamas, visų pirma pajamų sąmatų, pajamų rezultatų ir nustatytų teisių pokyčius;

b) informacija, atskleidžianti visų turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų pokyčius;

c) informacija apie visų turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimą;

d) informacija, atskleidžianti neįvykdytus įsipareigojimus, iš ankstesnių finansinių metų perkeltus įsipareigojimus ir per finansinius metus prisiimtus įsipareigojimus.

4. Prie informacijos apie pajamas turi būti pridėta biudžeto įgyvendinimo ataskaita, kurioje parodytos suskirstytos kiekvienos valstybės narės nuosavų išteklių sumos, kurias finansinių metų pabaigoje dar reikia susigrąžinti ir kurioms taikomas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti.

▼B

3 Skirsnis

**Metinių ataskaitų teikimo tvarkaraštis**

*245 straipsnis*

**Preliminarios ataskaitos**

1. Kitų nei Komisijos Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 241 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. siunčia Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams savo preliminarias ataskaitas.

2. Kitų nei Komisijos Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 241 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. siunčia Komisijos apskaitos pareigūnui jo nustatytu būdu ir formatu konsolidavimo tikslais reikalingą apskaitos informaciją.

3. Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja preliminarias ataskaitas, nurodytas 2 dalyje, su Komisijos preliminariomis ataskaitomis ir ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. Audito Rūmams elektroninėmis priemonėmis nusiunčia Komisijos preliminarias ataskaitas ir Sąjungos konsoliduotąsias preliminarias ataskaitas.

*246 straipsnis*

**Galutinių konsoliduotųjų ataskaitų patvirtinimas**

1. Ne vėliau kaip birželio 1 d. Audito Rūmai pateikia savo pastabas dėl Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, ir kiekvieno iš 241 straipsnyje nurodytų organų preliminarių ataskaitų, o ne vėliau kaip birželio 15 d. pateikia pastabas dėl Komisijos preliminarių ataskaitų ir dėl Sąjungos konsoliduotųjų preliminarių ataskaitų.

2. Kitų nei Komisijos Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 241 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip birželio 15 d. nusiunčia Komisijos apskaitos pareigūnui jo nustatytu būdu ir formatu reikalingą apskaitos informaciją, kad būtų parengta galutinė konsoliduotoji ataskaita.

Sąjungos institucijos, išskyrus Komisiją, ir kiekvienas iš 241 straipsnyje nurodytų organų ne vėliau kaip liepos 1 d. nusiunčia savo galutines ataskaitas Europos Parlamentui, Tarybai, Audito Rūmams ir Komisijos apskaitos pareigūnui.

3. Kiekvienos Sąjungos institucijos ir kiekvieno organo, nurodyto 241 straipsnyje, apskaitos pareigūnas tą pačią dieną, kurią siunčiamos galutinės ataskaitos, siunčia Audito Rūmams (ir kopiją Komisijos apskaitos pareigūnui) vadovybės pareiškimo raštą, kuriame apžvelgiamos tos galutinės ataskaitos.

▼B

Galutinės ataskaitos pateikiamos kartu su apskaitos pareigūno pastaba, kurioje jis pareiškia, kad galutines ataskaitas parengė pagal šią antraštinę dalį ir taikytinus apskaitos principus, taisykles ir metodus, išdėstytus finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

4. Komisijos apskaitos pareigūnas rengia galutines konsoliduotąsias ataskaitas, remdamasis pagal šio straipsnio 2 dalį Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, ir organų, nurodytų 241 straipsnyje, pateikta informacija.

Galutinės konsoliduotosios ataskaitos pateikiamos kartu su Komisijos apskaitos pareigūno pastaba, kurioje jis pareiškia, kad galutines konsoliduotąsias ataskaitas parengė pagal šią antraštinę dalį ir taikytinus apskaitos principus, taisykles ir metodus, išdėstytus finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

5. Patvirtinusi galutines konsoliduotąsias ataskaitas ir savo galutines ataskaitas, Komisija ne vėliau kaip liepos 31 d. jas elektroninėmis priemonėmis nusiunčia Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams.

Ne vėliau kaip tą pačią dieną Komisijos apskaitos pareigūnas perduoda Audito Rūmams vadovybės pareiškimo raštą, kuriame apžvelgiamos galutinės konsoliduotosios ataskaitos.

6. Galutinės konsoliduotosios ataskaitos ne vėliau kaip lapkričio 15 d. paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* kartu su Audito Rūmų patikinimo pareiškimu pagal SESV 287 straipsnį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį.

*2 SKYRIUS*

***Integruotųjų finansinių ir atskaitomybės ataskaitų teikimas***

*247 straipsnis*

**Integruotųjų finansinių ir atskaitomybės ataskaitų teikimas**

1. Ne vėliau kaip kitų finansinių metų liepos 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai integruotą finansinių ir atskaitomybės ataskaitų rinkinį, kurį sudaro:

a) 246 straipsnyje nurodytos galutinės konsoliduotosios ataskaitos;

b) metinė valdymo ir veiklos ataskaita, kurioje pateikiama aiški ir glausta kiekvieno deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno metinėse veiklos ataskaitose pateiktų vidaus kontrolės ir finansų valdymo pasiekimų suvestinė, įtraukiant informaciją apie pagrindines valdymo nuostatas Komisijoje ir:

▼B

i) Sąjungos išlaidų klaidų lygio įvertinimas, grindžiamas nuoseklia metodika ir būsimų pataisų sąmata;

ii) informacija apie su biudžetu susijusius prevencinius ir taisomuosius veiksmus, kurioje nurodomas veiksmų, kurių imtasi siekiant apsaugoti biudžetą nuo išlaidų, atsirandančių dėl teisės aktų pažeidimų, finansinis poveikis;

iii) informacija apie Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos įgyvendinimą;

c) ilgalaikė gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozė ateinančių penkerių metų laikotarpiui, grindžiama taikytinomis daugiametėmis finansinėmis programomis ir Sprendimu 2014/335/ES, Euratomas;

d) 118 straipsnio 4 dalyje nurodyta metinė vidaus audito ataskaita;

e) Sąjungos finansų įvertinimas, pagrįstas pasiektais rezultatais, kaip nurodyta SESV 318 straipsnyje; jame visų pirma įvertinama pažanga siekiant politikos tikslų, atsižvelgiant į šio reglamento 33 straipsnyje nurodytus veiklos rodiklius;

f) tolesnių veiksmų, susijusių su biudžeto įvykdymo patvirtinimu, kaip nurodyta 261 straipsnio 3 dalyje, ataskaita.

2. 1 dalyje nurodytame integruotame finansinių ir atskaitomybės ataskaitų rinkinyje kiekviena ataskaita pateikiama atskirai ir yra aiškiai identifikuojama. Kiekviena atskira ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams pateikiama ne vėliau kaip birželio 30 d., išskyrus galutines konsoliduotąsias ataskaitas.

*3 SKYRIUS*

***Biudžeto ir kitų finansinių ataskaitų teikimas***

*248 straipsnis*

**Biudžeto vykdymo mėnesinių ataskaitų teikimas**

Be metinių ataskaitų, numatytų 243 ir 244 straipsniuose, Komisijos apskaitos pareigūnas kartą per mėnesį siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai biudžeto – tiek jo pajamų, tiek jo išlaidų – vykdymo duomenis, kurie yra bent skyrių lygmeniu susumuoti ir suskirstyti pagal skyrius, straipsnius ir punktus ir apima visus numatytus asignavimus. Tuose duomenyse taip pat išsamiai parodoma, kaip buvo panaudoti perkelti asignavimai.

Duomenys per 10 darbo dienų nuo kiekvieno mėnesio pabaigos pateikiami per Komisijos interneto svetainę.

▼B

*249 straipsnis*

**Metinė biudžeto ir finansų valdymo ataskaita**

1. Kiekviena Sąjungos institucija ir kiekvienas organas, nurodytas 241 straipsnyje, rengia finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.

Ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. jos pateikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams.

2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama suvestinė informacija apie asignavimų perkėlimus tarp įvairių biudžeto punktų.

*250 straipsnis*

**Finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos metinė ataskaita**

Komisija kasmet teikia Europos Parlamentui ir Tarybai finansinių priemonių, biudžeto garantijų, finansinės paramos ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų ataskaitą pagal 41 straipsnio 4 ir 5 dalis ir 52 straipsnio 1 dalies d ir e punktus. Tuo pačiu metu ta informacija pateikiama Audito Rūmams.

*251 straipsnis*

**Su apskaita susijusių klausimų padėties ataskaita**

Ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų rugsėjo 15 d. Komisijos apskaitos pareigūnas siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie pastebėtą esamą riziką, nustatytas bendras tendencijas, kylančius naujus klausimus dėl apskaitos ir pažangą sprendžiant su apskaita susijusius klausimus, įskaitant tuos, kuriuos iškėlė Audito Rūmai, ir informaciją apie susigrąžintas lėšas.

*252 straipsnis*

**Ataskaitų dėl Sąjungos išorės veiksmų patikos fondų teikimas**

Pagal 41 straipsnio 6 dalį Komisija kasmet teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl Sąjungos patikos fondų, nurodytų 234 straipsnyje, remiamos veiklos, jų veiklos vykdymo ir veiklos rezultatų, taip pat dėl jų sąskaitų.

Susijusio Sąjungos patikos fondo valdyba tvirtina leidimus suteikiančio pareigūno parengtą Sąjungos patikos fondo metinę ataskaitą. Ji taip pat tvirtina apskaitos pareigūno parengtas galutines ataskaitas. Valdyba per Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia galutines ataskaitas.

▼B

*253 straipsnis*

**Informacijos apie gavėjus skelbimas**

Komisija skelbia informaciją apie gavėjus pagal 38 straipsnį.

XIV ANTRAŠTINĖ DALIS

**IŠORĖS AUDITAS IR BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS**

*1 SKYRIUS*

***Išorės auditas***

*254 straipsnis*

**Audito Rūmų atliekamas išorės auditas**

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija Audito Rūmus kuo greičiau informuoja apie visus sprendimus ir taisykles, priimtus pagal 12, 16, 21, 29, 30, 32 ir 43 straipsnius.

*255 straipsnis*

**Audito taisyklės ir procedūra**

1. Audito Rūmai, tikrindami, ar visos pajamos yra gautos ir visos išlaidos patirtos teisėtai ir tinkamai, atsižvelgia į Sutartis, biudžetą, šį reglamentą, pagal šį reglamentą priimtus deleguotuosius aktus ir visus kitus teisės aktus, priimtus pagal Sutartis. Atliekant tą patikrinimą gali būti atsižvelgiama į daugiametį programų pobūdį ir susijusias priežiūros ir kontrolės sistemas.

2. Vykdydami savo užduotį, Audito Rūmai turi teisę susipažinti, kaip numatyta 257 straipsnyje, su visais dokumentais ir informacija, susijusia su departamentų ar įstaigų finansų valdymu, atliekant Sąjungos finansuojamas arba bendrai finansuojamas operacijas. Jie turi teisę užduoti klausimus bet kuriam pareigūnui, atsakingam už pajamų arba išlaidų operacijas, ir taikyti visas tiems departamentams arba įstaigoms tinkamas audito procedūras. Auditas valstybėse narėse atliekamas kartu su nacionalinėmis audito institucijomis arba, kai jos neturi būtinų įgaliojimų, su kompetentingais nacionaliniais departamentais. Audito Rūmai ir valstybių narių nacionalinės audito institucijos bendradarbiauja pasitikėjimo dvasia, išlaikydami savo nepriklausomumą.

Audito Rūmai, siekdami gauti visą informaciją, būtiną užduočiai, kuri jiems yra pavesta pagal Sutartis arba pagal jas priimtus teisės aktus, įvykdyti savo pageidavimu gali dalyvauti bet kurios Sąjungos institucijos arba jos vardu vykdomoje biudžeto vykdymo audito veikloje.

▼B

Audito Rūmų prašymu kiekviena Sąjungos institucija įgalioja finansų įstaigas, kuriose laikomos Sąjungos lėšos, suteikti galimybę Audito Rūmams užtikrinti, kad išorės duomenys sutaptų su sąskaitomis.

3. Vykdydami savo užduotį, Audito Rūmai Sąjungos institucijoms ir įstaigoms, kurioms taikomas šis reglamentas, praneša savo darbuotojų, kurie yra įgalioti atlikti jų auditą, vardus ir pavardes.

*256 straipsnis*

**Vertybinių popierių ir pinigų patikrinimai**

Audito Rūmai užtikrina, kad visi vertybiniai popieriai ir pinigai sąskaitose arba kasoje būtų patikrinti pagal depozitoriumo pasirašytus orderius arba pagal oficialų memorandumą apie turimus pinigus ir vertybinius popierius. Jie gali patys vykdyti tokius patikrinimus.

*257 straipsnis*

**Audito Rūmų prieigos teisė**

1. Sąjungos institucijos, įstaigos, administruojančios pajamas ar išlaidas Sąjungos vardu, ir gavėjai suteikia Audito Rūmams visas priemones ir visą informaciją, kurią Audito Rūmai laiko esant reikalinga jų užduočiai atlikti. Audito Rūmams paprašius jie pateikia visus dokumentus, susijusius su sutarčių, finansuojamų iš biudžeto, skyrimu ir vykdymu, visas pinigų ar medžiagų sąskaitas, visus apskaitos įrašus ar patvirtinamuosius dokumentus bei su jais susijusius administracinius dokumentus, visus su pajamomis ir išlaidomis susijusius dokumentus, visus inventorinius sąrašus, visas organizacines departamentų diagramas, kuriuos Audito Rūmai laiko reikalingais, atliekant metinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, remiantis įrašais ar vietoje atliekamu auditu ir tuo pačiu tikslu visais dokumentais bei duomenimis, parengtais arba saugomais elektroniniu pavidalu. Tais atvejais, kai tai svarbu auditui, Audito Rūmų prieigos teisė apima prieigą prie IT sistemos, kuri naudojama pajamoms ar išlaidoms, kurių auditą jie atlieka, valdyti.

Vidaus audito padaliniai ir kitos atitinkamų nacionalinių administracijų tarnybos Audito Rūmams suteikia visas priemones, kurias mano esant reikalingas jų užduočiai įvykdyti.

2. Pareigūnai, kurių atliekamas operacijas tikrina Audito Rūmai:

a) parodo įrašus apie pinigus kasoje, kitus pinigus, vertybinius popierius ir visų rūšių medžiagas, taip pat patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su tuo, kaip jie valdo jiems pavestas lėšas, taip pat su tuo susijusias visas knygas, žurnalus ir kitus dokumentus;

▼B

b) pateikia korespondenciją ir visus kitus dokumentus, kurių reikia 255 straipsnyje nurodytam išsamiam auditui atlikti.

Informacijos pagal pirmos pastraipos b punktą gali prašyti tik Audito Rūmai.

3. Audito Rūmai įgaliojami audituoti dokumentus, susijusius su Sąjungos pajamomis ir išlaidomis, kuriuos turi Sąjungos institucijų departamentai, ypač departamentai, atsakingi už sprendimus dėl tokių pajamų ir išlaidų, įstaigos, administruojančios pajamas arba išlaidas Sąjungos vardu, ir iš biudžeto išmokas gaunantys fiziniai arba juridiniai asmenys.

4. Nustatant, ar pajamos yra gautos ir išlaidos patirtos teisėtai ir tinkamai ir ar finansų valdymas yra patikimas, taip pat tikrinamas Sąjungos lėšų, kurias įnašų pavidalu gavo į Sąjungos institucijų sudėtį neįeinančios įstaigos, panaudojimas.

5. Sąjungos finansavimo gavėjai, neįeinantys į Sąjungos institucijų sudėtį, raštu paliudija sutinkantys, kad Audito Rūmai atliktų skirtų lėšų panaudojimo auditą, o nesant jų sutikimo, tokį sutikimą raštu pateikia rangovai arba subrangovai.

6. Komisija Audito Rūmų prašymu jiems pateikia visą informaciją apie skolinimosi ir skolinimo operacijas.

7. Dėl integruotų kompiuterių sistemų naudojimo neturi sumažėti Audito Rūmų galimybės susipažinti su patvirtinamaisiais dokumentais. Jei techniškai įmanoma, Audito Rūmams jų patalpose, laikantis atitinkamų saugumo taisyklių, suteikiama elektroninė prieiga prie duomenų ir dokumentų, reikalingų auditui atlikti.

*258 straipsnis*

**Audito Rūmų metinė ataskaita**

1. Audito Rūmai ne vėliau kaip birželio 30 d. perduoda Komisijai ir kitoms atitinkamoms Sąjungos institucijoms visas pastabas, kurios, jų nuomone, turėtų būti pateiktos jų metinėje ataskaitoje. Tos pastabos lieka konfidencialios ir joms taikoma rungimosi principu pagrįsta procedūra. Kiekviena Sąjungos institucija savo atsakymą Audito Rūmams atsiunčia ne vėliau kaip spalio 15 d. Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų atsakymai tuo pačiu metu siunčiami ir Komisijai.

2. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje pateikiamas finansų valdymo patikimumo vertinimas.

▼B

3. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje yra kiekvienai Sąjungos institucijai ir bendram atidėjinių fondui skirtas skirsnis. Audito Rūmai ataskaitą gali papildyti bet kokiu, jų nuomone, reikalingu apibendrinimu arba bendromis pastabomis.

4. Audito Rūmai ne vėliau kaip lapkričio 15 d. perduoda institucijoms, atsakingoms už biudžeto įvykdymo patvirtinimą, ir kitoms Sąjungos institucijoms savo metinę ataskaitą su Sąjungos institucijų atsakymais ir užtikrina jos paskelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*259 straipsnis*

**Audito Rūmų specialiosios ataskaitos**

1. Audito Rūmai atitinkamai Sąjungos institucijai arba įstaigai perduoda visas pastabas, kurios, jų nuomone, turėtų būti pateiktos specialiojoje ataskaitoje. Tos pastabos lieka konfidencialios ir joms taikoma rungimosi principu pagrįsta procedūra.

Atitinkama Sąjungos institucija arba įstaiga paprastai per šešias savaites nuo tų pastabų perdavimo dienos informuoja Audito Rūmus apie visus savo atsakymus, kuriuos jos nori pateikti dėl tų pastabų. Deramai pagrįstais atvejais tas laikotarpis sustabdomas, visų pirma tais atvejais, kai rungimosi principu pagrįsta procedūros metu atitinkamai Sąjungos institucijai arba įstaigai būtina gauti grįžtamosios informacijos iš valstybių narių, kad jos galėtų parengti galutinį savo atsakymą.

Atitinkamos Sąjungos institucijos arba įstaigos atsakymai turi būti tiesiogiai ir išimtinai susiję su Audito Rūmų pastabomis.

Audito Rūmams arba atitinkamai Sąjungos institucijai ar įstaigai paprašius, po ataskaitos paskelbimo atsakymus gali išnagrinėti Europos Parlamentas ir Taryba.

Audito Rūmai užtikrina, kad specialiosios ataskaitos būtų rengiamos ir priimamos per tinkamą laikotarpį, kuris paprastai neviršija 13 mėnesių.

Specialiosios ataskaitos kartu su atitinkamų Sąjungos institucijų arba įstaigų atsakymais nedelsiant perduodamos Europos Parlamentui ir Tarybai ir kiekviena iš šių institucijų sprendžia, kai tinkama, kartu su Komisija, kokių atsakomųjų veiksmų reikia imtis.

Audito Rūmai imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienos atitinkamos Sąjungos institucijos arba įstaigos atsakymai į jų pastabas, taip pat specialiosios ataskaitos parengimo grafikas būtų paskelbti kartu su specialiąja ataskaita.

▼B

2. SESV 287 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytas nuomones, nesusijusias su pasiūlymais arba projektais, kuriems taikoma teisėkūros konsultavimosi procedūra, Audito Rūmai gali skelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Sprendimą dėl skelbimo Audito Rūmai priima pasikonsultavę su Sąjungos institucija, kuri prašė nuomonės arba kuri yra su tuo sprendimu susijusi. Nuomonės skelbiamos kartu su atitinkamų Sąjungos institucijų pastabomis.

*2 SKYRIUS*

***Biudžeto įvykdymo patvirtinimas***

*260 straipsnis*

**Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros tvarkaraštis**

1. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, priimta kvalifikuota balsų dauguma, anksčiau nei n + 2 metų gegužės 15 d. patvirtina, kad Komisija n metų biudžetą įvykdė.

2. Jei 1 dalyje numatyto termino laikytis neįmanoma, Europos Parlamentas arba Taryba informuoja Komisiją apie nesilaikymo priežastis.

3. Jei Europos Parlamentas atideda sprendimą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, Komisija deda visas pastangas kuo skubiau imtis priemonių to sprendimo priėmimo kliūtims pašalinti arba padėti jas pašalinti.

*261 straipsnis*

**Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra**

1. Sprendimas dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo priimamas dėl visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitų, galutinio likučio ir balanse įrašyto Sąjungos turto ir įsipareigojimų.

2. Siekdamas patvirtinti, kad biudžetas įvykdytas, Europos Parlamentas, Tarybai tą jau padarius, išanalizuoja ataskaitas, finansines ataskaitas ir įvertinimo pranešimą, nurodytus SESV 318 straipsnyje. Jis taip pat išnagrinėja Audito Rūmų metinę ataskaitą kartu su audituotų Sąjungos institucijų atsakymais, visomis atitinkamų finansinių metų susijusiomis specialiosiomis Audito Rūmų ataskaitomis ir Audito Rūmų patikinimo pareiškimą dėl sąskaitų patikimumo ir pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo.

3. Komisija Europos Parlamento prašymu pagal SESV 319 straipsnį pateikia visą informaciją, kurios reikia, kad atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra būtų taikoma sklandžiai.

▼B

*262 straipsnis*

**Tolesnės priemonės**

1. Vadovaudamosi SESV 319 straipsniu ir Euratomo sutarties 106a straipsniu, Sąjungos institucijos ir šio reglamento 70 bei 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai imasi visų deramų priemonių dėl pastabų, pateiktų kartu su Europos Parlamento sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, ir dėl pastabų, pateiktų su Tarybos priimta rekomendacija dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo.

2. Europos Parlamento arba Tarybos prašymu Sąjungos institucijos ir 70 ir 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai praneša apie priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į tas pastabas, ir visų pirma apie nurodymus, kuriuos jie davė visiems savo departamentams, atsakingiems už biudžeto įvykdymą. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, informuodamos ją apie priemones, kurių jos ėmėsi dėl tų pastabų, kad Komisija galėtų į jas atsižvelgti, rengdama savo pačios ataskaitą. Audito Rūmams taip pat perduodamos Sąjungos institucijų ir 70 bei 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ataskaitos.

*263 straipsnis*

**Specialiosios nuostatos dėl EIVT**

EIVT taikomos procedūros, numatytos SESV 319 straipsnyje ir šio reglamento 260, 261 ir 262 straipsniuose. EIVT visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą reikalingą papildomą informaciją, be kita ko, dalyvaudama atitinkamų įstaigų posėdžiuose.

XV ANTRAŠTINĖ DALIS

**ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI**

*264 straipsnis*

**Bendrosios nuostatos**

1. Administraciniai asignavimai yra nediferencijuotieji asignavimai.

2. Administraciniai asignavimai, kuriems taikoma ši antraštinė dalis – tai asignavimai, nurodyti 47 straipsnio 4 dalyje, ir tų Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, asignavimai.

Biudžetiniai įsipareigojimai, atitinkantys kelioms antraštinėms dalims bendros tos pačios rūšies administracinius asignavimus, kurie yra bendrai valdomi, į biudžeto apskaitą gali būti įtraukiami bendrai, laikantis suvestinės klasifikacijos pagal rūšį, kaip nustatyta 47 straipsnio 4 dalyje.

Atitinkamos išlaidos priskiriamos kiekvienos antraštinės dalies biudžeto eilutėms pagal tą patį paskirstymą kaip asignavimai.

▼B

3. Administracinės išlaidos pagal sutartis, kurios dėl susiklosčiusios vietinės praktikos arba dėl to, kad yra susijusios su įrangos tiekimu, turi būti apmokėtos pasibaigus finansiniams metams, įskaitomos į biudžetą tų finansinių metų, kuriais jos yra patirtos.

4. Sąjungos institucijų darbuotojams ir nariams gali būti mokami avansai, laikantis Pareigūnų tarnybos nuostatuose ir su Sąjungos institucijų nariais susijusiose specialiose nuostatose nustatytų sąlygų.

*265 straipsnis*

**Avansu atliekami mokėjimai**

11 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas išlaidas, kurios pagal teisines arba sutartines nuostatas apmokamos iš anksto, galima pradėti apmokėti nuo gruodžio 1 d., mokėjimus priskiriant kitų finansinių metų asignavimams. Tuo atveju 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta riba netaikoma.

*266 straipsnis*

**Specialiosios nuostatos dėl pastatų projektų**

1. Kiekviena Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 1 d. pateikia pastatų politikos darbinį dokumentą, kuriame pateikiama ši informacija:

a) kiekvieno pastato išlaidos ir plotas, kuriam skiriami asignavimai pagal atitinkamas biudžeto eilutes. Šios išlaidos apima pastatų įrengimo išlaidas, tačiau jos neapima kitų mokesčių;

b) tikėtina ploto ir vietovių visuotinio programavimo raida per artimiausius metus, kartu pridedant pastatų, kuriuos planuojama statyti, projektų aprašą, jei jie jau nustatyti;

c) galutinės sąlygos ir išlaidos, taip pat atitinkama informacija, susijusi su naujų pastatų projektų, kurie anksčiau buvo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai laikantis 2 ir 3 dalyse nustatytos procedūros ir neįtraukti į ankstesnių metų darbinius dokumentus, įgyvendinimu.

2. Visų pastatų projektų, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, atveju atitinkama Sąjungos institucija kuo anksčiau ir bet kuriuo atveju prieš atlikdama vietos rinkos tyrimą pastatų sutarčių atveju ar prieš paskelbdama kvietimus pateikti pasiūlymus statybos darbų atveju informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pastatams statyti reikalingą plotą ir preliminarų planavimą.

▼B

3. Visų pastatų projektų, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, atveju atitinkama Sąjungos institucija pateikia pastatų projektą, būtent jo išsamią išlaidų sąmatą ir finansavimo planą, įskaitant galimą 21 straipsnio 3 dalies e punkte nurodytų vidaus asignuotųjų pajamų naudojimą, taip pat sutarčių projektų, kuriuos planuojama naudoti, sąrašą ir prieš sudarydama sutartis prašo Europos Parlamento ir Tarybos patvirtinimo. Atitinkamos Sąjungos institucijos prašymu su pastatų projektu susiję pateikti dokumentai naudojami konfidencialiai.

Išskyrus force majeure atvejus, kaip nurodyta 4 dalyje, Europos Parlamentas ir Taryba pastatų projektą svarsto keturias savaites nuo tada, kai abi institucijos projektą gavo.

Pasibaigus šiam keturių savaičių laikotarpiui pastatų projektas laikomas patvirtintu, nebent Europos Parlamentas arba Taryba per tą laikotarpį priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pasiūlymui.

Jei Europos Parlamentas ir (arba) Taryba per tą keturių savaičių laikotarpį išreiškia susirūpinimą, tas laikotarpis vieną kartą pratęsiamas dviem savaitėmis.

Jei Europos Parlamentas arba Taryba priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pastatų projektui, atitinkama Sąjungos institucija atsiima savo pasiūlymą ir gali pateikti naują pasiūlymą.

4. *Force majeure* atvejais, dėl kurių turi būti pateiktos deramai pagrįstos priežastys, 2 dalyje numatyta informacija gali būti pateikta kartu su pastatų projektu. Europos Parlamentas ir Taryba pastatų projektą svarsto dvi savaites nuo tada, kai abi institucijos projektą gavo. Pasibaigus šiam dviejų savaičių laikotarpiui pastatų projektas laikomas patvirtintu, nebent Europos Parlamentas ir (arba) Taryba per šį laikotarpį priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pasiūlymui.

5. Pastatų projektais, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, laikoma:

a) bet koks žemės įsigijimas;

b) daugiau negu 3 000 000 EUR kainuojantis pastatų įsigijimas, pardavimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai, įgyvendinami tuo pačiu laikotarpiu;

c) daugiau negu 2 000 000 EUR kainuojantis pastatų įsigijimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai, įgyvendinami tuo pačiu laikotarpiu, tuo atveju, jei kaina sudaro daugiau nei 110 % nepriklausomo eksperto įvertinto panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos;

▼B

d) žemės arba pastatų pardavimas tuo atveju, jei kaina sudaro mažiau nei 90 % nepriklausomo eksperto įvertinto panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos;

e) visos naujos pastatų sutartys, įskaitant uzufruktą, ilgalaikę nuomą ir esamų pastatų sutarčių atnaujinimą mažiau palankiomis sąlygomis, nenurodytos b punkte, kai metiniai mokesčiai ne mažesni negu 750 000 EUR;

f) esamų pastatų sutarčių pratęsimas arba atnaujinimas, įskaitant uzufruktą ir ilgalaikę nuomą, tomis pačiomis arba palankesnėmis sąlygomis, kai metiniai mokesčiai ne mažesni negu 3 000 000 EUR.

Ši dalis taip pat taikoma tarpinstitucinio pobūdžio pastatų projektams ir Sąjungos delegacijoms.

Vertės ribos, nurodytos pirmos pastraipos b–f punktuose, apima pastatų įrengimo išlaidas. Nuomos ir uzufrukto sutarčių atveju šios vertės ribos apima pastatų įrengimo išlaidas, bet neapima kitų mokesčių.

6. Nedarant poveikio 17 straipsniui, pastatų įsigijimo projektas gali būti finansuojamas paskola, jei prieš tai gaunamas Europos Parlamento ir Tarybos patvirtinimas.

Paskolos paimamos ir grąžinamos laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamai atsižvelgiant į Sąjungos finansinius interesus.

Kai Sąjungos institucija siūlo įsigijimą finansuoti paskola, finansiniame plane, kurį atitinkama Sąjungos institucija turi pateikti su prašymu dėl išankstinio patvirtinimo, visų pirma nurodomas didžiausias finansavimo dydis, finansavimo laikotarpis, finansavimo rūšis, finansavimo sąlygos ir sutaupomos lėšos, palyginti su kitomis sutartinių priemonių rūšimis.

Europos Parlamentas ir Taryba prašymą dėl išankstinio patvirtinimo svarsto keturias savaites nuo tada, kai abi institucijos prašymą gavo, ir šis laikotarpis gali būti vieną kartą pratęstas dviem savaitėmis. Jei Europos Parlamentas ir Taryba per tą laikotarpį aiškiai nepatvirtina įsigijimo finansavimo paskola, laikoma, kad prašymas atmestas.

*267 straipsnis*

**Išankstinio informavimo procedūra ir išankstinio patvirtinimo procedūra**

1. 266 straipsnio 2 dalyje nustatyta išankstinio informavimo procedūra ir 266 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos įsigyjant žemę nemokamai arba už simbolinę sumą.

▼B

2. 266 straipsnio 2 dalyje nustatyta išankstinio informavimo procedūra ir 266 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra taip pat taikomos gyvenamiesiems pastatams, jeigu pastatų įsigijimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai tuo pačiu laikotarpiu, viršija 2 000 000 EUR ir kaina sudaro daugiau nei 110 % panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos arba nuomos mokesčių indekso. Europos Parlamentas ir Taryba gali prašyti atsakingos Sąjungos institucijos bet kokios su gyvenamaisiais pastatais susijusios informacijos.

3. Išimtinėmis arba neatidėliotinomis politinėmis aplinkybėmis 266 straipsnio 2 dalyje nurodyta išankstinė informacija apie pastatų projektus, susijusius su Sąjungos delegacijomis ar biurais trečiosiose valstybėse, gali būti pateikta kartu su pastato projektu pagal 266 straipsnio 3 dalį. Tokiais atvejais išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos kuo greičiau.

Gyvenamųjų pastatų projektų trečiosiose valstybėse atveju išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos bendrai.

4. 266 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikoma parengiamosioms sutartims ar tyrimams, kurie reikalingi pastato projekto išsamioms išlaidoms ir finansavimui įvertinti.

## XVI ANTRAŠTINĖ DALIS

## INFORMACIJOS PRAŠYMAI IR DELEGUOTIEJI AKTAI

### *268 straipsnis*

### Europos Parlamento ir Tarybos informacijos prašymai

Europos Parlamentas ir Taryba turi teisę gauti informaciją ar paaiškinimus jų kompetencijai priklausančiais biudžeto klausimais.

### *269 straipsnis*

### Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 70 straipsnio 1 dalyje, 71 straipsnio trečioje pastraipoje, 161 straipsnyje ir 213 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami laikotarpiui iki 2020 m. gruodžio 31 d. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami vėlesnių daugiamečių finansinių programų galiojimo laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki atitinkamos daugiametės finansinės programos laikotarpio pabaigos.

▼B

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 70 straipsnio 1 dalyje, 71 straipsnio trečioje pastraipoje, 161 straipsnyje ir 213 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 70 straipsnio 1 dalį, 71 straipsnio trečią pastraipą, 161 straipsnį ir 213 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

ANTRA DALIS

**KONKRETIEMS SEKTORIAMS TAIKOMŲ TAISYKLIŲ PAKEITIMAI**

*270 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1296/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 5 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. „3 straipsnio 1 dalyje nustatytoms programos kryptims vidutiniškai visu programos laikotarpiu taikomos šios preliminarios procentinės dalys:

a) „Progress“ krypčiai – ne mažiau kaip 55 %;

b) EURES krypčiai – ne mažiau kaip 18 %;

c) mikrofinansų ir socialinio verslumo krypčiai – ne mažiau kaip 18 %“;

2. 14 straipsnis pakeičiamas taip:

▼B

*„14 straipsnis*

**Teminiai skirsniai ir finansavimas**

„1. Pagal „Progress“ kryptį remiami veiksmai teminiuose skirsniuose, nurodytuose a, b ir c punktuose. Per visą programos laikotarpį visų „Progress“ krypčiai skirtų asignavimų procentinė dalis preliminariai paskirstoma tarp įvairių teminių skirsnių laikantis šių mažiausių procentinių dydžių:

a) užimtumas, visų pirma kovojant su jaunimo nedarbu: 20 %;

b) socialinė apsauga, socialinė įtrauktis ir skurdo mažinimas bei prevencija: 45 %;

c) darbo sąlygos: 7 %.

Likusi dalis paskirstoma vienam ar daugiau pirmos pastraipos a, b arba c punktuose nurodytų teminių skirsnių arba jų deriniui.

2. Didelė dalis visų „Progress“ krypčiai skirtų asignavimų skiriama socialiniams eksperimentams, kaip novatoriškų sprendimų bandymo ir vertinimo, siekiant vėliau juos taikyti platesniu mastu, metodui, skatinti.“;

3. 19 straipsnis pakeičiamas taip:

*„19 straipsnis*

**Teminiai skirsniai ir finansavimas**

Pagal EURES kryptį remiami veiksmai teminiuose skirsniuose, nurodytuose a, b ir c punktuose. Per visą programos laikotarpį visų EURES krypčiai skirtų asignavimų procentinė dalis preliminariai paskirstoma tarp įvairių teminių skirsnių laikantis šių mažiausių procentinių dydžių:

a) informavimo apie laisvas darbo vietas, darbo prašymų ir visos susijusios informacijos, skirtos darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams, skaidrumas: 15 %;

b) darbuotojų atrankos ir įdarbinimo paslaugų užpildant laisvas darbo vietas ir patenkinant darbo prašymus Sąjungos lygmeniu, visų pirma tikslinių judumo programų, plėtojimas: 15 %;

c) tarpvalstybinės partnerystės: 18 %.

Likusi dalis paskirstoma vienam ar daugiau pirmos pastraipos a, b arba c punktuose nurodytų teminių skirsnių arba jų deriniui.“;

4. 25 straipsnis pakeičiamas taip:

▼B

*„25 straipsnis*

**Teminiai skirsniai ir finansavimas**

Pagal mikrofinansų ir socialinio verslumo kryptį remiami veiksmai teminiuose skirsniuose, nurodytuose a ir b punktuose. Per visą programos laikotarpį visų mikrofinansų ir socialinio verslumo krypčiai skirtų asignavimų procentinė dalis preliminariai paskirstoma tarp įvairių teminių skirsnių laikantis šių mažiausių procentinių dydžių:

a) pažeidžiamų grupių ir labai mažų įmonių mikrofinansavimas: 35 %;

b) socialinis verslumas: 35 %.

Likusi dalis paskirstoma pirmos pastraipos a arba b punktuose nurodytiems teminiams skirsniams arba jų deriniui.“;

5. 32 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Darbo programos, kai tinkama, yra trejų metų nenutrūkstamam laikotarpiui ir jose pateikiamas finansuotinų veiksmų aprašymas, Sąjungos remtinų veiksmų atrankos procedūros, geografinė aprėptis, tikslinė grupė ir orientacinis įgyvendinimo laikotarpis. Darbo programose taip pat nurodoma kiekvienam konkrečiam tikslui paskirta suma. Darbo programose sustiprinamas Programos nuoseklumas nurodant sąsajas tarp trijų krypčių.“;

6. 33 ir 34 straipsniai išbraukiami.

*271 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 3 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) e punktas pakeičiamas taip:

„e) investicijos į vidaus potencialo plėtojimą naudojant kapitalo investicijas į įrangą ir infrastruktūros objektus, įskaitant kultūros ir tvaraus turizmo infrastruktūros objektus, paslaugas įmonėms, paramą mokslinių tyrimų ir inovacijų įstaigoms ir investicijas į technologijas ir taikomuosius mokslinius tyrimus įmonėse;“;

b) papildoma šia pastraipa:

„Investicijos į kultūros ir tvaraus turizmo infrastruktūros objektus, nurodytos šios dalies pirmos pastraipos e punkte, laikomos nedidelėmis ir tinkamomis finansuoti, jeigu ERPF indėlis, skirtas

▼B

operacijai, neviršija 10 000 000 EUR. Ta viršutinė riba padidinama iki 20 000 000 EUR tuo atveju, kai infrastruktūros objektas laikomas kultūros paveldu, kaip apibrėžta 1972 m. UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos 1 straipsnyje.“;

2. 5 straipsnio 9 punktas papildomas šiuo punktu:

„e) remiant migrantų ir pabėgėlių priėmimą ir socialinę bei ekonominę integraciją;“;

3. I priedo lentelės tekstas, prasidedantis žodžiais „Socialinė infrastruktūra“, iki lentelės pabaigos pakeičiamas taip:

| | | |
|---|---|---|
| „Socialinė infrastruktūra | | |
| Vaikų priežiūra ir švietimas | asmenys | Paramą gavusios vaikų priežiūros arba švietimo infrastruktūros pajėgumas |
| Sveikata | asmenys | Gyventojų, kurie gali naudotis pagerintomis sveikatos paslaugomis, skaičius |
| Būstai | gyvenamieji būstai | Atnaujinti būstai |
| | gyvenamieji būstai | Atnaujinti būstai, tarp jų būstai migrantams ir pabėgėliams (neįskaitant priėmimo centrų) |
| Migrantai ir pabėgėliai | asmenys | Infrastruktūros pajėgumas migrantams ir pabėgėliams remti (išskyrus būstus) |
| Konkretūs miestų plėtros rodikliai | | |
| | asmenys | Sričių, kuriose taikomos integruotos miestų plėtros strategijos, gyventojų skaičius |
| | kvadratiniai metrai | Atviros erdvės, sukurtos arba atnaujintos miestų vietovėse |
| | kvadratiniai metrai | Viešieji arba komerciniai pastatai, pastatyti arba atnaujinti miestų vietovėse“. |

*272 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 10 konstatuojamos dalies antras sakinys pakeičiamas taip:

„Tos sąlygos turėtų suteikti Komisijai galimybę įsitikinti, kad valstybės narės naudojasi ESI fondais teisėtai, tvarkingai ir laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 (*) (toliau – Finansinis reglamentas).

(*) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).“;

▼B

2. 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 10 punktas pakeičiamas taip:

„10. paramos gavėjas –viešasis arba privatusis subjektas arba fizinis asmuo, atsakingas už veiksmų inicijavimą arba inicijavimą ir įgyvendinimą; ir

a) valstybės pagalbos atveju – subjektas, kuris gauna pagalbą, išskyrus tuos atvejus, kai pagalba vienai įmonei nesiekia 200 000 EUR – tokiu atveju atitinkama valstybė narė gali nuspręsti, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija, nedarant poveikio Komisijos reglamentams (ES) Nr. 1407/2013 (*), (ES) Nr. 1408/2013 (**) ir (ES) Nr. 717/2014 (***), ir

b) finansinių priemonių pagal šio reglamento antros dalies IV antraštinę dalį atveju – subjektas, kuris įgyvendina finansinę priemonę arba atitinkamai fondų fondą;

(*) 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1).

(**) 2013 m. gruodžio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL L 352, 2013 12 24, p. 9).

(***) 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45).“;

b) 31 punktas pakeičiamas taip:

„31. makroregioninė strategija – integruota programa, dėl kurios susitaria Taryba, kurią, kai tinkama, turi patvirtinti Europos Vadovų Taryba ir kurią galima remti ir ESI fondų lėšomis siekiant spręsti bendras problemas, kylančias apibrėžtoje geografinėje teritorijoje ir susijusias su toje pačioje geografinėje teritorijoje esančiomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis valstybėmis, kurios tokiu būdu gauna sustiprinto bendradarbiavimo siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos teikiamą naudą;“;

3. 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 7 dalyje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnį“;

▼B

b) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Komisija ir valstybės narės pagal Finansinio reglamento 33 straipsnį, 36 straipsnio 1 dalį ir 61 straipsnį laikosi patikimo finansų valdymo principo.“;

4. 9 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Konkrečiam fondui taikomose taisyklėse nustatyti kiekvieno ESI fondo prioritetai visų pirma apima tinkamą kiekvieno ESI fondo lėšų panaudojimą migracijos ir prieglobsčio srityse. Tame kontekste, kai tinkama, užtikrinamas koordinavimas su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 516/2014 (*) įsteigtu Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondu.

(*) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas ir iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2008/381/EB ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai Nr. 573/2007/EB ir Nr. 575/2007/EB bei Tarybos sprendimas 2007/435/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 168).“;

5. 16 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„4a. Kai taikytina, Komisijai praėjusiais kalendoriniais metais patvirtinus vienos ar daugiau programų pakeitimus, valstybė narė kasmet ne vėliau kaip sausio 31 d. pateikia iš dalies pakeistą partnerystės sutartį.

Kasmet ne vėliau kaip kovo 31 d. Komisija priima sprendimą, kuriuo patvirtinama, kad partnerystės sutarties pakeitimai atitinka Komisijos praėjusiais kalendoriniais metais patvirtintus vienos ar daugiau programų pakeitimus.

Į tą sprendimą, remiantis 4 dalyje nurodytu pasiūlymu, gali būti įtraukti kitų partnerystės sutarties elementų pakeitimai, jeigu pasiūlymas Komisijai buvo pateiktas ne vėliau kaip praėjusių kalendorinių metų gruodžio 31 d.“;

6. 30 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu programos pakeitimas daro poveikį partnerystės sutartyje pateiktai informacijai, taikoma 16 straipsnio 4a dalyje nustatyta procedūra.“;

b) 3 dalies trečias sakinys išbraukiamas;

7. 32 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

▼B

„4. Jeigu pagal 33 straipsnio 3 dalį sudarytas bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijų atrankos komitetas nustato, kad atrinktai bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijai įgyvendinti reikalinga daugiau negu vieno fondo parama, jis pagal nacionalines taisykles ir procedūras gali paskirti pagrindinį fondą, kuris padengtų visas parengimo, einamąsias ir aktyvaus pritaikymo išlaidas pagal 35 straipsnio 1 dalies a, d ir e punktus, patirtas įgyvendinant bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategiją.“;

8. 34 straipsnio 3 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a–d punktai pakeičiami taip:

„a) stiprinti vietos subjektų, įskaitant galimus paramos gavėjus, gebėjimus rengti ir įgyvendinti veiksmus, įskaitant jų projektų rengimo ir valdymo gebėjimų stiprinimą;

b) rengti nediskriminacinę ir skaidrią atrankos procedūrą, kuria išvengiama interesų konfliktų, užtikrinama, kad ne mažiau kaip 50 % balsų priimant sprendimus dėl atrankos tektų partneriams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos, ir leidžiama atranką vykdyti taikant rašytinę procedūrą;

c) rengti ir tvirtinti nediskriminacinius objektyvius veiksmų atrankos kriterijus, kuriais užtikrinamas suderinamumas su bendruomenės inicijuota vietos plėtros strategija, pirmenybę tiems veiksmams teikiant pagal jų indėlį į strategijos uždavinių ir tikslų įgyvendinimą;

d) rengti ir skelbti kvietimus teikti pasiūlymus arba tęstinio projektų teikimo procedūrą;“;

b) papildoma šia pastraipa;

„Jeigu vietos veiklos grupės atlieka pirmos pastraipos a–g punktuose nenurodytas užduotis, už kurias atsakinga vadovaujančioji ar tvirtinančioji institucijos arba mokėjimo agentūra, tos vietos veiklos grupės pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles paskiriamos tarpinėmis institucijomis.“;

9. 36 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gali pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles deleguoti tam tikras užduotis, susijusias su ITI valdymu ir įgyvendinimu, vienai ar daugiau tarpinių institucijų, įskaitant vietos valdžios institucijas, regionines vystymosi įstaigas arba nevyriausybines organizacijas.“;

10. 37 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

▼B

„c) papildomų viešųjų ir privačiųjų lėšų, kurias finansinė priemonė galėtų pritraukti iki galutinio naudos gavėjo lygmens (tikėtinas sverto poveikis), apskaičiavimą, įskaitant, atitinkamai, skirtingų sąlygų taikymo, kaip nurodyta 43a straipsnyje, poreikio ir masto, siekiant iš investuotojų, veikiančių pagal rinkos ekonomikos principą, pritraukti analogiškų lėšų, vertinimą ir (arba) mechanizmų, tokių kaip konkursinis arba deramai nepriklausomas įvertinimas, kurie bus naudojami tokio skirtingų sąlygų taikymo poreikiui ir mastui nustatyti, aprašą;“;

b) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„3. Atliekant *ex ante* vertinimą, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, gali būti atsižvelgiama į *ex ante* vertinimą, nurodytą Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos h punktą ir antrą pastraipą, ir toks vertinimas gali būti atliekamas etapais. Bet kuriuo atveju jis baigiamas anksčiau nei vadovaujančioji institucija priima sprendimą dėl įnašų pagal programą skyrimo finansinei priemonei.“;

c) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Pagal ESI fondo finansinę priemonę remiami galutiniai naudos gavėjai gali gauti pagalbą ir pagal kitą ESI fondų prioritetą ar programą arba pagal kitą Sąjungos biudžeto lėšomis remiamą priemonę, be kita ko, iš Europos strateginių investicijų fondo (ESIF), įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1017 (*), atitinkamai laikantis taikytinų Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių. Tuo atveju tvarkoma atskira kiekvieno pagalbos šaltinio apskaita, o ESI fondų finansinės priemonės parama turi sudaryti dalį veiksmo, kurio tinkamos finansuoti išlaidos atskirtos nuo kitų finansavimo šaltinių.

_____

(*) 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (OL L 169, 2015 7 1, p. 1).“;

11. 38 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„c) finansinėms priemonėms, kai toks įnašas derinamas su EIB finansiniais produktais, finansuojamais ESIF lėšomis pagal 39a straipsnį.“;

b) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmos pastraipos b ir c punktai pakeičiami taip:

▼B

„b) tiesiogiai skiriant sutartį įgyvendinimo užduotis pavesti vykdyti:

i) EIB;

ii) tarptautinei finansų įstaigai, kurioje valstybė narė yra akcininkė;

iii) valstybiniam bankui arba įstaigai, kurie įsteigti kaip profesinę finansinę veiklą vykdantys juridiniai asmenys ir kurie atitinka visas šias sąlygas:

— juose nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo, išskyrus atvejus, kai kontrolės ir teisės blokuoti nesuteikiantis privataus kapitalo dalyvavimas yra reikalaujamas pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas laikantis Sutarčių ir jis nedaro lemiamos įtakos atitinkamo banko arba įstaigos sprendimams, ir išskyrus atvejus, kai privataus kapitalo dalyvavimas nedaro įtakos sprendimams dėl kasdienio ESI fondais remiamos finansinės priemonės valdymo,

— jie veikia nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu pagal atitinkamos valstybės narės institucijos suteiktus viešosios politikos įgaliojimus, pagal kuriuos jie, be kita ko, vykdo ekonominės plėtros veiklą, kuria prisidedama prie ESI fondų tikslų, ir tokia veikla sudaro visą jų veiklą arba jos dalį,

— jie vykdo ekonominės plėtros veiklą, kuria prisidedama prie ESI fondų tikslų siekimo, regionuose, politikos srityse arba sektoriuose, kuriuose paprastai nėra galimybių gauti finansavimą iš rinkos šaltinių arba jos yra nepakankamos, ir tokia veikla sudaro visą jų veiklą arba jos dalį,

— vykdant veiklą jų pagrindinis siekis nėra gauti kuo daugiau pelno, tačiau jie užtikrina ilgalaikį finansinį savo veiklos tvarumą,

— jie imdamiesi atitinkamų priemonių pagal taikytiną teisę užtikrina, kad dėl šio tiesioginio sutarties, nurodytos b punkte, skyrimo nebūtų suteikta tiesioginės ar netiesioginės naudos komercinei veiklai vykdyti,

— juos pagal taikytiną teisę prižiūri nepriklausoma institucija;

c) įgyvendinimo užduotis pavesti vykdyti kitam subjektui, kurio veiklą reglamentuoja viešoji ar privatinė teisė; arba

d) imtis įgyvendinimo užduotis vykdyti tiesiogiai, kai finansines priemones sudaro tik paskolos arba garantijos. Tuo atveju vadovaujančioji institucija laikoma paramos gavėju, kaip apibrėžta 2 straipsnio 10 punkte.“;

▼B

ii) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Įgyvendindami finansinę priemonę šios dalies pirmos pastraipos a–d punktuose nurodyti subjektai užtikrina, kad būtų laikomasi taikytinos teisės ir Finansinio reglamento 155 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų.“;

c) 5 ir 6 dalys pakeičiamos taip:

„5. Šio straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodyti subjektai, įgyvendindami fondų fondus, dalį įgyvendinimo užduočių gali pavesti vykdyti finansų tarpininkams, jeigu tie subjektai savo atsakomybe užtikrina, kad finansų tarpininkai atitiktų Finansinio reglamento 33 straipsnio 1 dalyje ir 209 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus. Finansų tarpininkai pasirenkami taikant atviras, skaidrias, proporcingas ir nediskriminacines procedūras, vengiant interesų konflikto.

6. 4 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodyti subjektai, kuriems pavesta vykdyti įgyvendinimo užduotis, savo vardu vadovaujančiosios institucijos naudai atidaro patikos sąskaitas arba įsteigia finansinę priemonę kaip atskirą finansų padalinį įstaigoje. Atskiro finansų padalinio atveju į finansinę priemonę investuotos programos lėšos nuo kitų įstaigos turimų lėšų atskiriamos vedant atskirą apskaitą. Patikos sąskaitose laikomos lėšos ir tokie atskiri finansų padaliniai valdomi pagal patikimo finansų valdymo principą, laikantis atitinkamų pruden-cinių taisyklių, ir yra tinkamo likvidumo.“;

d) 7 dalies pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„7. Kai finansinė priemonė įgyvendinama pagal 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktus, atsižvelgiant į finansinės priemonės įgyvendinimo struktūrą, programų įnašų skyrimo finansinėms priemonėms sąlygos nustatomos finansavimo susitarimuose pagal IV priedą, sudaromuose tokiais lygmenimis:“;

e) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Kai finansinės priemonės įgyvendinamos pagal 4 dalies pirmos pastraipos d punktą, programų įnašų skyrimo finansinėms priemonėms sąlygos nustatomos strateginiame dokumente, kaip nurodyta IV priede, kurį turi išnagrinėti stebėsenos komitetas.“;

f) 10 dalis pakeičiama taip:

▼B

„10. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos sąlygos, susijusios su šio straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje ir 39a straipsnio 5 dalyje nurodytų subjektų valdomų programų įnašų pervedimo jiems ir šių įnašų valdymo išsamia tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 150 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

12. 39 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės gali naudotis ERPF ir EŽŪFKP tinkamumo finansuoti laikotarpiu, nustatytu šio reglamento 65 straipsnio 2 dalyje, siekdamos skirti finansinį įnašą šio reglamento 38 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms finansinėms priemonėms, kurias pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto iii papunktį ir Finansinio reglamento 208 straipsnio 4 dalį netiesiogiai įgyvendina Komisija kartu su EIB, kai vykdoma ši veikla:“;

b) 4 dalies pirmos pastraipoje:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) nukrypstant nuo 37 straipsnio 2 dalies, šis įnašas grindžiamas EIB ir Komisijos atliktu Sąjungos lygmens *ex ante* vertinimu arba, jeigu yra naujesnių duomenų, Sąjungos, nacionalinio arba regioninio lygmens *ex ante* vertinimu.

Remiantis turimais duomenų šaltiniais dėl bankų vykdomo skolų finansavimo ir MVĮ, *ex ante* vertinimas, *inter alia*, apima atitinkamo lygmens MVĮ finansavimo poreikių, MVĮ finansavimo sąlygų ir poreikių analizę, taip pat MVĮ finansavimo stygiaus nustatymą, atitinkamo lygmens MVĮ sektoriaus ekonominės ir finansinės padėties apžvalgą, minimalią kritinę bendrų įnašų masę, numatomą bendrą paskolų, sukuriamų tokias įnašais, mastą ir pridėtinę vertę;“;

ii) b punktas pakeičiamas taip:

„b) šį įnašą skiria kiekviena dalyvaujančioji valstybė narė pagal atskirą programos prioritetinę kryptį ERPF įnašo atveju arba pagal atskirai kiekvienam ERPF ir EŽŪFKP finansiniam įnašui, kuriuo remiami 9 straipsnio pirmos pastraipos 3 punkte nustatyti teminiai tikslai, nustatytą bendrą specialią nacionalinę programą;“;

▼B

c) 7 ir 8 dalys pakeičiamos taip:

„7. Nukrypstant nuo 41 straipsnio 1 ir 2 dalių, šio straipsnio 2 dalyje nurodytų finansinių įnašų atveju valstybės narės Komisijai teikiamoje mokėjimo paraiškoje nurodoma 100 % sumos, kurią valstybė narė, laikydamasi šio straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytame finansavimo susitarime nustatyto grafiko, turi sumokėti EIB. Tokios mokėjimo paraiškos grindžiamos EIB prašomomis sumokėti sumomis, kurios laikomos būtinomis įsipareigojimams, susijusiems su susitarimais dėl garantijų arba pakeitimo vertybiniais popieriais sandoriais, kurie bus atlikti per kitus tris mėnesius, padengti. Valstybių narių mokėjimai EIB atliekami nedelsiant ir bet kokiu atveju prieš EIB prisiimant įsipareigojimus.

8. Programos užbaigimo metu tinkamos finansuoti išlaidos, kaip nurodyta 42 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose, yra visa finansinei priemonei sumokėta programos įnašų suma, kuri atitinka:

a) kai vykdoma šio straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta veikla – 42 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas lėšas;

b) kai vykdoma šio straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta veikla – bendrą naujo skolų finansavimo, sukurto vykdant pakeitimo vertybiniais popieriais sandorius, sumą, sumokėtą tinkamoms finansuoti MVĮ arba jų naudai per 65 straipsnio 2 dalyje nustatytą tinkamumo finansuoti laikotarpį.“

13. įterpiamas šis straipsnis:

*„39a straipsnis*

**ESI fondų įnašas finansinėms priemonėms, kai toks įnašas derinamas su EIB finansiniais produktais, finansuojamais Europos strateginių investicijų fondo lėšomis**

1. Siekiant pritraukti papildomų privačiojo sektoriaus investicijų, vadovaujančiosios institucijos gali pasinaudoti ESI fondais, norėdamos skirti įnašą finansinėms priemonėms, nurodytoms 38 straipsnio 1 dalies c punkte, jei tuo padedama, *inter alia*, siekti ESI fondų tikslų ir įgyvendinti Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją.

2. 1 dalyje nurodytas įnašas neviršija 25 % visos galutiniams naudos gavėjams teikiamos paramos. Mažiau išsivysčiusiuose regionuose, nurodytuose 120 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte, finansinis įnašas gali viršyti 25 %, jeigu tai tinkamai pagrįsta 37 straipsnio 2 dalyje arba šio straipsnio 3 dalyje nurodytais vertinimais, tačiau negali viršyti 40 %. Šioje dalyje nurodytą visą paramą sudaro bendra galutiniams naudos gavėjams suteiktų naujų paskolų ir garantuotų paskolų, taip pat investicijų į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą suma. Į šioje dalyje nurodytas garantuotas paskolas atsižvelgiama, tik jei ESI fondų lėšos

▼B

skiriamos garantijų sutartims, kurių vertė apskaičiuota remiantis apdairiu *ex ante* rizikos vertinimu, apimančiu daug naujų paskolų.

3. Nukrypstant nuo 37 straipsnio 2 dalies, įnašai pagal šio straipsnio 1 dalį gali būti grindžiami parengiamuoju vertinimu, įskaitant išsamų patikrinimą, kurį atlieka EIB, skirdamas įnašą ESIF finansiniam produktui.

4. Vadovaujančiosios institucijos pagal šio reglamento 46 straipsnį teikiama veiksmų, kuriuose naudojamos finansinės priemonės pagal šį straipsnį, ataskaita yra grindžiama informacija, kurią EIB laiko savo ataskaitų teikimo pagal Reglamento (ES) 2015/1017 16 straipsnio 1 ir 2 dalis tikslais ir kuri papildyta papildoma informacija, kurią reikia pateikti pagal šio reglamento 46 straipsnio 2 dalį. Šioje dalyje nustatyti reikalavimai suteikia galimybę taikyti vienodas ataskaitų teikimo sąlygas pagal šio reglamento 46 straipsnio 3 dalį.

5. Skirdama įnašą 38 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytoms finansinėms priemonėms, vadovaujančioji institucija gali:

a) investuoti į esamo arba naujai įsteigto juridinio asmens, kurio paskirtis – laikantis atitinkamų ESI fondų tikslų investuoti į galutinius naudos gavėjus, kurie imsis vykdyti įgyvendinimo užduotis, kapitalą;

b) įgyvendinimo užduotis pavesti vykdyti pagal 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus.

Subjektas, kuriam pavedamos vykdyti įgyvendinimo užduotys, kaip nurodyta šios dalies pirmos pastraipos b dalyje, savo vardu atidaro patikos sąskaitą vadovaujančiosios institucijos naudai arba įsteigia programos įnašui skirtą atskirą finansų padalinį įstaigoje. Atskiro finansų padalinio atveju į finansinę priemonę investuotos programos lėšos nuo kitų įstaigos turimų lėšų atskiriamos vedant atskirą apskaitą. Patikos sąskaitose laikomos lėšos ir tokie atskiri finansų padaliniai valdomi pagal patikimo finansų valdymo principą, laikantis atitinkamų prudencinių taisyklių, ir yra tinkamo likvidumo.

Taikant šį straipsnį, finansinė priemonė taip pat gali būti investavimo platforma arba jos dalis pagal Reglamento (ES) 2015/1017 2 straipsnio 4 dalį, jeigu investavimo platforma yra specialiosios paskirties vienetas arba valdoma sąskaita.

6. Įgyvendindami finansines priemones pagal šio reglamento 38 straipsnio 1 dalies c punktą, šio straipsnio 5 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad būtų laikomasi taikytinos teisės ir Finansinio reglamento 155 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų.

▼B

7. Ne vėliau kaip 2018 m. lapkričio 3 d. Komisija pagal 149 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant papildomas konkrečias taisykles dėl finansines priemones įgyvendinančių subjektų vaidmens, įsipareigojimų ir atsakomybės, susijusių atrankos kriterijų ir produktų, kurie gali būti teikiami naudojant finansines priemones pagal 38 straipsnio 1 dalies c punktą.

8. Šio straipsnio 5 dalyje nurodyti subjektai, įgyvendindami fondų fondus, dalį įgyvendinimo užduočių gali savo ruožtu pavesti vykdyti finansų tarpininkams, jeigu tie subjektai savo atsakomybe užtikrina, kad finansų tarpininkai atitiktų Finansinio reglamento 33 straipsnio 1 dalyje ir 209 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus. Finansų tarpininkai pasirenkami taikant atviras, skaidrias, proporcingas ir nediskriminacines procedūras, vengiant interesų konflikto.

9. Kai vadovaujančiosios institucijos 38 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų finansinių priemonių įgyvendinimo tikslu skiria ESI fondų programos lėšas esamai priemonei, kurios fondo valdytoją jau yra pasirinkęs EIB, tarptautinės finansų įstaigos, kuriose valstybė narė yra akcininkė, arba valstybinis bankas ar įstaiga, įsteigti kaip profesinę finansinę veiklą vykdantys juridiniai asmenys ir atitinkantys 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkto iii papunktyje nustatytas sąlygas, jos paveda tam fondo valdytojui vykdyti įgyvendinimo užduotis skirdamos tiesioginę sutartį.

10. Nukrypstant nuo 41 straipsnio 1 ir 2 dalių, įnašų finansinėms priemonėms pagal šio straipsnio 9 dalį atveju tarpinio mokėjimo paraiškos teikiamos laipsniškai, laikantis finansavimo susitarime nustatyto mokėjimų grafiko. Mokėjimų grafikas, nurodytas šios dalies pirmame sakinyje, atitinka mokėjimų grafiką, kurį susitarta taikyti kitiems į tą pačią finansinę priemonę investuojantiems investuotojams.

11. Įnašų skyrimo pagal 38 straipsnio 1 dalies c punktą sąlygos nustatomos finansavimo susitarimuose pagal IV priedą šiais lygmenimis:

a) kai taikytina – tarp deramai įgaliotų vadovaujančiosios institucijos ir fondų fondą įgyvendinančio subjekto atstovų;

b) tarp deramai įgaliotų vadovaujančiosios institucijos atstovų arba, kai taikytina, tarp fondų fondą įgyvendinančio subjekto ir finansinę priemonę įgyvendinančio subjekto.

12. Jeigu įnašai pagal šio straipsnio 1 dalį skiriami investavimo platformoms, kurioms skiriami įnašai pagal Sąjungos lygmeniu nustatytas priemones, atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms užtikrinama pagal Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktą.

▼B

13. Jeigu taikomos 38 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos finansinės priemonės, kurios yra garantijų priemonės, valstybės narės gali nuspręsti, kad ESI fondų lėšomis atitinkamai būtų prisidedama prie skirtingų paskolų portfelių segmentų, kurie taip pat dengiami ES garantija pagal Reglamentą (ES) 2015/1017.

14. Siekiant remti veiksmus, įgyvendinamus naudojant 38 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas finansines priemones, ERPF, ESF, Sanglaudos fondo ir EJRŽF atveju programoje gali būti nustatytas atskiras prioritetas, o EŽŪFKP atveju – atskira veiksmo rūšis, kurių bendro finansavimo norma – iki 100 %.

15. Nepaisant 70 straipsnio ir 93 straipsnio 1 dalies, įnašai pagal šio straipsnio 1 dalį gali būti naudojami siekiant sukurti naują skolų ir nuosavo kapitalo finansavimą visoje valstybės narės teritorijoje, neatsižvelgiant į regionų kategorijas, jeigu kitaip nenumatyta finansavimo susitarime.

16. Ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. Komisija peržiūri, kaip taikomas šis straipsnis, ir, kai tinkama, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“

14. 40 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Institucijos, paskirtos pagal šio reglamento 124 straipsnį ir pagal EŽŪFKP reglamento 65 straipsnį, neatlieka patikrų vietoje EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kuriose valstybė narė yra akcininkė, lygmeniu jų įgyvendinamų finansinių priemonių atžvilgiu.

Tačiau paskirtosios institucijos atlieka patikras pagal šio reglamento 125 straipsnio 5 dalį ir patikras pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 59 straipsnio 1 dalį kitų finansines priemones įgyvendinančių subjektų lygmeniu jų atitinkamos valstybės narės jurisdikcijoje.

EIB ir kitos tarptautinės finansų įstaigos, kuriose valstybė narė yra akcininkė, kartu su kiekviena mokėjimo paraiška paskirtosioms institucijoms pateikia kontrolės ataskaitą. Jie taip pat pateikia Komisijai ir paskirtosioms institucijoms jų išorės auditorių parengtą metinę audito ataskaitą. Tomis ataskaitų teikimo pareigomis nedaromas poveikis ataskaitų teikimo pareigoms, be kita ko, susijusioms su finansinių priemonių veiklos rezultatais, kaip nustatyta šio reglamento 46 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktą dėl kontrolės ataskaitų ir metinių audito ataskaitų, nurodytų šios dalies trečioje pastraipoje, modelių.

▼B

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 150 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 127 straipsniui ir Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 9 straipsniui, subjektai, atsakingi už programų auditą, neatlieka auditų EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kuriose valstybė narė yra akcininkė, lygmeniu, kiek tai susiję su jų įgyvendinamomis finansinėmis priemonėmis.

Už programų auditą atsakingi subjektai atlieka veiksmų ir valdymo bei kontrolės sistemų auditus kitų finansines priemones įgyvendinančių subjektų lygmeniu savo atitinkamose valstybėse narėse ir galutinių naudos gavėjų lygmeniu, jeigu įvykdytos 3 dalyje nustatytos sąlygos.

Komisija gali atlikti auditus 1 dalyje nurodytų subjektų lygmeniu, jeigu ji padaro išvadą, kad atsižvelgiant į nustatytą riziką tai būtina siekiant gauti pagrįstą užtikrinimą.

2a. 38 straipsnio 1 dalies a punkte ir 39 straipsnyje nurodytų finansinių priemonių, kurios buvo nustatytos anksčiau nei 2018 m. rugpjūčio 2 d. pasirašytu finansavimo susitarimu, atveju, nukrypstant nuo šio straipsnio 1 ir 2 dalių, taikomos šiame straipsnyje nustatytos finansavimo susitarimo pasirašymo momentu taikytinos taisyklės.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Ne vėliau kaip 2018 m. lapkričio 3 d. Komisija pagal 149 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant papildomas konkrečias taisykles dėl 38 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytų finansinių priemonių valdymo ir kontrolės, kontrolės, kurią turi vykdyti vadovaujančiosios ir audito institucijos, rūšių, patvirtinamųjų dokumentų saugojimo tvarkos ir patvirtinamaisiais dokumentais įrodomų elementų.“

c) įterpiama ši dalis:

„5a. Nukrypstant nuo šio reglamento 143 straipsnio 4 dalies ir Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 56 straipsnio antros pastraipos, veiksmų, kuriuose naudojamos finansinės priemonės, atveju, įnašas, panaikintas dėl pavienio pažeidimo pagal šio reglamento 143 straipsnio 2 dalį arba Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 56 straipsnio pirmą pastraipą, gali būti dar kartą panaudotas tam pačiam veiksmui šiomis sąlygomis:

a) jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas galutinio naudos gavėjo lygmeniu, panaikintas įnašas gali būti dar kartą panaudotas tik kitiems galutiniams naudos gavėjams pagal tą pačią finansinę priemonę;

▼B

b) jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas finansų tarpininko lygmeniu fondų fonde, panaikintas įnašas gali būti dar kartą panaudotas tik kitiems finansų tarpininkams.

Jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas fondų fondą įgyvendinančio subjekto lygmeniu arba finansines priemones įgyvendinančio subjekto lygmeniu, kai finansinė priemonė įgyvendinama naudojant struktūrą be fondų fondo, panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas tam pačiam veiksmui.

Jeigu finansinė pataisa atlikta dėl sisteminio pažeidimo, panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas jokiam sisteminio pažeidimo paveiktam veiksmui.“;

15. 41 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. 38 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose nurodytų finansinių priemonių ir 38 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių, įgyvendinamų pagal 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktus, atveju laipsniškos tarpinio mokėjimo paraiškos dėl finansinei priemonei mokamų programos įnašų tinkamumo finansuoti laikotarpiu, nustatytu 65 straipsnio 2 dalyje (tinkamumo finansuoti laikotarpis), teikiamos laikantis šių sąlygų:“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 38 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių, įgyvendinamų pagal 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punktą, atveju į tarpinio mokėjimo paraiškas ir galutinio likučio mokėjimo paraiškas įtraukiama visa vadovaujančiosios institucijos atliktų mokėjimų investicijoms į galutinius naudos gavėjus, kaip nurodyta 42 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose, suma.“;

16. 42 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„3. Nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių, numatytų 37 straipsnio 4 dalyje nurodytoms įmonėms, kurioms skirtas 38 straipsnio 7 dalies b punkte nurodytas finansavimo susitarimas buvo pasirašytas anksčiau nei 2018 m. gruodžio 31 d. ir kurios iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos investavo bent 55 % programos lėšų, įsipareigotų skirti pagal atitinkamą

▼B

finansavimo susitarimą, atveju ribota investicijoms į galutinius naudos gavėjus skirtų mokėjimų, kurie pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui turi būti mokami ne ilgesnį nei ketverių metų laikotarpį, suma gali būti laikoma tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei ji sumokama į tam tikslui atidarytą sąlyginio deponavimo sąskaitą, su sąlyga, kad laikomasi valstybės pagalbos taisyklių ir įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos.“;

b) 5 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„5. „Jeigu fondų fondą įgyvendinantis subjektas arba finansines priemones įgyvendinantys subjektai, kaip numatyta 38 straipsnio 1 dalies c punkte ir 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose, reikalauja atlyginti šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytas valdymo išlaidas ir mokesčius, jie turi neviršyti šio straipsnio 6 dalyje nurodytame deleguotajame akte nustatytų ribinių dydžių. Valdymo išlaidas sudaro tiesioginės arba netiesioginės išlaidos, kurios atlyginamos įrodžius išlaidas, o valdymo mokesčiais laikoma sulygta kaina už suteiktas paslaugas, kai taikytina, nustatyta konkurencingos rinkos proceso metu. Valdymo išlaidos ir mokesčiai pagrįsti veiklos rezultatais grindžiama apskaičiavimo metodika.“;

17. įterpiamas šis straipsnis:

*„43a straipsnis*

**Skirtingų sąlygų taikymas investuotojams**

1. Į galutinius naudos gavėjus investuota ESI fondų parama finansinėms priemonėms ir pelnas bei kitos pajamos arba uždarbis, pavyzdžiui, palūkanos, garantijų mokesčiai, dividendai, kapitalo prieaugis arba visos kitos pajamos iš tų investicijų, kurie priskiriami prie ESI fondų paramos, gali būti naudojami taikant skirtingas sąlygas investuotojams, veikiantiems pagal rinkos ekonomikos principą, taip pat EIB, kai pagal Reglamentą (ES) 2015/1017 naudojama ES garantija. Toks skirtingų sąlygų taikymas pateisinamas poreikiu pritraukti analogiškų privačių lėšų ir suteikti postūmį viešajam finansavimui.

2. Į 37 straipsnio 2 dalyje ir 39a straipsnio 3 dalyje nurodytus vertinimus atitinkamai įtraukiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodyto skirtingų sąlygų taikymo poreikio ir masto įvertinimas ir (arba) mechanizmų, kurie bus taikomi siekiant nustatyti tokio skirtingų sąlygų taikymo poreikį ir mastą, aprašas.

3. Skirtingos sąlygos netaikomos daugiau, nei būtina, kad būtų sukurtos paskatos analogiškoms privačioms lėšoms pritraukti. Jas taikant nepermokomos kompensacijos pagal rinkos ekonomikos principą veikiantiems investuotojams arba EIB, kai pagal Reglamentą (ES) 2015/1017 naudojama ES garantija. Interesų suderinimas užtikrinamas tinkamai pasidalijant riziką ir pelną.

▼B

4. Taikant skirtingas sąlygas pagal rinkos ekonomikos principą veikiantiems investuotojams nedaromas poveikis Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėms.“;

18. 44 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio 43a straipsniui, lėšos, kurios finansinėms priemonėms grąžinamos iš investicijų, arba leistos naudoti lėšos, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis, įskaitant kapitalo grąžinimą, pelną ir kitas pajamas ar uždarbį, pavyzdžiui, palūkanas, garantijų mokesčius, dividendus, kapitalo prieaugį arba visas kitas pajamas iš investicijų, kurios priskiriamos prie ESI fondų paramos, pakartotinai panaudojamos toliau išvardytiems tikslams, neviršijant reikalingos sumos ir laikantis tvarkos, dėl kurios susitarta atitinkamuose finansavimo susitarimuose:

a) tolesnėms investicijoms pagal tas pačias arba kitas finansines priemones, vadovaujantis konkrečiais pagal prioritetą nustatytais tikslais;

b) kai taikytina, finansinei priemonei skirto ESI fondų įnašo nominaliąja suma išreikštiems nuostoliams, atsiradusiems dėl neigiamų palūkanų, padengti, jeigu tokie nuostoliai atsiranda nepaisant finansines priemones įgyvendinančių subjektų vykdomo aktyvaus iždo valdymo;

c) kai taikytina, patirtoms valdymo išlaidoms atlyginti ir finansinės priemonės valdymo mokesčiams sumokėti.“;

19. 46 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

a) c punktas pakeičiamas taip:

„c) nurodomi subjektai, įgyvendinantys finansines priemones, ir, kai taikytina, – fondų fondus įgyvendinantys subjektai, kaip nurodyta 38 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose;“;

b) g ir h punktai pakeičiami taip:

„g) palūkanos ir kitas pelnas, gautas iš ESI fondų paramos finansinėms priemonėms ir programos lėšos, finansinėms priemonėms grąžintos iš investicijų, kaip nurodyta 43 ir 44 straipsniuose, ir sumos, naudotos taikant skirtingas sąlygas, kaip nurodyta 43a straipsnyje;

h) nurodoma pažanga, padaryta siekiant tikėtino naudojant finansinę priemonę padarytų investicijų sverto poveikio;“;

20. 49 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

▼B

„4. Stebėsenos komitetas gali vadovaujančiajai institucijai teikti pastabas dėl programos įgyvendinimo ir vertinimo, taip pat dėl veiksmų, susijusių su paramos gavėjų administracinės naštos mažinimu. Jis taip pat gali teikti pastabas dėl iš ESI fondų skiriamos paramos matomumo ir informavimo apie tokios paramos rezultatus didinimo. Jis vykdo veiksmų, kurių imtasi atsižvelgiant į jo pastabas, stebėseną.“;

21. 51 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Metiniai Komisijos ir kiekvienos valstybės narės peržiūros posėdžiai organizuojami kasmet nuo 2016 iki 2023 m. (imtinai), juose svarstomi kiekvienos programos įgyvendinimo rezultatai, atsižvelgiant į metinę įgyvendinimo ataskaitą ir Komisijos pastabas, kai taikytina. Posėdžiuose taip pat apžvelgiama su programa susijusi komunikacijos ir informavimo veikla, visų pirma priemonių, kurių buvo imtasi siekiant informuoti visuomenę apie iš ESI fondų skirtos paramos rezultatus ir pridėtinę vertę, rezultatai ir veiksmingumas.“;

22. 56 straipsnio 5 dalis išbraukiama;

23. 57 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taip pat taikomos 39 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytiems specialioms programoms skirtiems ERPF arba EŽŪFKP įnašams.“;

24. 58 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) antroje pastraipoje nuoroda į „Finansinio reglamento 60 straipsnį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 154 straipsnį“;

b) trečios pastraipos f punktas pakeičiamas taip:

„f) veiksmai, skirti informacijai skleisti, tinklų veiklai remti, komunikacijos veiklai vykdyti, ypač daug dėmesio skiriant rezultatams ir paramos iš ESI fondų pridėtinei vertei, informuotumui didinti, bendradarbiavimui bei keitimuisi patirtimi, be kita ko, su trečiosiomis valstybėmis, skatinti;“;

c) ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija bent 15 % šiame straipsnyje nurodytų lėšų skiria tam, kad būtų užtikrintas veiksmingesnis visuomenės informavimas ir stipresnė komunikacijos veiklos, vykdomos Komisijos iniciatyva, sinergija, plečiant su rezultatais susijusių žinių bazę, visų pirma užtikrinant veiksmingesnį duomenų rinkimą ir sklaidą, veiksmingesnius vertinimus ir veiksmingesnį ataskaitų teikimą, ypač akcentuojant ESI fondų įnašą gerinant žmonių gyvenimą, ir didinant iš ESI fondų teikiamos paramos matomumą, taip pat didinant informuotumą apie tokios paramos naudojimo rezultatus ir pridėtinę vertę. Užbaigus programas, kai tinkama, informavimo, komunikacijos ir matomumo priemonės, susijusios su iš ESI fondų teikiamos paramos rezultatais ir pridėtine verte,

▼B

kuriomis ypač akcentuojami veiksmai, įgyvendinamos toliau. Tokiomis priemonėmis taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus, kiek jie yra susiję su bendraisiais šio reglamento tikslais.“;

d) papildoma šia pastraipa:

„Atsižvelgiant į jų tikslą, šiame straipsnyje nurodytos priemonės gali būti finansuojamos kaip veiklos arba administracinės išlaidos.“;

25. 59 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a Iš kiekvieno ESI fondo galima finansuoti techninės pagalbos veiksmus, kurie tinkami finansuoti bet kurio kito ESI fondo lėšomis.“;

b) papildoma šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, valstybės narės gali įgyvendinti 1 dalyje nurodytus veiksmus tiesiogiai skirdamos sutartis:

a) EIB;

b) tarptautinei finansų įstaigai, kurioje valstybė narė yra akcininkė;

c) valstybiniam bankui arba įstaigai, kaip nurodyta 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkto iii papunktyje.“;

26. 61 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Šis straipsnis taikomas veiksmams, kuriuos užbaigus gaunama grynųjų pajamų. Šiame straipsnyje grynosios pajamos – tai piniginės įplaukos, kurias naudotojai tiesiogiai sumoka už įgyvendinant veiksmus suteiktas prekes ar paslaugas, pavyzdžiui, naudotojų tiesiogiai mokami mokesčiai už naudojimąsi infrastruktūra, žemės ar pastatų pardavimas arba nuoma arba mokėjimai už paslaugas, atėmus atitinkamo laikotarpio veiklos išlaidas ir trumpalaikės įrangos pakeitimo išlaidas. Įgyvendinant veiksmus sutaupytos veiklos išlaidos, išskyrus išlaidas, sutaupytas įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, laikomos grynosiomis pajamomis, išskyrus atvejus, kai jos kompensuojamos tiek pat sumažinant veiklai skirtas subsidijas.“;

▼B

b) 3 dalies pirmoje pastraipoje įterpiamas šis punktas:

„aa) valstybės narės nustatytos grynųjų pajamų procentais išreikštos fiksuotosios normos taikymas sektoriui ar subsektoriui, kuriam netaikomas a punktas. Prieš taikydama fiksuotąją normą atsakinga audito institucija patikrina, ar fiksuotoji norma nustatyta taikant sąžiningą, teisingą ir patikrinamą metodą, grindžiamą ankstesniais duomenimis arba objektyviais kriterijais.“;

c) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Kaip alternatyva šio straipsnio 3 dalyje nustatytų metodų taikymui, 60 straipsnio 1 dalyje nurodyta didžiausia bendro finansavimo norma valstybės narės prašymu gali būti sumažinta tam tikram prioritetui ar priemonei, pagal kurią visiems remiamiems veiksmams būtų galima taikyti vienodą fiksuotąją normą pagal šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktą. Sumažinimas neturi būti mažesnis už sumą, apskaičiuotą didžiausią Sąjungos bendro finansavimo normą, taikytiną pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles, padauginus iš tame punkte nurodytos atitinkamos fiksuotosios normos.“;

d) 7 dalies pirmos pastraipos h punktas pakeičiamas taip:

„h) veiksmams, kuriems paramos sumos arba normos yra nustatytos EŽŪFKP reglamento II priede arba EJRŽF reglamente.“;

e) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Be to, 1–6 dalys netaikomos veiksmams, kuriems pagal programą teikiama parama laikoma valstybės pagalba.“;

27. 65 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 8 dalies trečia pastraipa iš dalies keičiama taip:

i) h punktas pakeičiamas taip:

„h) veiksmams, kuriems paramos sumos arba normos yra nustatytos EŽŪFKP reglamento II priede arba EJRŽF reglamente, išskyrus tuos veiksmus, dėl kurių EJRŽF reglamente daroma nuoroda į šią dalį, arba“;

ii) i punktas pakeičiamas taip:

„i) veiksmams, kuriems įgyvendinti visos tinkamos finansuoti išlaidos neviršija 100 000 EUR.“;

b) 11 dalis pakeičiama taip:

▼B

„11. Veiksmui gali būti skiriama vieno ar daugiau ESI fondų arba vienos ar daugiau programų parama ir kitų Sąjungos priemonių parama, jeigu mokėjimo paraiškoje dėl vieno ESI fondo deklaruotos išlaidos nėra deklaruotos dėl paramos iš kito fondo arba Sąjungos priemonės, arba dėl paramos iš to paties fondo pagal kitą programą. Išlaidų suma, kuri turi būti įtraukta į ESI fondo mokėjimo paraišką, gali būti proporcingai apskaičiuota kiekvienam ESI fondui ir atitinkamai programai ar programoms pagal dokumentą, kuriuo nustatomos paramos sąlygos.“;

28. 67 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) c punktas pakeičiamas taip:

„c) pagal fiksuotąsias sumas;“;

ii) papildoma šiuo punktu:

„e) finansavimu, kuris nėra siejamas su atitinkamų veiksmų išlaidomis, o yra grindžiamas sąlygų, susijusių su padaryta įgyvendinimo pažanga arba pažanga siekiant programos tikslų, kaip nustatyta pagal 5a dalį priimtame deleguotajame akte.“;

iii) papildoma šia pastraipa:

„Pirmos pastraipos e punkte nurodytos rūšies finansavimo atveju atliekant auditą išimtinai siekiama patikrinti, ar įvykdytos išlaidų kompensavimo sąlygos.“;

b) įterpiama ši dalis:

„2a. Veiksmų arba projektų, kuriems netaikomas 4 dalies pirmas sakinys ir kurie remiami iš ERPF ir ESF, atveju subsidijos ir grąžinamosios subsidijos, kurių viešosios paramos dalis neviršija 100 000 EUR, skiriamos taikant fiksuotuosius vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas, išskyrus veiksmus, kurie remiami pagal valstybės pagalbą, kuri nėra laikoma *de minimis* pagalba.

Kai finansuojama taikant fiksuotąsias normas, išlaidų kategorijos, kurioms taikoma fiksuotoji norma, gali būti kompensuojamos pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą.

EŽŪFKP, ERPF arba ESF remiamų veiksmų atveju, kai taikoma 68b straipsnio 1 dalyje nurodyta fiksuotoji norma, dalyviams išmokamos išmokos ir atlyginimai gali būti kompensuojami pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą.

Šiai daliai taikomos 152 straipsnio 7 dalyje nustatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos.“;

▼B

c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jeigu veiksmas arba veiksmo dalį sudarantis projektas įgyvendinamas išimtinai rengiant darbų, prekių arba paslaugų viešuosius pirkimus, taikomi tik 1 dalies pirmos pastraipos a ir e punktai. Jeigu viešieji pirkimai pagal veiksmą arba veiksmo dalį sudarantį projektą apsiriboja tik tam tikrų kategorijų išlaidomis, visam veiksmui arba veiksmo dalį sudarančiam projektui galima taikyti visas 1 dalyje nurodytas galimybes.“;

d) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu bet kuriuo iš toliau nurodytų dalykų:

i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu;

ii) patikrintais ankstesniais atskirų paramos gavėjų duomenimis;

iii) įprasta atskirų paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;“;

ii) įterpiamas šis punktas:

„aa) biudžeto projektu, kuris nustatomas kiekvienu konkrečiu atveju atskirai ir kuriam *ex ante* pritarė vadovaujančioji institucija, o EŽŪFKP atveju – už veiksmų atranką atsakinga institucija, kai viešoji parama neviršija 100 000 EUR;“;

e) įterpiama ši dalis:

„5a. Komisijai pagal 149 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos šio reglamento nuostatos dėl šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir d punktuose nurodyto finansavimo taikant fiksuotuosius vieneto įkainius arba fiksuotąsias normas, šio straipsnio 5 dalies a punkte nurodytų susijusių metodų ir šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytos paramos rūšies apibrėžties, išdėstant išsamią finansavimo sąlygų ir jų taikymo tvarką.“;

29. 68 straipsnis pakeičiamas taip:

*„68 straipsnis*

**Netiesioginių išlaidų finansavimas taikant fiksuotąsias normas subsidijų ir grąžinamųjų subsidijų atveju**

Jeigu įgyvendinant veiksmą patiriamos netiesioginės išlaidos, jas galima apskaičiuoti taikant fiksuotąsias normas vienu iš šių būdų:

▼B

a) taikant fiksuotąją normą, kurią sudaro iki 25 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, su sąlyga, kad ta norma apskaičiuojama taikant sąžiningą, nešališką ir patikrinamą apskaičiavimo metodą arba metodą, taikomą įgyvendinant tik valstybės narės finansuojamas subsidijų schemas, skirtas panašaus pobūdžio veiksmui ir panašiam paramos gavėjui;

b) taikant fiksuotąją normą, kurią sudaro 15 % tinkamų finansuoti tiesioginių personalo išlaidų, nereikalaujant, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti;

c) taikant fiksuotąją normą, taikomą tinkamoms finansuoti išlaidoms, remiantis esamais metodais ir atitinkamomis normomis, kurios Sąjungos politikoje taikomos panašaus pobūdžio veiksmui ir panašiam paramos gavėjui.

Komisijai pagal 149 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant papildyti nuostatas dėl fiksuotosios normos ir susijusių metodų, nurodytų šios dalies pirmos pastraipos c punkte.“;

30. įterpiami šie straipsniai:

*„68a straipsnis*

**Personalo išlaidos subsidijų ir grąžinamųjų subsidijų atveju**

1. Veiksmo tiesiogines personalo išlaidos gali būti apskaičiuojamos taikant fiksuotąją normą, kurią sudaro iki 20 % tiesioginių išlaidų, išskyrus to veiksmo personalo išlaidas. Valstybių narių nereikalaujama atlikti skaičiavimą taikytinai normai nustatyti, su sąlyga, kad į tiesiogines veiksmo išlaidas nebus įtrauktos viešojo darbų pirkimo sutartys, kurių vertė viršija Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio a punkte nustatytą vertės ribą.

2. Nustatant personalo išlaidas, valandinis įkainis gali būti apskaičiuojamas vėliausias į apskaitą įtrauktas metines bendrąsias darbo išlaidas padalijant iš 1 720 valandų visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams arba iš atitinkamo 1 720 valandų proporcingo skaičiaus ne visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams.

3. Taikant pagal 2 dalį apskaičiuotą valandinį įkainį, bendras deklaruotų valandų skaičius vienam asmeniui per atitinkamus metus turi neviršyti valandų skaičiaus, naudojamo tam valandiniam įkainiui apskaičiuoti.

Pirma pastraipa netaikoma programų, kuriomis siekiama Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo, personalo išlaidoms, susijusioms su asmenimis, kurie įgyvendindami veiksmą dirba ne visą darbo dieną.

4. Jeigu duomenų apie metines bendrąsias darbo išlaidas nėra, jos gali būti nustatomos remiantis turimomis į apskaitą įtrauktomis bendrosiomis darbo išlaidomis arba darbo sutartimis, tinkamai pakoregavus tas išlaidas 12 mėnesių laikotarpiui.

▼B

5. Personalo išlaidos, susijusios su asmenimis, kurie įgyvendindami veiksmą dirba ne visą darbo dieną, gali būti apskaičiuojamos kaip fiksuotoji bendrųjų darbo išlaidų procentinė dalis, atitinkanti fiksuotąją įgyvendinant veiksmą per mėnesį dirbto laiko procentinę dalį, neįpareigojant įdiegti atskiros darbo laiko registravimo sistemos. Darbdavys parengia darbuotojams skirtą dokumentą, kuriame nurodoma ta fiksuotoji procentinė dalis.

*68b straipsnis*

**Išlaidų, išskyrus personalo išlaidas, finansavimas taikant fiksuotąją normą**

1. Fiksuotoji norma, kurią sudaro iki 40 % tinkamų finansuoti tiesioginių personalo išlaidų, gali būti taikoma likusioms tinkamoms finansuoti veiksmo išlaidoms finansuoti, nereikalaujant, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti.

Veiksmų, remiamų iš ESF, ERPF arba EŽŪFKP, atveju dalyviams mokami atlyginimai ir išmokos laikomi papildomomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, neįskaičiuotomis į fiksuotąją normą.

2. Fiksuotoji norma, nurodyta 1 dalyje, netaikoma remiantis fiksuotąja norma apskaičiuotoms personalo išlaidoms.“;

31. 70 straipsnis pakeičiamas taip:

*„70 straipsnis*

**Veiksmų tinkamumas finansuoti atsižvelgiant į jų vykdymo vietą**

1. Laikantis 2 dalyje nurodytų nukrypti leidžiančių nuostatų ir konkrečiam fondui taikomų taisyklių, iš ESI fondų remiami veiksmai vykdomi programos įgyvendinimo teritorijoje.

Veiksmai, susiję su paslaugų teikimu piliečiams ar įmonėms ir apimantys visą valstybės narės teritoriją, laikomi vykdomais visose valstybėje narėje esančiose programos įgyvendinimo teritorijose. Tokiais atvejais išlaidos atitinkamoms programos įgyvendinimo teritorijoms skiriamos proporcingai, remiantis objektyviais kriterijais.

Šios dalies antra pastraipa netaikoma nacionalinei programai, nurodytai Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 6 straipsnio 2 dalyje, ar konkrečiai nacionalinio kaimo tinklo sukūrimo ir veikimo programai, nurodytai to reglamento 54 straipsnio 1 dalyje.

2. Vadovaujančioji institucija gali sutikti, kad veiksmas būtų įgyvendinamas ne programos įgyvendinimo teritorijoje, tačiau Sąjungoje, jei įvykdomos visos šios sąlygos:

a) veiksmas naudingas programos įgyvendinimo teritorijai;

▼B

b) visa iš ERPF, Sanglaudos fondo, EŽŪFKP arba EJRŽF veiksmams, įgyvendinamiems ne programos įgyvendinimo teritorijoje, pagal programą skirta suma programos patvirtinimo metu neviršija 15 % paramos iš ERPF, Sanglaudos fondo, EŽŪFKP arba EJRŽF prioritetų lygmeniu;

c) stebėsenos komitetas pritarė atitinkamam veiksmui arba atitinkamų rūšių veiksmams;

d) programos institucijų pareigos, susijusios su veiksmo valdymu, kontrole ir auditu, už programą, pagal kurią tam veiksmui suteikta parama, atsakingų institucijų yra įvykdytos arba šios institucijos yra sudariusios susitarimus su teritorijos, kurioje įgyvendinamas veiksmas, institucijomis.

Tais atvejais, kai iš fondų ir EJRŽF finansuojami veiksmai pagal šią dalį įgyvendinami ne programos įgyvendinimo teritorijoje ir yra naudingi tiek ne programos įgyvendinimo teritorijoje, tiek programos įgyvendinimo teritorijoje, tokios išlaidos toms teritorijoms skiriamos proporcingai, remiantis objektyviais kriterijais.

Tais atvejais, kai veiksmai yra susiję su 9 straipsnio pirmos pastraipos 1 punkte nurodytu teminiu tikslu ir yra įgyvendinami ne atitinkamoje valstybėje narėje, bet Sąjungoje, taikomi tik šios dalies pirmos pastraipos b ir d punktai.

3. Veiksmų, susijusių su techninė pagalba arba informavimo, komunikacijos bei matomumo priemonėmis ir populiarinimo veikla, ir veiksmų, susijusių su 9 straipsnio pirmos pastraipos 1 punkte nurodytu teminiu tikslu, išlaidos gali būti patirtos ne Sąjungoje, jei išlaidos yra būtinos, kad veiksmas būtų sėkmingai įgyvendintas.

4. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos programoms, kuriomis siekiama Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo. 2 ir 3 dalys netaikomos ESF remiamiems veiksmams.“;

32. 71 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys netaikomos finansinėms priemonėms skirtiems įnašams ar finansinių priemonių įnašams arba išperkamajai nuomai pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 45 straipsnio 2 dalies b punktą skirtiems įnašams, arba veiksmui skirtiems įnašams, jeigu su tuo veiksmu susijusi gamybinė veikla nutraukiama dėl netyčinio bankroto.“;

33. 75 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalyje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5, 6 ir 7 dalis“;

▼B

b) įterpiama ši dalis:

„2a. Komisija valstybės narės kompetentingai nacionalinei institucijai pateikia:

a) per tris mėnesius nuo audito ar patikrinimo vietoje pabaigos – to audito ar patikrinimo audito ataskaitos projektą;

b) per tris mėnesius nuo dienos, kai gaunamas išsamus kompetentingos nacionalinės institucijos atsakymas dėl atitinkamo audito ar patikrinimo vietoje audito ataskaitos projekto – galutinę audito ataskaitą.

Pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytos ataskaitos pateikiamos per tuose punktuose nustatytus terminus bent viena iš Sąjungos institucijų oficialiųjų kalbų.

Pirmos pastraipos a ir b punktuose nustatytas terminas neapima laikotarpio, kuris prasideda kitą dieną po dienos, kurią Komisija nusiunčia valstybei narei prašymą dėl papildomos informacijos, ir trunka tol, kol valstybė narė atsako į tą prašymą.

Ši dalis netaikoma EŽŪFKP.“;

34. 76 straipsnio antroje pastraipoje nuoroda į „Finansinio reglamento 84 straipsnio 2 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalį“;

35. 79 straipsnio 2 dalyje nuoroda į „Finansinio reglamento 68 straipsnio 3 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 82 straipsnio 2 dalį“;

36. 83 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5, 6 ir 7 dalis“;

37. 84 straipsnyje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 6 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 8 dalį“;

38. 98 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Iš ERPF ir ESF lėšų papildomai ir neviršijant 10 % kiekvienai veiksmų programos prioritetinei krypčiai skiriamo Sąjungos finansavimo gali būti finansuojama veiksmo dalis, kurios išlaidos yra tinkamos finansuoti iš kito fondo pagal tam fondui taikomas taisykles, jeigu tokios išlaidos yra būtinos, kad veiksmas būtų sėkmingai įgyvendintas, ir jos yra tiesiogiai su tuo veiksmu susijusios.“;

39. 102 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

▼B

a) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Didelės apimties projekto išlaidos gali būti įtraukiamos į mokėjimo paraišką po to, kai projektas buvo pateiktas tvirtinti pagal 2 dalį. Jei Komisija nepatvirtina vadovaujančiosios institucijos pasirinkto didelės apimties projekto, išlaidų deklaracija atitinkamai pataisoma valstybei narei atsiėmus paraišką arba Komisijai priėmus sprendimą.“;

b) papildoma šia dalimi:

„7. Jei didelės apimties projektą pagal šio straipsnio 1 dalį vertina nepriklausomi ekspertai, su tuo didelės apimties projektu susijusios išlaidos gali būti įtrauktos į mokėjimo paraišką, vadovaujančiajai institucijai informavus Komisiją apie pagal 101 straipsnį reikalaujamos informacijos pateikimą nepriklausomiems ekspertams.

Nepriklausomų ekspertų atliktas kokybės vertinimas pateikiamas Komisijai per šešis mėnesius nuo tos informacijos pateikimo nepriklausomiems ekspertams.

Atitinkamos išlaidos panaikinamos ir išlaidų deklaracija atitinkamai pataisoma šiais atvejais:

a) kai pasibaigus antroje pastraipoje nurodytam terminui per tris mėnesius Komisijai nėra pranešama apie nepriklausomą kokybės įvertinimą arba

b) jei valstybė narė atšaukia pateiktą informaciją; arba

c) jei atitinkamas vertinimas yra neigiamas.“;

40. 104 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Bendrajam veiksmų planui skirtos viešosios išlaidos yra ne mažesnės kaip 5 000 000 EUR arba sudaro ne mažiau kaip 5 % veiksmų programos arba vienos iš taikomų programų viešosios paramos, atsižvelgiant į tai, kuri suma yra mažesnė.

3. 2 dalis netaikoma veiksmams, kurie remiami pagal Jaunimo užimtumo iniciatyvą, pirmam bendrajam veiksmų planui, kurį valstybė narė pateikė pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą, ir pirmam bendrajam veiksmų planui, kuris pateiktas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programą.“;

41. 105 straipsnio 2 dalyje antras sakinys išbraukiamas;

42. 106 straipsnio pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

a) 1 punktas pakeičiamas taip:

▼B

„1. aprašomi bendrojo veiksmų plano tikslai ir kaip juo siekiama programos tikslų arba įgyvendinamos atitinkamos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos ir valstybių narių ir Sąjungos ekonomikos politikos bendros gairės pagal SESV 121 straipsnio 2 dalį bei atitinkamos Tarybos rekomendacijos, į kurias valstybės narės turi atsižvelgti savo užimtumo politikoje, pateiktos pagal SESV 148 straipsnio 4 dalį;“;

b) 2 punktas išbraukiamas;

c) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. aprašomi numatomi projektai arba projektų rūšys ir, kai aktualu, ►C1 tarpinės reikšmės ◄, taip pat produkto ir rezultatų tikslai, susiję su bendraisiais rodikliais, kai aktualu, pagal prioritetines kryptis;“;

d) 6, 7 ir 8 punktai pakeičiami taip:

„6. patvirtinama, kad juo bus prisidedama prie požiūrio į vyrų ir moterų lygybės skatinimą, kaip nustatyta atitinkamoje programoje arba partnerystės sutartyje;

7. patvirtinama, kad juo bus prisidedama prie požiūrio į darnų vystymąsi, kaip nustatyta atitinkamoje programoje arba partnerystės sutartyje;

8. jo įgyvendinimo nuostatos, įskaitant nuostatas dėl:

a) informacijos apie vadovaujančiosios institucijos atrinktą bendrąjį veiksmų planą pagal 125 straipsnio 3 dalį;

b) bendrojo veiksmų plano valdymo tvarkos pagal 108 straipsnį;

c) bendrojo veiksmų plano stebėsenos ir vertinimo tvarkos, įskaitant ►C1 tarpinių reikšmių ◄, produkto ir rezultatų pasiekimo duomenų kokybės, rinkimo ir saugojimo užtikrinimo tvarką.“;

e) 9 punktas iš dalies keičiamas taip:

i) a papunktis pakeičiamas taip:

„a) išlaidos ►C1 tarpinių reikšmių ◄, produktų ir rezultatų tikslams pasiekti fiksuotųjų vieneto įkainių ir fiksuotųjų sumų atveju remiantis šio reglamento 67 straipsnio 5 dalyje ir ESF reglamento 14 straipsnyje nurodytais metodais;“;

▼B

ii) b papunktis išbraukiamas;

43. 107 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 2 dalyje nurodytame sprendime nurodomas bendrojo veiksmų plano paramos gavėjas ir tikslai, ►C1 tarpinės reikšmės ◄, kai aktualu, taip pat produkto ir rezultatų tikslai, tų ►C1 tarpinių reikšmių ◄, produkto ir rezultatų tikslų įgyvendinimo išlaidos, finansavimo planas pagal veiksmų programą ir prioritetinę kryptį, įskaitant visą tinkamą finansuoti sumą ir viešųjų išlaidų sumą, bendrojo veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpis ir, kai aktualu, bendrojo veiksmų plano geografinė aprėptis ir tikslinės grupės.“;

44. 108 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija sudaro bendrojo veiksmų plano valdymo komitetą, kuris gali būti atskiras nuo atitinkamų veiksmų programų stebėsenos komiteto. Valdymo komitetas posėdžiauja ne rečiau kaip du kartus per metus ir teikia ataskaitas vadovaujančiajai institucijai. Kai aktualu, vadovaujančioji institucija informuoja atitinkamą stebėsenos komitetą apie valdymo komiteto darbo rezultatus ir pažangą įgyvendinant bendrąjį veiksmų planą pagal 110 straipsnio 1 dalies e punktą ir 125 straipsnio 2 dalies a punktą.“;

45. 109 straipsnio 1 dalies antras sakinys išbraukiamas;

46. 110 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) komunikacijos strategijos, be kita ko, informavimo ir komunikacijos priemonių ir fondų matomumo didinimo priemonių, įgyvendinimą;“;

b) 2 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) veiksmų atrankos metodiką ir kriterijus, išskyrus atvejus, kai tuos kriterijus tvirtina vietos veiklos grupės pagal 34 straipsnio 3 dalies c punktą;“;

47. 114 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Vadovaujančioji institucija arba valstybė narė parengia vienos arba daugiau veiksmų programų vertinimo planą. Vertinimo planas stebėsenos komitetui pateikiamas ne vėliau kaip per vienus metus nuo veiksmų programos patvirtinimo.

▼B

Prieš 2018 m. rugpjūčio 2 d. priimtų specialių programų, nurodytų 39 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte, atveju vertinimo planas stebėsenos komitetui pateikiamas ne vėliau kaip per vienus metus nuo tos datos.“;

b) 4 dalis išbraukiama;

48. Trečiosios dalies III antraštinės dalies II skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„Informavimas, komunikacija ir matomumas“;

49. 115 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Informavimas, komunikacija ir matomumas“;

b) 1 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) įgyvendinant partnerystės susitarimų, veiksmų programų ir veiksmų rezultatų ir poveikio matomumo didinimo priemones, Sąjungos piliečiai būtų informuojami apie sanglaudos politikos ir fondų vaidmenį ir pasiekimus.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Išsamios taisyklės dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo priemonių, skirtų visuomenei, ir informavimo priemonių, skirtų galimiems paramos gavėjams ir paramos gavėjams, išdėstytos XII priede.“;

50. 116 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, vadovaujančioji institucija bent kartą per metus informuoja atsakingą stebėsenos komitetą ar komitetus apie pažangą įgyvendinant komunikacijos strategiją, kaip nurodyta 110 straipsnio 1 dalies c punkte, ir apie to įgyvendinimo rezultatų analizę, taip pat apie numatomą informavimo ir komunikacijos veiklą ir priemones, kuriomis bus padidintas fondų matomumas ir kurios bus vykdomos kitais metais. Stebėsenos komitetas pateikia nuomonę dėl kitais metais numatomos veiklos ir priemonių, be kita ko, dėl to, kaip padidinti visuomenei skirtos komunikacijos veiklos veiksmingumą.“;

51. 117 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija įsteigia Sąjungos tinklus (jų narius paskiria valstybės narės), kad būtų galima užtikrinti keitimąsi informacija apie komunikacijos strategijų įgyvendinimo rezultatus, keitimąsi informavimo ir komunikacijos priemonių įgyvendinimo patirtimi

▼B

bei gerąja patirtimi ir sudaryti sąlygas bendram komunikacijos veiklos planavimui ar koordinavimui, kai tikslinga, tarp valstybių narių ir su Komisija. Tinkluose bet kartą per metus aptariamas ir įvertinamas informavimo ir komunikacijos priemonių veiksmingumas ir pasiūlomos rekomendacijos, kaip didinti komunikacijos veiklos aprėptį ir poveikį ir kaip didinti informuotumą apie tos veiklos rezultatus ir pridėtinę vertę.“;

52. 119 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Fondų lėšų suma, skiriama techninei paramai valstybėje narėje, neturi viršyti 4 % visos fondų lėšų, skirtų veiksmų programoms pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą sumos.“;

b) 2 dalies pirmas sakinys išbraukiamas;

c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kalbant apie struktūrinius fondus, kai 1 dalyje nurodyti asignavimai naudojami su daugiau kaip viena regionų kategorija susijusiems techninės paramos veiksmams remti, su veiksmais susijusios išlaidos gali būti vykdomos atsižvelgiant į prioritetinę kryptį, apimančią skirtingas regionų kategorijas, ir priskirtos proporcingai, atsižvelgiant arba į atitinkamus asignavimus skirtingoms veiksmų programų regionų kategorijoms, arba į asignavimą pagal kiekvieną regionų kategoriją kaip į visų valstybei narei skirtų asignavimų dalį.“;

d) įterpiama ši dalis:

„5a. Procentų laikymosi įvertinimas vykdomas veiklos programos patvirtinimo metu.“;

53. 122 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Kai paramos gavėjui už veiksmą nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinti neįmanoma ir lėšos buvo išmokėtos dėl valstybės narės kaltės arba aplaidumo, ta valstybė narė yra atsakinga už atitinkamų sumų grąžinimą į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės gali nuspręsti nesusigrąžinti nepagrįstai išmokėtos sumos, jei iš paramos gavėjo susigrąžintina suma, neskaitant palūkanų, ataskaitiniais metais neviršija 250 EUR fondų įnašo veiksmui.“;

54. 123 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

▼B

„5. Fondų ir EJRŽF atveju vadovaujančiosios institucijos, jei taikytina, tvirtinančiosios institucijos ir audito institucijos funkcijas gali vykdyti ta pati valdžios institucija arba įstaiga, jeigu laikomasi funkcijų atskyrimo principo.“;

55. 125 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) užtikrina, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame išdėstomos paramos teikimo kiekvienam veiksmui sąlygos, įskaitant konkrečius reikalavimus dėl pagal veiksmą teiktinų prekių arba tiektinų paslaugų, finansavimo plano, įvykdymo termino, taip pat reikalavimus dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;“;

b) 4 dalies pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) tikrina, ar bendrai finansuojami produktai ir paslaugos suteikti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, veiksmų programą ir paramos veiksmui sąlygas, taip pat

i) tuo atveju, jei išlaidos turi būti atlygintos pagal 67 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, ar su tomis išlaidomis susijusių paramos gavėjų deklaruotų išlaidų suma buvo apmokėta;

ii) tuo atveju, jei išlaidos buvo atlygintos pagal 67 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b–e punktus, ar buvo įvykdytos išlaidų atlyginimo paramos gavėjui sąlygos;“;

ii) e punkte nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies a ir b punktus“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a ir b punktus ir 63 straipsnio 6 ir 7 dalis“;

56. 126 straipsnio b punkte nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies a punktą“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a punktą ir 63 straipsnio 6 dalį“;

57. 127 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies trečioje pastraipoje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalį“;

b) 5 dalies pirmos pastraipos a punkte nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalį“;

▼B

58. 131 straipsnis pakeičiamas taip:

*„131 straipsnis*

**Mokėjimo paraiškos**

1. Mokėjimo paraiškose pagal kiekvieną prioritetą nurodoma:

a) visa įgyvendinant veiksmus paramos gavėjų turėtų ir apmokėtų tinkamų finansuoti išlaidų suma, įtraukta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą;

b) visa įgyvendinant veiksmus turėtų viešųjų išlaidų suma, įtraukta į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemą.

Nurodant sumas mokėjimo paraiškose dėl 67 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytos paramos formos, į mokėjimo paraiškas įtraukiami pagal 67 straipsnio 5a dalį priimtuose deleguotuosiuose aktuose išdėstyti elementai ir naudojamas pagal šio straipsnio 6 dalį priimtame įgyvendinimo akte nustatytas mokėjimo paraiškų modelis.

2. Į mokėjimo paraišką įtraukiamos tinkamos finansuoti išlaidos pagrindžiamos apmokėtomis sąskaitomis faktūromis arba lygiaverčiais įrodomaisiais apskaitos dokumentais, išskyrus paramos formas, nurodytas šio reglamento 67 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b–e punktuose, šio reglamento 68 straipsnyje, 68a straipsnyje, 68b straipsnyje, šio reglamento 69 straipsnio 1 dalyje ir 109 straipsnyje bei ESF reglamento 14 straipsnyje. Tų formų paramos atveju mokėjimo paraiškoje nurodytos sumos yra taikytinu pagrindu apskaičiuotos išlaidos.

3. Valstybės pagalbos atveju viešąjį įnašą, atitinkantį į mokėjimo paraišką įtrauktas išlaidas, paramos gavėjams turi apmokėti pagalbą teikianti institucija arba, jei valstybės narės yra nusprendusios, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį, turi apmokėti paramos gavėjas pagalbą gaunančiam subjektui.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės pagalbos atveju į mokėjimo paraišką gali būti įtraukti pagalbą teikiančios institucijos paramos gavėjui sumokėti avansai arba, jei valstybės narės nusprendžia, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį, paramos gavėjo pagalbą gaunančiam subjektui sumokėti avansai, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) tie avansai užtikrinami valstybėje narėje įsteigto banko ar kitos finansų įstaigos suteikta garantija arba padengiami kaip garantija viešojo subjekto arba valstybės narės suteikta finansavimo priemone;

▼B

b) tie avansai neviršija 40 % visos paramos gavėjui konkrečiam veiksmui teiktinos pagalbos sumos arba, jei valstybės narės yra nusprendusios, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį, visos pagalbą gaunančiam subjektui konkrečiam veiksmui teiktinos pagalbos sumos;

c) tie avansai padengiami išlaidomis, kurias apmokėjo paramos gavėjas, arba, jei valstybės narės yra nusprendusios, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį – pagalbą gaunantis subjektas įgyvendinant veiksmą, ir kurios yra pagrįstos apmokėtomis sąskaitomis faktūromis arba lygiaverčiais įrodomaisiais apskaitos dokumentais, per trejus metus po tų metų, kuriais sumokėtas avansas, arba 2023 m. gruodžio 31 d. (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

Jei netenkinamos pirmos pastraipos c punkte nustatytos sąlygos, kita mokėjimo paraiška turi būti atitinkamai ištaisoma.

5. Kiekvienoje mokėjimo paraiškoje, į kurią įtraukti šio straipsnio 4 dalyje nurodytos rūšies avansai:

a) atskirai nurodoma iš veiksmų programos kaip avansai sumokėta bendra suma;

b) suma, kuri per trejus metus nuo avanso sumokėjimo pagal 4 dalies pirmos pastraipos c punktą buvo padengta išlaidomis, kurias apmokėjo paramos gavėjas arba, jei valstybės narės nusprendžia, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį – pagalbą gaunantis subjektas, ir

c) suma, nepadengta išlaidomis, kurias apmokėjo paramos gavėjas, arba, jei valstybės narės nusprendžia, kad paramos gavėjas yra pagalbą teikianti institucija pagal 2 straipsnio 10 punkto a papunktį – pagalbą gaunantis subjektas, ir kurių atžvilgiu trejų metų laikotarpis nėra pasibaigęs.

6. Komisija, siekdama užtikrinti vienodas šio straipsnio įgyvendinimo sąlygas, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas mokėjimo paraiškų modelis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 150 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

59. 137 straipsnio 1 dalyje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies a punktą“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies a punktą ir 63 straipsnio 6 dalį“;

60. 138 straipsnyje nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalį ir 63 straipsnio 7 dalies antrą pastraipą“;

▼B

61. 140 straipsnio 3 dalis papildoma šiuo sakiniu:

„Jei dokumentai saugomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose vadovaujantis 5 dalyje nustatyta tvarka, originalų nereikalaujama.“;

62. 145 straipsnio 7 dalies antros pastraipos a punkte nuoroda į „Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 63 straipsnio 5, 6 ir 7 dalis“;

63. 147 straipsnio 1 dalyje nuoroda į „Finansinio reglamento 78 straipsnį“ pakeičiama nuoroda į „Finansinio reglamento 98 straipsnį“;

64. 148 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Veiksmų, kurių visos tinkamos finansuoti išlaidos ERPF ir Sanglaudos fondo atveju neviršija 400 000 EUR, ESF atveju – 300 000 EUR ar EJRŽF atveju – 200 000 EUR, auditas atliekamas tik vieną kartą, jį audito institucija arba Komisija atlieka anksčiau nei pateikiamos ataskaitinių metų, kuriais veiksmas buvo užbaigtas, ataskaitos. Kitų veiksmų auditas atliekamas tik kartą per ataskaitinius metus, jį audito institucija arba Komisija atlieka anksčiau nei pateikiamos ataskaitinių metų, kuriais veiksmas buvo užbaigtas, ataskaitos. Komisija ar audito institucija tam tikrais metais veiksmų audito neatlieka, jeigu tais metais auditą jau atliko Europos Audito Rūmai ir jeigu Europos Audito Rūmų atlikto tokių veiksmų audito rezultatus audito institucija arba Komisija gali panaudoti atitinkamoms savo užduotims atlikti.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, veiksmų, kurių visos tinkamos finansuoti išlaidos ERPF ir Sanglaudos fondo atveju siekia 200 000–400 000 EUR, ESF atveju – 150 000–300 000 EUR ir EJRŽF atveju – 100 000–200 000 EUR, auditas gali būti atliekamas daugiau kaip vieną kartą, jei audito institucija, remdamasi savo profesiniu sprendimu, padaro išvadą, kad pateikti arba parengti audito nuomonę remiantis 127 straipsnio 1 dalyje nurodytais statistiniais arba nestatistiniais imties metodais neįmanoma neatlikus daugiau nei vieno atitinkamo veiksmo audito.“;

65. 149 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. 5 straipsnio 3 dalyje, 12 straipsnio antroje pastraipoje, 22 straipsnio 7 dalies ketvirtoje pastraipoje, 37 straipsnio 13 dalyje, 38 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje, 39a straipsnio 7 dalyje, 40 straipsnio 4 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 42 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 42 straipsnio 6 dalyje, 61 straipsnio 3 dalies antroje, trečioje, ketvirtoje ir septintoje pastraipose, 63 straipsnio 4 dalyje, 64 straipsnio 4 dalyje, 67 straipsnio 5a dalyje, 68 straipsnio antroje

▼B

pastraipoje, 101 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, 122 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 125 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje, 125 straipsnio 9 dalyje, 127 straipsnio 7 ir 8 dalyse ir 144 straipsnio 6 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami nuo 2013 m. gruodžio 21 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 5 straipsnio 3 dalyje, 12 straipsnio antroje pastraipoje, 22 straipsnio 7 dalies ketvirtoje pastraipoje, 37 straipsnio 13 dalyje, 38 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje, 39a straipsnio 7 dalyje, 40 straipsnio 4 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 42 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 42 straipsnio 6 dalyje, 61 straipsnio 3 dalies antroje, trečioje, ketvirtoje ir septintoje pastraipose, 63 straipsnio 4 dalyje, 64 straipsnio 4 dalyje, 67 straipsnio 5a dalyje, 68 straipsnio antroje pastraipoje, 101 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, 122 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 125 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje, 125 straipsnio 9 dalyje, 127 straipsnio 7 ir 8 dalyse ir 144 straipsnio 6 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.“;

c) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Pagal 5 straipsnio 3 dalį, 12 straipsnio antrą pastraipą, 22 straipsnio 7 dalies ketvirtą pastraipą, 37 straipsnio 13 dalį, 38 straipsnio 4 dalies trečią pastraipą, 39a straipsnio 7 dalį, 40 straipsnio 4 dalį ir 41 straipsnio 3 dalį, 42 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, 42 straipsnio 6 dalį, 61 straipsnio 3 dalies antrą, trečią, ketvirtą ir septintą pastraipas, 63 straipsnio 4 dalį, 64 straipsnio 4 dalį ir 67 straipsnio 5a dalies antrą pastraipą, 68 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, 101 straipsnio ketvirtą pastraipą, 122 straipsnio 2 dalies penktą pastraipą, 125 straipsnio 8 dalies pirmą pastraipą, 125 straipsnio 9 dalį, 127 straipsnio 7 ir 8 dalis ir 144 straipsnio 6 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

▼B

66. 152 straipsnis papildomas šia dalimi:

„7. Vadovaujančioji institucija arba Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programų stebėsenos komitetas gali nuspręsti netaikyti 67 straipsnio 2a dalies ne ilgiau kaip 12 mėnesių nuo 2018 m. rugpjūčio 2 d.

Jei vadovaujančioji institucija arba Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programų stebėsenos komitetas nusprendžia, kad dėl 67 straipsnio 2a dalies sukuriama neproporcingai didelė administracinė našta, ji gali nuspręsti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą pereinamąjį laikotarpį pratęsti tiek, kiek ji mano tikslinga. Apie tokį sprendimą ji praneša Komisijai anksčiau nei pasibaigia pradinis pereinamasis laikotarpis.

Pirma ir antra pastraipos netaikomos ESF remiamoms subsidijoms ir grąžinamosioms subsidijoms, kurių viešosios paramos dalis neviršija 50 000 EUR.“;

67. IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Tais atvejais, kai finansinė priemonė įgyvendinama pagal 39a straipsnį ir 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktus, į finansavimo susitarimą įtraukiamos programos įnašų į finansinę priemonę sąlygos ir nurodomi bent šie elementai:“;

ii) f punktas pakeičiamas taip:

„f) programoje pagal 41 straipsnį nustatyti laipsniško įnašų skyrimo valdymo, taip pat sandorių srautų prognozavimo reikalavimai ir procedūros, įskaitant 38 straipsnio 6 dalyje ir 39a straipsnio 5 dalyje išdėstytus patikos ir (arba) atskiros apskaitos reikalavimus;“;

iii) i punktas pakeičiamas taip:

„i) nuostatos dėl ESI fondų paramai priskirtinų lėšų pakartotinio panaudojimo iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos laikantis 44 straipsnio ir, kai tinkama, nuostatos dėl skirtingų sąlygų taikymo, kaip nurodyta 43a straipsnyje;“;

b) 2 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) įžanginė dalis pakeičiama taip:

▼B

„2. Į 38 straipsnio 8 dalyje nurodytus strateginius dokumentus, susijusius su finansinėms priemonėms, įgyvendinamomis pagal 38 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punktą, įtraukiami bent šie elementai:“;

ii) c punktas pakeičiamas taip:

„c) nuostatos dėl ESI fondų paramai priskirtinų lėšų panaudojimo ir pakartotinio panaudojimo pagal 43, 44 ir 45 straipsnius ir, kai tinkama, nuostatos dėl skirtingų sąlygų taikymo, kaip nurodyta 43a straipsnyje;“;

68. XII priedas iš dalies keičiamas taip:

a) XII priedo pavadinimas pakeičiamas taip:

**„INFORMAVIMAS IR KOMUNIKACIJA APIE FONDŲ PARAMĄ IR ŠIOS PARAMOS MATOMUMAS“;**

b) 2 skirsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

„2. INFORMAVIMO BEI KOMUNIKACIJOS PRIEMONĖS IR MATOMUMO VISUOMENĖJE DIDINIMO PRIEMONĖS“;

c) 2.1 poskirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė ir vadovaujančioji institucija užtikrina, kad informavimo ir komunikacijos priemonės būtų įgyvendinamos pagal komunikacijos strategiją siekiant padidinti matomumą ir pagerinti bendravimą su piliečiais ir kad tomis priemonėmis informacija žiniasklaidoje būtų skleidžiama kuo plačiau, tinkamu lygmeniu naudojant įvairias komunikacijos formas ir metodus, juos tinkamai pritaikant prie technologinių naujovių;“;

ii) 2 dalies e ir f punktai pakeičiami taip:

„e) vienoje bendroje interneto svetainėje arba veiksmų programos svetainėje, į kurią galima patekti per vieną bendrą interneto portalą, pateikiami veiksmų, visų pirma tų veiksmų, kurių pridėtinė vertė dėl fondų intervencijos yra ypač matoma, pavyzdžiai pagal veiksmų programas; pavyzdžiai turi būti teikiami plačiai vartojama oficialiąja Sąjungos kalba, kuri nėra atitinkamos valstybės narės oficialioji kalba ar kalbos;

f) vienoje bendroje interneto svetainėje arba veiksmų programos svetainėje, į kurią galima patekti per vieną bendrą interneto portalą, atnaujinama informacija apie veiksmų programos įgyvendinimą, įskaitant pagrindinius jos pasiekimus ir rezultatus.“;

▼B

d) 2.2 poskirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 1 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Visomis paramos gavėjo įgyvendinamomis informavimo ir komunikacijos priemonėmis ir fondų matomumo didinimo priemonėmis pripažįstama fondų parama veiksmui, pateikiant:“;

ii) papildoma šia dalimi:

„6. Šiame poskirsnyje nustatytos pareigos taikomos nuo tada, kai paramos gavėjui pateikiamas 125 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas dokumentas, kuriame nustatomos paramos teikimo veiksmui sąlygos.“;

e) 3.1 poskirsnio 2 dalies f punktas pakeičiamas taip:

„f) paramos gavėjų pareigą informuoti visuomenę apie veiksmo tikslą ir fondų paramą veiksmui pagal 2.2 poskirsnį nuo tada, kai paramos gavėjui pateikiamas 125 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas dokumentas, kuriame nustatomos paramos teikimo veiksmui sąlygos. Vadovaujančioji institucija gali prašyti, kad tie galimi paramos gavėjai paraiškose nurodytų siūlomą orientacinę veiksmo mastui proporcingą komunikacijos veiklą fondų matomumui didinti.“;

f) 4 poskirsnio i punktas pakeičiamas taip:

„i) kasmet atnaujinami duomenys apie kitais metais vykdytiną informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant fondų matomumo didinimo priemones, remiantis, *inter alia*, patirtimi, įgyta užtikrinant tokių priemonių veiksmingumą.“

*273 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1304/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 13 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Jeigu veiksmai, kuriems taikomas pirmos pastraipos a punktas, taip pat yra naudingi programos įgyvendinimo teritorijai, kurioje jie įgyvendinami, išlaidos toms programos įgyvendinimo teritorijoms skiriamos proporcingai, remiantis objektyviais kriterijais.“;

2. 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

▼B

a) įterpiama ši dalis:

„-1. Bendrosios taisyklės, taikomos išlaidų apmokėjimo supaprastinimui ESF atveju, yra išdėstytos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67, 68, 68a ir 68b straipsniuose.“;

b) 2, 3 ir 4 dalys išbraukiamos;

3. I priedo 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bendrieji produkto rodikliai, taikomi dalyviams

Dalyviai (+) – tai tiesioginės naudos iš ESF intervencijos gaunantys asmenys, kurių tapatybė gali būti nustatyta, kurių gali būti prašoma pateikti informacijos apie jų savybes ir kuriems numatytos konkrečios išlaidos. Kiti asmenys dalyviais nelaikomi. Visi duomenys išskirstomi pagal lytį.

Bendrieji dalyviams taikomi produkto rodikliai:

— bedarbiai, įskaitant ilgalaikius bedarbius*,

— ilgalaikiai bedarbiai*,

— neaktyvūs asmenys*,

— neaktyvūs nesimokantys asmenys*,

— dirbantieji, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis*,

— jaunesni nei 25 metų asmenys*,

— vyresni nei 54 metų asmenys*,

— vyresni nei 54 metų asmenys, kurie yra bedarbiai, įskaitant ilgalaikius bedarbius, arba neaktyvūs nesimokantys asmenys,

— asmenys, turintys pradinį (ISCED 1) arba pagrindinį (ISCED 2) išsilavinimą*,

— asmenys, turintys vidurinį (ISCED 3) arba aukštesnįjį (ISCED 4) išsilavinimą*,

— asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą (ISCED 5–8)*,

— migrantai, užsienio kilmės dalyviai, mažumos (įskaitant marginalizuotas bendruomenes, pavyzdžiui, romus)**,

— neįgalieji**,

— kiti palankių sąlygų neturintys asmenys**.

Bendras dalyvių skaičius bus apskaičiuojamas automatiškai, remiantis produkto rodikliais.

▼B

Šie duomenys apie ESF remiamuose veiksmuose pradedančius dalyvauti dalyvius pateikiami metinėse įgyvendinimo ataskaitose, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 111 straipsnio 1 dalyje.

Toliau nurodyti duomenys apie dalyvius pateikiami metinėse įgyvendinimo ataskaitose, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnyje:

— benamiai ar susiduriantys su atskirtimi būsto srityje*,

— dalyviai iš kaimo vietovių* (++)

Duomenys apie dalyvius pagal tuos du rodiklius bus pateikti metinėse įgyvendinimo ataskaitose, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 50 straipsnyje ir renkami remiantis reprezentatyviąja dalyvių imtimi pagal kiekvieną investicinį prioritetą. Užtikrinamas toks vidinis patikimumas, kad duomenis būtų galima apibendrinti investicinio prioriteto lygmeniu.

(+) Vadovaujančiosios institucijos nustato kompiuterizuotų kiekvieno dalyvio duomenų kaupimo ir saugojimo sistemą, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies d punkte. Valstybių narių įdiegta duomenų tvarkymo tvarka turi atitikti 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31), ypač jos 7 ir 8 straipsnius.

Duomenys, pateikti pagal ženklu * pažymėtus rodiklius, yra asmens duomenys pagal Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnį. Tvarkant tokius duomenis būtina laikytis teisinės pareigos, kuri privaloma duomenų valdytojui (Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnio c punktas). Duomenų valdytojo termino apibrėžtis pateikta Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnyje.

Duomenys, pateikti pagal ženklu ** pažymėtus rodiklius, yra ypatingos kategorijos duomenys pagal Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnį. Dėl svarbių visuomenės interesų valstybės narės, be Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnio 2 dalyje išdėstytų išimčių, nacionaliniais įstatymais ar priežiūros institucijų sprendimais gali numatyti ir kitas išimtis, bet turi užtikrinti tinkamas apsaugos priemones (Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnio 4 dalis).

(++) Duomenys renkami mažesnių administracinių vienetų lygmeniu (vietos administracinių vienetų 2 lygmeniu) pagal 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).“

*274 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1309/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 24 konstatuojamosios dalies pirmas sakinys pakeičiamas taip:

▼B

„valstybės narės turėtų likti atsakingos už finansinės paramos panaudojimą ir Sąjungos lėšomis finansuojamų veiksmų valdymą ir kontrolę, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 (toliau – Finansinis reglamentas) (*) atitinkamose nuostatose.

(*) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).“;

2. 4 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Mažose darbo rinkose arba paraiškas teikiančios valstybės narės tinkamai pagrįstomis išskirtinėmis aplinkybėmis, ypač tais atvejais, kai teikiamos kolektyvinės su MVĮ susijusios paraiškos pagal šį straipsnį teikiama paraiška skirti finansinę paramą gali būti laikoma priimtina, net jei 1 dalies a arba b punkte nustatyti kriterijai tenkinami nevisiškai, kai darbuotojų atleidimas turi didelės įtakos užimtumui ir vietos, regioninei ar nacionalinei ekonomikai. Paraišką teikianti valstybė narė nurodo, kurie iš 1 dalies a ir b punktuose nustatytų intervencijos kriterijų tenkinami nevisiškai. Kolektyvinių paraiškų, susijusių su viename regione esančiomis MVĮ, atveju, paraiškas teikiančiai valstybei narei įrodžius, kad tame regione daugiausia įmonių yra MVĮ arba vien tik MVĮ, paraiška išimties tvarka gali aprėpti MVĮ, kurios veikia skirtinguose NACE 2 red. skyriaus ekonomikos sektoriuose. Bendra išskirtinėmis aplinkybėmis skiriamos paramos suma negali viršyti 15 % metinės didžiausios EGF sumos.“;

3. 6 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Nukrypstant nuo 2 straipsnio, paraiškas teikiančios valstybės narės gali teikti individualiems poreikiams pritaikytas EGF lėšomis bendrai finansuojamas paslaugas nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams, kuriems paraiškos pateikimo dieną buvo ne daugiau kaip 25 metai, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, ne daugiau kaip 30 metų, neviršydamos tikslinių paramos gavėjų skaičiaus, pirmiausia jas teikiant asmenims, kurie buvo atleisti iš darbo ar kurių darbo veikla nutrūko, su sąlyga, kad bent dalis atleistųjų, kaip nurodyta 3 straipsnyje, buvo NUTS 2 lygio regionuose, kuriuose jaunimo (15–24 metų amžiaus) nedarbo lygis, remiantis naujaisiais turimais metiniais duomenimis, buvo ne mažesnis nei 20 %. Parama gali būti teikiama ne vyresniems nei 25 metų, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, ne vyresniems nei 30 metų nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams tuose NUTS 2 lygio regionuose.“

4. 11 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 1 dalyje išdėstytos užduotys vykdomos vadovaujantis Finansiniu reglamentu.“

▼B

5. 15 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija, padariusi išvadą, kad EGF finansinės paramos teikimo sąlygos yra tenkinamos, teikia pasiūlymą ją mobilizuoti. Sprendimą mobilizuoti EGF lėšas kartu priima Europos Parlamentas ir Taryba ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo kreipimosi į Europos Parlamentą ir Tarybą dienos. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma, o Europos Parlamentas – visų savo narių balsų dauguma ir trijų penktadalių balsavusių narių balsų dauguma.

Su EGF susiję perkėlimai atliekami vadovaujantis Finansinio reglamento 31 straipsniu, iš esmės, ne vėliau kaip per septynias dienas po to, kai Europos Parlamentas ir Taryba priima atitinkamą sprendimą.“;

6. 16 straipsnio 2 dalyje nuoroda į Finansinio reglamento 59 straipsnį pakeičiama nuoroda į Finansinio reglamento 63 straipsnį;

7. 21 straipsnio 2 dalyje nuoroda į Finansinio reglamento 59 straipsnio 3 dalį pakeičiama nuoroda į Finansinio reglamento 63 straipsnį 3 dalį ir nuoroda į Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalį pakeičiama nuoroda į Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalį;

*275 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 1316/2013 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 1316/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. įterpiamas šis skyrius:

„*Va SKYRIUS*

***Derinimas***

*16a straipsnis*

**EITP derinimo priemonės**

1. EITP derinimo priemonės laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES. Euratomas) 2018/1046 (*) 159 straipsnio pagal šį reglamentą gali būti nustatomos vienam ar daugiau EITP sektorių. Visi veiksmai, kuriais prisidedama prie bendro intereso projektų, yra tinkami finansinei paramai gauti per derinimo operacijas.

(*) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).“;

▼B

2. EITP derinimo priemonės įgyvendinamos pagal 6 straipsnio 3 dalį.

3. EITP derinimo priemonėms skirto bendro įnašo iš Sąjungos biudžeto dydis neviršija 10 % visų EITP finansinių paketų dydžio, kaip nurodyta 5 straipsnio 1 dalyje.

Papildomai prie pirmoje pastraipoje nustatytų ribų, transporto sektoriuje EITP derinimo priemonėms skirto bendro įnašo iš Sąjungos biudžeto dydis neviršija 500 000 000 EUR.

Jei 10 % viso 5 straipsnio 1 dalyje nurodyto EITP įgyvendinimo finansinio paketo EITP derinimo priemonėms ir (arba) finansinėms priemonėms iki galo nepanaudojama, likusi suma skiriama ir iš naujo paskirstoma tam finansiniam paketui.

4. Iš Sanglaudos fondo pervesta 11 305 500 000 EUR suma, nurodyta 5 straipsnio 1 dalies a punkte, negali būti naudojama biudžeto ištekliams EITP derinimo priemonėms skirti.

5. Parama, teikiama pagal EITP derinimo priemonę dotacijų ir finansinių priemonių forma, atitinka 7 straipsnyje nustatytus tinkamumo gauti finansinę paramą ir jos sąlygų reikalavimus. EITP derinimo priemone remiamoms derinimo operacijoms teiktinos finansinės paramos suma koreguojama pagal sąnaudų ir naudos analizę, turimus Sąjungos biudžeto išteklius ir poreikį kuo labiau didinti Sąjungos finansavimo sverto efektą. Jokia suteikta dotacija negali viršyti 10 straipsnyje nustatytų finansavimo normų.

6. Komisija, bendradarbiaudama su Europos investicijų banku (toliau – EIB), apsvarsto EIB galimybę sistemingai teikti pirmojo nuostolio garantijas, taikant EITP derinimo priemones, kad transporto sektoriuje būtų galima užtikrinti ir palengvinti papildomumą ir bendrų privačių investuotojų dalyvavimą.

7. Sąjunga, valstybės narės ir kiti investuotojai gali prisidėti prie EITP derinimo priemonių, jeigu Komisija sutinka su derinimo operacijų tinkamumo kriterijų specifikacijomis ir (arba) EITP derinimo priemonės investicijų strategija, kurios gali būti būtinos dėl papildomo įnašo, ir siekiant įgyvendinti šiame reglamente nurodytus reikalavimus, kai vykdomi bendro intereso projektai. Tuos papildomus išteklius Komisija naudoja pagal 6 straipsnio 3 dalį.

8. Derinimo operacijos, remiamos EITP derinimo priemone, atrenkamos atsižvelgiant į parengties lygį ir siekiant sektorių diversifikavimo pagal 3 ir 4 straipsnius bei užtikrinti geografinę pusiausvyrą tarp valstybių narių. Jos turi:

a) teikti Europos pridėtinę vertę;

▼B

b) atitikti strategijos „Europa 2020“ tikslus;

c) jei įmanoma, prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos.

9. EITP derinimo priemonės skiriamos ir derinimo operacijos atrenkamos remiantis atrankos ir skyrimo kriterijais pagal daugiametę ir metines darbo programas, kurios patvirtinamos pagal 17 straipsnį.

10. Parama derinimo operacijoms trečiosiose valstybėse gali būti teikiama EITP derinimo priemone, jeigu tų veiksmų reikia bendro intereso projektui įgyvendinti.

2. 17 straipsnio 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Finansinio paketo dydis yra 80–95 % 5 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų biudžeto išteklių.“;

3. 22 straipsnio 4 pastraipa pakeičiama taip:

„Šio straipsnio antroje pastraipoje nurodytas išlaidų patvirtinimas neprivalomas dotacijų, skiriamų remiantis Reglamentu (ES) Nr. 283/2014, atveju.“

*276 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 223/2014 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 223/2014 iš dalies keičiamas taip:

1. 9 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos siekiant pakeisti veiksmų programos elementus, patenkančius į atitinkamus I priede nustatytų veiksmų programų pavyzdžių 3.5 ir 3.6 poskirsnius bei 4 skirsnį.

Valstybės narės apie bet kokį sprendimą pakeisti pirmoje pastraipoje nurodytus elementus praneša Komisijai per vieną mėnesį nuo to sprendimo priėmimo dienos. Sprendime nurodoma jo įsigaliojimo diena, kuri negali būti ankstesnė už jo priėmimo dieną.“;

2. 23 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Veiksmui gali būti skiriama vienos ar daugiau veiksmų programų parama, kuri bendrai finansuojama Fondo ir kitų Sąjungos priemonių lėšomis, jeigu Fondo mokėjimo paraiškoje deklaruotos išlaidos nėra remiamos kita Sąjungos priemone arba to paties Fondo lėšomis pagal kitą programą. Išlaidų suma, kuri turi būti įtraukta į Fondo mokėjimo paraišką, gali būti proporcingai apskaičiuota atitinkamai programai arba programoms pagal dokumentą, kuriame išdėstomos paramos teikimo sąlygos.“;

▼B

3. 25 straipsnio 3 dalis papildoma šiuo punktu:

„e) atitinkamų fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, kurios pagal Sąjungos politikos sritis taikytinos panašaus pobūdžio veiksmui ir panašiam paramos gavėjui, taikymo taisyklėmis.“;

4. 26 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies d ir e punktai pakeičiami taip:

„d) organizacijų partnerių paramos maistu surinkimo, pervežimo, saugojimo ir platinimo išlaidos bei tiesiogiai su informuotumo didinimo veikla susijusios išlaidos;

e) papildomų priemonių, kurias įgyvendina ir deklaruoja organizacijos partnerės, tiesiogiai arba pagal bendradarbiavimo susitarimus teikiančios pagalbą maistu ir (arba) pagrindinę materialinę pagalbą labiausiai skurstantiems asmenims, išlaidos, nustatomos taikant fiksuoto dydžio 5 % šios dalies a punkte nurodytų išlaidų normą arba 5 % maisto produktų, realizuotų pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 16 straipsnį, vertę.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Nepaisant 2 dalies, tai, kad 2 dalies a punkte nurodytos tinkamos finansuoti išlaidos sumažinamos dėl to, kad už maisto ir (arba) pagrindinės materialinės pagalbos įsigijimą atsakinga institucija nesilaikė taikytinos teisės, nėra priežastis sumažinti kitų institucijų 2 dalies c ir e punktuose nurodytas tinkamas finansuoti išlaidas.“;

5. 27 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybių narių iniciatyva ir taikant 5 % Fondo skiriamų asignavimų ribą veiksmų programos patvirtinimo metu, pagal veiksmų programą gali būti finansuojamos parengiamosios, valdymo, stebėsenos, administracinės ir techninės pagalbos, audito, informavimo, kontrolės ir vertinimo priemonės, būtinos šiam reglamentui įgyvendinti. Pagal ją taip pat gali būti finansuojama organizacijoms partnerėms skiriama techninė pagalba ir jų pajėgumų stiprinimas.“;

6. 30 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Kai paramos gavėjui už veiksmą nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinti neįmanoma ir lėšos buvo išmokėtos dėl valstybės narės kaltės arba aplaidumo, ta valstybė narė yra atsakinga už atitinkamų sumų grąžinimą į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės gali nuspręsti nesusigrąžinti nepagrįstai išmokėtos sumos, jei iš paramos gavėjo susigrąžintina suma, neįskaitant palūkanų, ataskaitiniais metais neviršija 250 EUR Fondo įnašo veiksmui.“;

▼B

7. 32 straipsnio 4 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) tikrina, ar bendrai finansuojami produktai ir paslaugos buvo suteikti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, veiksmų programą ir paramos veiksmui sąlygas, taip pat:

i) tuo atveju, jei išlaidos turi būti atlygintos pagal 25 straipsnio 1 dalies a punktą, ar paramos gavėjų deklaruota su tomis išlaidomis susijusių išlaidų suma buvo apmokėta;

ii) jei išlaidos turi būti atlygintos pagal 25 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktus, ar buvo įvykdytos išlaidų atlyginimo paramos gavėjui sąlygos;“;

8. 42 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 2 dalyje nurodytą mokėjimo terminą vadovaujančioji institucija gali sustabdyti bet kuriuo iš šių tinkamai pagrįstų atvejų:

a) mokėjimo prašyme nurodyta suma yra nepagrįsta arba nebuvo pateikti tinkami patvirtinamieji dokumentai, įskaitant dokumentus, būtinus siekiant atlikti valdymo veiksmų patikrinimą pagal 32 straipsnio 4 dalies a punktą;

b) pradėtas galimo pažeidimo, turinčio poveikio atitinkamoms išlaidoms, tyrimas.

Atitinkamas paramos gavėjas raštu informuojamas apie šį sustabdymą ir jo priežastis. Likęs mokėjimui atlikti skirtas laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią gaunama prašoma informacija ar dokumentai arba buvo atliktas tyrimas.“

9. 51 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Dokumentai kaip originalai arba patvirtintos tikslios jų originalų kopijos saugomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų kopijas arba tik elektronine forma saugomus dokumentus. Jei dokumentai saugomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose vadovaujantis 5 dalyje nustatyta tvarka, originalų nereikalaujama.“

*277 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 283/2014 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 283/2014 iš dalies keičiamas taip:

1. 2 straipsnio 2 dalies e punktas iš dalies keičiamas taip:

▼B

„e) bendrosios paslaugos – tinklų paslaugos, kuriomis vienas ar daugiau nacionalinės infrastruktūros objektų susiejami su pagrindinių paslaugų platforma (-omis), taip pat paslaugos, kuriomis didinamas skaitmeninių paslaugų infrastruktūros pajėgumas suteikiant prieigą prie itin našių skaičiavimo, saugojimo ir duomenų valdymo įrenginių.“;

2. 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Veiksmai, kuriais prisidedama prie skaitmeninių paslaugų infrastruktūros srities bendros svarbos projektų, remiami:

a) taikant viešųjų pirkimų procedūrą;

b) dotacijomis ir (arba)

c) finansinėmis priemonėmis, kaip numatyta 5 dalyje.“;

b) įterpiama ši dalis:

„4a. Bendra išmoka iš Sąjungos biudžeto šio straipsnio 4 dalies c punkte nurodytoms finansinėms priemonėms, skirtoms skaitmeninių paslaugų infrastruktūrai, negali viršyti 10 % telekomunikacijų sektoriui numatyto finansinio paketo, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 1316/2013 5 straipsnio 1 dalies b punkte.“;

3. 8 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Remdamosi pagal Reglamento (ES) Nr. 1316/2013 22 straipsnio trečią pastraipą gauta informacija, valstybės narės ir Komisija keičiasi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais pažangos įgyvendinant šį reglamentą srityje, įskaitant finansinių priemonių panaudojimą. Kai tikslinga, valstybės narės į šį procesą įtraukia vietos ir regioninės valdžios institucijas. Komisija paskelbia metinę tos informacijos apžvalgą ir pateikia ją Europos Parlamentui ir Tarybai.“

*278 straipsnis*

**Sprendimo Nr. 541/2014/ES dalinis pakeitimas**

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 541/2014/ES 4 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Reglamentu (ES) Nr. 377/2014, Reglamentu (ES) Nr. 1285/2013 ir Sprendimu 2013/743/ES nustatytomis finansavimo programomis gali būti prisidedama prie šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų finansavimo, atsižvelgiant į tų programų taikymo sritį ir remiantis jų tikslais bei uždaviniais. Tokie įnašai panaudojami vadovaujantis Reglamentu (ES) Nr. 377/2014. Komisija anksčiau nei baigs galioti 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa pagal šią dalį įvertina naujas supaprastintas finansines taisykles ir tai, kaip jomis prisidedama siekiant SST rėmimo programos tikslų.“

▼B

TREČIA DALIS

**BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS**

*279 straipsnis*

**Pereinamojo laikotarpio nuostatos**

1. Teisiniai įsipareigojimai dėl dotacijų vykdant biudžetą pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą gali būti toliau prisiimami sprendimais dėl dotacijos. Susitarimams dėl dotacijos taikytinos VIII antraštinės dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos sprendimams dėl dotacijos. Komisija peržiūri sprendimų dėl dotacijos naudojimą pagal laikotarpio po 2020 m. daugiametę finansinę programą, visų pirma atsižvelgdama į iki to laiko pasiektą pažangą elektroninio parašo ir elektroninio dotacijų valdymo srityje.

2. Įsigaliojus šiam reglamentui, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, vadovaudamasis šio reglamento 181 straipsniu, iš dalies pakeičia Komisijos sprendimus, kuriais leidžiama naudoti fiksuotąsias sumas, fiksuotuosius vieneto įkainius ar fiksuotąsias normas, priimtus pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 124 straipsnį.

3. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ir Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 toliau taikomi teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems iki šio reglamento įsigaliojimo. Egzistuojantys ramsčių vertinimai, susitarimų dėl įnašo šablonai ir finansiniai partnerystės pagrindų susitarimai gali būti toliau taikomi ir yra tinkamai peržiūrimi.

4. EGF finansinės paramos, įskaitant paramą nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams, atveju, jei Reglamento (ES) Nr. 1309/2013 16 straipsnio 4 dalyje nurodytas laikotarpis 2018 m. sausio 1 d. dar nepasibaigęs, Komisija įvertina, ar nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams teikiamos individualiems poreikiams pritaikytos paslaugos yra tinkamos bendrai finansuoti iš EGF po 2017 m. gruodžio 31 d. Jei Komisija padaro išvadą, kad jos yra tinkamos, ji atitinkamai iš dalies pakeičia susijusius sprendimus dėl finansinės paramos.

*280 straipsnis*

**Peržiūra**

Šis reglamentas peržiūrimas, kai tik būtina, ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip likus dvejiems metams iki kiekvienos daugiametės finansinės programos pabaigos.

Tokia peržiūra apima, *inter alia*, Pirmos dalies VIII ir X antraštinių dalių įgyvendinimą ir 259 straipsnyje nustatytus terminus.

*281 straipsnis*

**Panaikinimas**

1. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 panaikinamas nuo 2018 m. rugpjūčio 2 d. Tačiau 282 straipsnio 3 dalies c punkto tikslais jis toliau taikomas iki 2018 m. gruodžio 31 d.

▼B

2. Nedarant poveikio 279 straipsnio 3 daliai, Komisija panaikina Deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1268/2012 nuo 2018 m. rugpjūčio 2 d. Tačiau 282 straipsnio 3 dalies c punkto tikslais tas Deleguotasis reglamentas toliau taikomas iki 2018 m. gruodžio 31 d.

3. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

*282 straipsnis*

**Įsigaliojimas ir taikymas**

1. Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2018 m. rugpjūčio 2 d.

3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2 dalies:

a) 271 straipsnio 1 dalies a punktas, 272 straipsnio 2 dalis, 272 straipsnio 10 dalies a punktas, 272 straipsnio 11 dalies b punkto i papunktis, c, d ir e punktai, 272 straipsnio 12 dalies a punktas, b punkto i papunktis ir c punktas, 272 straipsnio 14 dalies c punktas, 272 straipsnio 15, 17, 18 ir 22 ir 23 dalys, 272 straipsnio 26 dalies d punktas, 272 straipsnio 27 dalies a punkto i papunktis, 272 straipsnio 53 ir 54 dalys, 272 straipsnio 55 dalies b punkto i papunktis, 273 straipsnio 3 dalis, 276 straipsnio 2 dalis ir 276 straipsnio 4 dalies b punktas taikomi nuo 2014 m. sausio 1 d.;

b) 272 straipsnio 11 dalies a ir f punktai, 272 straipsnio 13 dalis, 272 straipsnio 14 dalies b punktas, 272 straipsnio 16 dalis, 272 straipsnio 19 dalies a punktas ir 274 straipsnio 3 dalis taikomi nuo 2018 m. sausio 1 d.;

c) 6–60, 63–68, 73–207, 241–253 ir 264–268 straipsniai taikomi nuo 2019 m. sausio 1 d., kiek tai susiję su Sąjungos institucijų administracinių asignavimų vykdymu; tai nedaro poveikio šios dalies h punktui;

d) 2 straipsnio 4 punktas, 208–211 straipsniai ir 214 straipsnio 1 dalis biudžeto garantijoms ir finansinei paramai taikomi tik nuo laikotarpio po 2020 m. daugiametės finansinės programos taikymo pradžios dienos;

e) 250 straipsnis biudžeto garantijoms, finansinei paramai ir neapibrėžtiesiems įsipareigojimams taikomas tik nuo laikotarpio po 2020 m. daugiametės finansinės programos taikymo pradžios dienos;

f) 2 straipsnio 6 punktas, 21 straipsnio 3 dalies f punktas, 41 straipsnio 4 dalies l punktas, 62 straipsnio 2 dalis, 154 straipsnio 1 ir 2 dalys, 155 straipsnio 1–4 dalys ir 159 straipsnis biudžeto garantijoms taikomi tik nuo laikotarpio po 2020 m. daugiametės finansinės programos taikymo pradžios dienos;

▼B

g) 2 straipsnio 9, 15, 32 ir 39 punktai, 30 straipsnio 1 dalies g punktas, 41 straipsnio 5 dalis, 110 straipsnio 3 dalies h punktas ir 115 straipsnio 2 dalies c punktas, 212 ir 213 straipsniai, 214 straipsnio 2 dalis ir 218, 219 ir 220 straipsniai taikomi tik nuo laikotarpio po 2020 m. daugiametės finansinės programos taikymo pradžios dienos;

h) informacija apie 41 straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktyje nurodytą etato ekvivalentų metinį vidurkį ir 41 straipsnio 8 dalies b punkte nurodytą iš ankstesnių metų perkeltą numatomą asignuotųjų pajamų sumą pirmą kartą pateikiama kartu su biudžeto projektu, kuris turi būti pateiktas 2021 m.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼B

*I PRIEDAS*

1 SKYRIUS

**Bendros nuostatos**

1 SKIRSNIS

**Preliminariosios sutartys ir viešinimas**

1. Preliminariosios sutartys ir konkrečios sutartys

1.1. Preliminariųjų sutarčių trukmė neviršija ketverių metų, išskyrus išimtinius atvejus, kurie visų pirma tinkamai pagrindžiami preliminariosios sutarties dalyku.

Preliminariosiomis sutartimis pagrįstos konkrečios sutartys skiriamos laikantis preliminariosios sutarties sąlygų.

Sudarydamos konkrečias sutartis, šalys iš esmės nenukrypsta nuo preliminariosios sutarties.

1.2. Jei preliminarioji sutartis yra sudaryta su vienu ekonominės veiklos vykdytoju, konkrečios sutartys skiriamos laikantis preliminariojoje sutartyje nustatytų sąlygų.

Tokiomis aplinkybėmis ir tinkamai pagrįstais atvejais perkančiosios organizacijos prireikus gali raštu kreiptis į rangovą ir paprašyti jo papildyti savo pasiūlymą.

1.3. Jei preliminarioji sutartis sudaroma su keliais ekonominės veiklos vykdytojais (toliau – preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais), su kiekvienu rangovu gali būti pasirašomos atskiros sutartys, kuriose numatomos tokios pačios sąlygos.

Konkrečios sutartys, pagrįstos preliminariosiomis sutartimis su keliais tiekėjais, įgyvendinamos vienu iš šių būdų:

a) jei preliminariojoje sutartyje nustatytos visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos ir objektyvios atitinkamo rangovo, kuris jas įvykdytų, pasirinkimo sąlygos, pagal preliminariosios sutarties sąlygas ir naujas konkursas neskelbiamas;

b) jei preliminariojoje sutartyje nustatytos ne visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos, rangovams skelbiamas naujas konkursas, vadovaujantis 1.4 punktu ir vienu iš šių principų:

i) tokiomis pačiomis ir, prireikus, tiksliau suformuluotomis sąlygomis;

ii) kai tikslinga, remiantis kitomis su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose nurodytomis sąlygomis;

c) dėl vienų sąlygų naujas konkursas neskelbiamas, kaip numatyta a punkte, o dėl kitų sąlygų rangovams skelbiamas naujas konkursas, kaip numatyta b punkte, jei perkančioji organizacija yra numačiusi tą galimybę su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

Antros pastraipos c punkte nurodytuose pirkimo dokumentuose taip pat nurodoma, dėl kurių sąlygų gali būti skelbiamas naujas konkursas.

▼B

1.4. Preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais, pagal kurią numatoma skelbti naują konkursą, sudaroma bent su trimis ekonominės veiklos vykdytojais su sąlyga, kad gauta pakankamai priimtinų pasiūlymų, kaip nurodyta 29.3 punkte.

Jei skiriant konkrečią sutartį skelbiamas naujas konkursas rangovams, perkančioji organizacija su jais pasikonsultuoja raštu ir nustato pakankamai ilgą konkrečių pasiūlymų pateikimo terminą. Konkretūs pasiūlymai teikiami raštu. Perkančioji organizacija kiekvieną konkrečią sutartį skiria tam konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose, pateikė ekonomiškai naudingiausią konkretų pasiūlymą.

1.5. Kalbant apie sektorius, kuriems būdinga sparti kainų ir technologijų raida, preliminariosiose sutartyse, kurių atveju skelbti naują konkursą nenumatyta, pateikiama nuostata dėl laikotarpio vidurio peržiūros arba dėl lyginamosios analizės sistemos. Jei atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą nustatoma, kad iš pradžių nustatytos sąlygos nebeatitinka kainų arba technologijų raidos, perkančioji organizacija nebetaiko atitinkamos preliminariosios sutarties ir imasi tinkamų priemonių jai nutraukti.

1.6. Prieš sudarant preliminariosiomis sutartimis pagrįstas konkrečias sutartis, nustatomas biudžetinis įsipareigojimas.

2. Informacijos apie procedūras dėl sutarčių, kurių vertė yra lygi šio reglamento 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, arba apie sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

2.1. Siekiant užtikrinti procedūros skaidrumą, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamuose skelbimuose pateikiama visa atitinkamose standartinėse formose, nurodytose Direktyvoje 2014/24/ES, nustatyta informacija.

2.2. Perkančioji organizacija gali išankstiniame informaciniame skelbime pranešti apie konkrečiais finansiniais metais planuojamus viešuosius pirkimus. Šiame skelbime pateikiama 12 mėnesių arba trumpesnio laikotarpio nuo skelbimo išsiuntimo Europos Sąjungos leidinių biurui (toliau – Leidinių biuras) dienos informacija.

Išankstinį informacinį skelbimą perkančioji organizacija gali skelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba savo pirkėjo profilyje. Pastaruoju atveju pirkėjo profilyje paskelbtas skelbimas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2.3. Perkančioji organizacija išsiunčia Leidinių biurui skelbimą apie sutarties skyrimą, kuriame nurodo procedūros rezultatus, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties arba preliminariosios sutarties, kurios vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, pasirašymo dienos.

Nepaisant pirmos pastraipos skelbimai apie sutarčių, sudaromų taikant dinaminę pirkimo sistemą, skyrimą gali būti grupuojami ir skelbiami bendrai kas ketvirtį. Tokiais atvejais perkančioji organizacija išsiunčia skelbimą apie sutarties skyrimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos.

Informacija apie preliminariąja sutartimi pagrįstų konkrečių sutarčių skyrimą neskelbiama.

▼B

2.4. Perkančioji organizacija paskelbia skelbimą apie sutarties skyrimą:

a) prieš sudarydama sutartį arba preliminariąją sutartį, kurios vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija ir kuri skiriama pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį;

b) sudariusi sutartį arba preliminariąją sutartį, kurios vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, įskaitant sutartis, skiriamas pagal 11.1 punkto antros pastraipos a ir c–f papunkčius.

2.5. 172 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nustatytais atvejais perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia skelbimą apie sutarties keitimą jos galiojimo laikotarpiu, jei pakeitimo vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, arba yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija, jei vykdomos procedūros išorės veiksmų srityje.

2.6. Tarpinstitucinės procedūros atveju už taikytinas viešinimo priemones atsako už procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

3. Informacijos apie procedūras dėl sutarčių, kurių vertė mažesnė už šio reglamento 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas arba kurioms netaikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

3.1. Informacija apie procedūras, kurių atveju numatyta sutarties vertė yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, skelbiama tinkamomis priemonėmis. Be kita ko, *ex ante* viešinama atitinkama informacija internete arba skelbiamas skelbimas apie pirkimą, arba, jei sutartys skiriamos laikantis 13 punkte nustatytos procedūros, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamas kvietimas pareikšti susidomėjimą. Ta pareiga netaikoma 11 punkte nustatytai procedūrai ir 14.4 punkte nustatytoms deryboms labai mažos vertės sutartims skirti.

3.2. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai sutarčių, skirtų pagal 11.1 punkto antros pastraipos g ir i papunkčius, sąrašą. Jei perkančioji organizacija yra Komisija, tas sąrašas pridedamas prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

3.3. Skelbiant informaciją apie sutarties skyrimą nurodomas rangovo pavadinimas, suma, dėl kurios prisiimti teisiniai įsipareigojimai, ir sutarties dalykas, o skelbiant informaciją apie tiesioginių sutarčių ir konkrečių sutarčių skyrimą, laikomasi 38 straipsnio 3 dalies.

Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. savo interneto svetainėje paskelbia sąrašą:

a) sutarčių, kurių vertė mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

b) sutarčių, skirtų pagal 11.1 punkto antros pastraipos h ir j–m papunkčius;

▼B

c) sutarčių pakeitimų, nurodytų 172 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte;

d) sutarčių pakeitimų, kurie nurodyti 172 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose ir kurių vertė yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

e) konkrečių sutarčių, pagrįstų preliminariąja sutartimi.

Antros pastraipos e punkto tikslais gali būti skelbiama su kiekvienu rangovu ir konkrečiomis sutartimis, pagrįstomis preliminariąja sutartimi, susijusi suvestinė informacija.

3.4. Tarpinstitucinių preliminariųjų sutarčių atveju kiekviena perkančioji organizacija atsako už informacijos apie konkrečias sutartis ir jų pakeitimus skelbimą pagal 3.3 punktą.

4. Skelbimų skelbimas

4.1. Perkančioji organizacija parengia ir elektroniniu būdu persiunčia 2 ir 3 punktuose nurodytus skelbimus Leidinių biurui.

4.2. Leidinių biuras paskelbia 2 ir 3 punktuose nurodytus skelbimus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ne vėliau kaip:

a) per septynias dienas nuo jų išsiuntimo dienos, jei perkančioji organizacija 2.1 punkte nurodytoms standartinėms formoms užpildyti naudoja elektroninę sistemą ir riboja laisvo teksto apimtį iki 500 žodžių;

b) per 12 dienų nuo jų išsiuntimo dienos visais kitais atvejais.

4.3. Perkančioji organizacija turi galėti pateikti išsiuntimo datos įrodymą.

5. Kiti informacijos skelbimo būdai

Be 2 ir 3 punktuose numatytų informacijos skelbimo būdų, apie viešųjų pirkimų procedūras galima skelbti ir kitais būdais, visų pirma elektroniniu būdu. Visuose tokiuose skelbimuose turi būti nuoroda į skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei toks yra paskelbtas, ir tokie skelbimai neskelbiami anksčiau už skelbimą Oficialiajame leidinyje – tik šis skelbimas yra autentiškas.

Tokiuose skelbimuose kandidatai arba konkurso dalyviai nėra diskriminuojami ir juose nėra jokios kitos informacijos, išskyrus informaciją, pateiktą skelbime apie pirkimą, jei toks yra paskelbtas.

## 2 SKIRSNIS

## **Viešųjų pirkimų procedūros**

6. Mažiausias kandidatų skaičius ir derybų tvarka

6.1. Riboto konkurso ir 13.1 punkto a ir b papunkčiuose bei sutarčių, skiriamų laikantis 14.2 punkto, atvejais kandidatų turi būti bent penki.

▼B

6.2. Konkurso procedūros su derybomis, konkurencinio dialogo, inovacijų partnerystės, vietos rinkos tyrimo pagal 11.1 punkto antros pastraipos g papunktį ir derybų mažos vertės sutartims skirti pagal 14.3 punktą atvejais kandidatų turi būti bent trys.

6.3. 6.1 ir 6.2 punktai netaikomi šiais atvejais:

a) vykdant derybas labai mažos vertės sutartims skirti pagal 14.4 punktą;

b) vykdant derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą pagal 11 punktą, išskyrus projekto konkursus pagal 11.1 punkto antros pastraipos d papunktį ir vietos rinkos tyrimus pagal 11.1 punkto antros pastraipos g papunktį.

6.4. Jei atrankos kriterijus atitinkančių kandidatų skaičius yra mažesnis už 6.1 ir 6.2 punktuose nurodytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali tęsti procedūrą, pakviesdama kandidatus, kurie turi reikalaujamus pajėgumus. Perkančioji organizacija nekviečia kitų ekonominės veiklos vykdytojų, kurie iš pradžių nebuvo pateikę prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba iš pradžių nebuvo pakviesti dalyvauti.

6.5. Per derybas perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomas vienodas požiūris.

Derybos gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais, kad taikant pirkimo dokumentuose nurodytus sutarties skyrimo kriterijus būtų sumažintas pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, skaičius. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, ar naudosis šia galimybe.

6.6. Dalyvauti skiriant sutartis laikantis 11.1 punkto antros pastraipos d ir g papunkčių ir 14.2 bei 14.3 punktų perkančioji organizacija pakviečia bent visus ekonominės veiklos vykdytojus, pareiškusius susidomėjimą po *ex ante* informacijos paviešinimo, kaip nurodyta 3.1 punkte, arba vietos rinkos tyrimo ar projekto konkurso.

7. Inovacijų partnerystė

7.1. Inovacijų partnerystės tikslas – sukurti inovacinį produktą, inovacinę paslaugą ar inovacinius darbus ir vėliau pirkti atitinkamus darbus, prekes arba paslaugas su sąlyga, kad jų veiksmingumo lygiai ir maksimalios sąnaudos atitinka lygius ir sąnaudas, dėl kurių susitarė perkančiosios organizacijos ir partneriai.

Inovacijų partnerystė organizuojama nustatant vieną po kito einančius etapus, atitinkančius mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapų, kurie gali apimti darbų atlikimą, prekių gamybą arba paslaugų teikimą, seką. Sudarant inovacijų partnerystę nustatomi tarpiniai tiksliniai rodikliai, kuriuos partneriai turi įvykdyti.

Remdamasi tais tarpiniais tiksliniais rodikliais, perkančioji organizacija po kiekvieno etapo gali nuspręsti nutraukti inovacijų partnerystę arba – inovacijų partnerystės su keliais partneriais atveju – sumažinti partnerių skaičių nutraukdama atskiras sutartis su sąlyga, kad perkančioji organizacija yra nurodžiusi šias galimybes ir naudojimosi jomis sąlygas pirkimo dokumentuose.

7.2. Prieš pradėdama inovacijų partnerystę perkančioji organizacija pasikonsultuoja su rinkos subjektais, kaip numatyta 15 punkte, kad įsitikintų, jog atitinkamas darbas, prekė ar paslauga nėra siūlomi rinkoje ir neįeina į kokią nors rinkos atžvilgiu perspektyvią technologinės plėtros veiklą.

▼B

Laikomasi 164 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos.

Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nustato inovacinių darbų, prekių ar paslaugų poreikį, kurio neįmanoma patenkinti perkant rinkoje jau siūlomus darbus, prekes ar paslaugas. Ji nurodo, kurie to aprašo elementai laikomi minimaliaisiais reikalavimais. Pateikiama informacija turi būti pakankamai tiksli, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų nustatyti reikiamo sprendimo pobūdį bei apimtį ir nuspręsti, ar teikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje.

Perkančioji organizacija gali nuspręsti sudaryti inovacijų partnerystę su vienu ar keliais partneriais, vykdančiais atskirą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą.

Sutartys skiriamos remiantis tik geriausio kainos ir kokybės santykio kriterijumi, nustatytu 167 straipsnio 4 dalyje.

7.3. Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nurodo intelektinės nuosavybės teisėms taikytiną tvarką.

Inovacijų partnerystės atveju perkančioji organizacija be tam tikro partnerio sutikimo neatskleidžia kitiems partneriams informacijos apie jo pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad partnerystės struktūra ir visų pirma įvairių etapų trukmė bei vertė atitiktų siūlomo sprendimo novatoriškumo laipsnį ir mokslinių tyrimų bei inovacijų veiklos, reikalingos inovaciniam sprendimui, kurio dar nėra rinkoje, sukurti, seką. Numatoma darbų, prekių ar paslaugų vertė turi būti proporcinga investicijoms, kurių reikia jiems sukurti.

8. Projekto konkursai

8.1. Projekto konkursams taikomos 2 punkte nustatytos informacijos skelbimo taisyklės ir juose gali būti skiriamos premijos.

Jei projekto konkurse leidžiama dalyvauti ribotam skaičiui kandidatų, perkančioji organizacija nustato aiškius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus.

Pakviestų dalyvauti kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta reali konkurencija.

8.2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vertinimo komisiją. Ją sudaro vien tik fiziniai asmenys, kurie yra nepriklausomi nuo konkurse dalyvaujančių kandidatų. Jei konkurse dalyvaujantys kandidatai privalo turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją, bent trečdalis vertinimo komisijos narių turi turėti tokią pačią arba lygiavertę kvalifikaciją.

Vertinimo komisija nuomones teikia nepriklausomai. Nuomones ji priima remdamasi kandidatų anonimiškai jai pateiktais projektais ir vadovaudamasi tik skelbime apie konkursą nustatytais kriterijais.

8.3. Vertinimo komisijos pasiūlymai, pagrįsti kiekvieno projekto privalumais, ir jos nustatyta projektų eilės tvarka ir pastabos pateikiami komisijos narių pasirašytoje ataskaitoje.

Kandidatų anonimiškumas išlaikomas tol, kol vertinimo komisija pateikia savo nuomonę.

▼B

Vertinimo komisija gali paprašyti kandidatų atsakyti į ataskaitoje nurodytus klausimus, kad būtų išsiaiškinti su projektu susiję neaiškumai. Parengiama išsami tokio dialogo ataskaita.

8.4. Perkančioji organizacija priima sprendimą dėl sutarties skyrimo, kuriame nurodo atrinkto kandidato pavadinimą bei adresą ir jo pasirinkimo priežastis, remdamasi skelbime apie konkursą nurodytais kriterijais, ypač jei pasirinkta kitaip nei buvo siūloma vertinimo komisijos nuomonėje.

9. Dinaminė pirkimo sistema

9.1. Dinaminė pirkimo sistema gali būti suskirstyta į darbų, prekių ar paslaugų kategorijas, kurios objektyviai nustatomos remiantis viešojo pirkimo, kuris bus vykdomas pagal atitinkamą kategoriją, charakteristikomis. Tuo atveju turi būti nustatyti su kiekviena kategorija susiję atrankos kriterijai.

9.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo numatomų pirkimų pobūdį bei numatomą pirkti kiekį ir visą reikiamą informaciją apie pirkimo sistemą, naudojamą elektroninę įrangą ir techninio ryšio priemones bei specifikacijas.

9.3. Perkančioji organizacija visu dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu suteikia galimybę bet kuriam ekonominės veiklos vykdytojui pateikti prašymą leisti dalyvauti sistemoje. Gautus prašymus ji įvertina per 10 darbo dienų nuo jų gavimo. Pagrįstais atvejais tas terminas gali būti pratęstas iki 15 darbo dienų. Tačiau pratęsti vertinimo laikotarpį perkančioji organizacija gali tik tuomet, jei per tą laiką nebuvo paskelbtas kvietimas pateikti pasiūlymus.

Perkančioji organizacija kuo skubiau informuoja kandidatą apie tai, ar jam leista dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje.

9.4. Perkančioji organizacija pakviečia visus kandidatus, kuriems leista dalyvauti su atitinkama sistemos kategorija susijusioje procedūroje, per pagrįstą laikotarpį pateikti pasiūlymą. Perkančioji organizacija skiria sutartį konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus skelbime apie pirkimą, pateikė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Jei tikslinga, šie kriterijai gali būti tiksliau suformuluoti kvietime pateikti pasiūlymus.

9.5. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą nurodo dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpį.

Dinaminė pirkimo sistema negalioja ilgiau kaip ketverius metus, išskyrus išimtinius tinkamai pagrįstus atvejus.

Perkančioji organizacija nesinaudoja tokia sistema taip, kad būtų užkirstas kelias konkurencijai, ji būtų apribota arba iškreipta.

10. Konkurencinis dialogas

10.1. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nurodo savo poreikius ir reikalavimus, sutarties skyrimo kriterijus ir orientacinį tvarkaraštį.

Ji skiria sutartį konkurso dalyviui, pateikusiam pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis.

▼B

10.2. Siekdama nustatyti ir apibrėžti priemones, kurios geriausiai patenkintų jos poreikius, perkančioji organizacija pradeda dialogą su atrankos kriterijus atitinkančiais kandidatais. Per tą dialogą ji gali su atrinktais kandidatais aptarti visus viešųjų pirkimų aspektus, tačiau negali keisti pagal 10.1 punktą nurodytų savo poreikių, reikalavimų ir sutarties skyrimo kriterijų.

Vesdama dialogą perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomos vienodos sąlygos, ir neatskleidžia informacijos apie tam tikro konkurso dalyvio pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos, jei jis nėra davęs sutikimo atleisti nuo pareigos saugoti konfidencialumą.

Konkurencinis dialogas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais, kad taikant paskelbtus sutarties skyrimo kriterijus būtų sumažintas sprendimų, kurie bus svarstomi, skaičius, jei ta galimybė yra numatyta skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente.

10.3. Perkančioji organizacija tęsia dialogą tol, kol gali nustatyti savo poreikius galintį (-čius) patenkinti sprendimą (-us).

Informavusi likusius konkurso dalyvius apie dialogo pabaigą, perkančioji organizacija paprašo kiekvieno iš jų pateikti galutinį pasiūlymą, pagrįstą per dialogą pristatytu (-ais) ir sukonkretintu (-ais) sprendimu (-ais). Tuose pasiūlymuose aprašomi visi projektui vykdyti reikalingi ir būtini elementai.

Perkančiosios organizacijos prašymu tie galutiniai pasiūlymai gali būti paaiškinami, patikslinami ir patobulinami su sąlyga, kad taip nebūtų iš esmės pakeistas pasiūlymas arba pirkimo dokumentai.

Perkančioji organizacija gali susitarti su konkurso dalyviu, pateikusiu pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis, kad jis patvirtintų pasiūlyme pateiktus įsipareigojimus su sąlyga, kad taip nebūtų pakeisti esminiai pasiūlymo elementai ir nekiltų konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos rizika.

10.4. Perkančioji organizacija gali nurodyti mokėjimus dialoge dalyvaujantiems atrinktiems kandidatams.

11. Derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą taikymas

11.1. Kai perkančioji organizacija taiko derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą, ji laikosi 164 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos.

Derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

a) jei paskelbus atvirą ar ribotą konkursą nebuvo pateikta nė vieno pasiūlymo ar prašymo leisti dalyvauti konkurse arba nebuvo pateikta nė vieno tinkamo pasiūlymo ar tinkamo prašymo leisti dalyvauti konkurse, kaip numatyta 11.2 punkte; ta derybų procedūra vykdoma pasibaigus tam atviram ar ribotam konkursui su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pradiniai pirkimo dokumentai;

▼B

b) jei 11.3 punkte nustatytomis sąlygomis ir dėl bet kurios iš toliau nurodytų priežasčių darbus atlikti, prekes tiekti ar paslaugas teikti gali tik vienas ekonominės veiklos vykdytojas:

i) viešojo pirkimo tikslas yra unikalaus meno kūrinio ar meninio pasirodymo sukūrimas arba įsigijimas;

ii) konkurencijos nėra dėl techninių priežasčių;

iii) turi būti užtikrinta išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsauga;

c) kai tai tikrai būtina, tais atvejais, kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, neįmanoma laikytis 24, 26 ir 41 punktuose nustatytų terminų, jei tos ypatingos skubos priežastys atsirado ne dėl perkančiosios organizacijos kaltės;

d) jei paslaugų sutartį numatoma skirti po projekto konkurso jo laimėtojui arba vienam iš laimėtojų; pastaruoju atveju visi laimėtojai kviečiami dalyvauti derybose;

e) jei perkamos naujos paslaugos ar darbai, kuriais kartojamos panašios paslaugos ar darbai, pavesti ekonominės veiklos vykdytojui, kuriam ta pati perkančioji organizacija skyrė pradinę sutartį, jei tos paslaugos ar darbai atitinka pagrindinį projektą, dėl kurio, paskelbus skelbimą apie pirkimą, buvo skirta pradinė sutartis, laikantis 11.4 punkte nustatytų sąlygų;

f) jei skiriamos prekių pirkimo sutartys:

i) dėl tiekiamų papildomų prekių, kurios skirtos prekėms arba įrenginiams iš dalies pakeisti arba kurios yra esamų prekių arba įrenginių gamybos linijos tąsa, kai pakeitus tiekėją perkančiajai organizacijai reikėtų įsigyti prekių, kurių techninės savybės yra kitokios, ir dėl to atsirastų eksploatacijos ir priežiūros nesuderinamumas arba kiltų neproporcingų techninių sunkumų; kai Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, tokių sutarčių trukmė yra ne ilgesnė kaip treji metai;

ii) jei prekės yra gaminamos išimtinai mokslinių tyrimų, eksperimentų, tyrimų arba plėtros tikslu; tačiau tokios sutartys neapima didelės apimties gamybos, kuria siekiama užtikrinti komercinį gyvybingumą arba kompensuoti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidas;

iii) dėl prekių, kurios kotiruojamos ir perkamos prekių rinkoje;

iv) dėl prekių pirkimo ypač palankiomis sąlygomis iš ekonominės veiklos vykdytojo, kuris galutinai likviduoja savo verslo veiklą, arba iš likvidatorių tais atvejais, kai vykdoma nemokumo procedūra, kai susitarta su kreditoriais arba kai pagal nacionalinę teisę vykdoma panaši procedūra;

g) jei ištyrus vietos rinką skiriamos pastatų sutartys;

h) jei skiriamos sutartys dėl kurio nors iš šių dalykų:

▼B

i) dėl Tarybos direktyvos 77/249/EEB ([1]) 1 straipsnyje apibrėžto teisininko teikiamų teisinio atstovavimo arbitražo ar taikinimo procedūrose arba teismo procesuose paslaugų;

ii) dėl teisinių konsultacijų, teikiamų rengiantis i papunktyje nurodytoms procedūroms ir procesams arba tais atvejais, kai yra aiškių požymių ir didelė tikimybė, kad klausimas, dėl kurio konsultuojamasi, bus nagrinėjamas tokiose procedūrose ir procesuose, su sąlyga, kad konsultaciją teikia Direktyvos 77/249/EEB 1 straipsnyje apibrėžtas teisininkas;

iii) dėl arbitražo ir taikinimo paslaugų;

iv) dėl dokumentų sertifikavimo ir autentiškumo tvirtinimo paslaugų, kurias turi teikti notarai;

i) jei skiriamos slaptomis paskelbtos sutartys arba sutartys, kurias vykdant reikia imtis ypatingų apsaugos priemonių pagal galiojančias administracines nuostatas arba kai to reikia Sąjungos esminiams interesams apsaugoti, jei šių interesų negalima užtikrinti kitomis priemonėmis; tokios priemonės gali apimti reikalavimus užtikrinti informacijos, kurią perkančioji organizacija pateikia per viešųjų pirkimų procedūrą, konfidencialumą;

j) jei skiriamos sutartys dėl finansinių paslaugų, susijusių su vertybinių popierių ar kitų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES ([2]) apibrėžtų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, dėl centrinio banko paslaugų ir dėl operacijų, atliekamų pasitelkiant Europos finansinio stabilumo fondą ir Europos stabilumo mechanizmą;

k) jei skiriamos sutartys dėl paskolų, susijusių ar nesusijusių su vertybinių popierių ar kitų Direktyvoje 2014/65/ES apibrėžtų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu;

l) jei perkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/21/EB ([3]) apibrėžtos viešųjų ryšių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugos;

m) jei perkamos paslaugos, kurias teikia tarptautinė organizacija, kurios statute arba steigimo akte nustatyta, kad ji negali dalyvauti konkursų procedūrose.

11.2. Pasiūlymas laikomas netinkamu, jei jis nėra susijęs su sutarties dalyku, o prašymas leisti dalyvauti procedūroje laikomas netinkamu, jei ekonominės veiklos vykdytojas yra patekęs į vieną iš 136 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių jam draudžiama dalyvauti procedūroje, arba jei jis neatitinka atrankos kriterijų.

11.3. 11.1 punkto antros pastraipos b papunkčio ii ir iii papunkčiuose nustatytos išimtys taikomos tik tuo atveju, jei nėra tinkamos alternatyvos arba pakaitalo ir jei konkurencijos nebuvimas nėra nulemtas dirbtinio parametrų susiaurinimo apibrėžiant konkretų viešąjį pirkimą.

---

([1]) 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyva 77/249/EEB, skirta padėti teisininkams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL L 78, 1977 3 26, p. 17).

([2]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

([3]) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).

▼B

11.4. 11.1 punkto antros pastraipos e papunktyje nurodytais atvejais pagrindiniame projekte nurodoma galimų naujų paslaugų ar darbų apimtis ir jų pirkimo sutarčių skyrimo sąlygos. Paskelbus su pagrindiniu projektu susijusį konkursą, iš karto nurodoma, kad gali būti taikomos derybos, o taikant 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas arba išorės veiksmų srityje taikant 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas atsižvelgiama į bendrą numatomą paskesnių paslaugų arba darbų vertę. Jei Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, ta procedūra taikoma tik pradinės sutarties vykdymo laikotarpiu ir ne vėliau kaip per trejus metus nuo jos sudarymo.

12. Konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūros taikymas

12.1. Taikydama konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūrą, perkančioji organizacija laikosi 164 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos. Tas procedūras, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

a) jei paskelbus atvirą ar ribotą konkursą buvo pateikti tik netinkami ar nepriimtini pasiūlymai, kaip nurodyta 12.2 ir 12.3 punktuose, po to, kai tas konkursas buvo užbaigtas, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pradiniai pirkimo dokumentai;

b) jei darbai, prekės arba paslaugos atitinka vieną ar daugiau iš šių kriterijų:

i) perkančiosios organizacijos poreikiai gali būti patenkinti tik pritaikius esamą lengvai prieinamą sprendimą;

ii) darbai, prekės ar paslaugos apima projektavimo ar inovacinius sprendimus;

iii) sutartis negali būti skirta be išankstinių derybų dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su sutarties pobūdžiu, sudėtingumu ar teisine ir finansine struktūra arba rizika, susijusia su sutarties dalyku;

iv) perkančioji organizacija negali pakankamai tiksliai nustatyti techninių specifikacijų remdamasi standartu, kaip nustatyta 17.3 punkte;

c) jei skiriamos koncesijos sutartys;

d) jei skiriamos Direktyvos 2014/24/ES XIV priede nurodytos paslaugų sutartys;

e) jei skiriamos sutartys dėl mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų, išskyrus paslaugas, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000–2 iki 73120000–9, taip pat 73300000–5, 73420000–2 ir 73430000–5, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 2195/2002, nebent visą naudą gautų tik perkančioji organizacija savo veiklai vykdyti arba visą atlygį už teikiamą paslaugą mokėtų perkančioji organizacija;

▼B

f) jei skiriamos paslaugų sutartys dėl programų medžiagos, skirtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/13/ES [1] apibrėžtoms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms arba radijo žiniasklaidos paslaugoms, įsigijimo, kūrimo, gamybos ar bendros gamybos arba sutartys dėl transliacijos laiko arba programų transliavimo.

12.2. Pasiūlymas laikomas netinkamu bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei jis neatitinka pirkimo dokumentuose nurodytų minimaliųjų reikalavimų;

b) jei jis neatitinka 168 straipsnio 3 dalyje nustatytų pateikimo reikalavimų;

c) jei konkurso dalyvis pašalinamas pagal 141 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b arba c punktą;

d) jei perkančioji organizacija paskelbia, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža.

12.3. Pasiūlymas laikomas nepriimtinu bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei pasiūlyme nurodyta kaina viršija maksimalų perkančiosios organizacijos biudžetą, nustatytą ir patvirtintą dokumentais prieš pradedant viešųjų pirkimų procedūrą;

b) jei pasiūlymo kokybė nesiekia minimalių kokybės lygių, kad pasiūlymas galėtų būti vertinamas pagal sutarties skyrimo kriterijus.

12.4. 12.1 punkto a papunktyje nurodytais atvejais perkančioji organizacija neprivalo skelbti skelbimo apie pirkimą, jei ji į konkurso procedūrą su derybomis pakviečia visus konkurso dalyvius, kuriems pagal nustatytus kriterijus nedraudžiama dalyvauti procedūroje ir kurie atitiko atrankos kriterijus, išskyrus konkurso dalyvius, pateikusius pasiūlymus, kuriuose nurodyta kaina paskelbta neįprastai maža.

13. Procedūra, per kurią kviečiama pareikšti susidomėjimą

13.1. Sutarčių, kurių vertė yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje arba 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, atveju ir nedarant poveikio 11 ir 12 punktams, perkančioji organizacija gali skelbti kvietimą pareikšti susidomėjimą siekdama vieno iš šių tikslų:

a) iš anksto atrinkti kandidatus, kurie bus kviečiami pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose;

b) sudaryti pardavėjų, kurie bus kviečiami pateikti prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, sąrašą.

13.2. Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudarytas sąrašas galioja ne ilgiau kaip ketverius metus nuo 3.1 punkte nurodyto skelbimo paskelbimo dienos.

[1] 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

▼B

Pirmoje pastraipoje nurodytas sąrašas gali būti sudarytas iš smulkesnių sąrašų.

Bet kuris susidomėjęs ekonominės veiklos vykdytojas gali pareikšti susidomėjimą bet kuriuo sąrašo galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

13.3. Jei numatoma skirti sutartį, perkančioji organizacija pakviečia visus į atitinkamą sąrašą ar smulkesnį sąrašą įtrauktus kandidatus ar pardavėjus atlikti vieną iš šių veiksmų:

a) pateikti pasiūlymą 13.1 punkto a papunktyje nurodytu atveju;

b) 13.1 punkto b papunktyje nurodytu atveju pateikti kuriuos nors iš šių dokumentų:

i) pasiūlymus, įskaitant dokumentus, susijusius su atmetimo ir atrankos kriterijais;

ii) dokumentus, susijusius su atmetimo ir atrankos kriterijais; tuos kriterijus atitinkantys asmenys antrame etape pakviečiami pateikti pasiūlymus.

14. Vidutinės, mažos ir labai mažos vertės sutartys

14.1. Vidutinės, mažos ir labai mažos vertės sutartys gali būti skiriamos taikant derybas pagal 164 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytą derybų tvarką. Pradinį pasiūlymą pateikia tik perkančiosios organizacijos vienu metu raštu pakviesti kandidatai.

14.2. Sutartis, kurios vertė viršija 60 000 EUR ir yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, laikoma vidutinės vertės sutartimi. Tokioms sutartims taikomi 3.1, 6.1 ir 6.4 punktai.

14.3. Sutartis, kurios vertė neviršija 60 000 EUR, bet viršija 14.4 punkte nustatytą ribą, laikoma mažos vertės sutartimi. Tokioms sutartims taikomi 3.1, 6.2 ir 6.4 punktai.

14.4. Sutartis, kurios vertė neviršija 15 000 EUR, laikoma labai mažos vertės sutartimi. Tokioms sutartims taikomas 6.3 punktas.

14.5. 1 000 EUR neviršijančios sumos, skirtos išlaidų punktams padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

15. Pirminė rinkos konsultacija

15.1. Pirminės rinkos konsultacijos atveju perkančioji organizacija gali prašyti nepriklausomų ekspertų, institucijų arba ekonominės veiklos vykdytojų suteikti konsultacijas arba sutikti būti šių subjektų konsultuojama. Tomis konsultacijomis gali būti remiamasi planuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūrą su sąlyga, kad dėl tokių konsultacijų neiškreipiama konkurencija ir nėra pažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai.

15.2. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas suteikė konsultacijas perkančiajai organizacijai arba kitaip dalyvavo rengiant viešųjų pirkimų procedūrą, perkančioji organizacija imasi atitinkamų 141 straipsnyje nustatytų priemonių užtikrinti, kad dėl to ekonominės veiklos vykdytojo dalyvavimo nebūtų iškreipiama konkurencija sutarties skyrimo procedūroje.

▼B

16. Pirkimo dokumentai

16.1. Pirkimo dokumentus sudaro šie dokumentai:

a) jei taikytina, skelbimas apie pirkimą arba kita 2–5 punktuose numatyta informacijos skelbimo priemonė;

b) kvietimas pateikti pasiūlymus;

c) pirkimo specifikacijos arba – konkurencinio dialogo atveju – aprašomieji dokumentai; juose pateikiamos techninės specifikacijos ir atitinkami kriterijai;

d) pagal pavyzdinę sutartį parengtas sutarties projektas.

Pirmos pastraipos d punktas netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių pavyzdinės sutarties naudoti negalima.

16.2. Kvietime pateikti pasiūlymus:

a) nurodomos pasiūlymų teikimo taisyklės, visų pirma sąlygos išlaikyti jų konfidencialumą iki vokų atplėšimo, paskutinė pasiūlymų priėmimo diena bei laikas ir adresas, kuriuo jie turi būti siunčiami ar pristatomi, arba, jei pasiūlymai teikiami elektroniniu būdu, interneto adresas;

b) nurodoma, kad pasiūlymo pateikimas reiškia, kad sutinkama su pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis ir kad rangovas, kuriam bus paskirta sutartis, privalės laikytis tokio pasiūlymo visą sutarties vykdymo laikotarpį;

c) nurodomas laikotarpis, kurį pasiūlymas galios ir jokiais atžvilgiais negali būti keičiamas;

d) uždraudžiamas bet koks perkančiosios organizacijos ir konkurso dalyvio kontaktas vykstant procedūrai, išskyrus išimtinius atvejus 169 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, taip pat tais atvejais, kai yra numatytas apsilankymas vietoje, nurodoma tokio apsilankymo tvarka;

e) nurodomos įrodymo, kad buvo laikytasi pasiūlymų priėmimo termino, priemonės;

f) nurodoma, kad pasiūlymo pateikimas reiškia sutikimą gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroniniu būdu.

16.3. Pirkimo specifikacijose pateikiama ši informacija:

a) atmetimo ir atrankos kriterijai;

b) sutarties skyrimo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai arba, jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių suteikti neįmanoma, kriterijų svarbos mažėjimo tvarka – visa tai taikoma ir alternatyviems pasiūlymams, jei skelbime apie pirkimą leidžiama tokius pasiūlymus teikti;

c) 17 dalyje nurodytos techninės specifikacijos;

d) jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, minimalieji reikalavimai, kuriuos jie turi atitikti;

▼B

e) informacija apie tai, ar taikomas prie ES sutarties ir SESV pridėtas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų arba atitinkamais atvejais Vienos konvencija dėl diplomatinių santykių ar Vienos konvencija dėl konsulinių santykių;

f) galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose įrodymas;

g) reikalavimas nurodyti, kurioje valstybėje konkurso dalyviai yra įsisteigę, ir pateikti patvirtinamuosius dokumentus, paprastai laikomus priimtinais pagal tos valstybės teisę;

h) jei naudojama dinaminė pirkimo sistema arba elektroniniai katalogai, informacija apie naudojamą elektroninę įrangą ir reikalingos techninio ryšio priemonės bei specifikacijos.

16.4. Sutarties projekte:

a) nurodomi atlygintini nuostoliai dėl jos sąlygų nesilaikymo;

b) nurodoma informacija, kuri pagal 111 straipsnį turi būti pateikta sąskaitose faktūrose ir atitinkamuose patvirtinamuosiuose dokumentuose;

c) nurodoma, kad tais atvejais, kai Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, sutarčiai taikoma Sąjungos teisė, kuri prireikus papildoma nacionaline teise, arba, jei tai būtina pastatų sutarčių atveju, tik nacionalinė teisė;

d) nurodomas kompetentingas teismas ginčams spręsti;

e) nurodoma, kad rangovas turi aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų, nustatytų Sąjungos teise, nacionaline teise, kolektyviniais susitarimais arba tarptautinėmis socialinėmis ir aplinkos apsaugos konvencijomis, išvardytomis Direktyvos 2014/24/ES X priede;

f) nurodoma, ar reikės perduoti intelektinės nuosavybės teises;

g) nurodoma, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra fiksuota ir netikslinama, arba nustatomos kainų tikslinimo sutarties galiojimo laikotarpiu sąlygos arba formulės.

Pirmos pastraipos g punkto tikslu, jei sutartyje numatyta galimybė tikslinti kainas, perkančioji organizacija visų pirma atsižvelgia į:

a) viešojo pirkimo dalyką ir ekonomines aplinkybes, kuriomis pirkimas vykdomas;

b) sutarties ir užduočių rūšį ir sutarties trukmę;

c) perkančiosios organizacijos finansinius interesus.

Šio punkto pirmos pastraipos c ir d punktai gali būti netaikomi sutartims, kurios pasirašomos pagal 11.1 punkto antros pastraipos m papunktį.

▼B

17. Techninės specifikacijos

17.1. Techninėmis specifikacijomis visiems ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinamos vienodos galimybės dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir nesudaromos nepateisinamos kliūtys atverti viešuosius pirkimus konkurencijai.

Techninėse specifikacijose nurodomos reikiamos darbų, prekių ar paslaugų charakteristikos, įskaitant minimaliuosius reikalavimus, kad šie darbai, prekės ar paslaugos atitiktų perkančiosios organizacijos numatytą jų paskirtį.

17.2. 17.1 punkte nurodytos charakteristikos, jei tikslinga, gali apimti:

a) kokybės lygius;

b) aplinkosauginio veiksmingumo ir klimato apsaugos veiksmingumo rodiklius;

c) fiziniams asmenims skirtų pirkinių atveju – prieinamumo neįgaliesiems kriterijus arba tinkamumo visiems naudotojams reikalavimus, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus;

d) atitikties vertinimo lygius ir procedūras;

e) tiektinų prekių eksploatacijos arba naudojimo rodiklius;

f) saugos arba matmenų reikalavimus, be kita ko, skiriant tiekimo sutartis – reikalavimus, susijusius su prekiniais pavadinimais ir naudojimo instrukcijomis, o skiriant bet kokias sutartis – reikalavimus, susijus su terminija, simboliais, bandymais ir bandymų metodais, pakavimu, žymėjimu ir ženklinimu, gamybos procesais ir metodais;

g) skiriant darbų pirkimo sutartis – su kokybės užtikrinimu susijusias procedūras ir su projektavimu bei sąnaudų apskaičiavimu susijusias taisykles, darbams taikomas bandymų, tikrinimo ir priėmimo sąlygas, statybos metodus arba būdus ir visas kitas technines sąlygas, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti bendrosiose arba specialiosiose taisyklėse baigtiems darbams ir su jais susijusioms medžiagoms ar jų dalims.

17.3. Techninės specifikacijos formuluojamos bet kuriuo iš toliau nurodytų būdų:

a) šia pirmumo tvarka: remiantis Europos standartais, Europos techniniais įvertinimais, bendromis techninėmis specifikacijomis, tarptautiniais standartais, kitomis Europos standartizacijos institucijų nustatytomis techninių etalonų sistemomis arba, jei tai neįmanoma, jų nacionaliniais atitikmenimis; kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“;

b) nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugos charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tikslūs, kad konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančioji organizacija – skirti sutartį;

c) kartu taikant a ir b punktuose nustatytus metodus.

17.4. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja galimybe remtis 17.3 punkto a papunktyje nurodytomis specifikacijomis, ji neatmeta pasiūlymo dėl to, kad jis neatitinka tų specifikacijų, jei konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad siūlomas sprendimas lygiaverčiai atitinka techninėse specifikacijose nustatytus reikalavimus.

▼B

17.5. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja 17.3 punkto b papunktyje numatyta galimybe suformuluoti technines specifikacijas nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, ji neatmeta pasiūlymo, atitinkančio nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas Europos standartas, Europos techninį įvertinimą, bendrą techninę specifikaciją, tarptautinį standartą arba Europos standartizacijos institucijos nustatytą techninių etalonų sistemą, jei tos specifikacijos apima jos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

Konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad konkretų standartą atitinkantys darbai, prekės ar paslaugos atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

17.6. Jei perkančioji organizacija ketina pirkti konkrečiomis aplinkosaugos, socialinėmis ar kitomis charakteristikomis pasižyminčius darbus, prekes ar paslaugas, ji gali reikalauti specialaus ženklinimo dokumento arba taikyti specialius ženklinimo reikalavimus su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:

a) ženklinimo reikalavimai yra susiję tik su kriterijais, susijusiais su sutarties dalyku, ir yra tinkami pirkinio charakteristikoms apibrėžti;

b) ženklinimo reikalavimai yra pagrįsti objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;

c) ženklinimo dokumentai nustatomi taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti visi atitinkami suinteresuotieji subjektai;

d) galimybę gauti ženklinimo dokumentus turi visos suinteresuotosios šalys;

e) ženklinimo reikalavimus yra nustačiusi trečioji šalis, kurios sprendimams ekonominės veiklos vykdytojas, teikiantis paraišką dėl ženklinimo dokumento, negali turėti lemiamos įtakos.

Perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas kaip atitikties pirkimo dokumentams įrodymą pateiktų bandymų protokolą arba sertifikatą, išduotą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008 ([1]) akredituotos atitikties vertinimo įstaigos arba lygiavertės atitikties vertinimo įstaigos.

17.7. Perkančioji organizacija priima visus kitus nei 17.6 punkte nurodytieji tinkamus įrodymus, pavyzdžiui, gamintojo parengtus techninius dokumentus, jei ekonominės veiklos vykdytojas negalėjo gauti sertifikatų arba bandymų protokolų arba neturėjo galimybės gauti jų arba konkretaus ženklinimo dokumento per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, ir jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad atliktini darbai, tiektinos prekės ar teiktinos paslaugos atitinka specialaus ženklinimo reikalavimus arba perkančiosios organizacijos nurodytus specialius reikalavimus.

17.8. Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl sutarties dalyko, techninėse specifikacijose nenurodomas konkretus modelis, šaltinis ar konkretus procesas, būdingas konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, arba prekės ženklai, patentai, rūšys arba konkreti kilmės vieta ar gamybos būdas, jei dėl to tam tikriems produktams ar ekonominės veiklos vykdytojams būtų sudarytos palankios sąlygos arba dėl to jie būtų atmesti.

([1]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

▼B

Išimties tvarka pateikti tokią nuorodą leidžiama, jei neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti sutarties dalyko. Tokia nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“.

18. Atmetimo ir atrankos kriterijai

18.1. 137 straipsnio tikslu perkančioji organizacija priima Direktyvoje 2014/24/ES nurodytą Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD) arba, jei tai neįmanoma, pasirašytą garbės pareiškimą su nurodyta data.

Ekonominės veiklos vykdytojas gali pakartotinai naudoti ankstesnėje procedūroje jau naudotą EBVPD su sąlyga, kad jis patvirtina, kad tame dokumente pateikta informacija tebėra teisinga.

18.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo atrankos kriterijus, minimalius pajėgumų lygius ir reikalaujamus pateikti tų pajėgumų įrodymus. Visi reikalavimai yra susiję su sutarties dalyku ir jam proporcingi.

Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, kaip ekonominės veiklos vykdytojų grupės turi atitikti atrankos kriterijus, atsižvelgiant į 18.6 punktą.

Jei sutartis dalijama į kelias pirkimo dalis, perkančioji organizacija gali nustatyti kiekvienai pirkimo daliai taikomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių. Jei tam pačiam rangovui paskiriamos kelios pirkimo dalys, perkančioji organizacija gali nustatyti papildomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių.

18.3. Kalbant apie pajėgumą vykdyti profesinę veiklą, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas tenkintų bent vieną iš šių sąlygų:

a) būtų įregistruotas atitinkamame profesinės arba komercinės veiklos vykdytojų registre, išskyrus jei komercinės veiklos vykdytojas yra tarptautinė organizacija;

b) paslaugų sutarčių atveju turėtų konkretų leidimą, įrodantį, kad jam leidžiama vykdyti sutartį jo įsisteigimo valstybėje, arba būtų konkrečios profesinės organizacijos narys.

18.4. Priimdama prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, perkančioji organizacija priima EBVPD arba, jei tai neįmanoma, garbės pareiškimą, kuriame pareiškiama, kad kandidatas arba konkurso dalyvis atitinka atrankos kriterijus. EBVPD arba garbės pareiškimo galima nereikalauti labai mažos vertės sutarčių atveju.

Perkančioji organizacija gali bet kuriuo procedūros metu paprašyti konkurso dalyvių ir kandidatų pateikti atnaujintą deklaraciją arba visus patvirtinamuosius dokumentus ar jų dalį, jei tai yra būtina tinkamai procedūros eigai užtikrinti.

Perkančioji organizacija reikalauja, kad kandidatai arba konkurso laimėtojas pateiktų naujausius patvirtinamuosius dokumentus, išskyrus atvejus, kai ji jau yra juos gavusi per kitą procedūrą, jei jie dar nepasenę, arba atvejus, kai ji gali nemokamai su jais susipažinti nacionalinėje duomenų bazėje.

▼B

18.5. Perkančioji organizacija, remdamasi savo atliktu rizikos įvertinimu, gali nuspręsti nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų šiais atvejais:

a) jei vykdomos procedūros, per kurias Sąjungos institucijos savo sąskaita skiria sutartis, kurių vertė neviršija 175 straipsnio 1 dalyje nurodytų vertės ribų;

b) jei vykdomos procedūros, per kurias skiriamos išorės veiksmų srities sutartys, kurių vertė neviršija 178 straipsnio 1 dalyje nurodytų vertės ribų;

c) jei vykdomos procedūros skiriant sutartis pagal 11.1 punkto antros pastraipos b ir e papunkčius, f papunkčio i ir iv punktus bei h ir m papunkčius.

Jei perkančioji organizacija nusprendžia nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų, išankstinis finansavimas nėra teikiamas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

18.6. Ekonominės veiklos vykdytojas, kai tikslinga ir konkrečios sutarties atveju gali pasikliauti kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, koks yra ryšių, siejančių jį su tais subjektais, teisinis pobūdis. Tokiu atveju ekonominės veiklos vykdytojas perkančiajai organizacijai turi įrodyti, kad jis turės sutarčiai vykdyti būtinus išteklius, pateikdamas atitinkamą tų subjektų įsipareigojimą.

Kalbant apie techninius ir profesinius kriterijus, ekonominės veiklos vykdytojas pasikliauja kitų subjektų pajėgumais tik tuo atveju, jei šie subjektai atliks darbus ar teiks paslaugas, kuriems tie pajėgumai būtini.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas pasikliauja kitų subjektų pajėgumais, kad įrodytų, jog atitinka kriterijus, susijusius su ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas ir tie subjektai būtų bendrai atsakingi už sutarties vykdymą.

Perkančioji organizacija gali paprašyti konkurso dalyvio pateikti informaciją apie bet kurią sutarties dalį, kurią jis ketina pavesti subrangovams, ir apie subrangovų tapatybę.

Jei darbai atliekami arba paslaugos teikiamos tam tikrame objekte tiesiogiai prižiūrint perkančiajai organizacijai, ši pareikalauja rangovo nurodyti visų prie sutarties vykdymo prisidedančių subrangovų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir įgaliotuosius jų atstovus, įskaitant informaciją apie bet kokius subrangovų pasikeitimus.

18.7. Perkančioji organizacija patikrina, ar subjektai, kurių pajėgumais ekonominės veiklos vykdytojas ketina pasikliauti, ir numatomi subrangovai, jei subrangos sutartys apima didelę sutarties dalį, atitinka nustatytus atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija pareikalauja ekonominės veiklos vykdytojo pakeisti atitinkamo atrankos kriterijaus neatitinkantį subjektą ar subrangovą.

▼B

18.8. Darbų pirkimo sutarčių, paslaugų sutarčių ir vietos parinkimo ar montavimo operacijų pagal prekių pirkimo sutartį atveju perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tam tikras pagrindines užduotis tiesiogiai atliktų pats konkurso dalyvis, arba, jei pasiūlymą teikia ekonominės veiklos vykdytojų grupė, tos grupės dalyvis.

18.9. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojų grupė būtų tam tikros teisinės formos, kad galėtų pateikti pasiūlymą ar prašymą leisti dalyvauti procedūroje, bet atrinktos grupės gali būti paprašyta įgyti tam tikrą teisinę formą, kai jai bus paskirta sutartis, jei toks pokytis bus būtinas sutarčiai tinkamai vykdyti.

19. Ekonominis ir finansinis pajėgumas

19.1. Siekdama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų sutarčiai vykdyti būtiną ekonominį ir finansinį pajėgumą, perkančioji organizacija gali visų pirma reikalauti, kad:

a) ekonominės veiklos vykdytojų metinė apyvarta, įskaitant apyvartą srityje, kurią apima sutartis, būtų bent tam tikro nustatyto minimalaus dydžio;

b) ekonominės veiklos vykdytojai teiktų su metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusią informaciją, rodančią turto ir įsipareigojimų santykius;

c) ekonominės veiklos vykdytojai pasirūpintų tinkamo lygio profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimu.

Pirmos pastraipos a punkto tikslais nustatomas minimalus metinės apyvartos dydis neviršija numatomos metinės sutarties vertės daugiau kaip dvigubai, išskyrus tinkamai pagrįstus su pirkimo pobūdžiu susijusius atvejus, kuriuos perkančioji organizacija paaiškina pirkimo dokumentuose.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose paaiškina tokių santykių nustatymo metodus ir kriterijus.

19.2. Dinaminių pirkimo sistemų atveju, remiantis numatoma maksimalia konkrečių sutarčių, kurios bus skirtos pagal tą sistemą, verte, apskaičiuojama maksimali metinė apyvarta.

19.3. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus jo ekonominio ir finansinio pajėgumo įrodymus. Visų pirma ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

a) atitinkamas bankų pažymas arba, kai tinkama, atitinkamo profesinės civilinės atsakomybės draudimo įrodymą;

b) paskutinių trejų finansinių metų, kurių sąskaitos jau uždarytos, arba trumpesnio laikotarpio finansines ataskaitas arba jų išrašus;

c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo bendrą apyvartą ir, kai tikslinga, apyvartą srityje, kurią apima sutartis, per ne ilgesnį kaip paskutiniai treji finansiniai metai, kurių duomenys turimi, laikotarpį.

▼B

Jei ekonominės veiklos vykdytojas dėl pagrįstos priežasties negali pateikti perkančiosios organizacijos prašomų dokumentų, savo ekonominį ir finansinį pajėgumą jis gali įrodyti bet kokiu kitu dokumentu, kurį perkančioji organizacija laiko tinkamu.

20. Techninis ir profesinis pajėgumas

20.1. Perkančioji organizacija, vadovaudamasi 20.2–20.5 punktais, patikrina, ar kandidatai arba konkurso dalyviai atitinka minimaliuosius atrankos kriterijus, susijusius su techniniu ir profesiniu pajėgumu.

20.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus. Ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

a) jei perkami darbai, prekės, kurių tiekimas apima vietos parinkimo ar montavimo operacijas, arba paslaugos – informaciją apie už atitinkamą veiklą atsakingų asmenų išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją, įgūdžius, patirtį ir kompetenciją;

b) sąrašą, kuriame nurodoma:

i) per pastaruosius trejus metus suteiktos pagrindinės paslaugos ir pristatytos prekės, taip pat sumos, datos ir viešieji ar privatieji klientai, o paprašius prie šio sąrašo pridedamos klientų išduotos pažymos;

ii) per pastaruosius penkerius metus atlikti darbai kartu su sertifikatais, patvirtinančiais, kad svarbiausi darbai buvo įvykdyti tinkamai;

c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo turimą techninę įrangą, įrankius ar įrenginius, kuriuos jis gali naudoti paslaugų ar darbų pirkimo sutarčiai vykdyti;

d) ekonominės veiklos vykdytojo turimos kokybei užtikrinti skirtos techninės įrangos ir priemonių aprašymą ir tyrinėjimo bei mokslinių tyrimų įrenginių, kuriais jis gali naudotis, aprašymą;

e) ekonominės veiklos vykdytojui tiesiogiai priklausančių arba nepriklausančių techninių darbuotojų arba techninių įstaigų, kurių paslaugomis jis gali naudotis, visų pirma darbuotojų arba įstaigų, atsakingų už kokybės kontrolę, sąrašą;

f) jei perkamos prekės – pavyzdžius, aprašymus arba autentiškas fotografijas, arba pripažintos kompetencijos oficialių kokybės kontrolės institucijų arba agentūrų išduotus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad prekės atitinka aiškiai nurodytas technines specifikacijas arba standartus;

g) jei perkami darbai ar paslaugos – pažymą, kurioje nurodomas vidutinis metinis ekonominės veiklos vykdytojo darbuotojų skaičius ir vadovaujančių darbuotojų skaičius per paskutinius trejus metus;

h) tiekimo grandinės valdymo ir lokalizavimo sistemų, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą;

i) aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą.

▼B

Pirmos pastraipos b punkto i papunkčio tikslais, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių ar paslaugų, pristatytų ar suteiktų anksčiau nei prieš trejus metus, įrodymus.

Pirmos pastraipos b punkto ii papunkčio tikslais, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau nei prieš penkerius metus, įrodymus.

20.3. Jei tiektinos prekės ar teiktinos paslaugos yra sudėtingos arba jei išimtiniais atvejais jų reikia specialiam tikslui, techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus galima gauti atlikus patikrinimą; jį atlieka perkančioji organizacija arba jos vardu – valstybės, kurioje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, oficiali kompetentinga institucija, jei ji sutinka tai padaryti. Tikrinamas tiekėjo techninis bei gamybinis pajėgumas ir prireikus jo tyrinėjimo ir mokslinių tyrimų įrenginiai bei kokybės kontrolės priemonės.

20.4. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų kokybės užtikrinimo standartų, įskaitant prieinamumo neįgaliesiems standartus, ji nurodo kokybės užtikrinimo sistemas, pagrįstas atitinkamomis akredituotų įstaigų sertifikuotomis Europos standartų serijomis. Perkančioji organizacija taip pat priima kitus lygiaverčių kokybės užtikrinimo priemonių įrodymus, pateikiamus ekonominės veiklos vykdytojo, kuris įrodo, kad negali gauti tokių sertifikatų arba neturi galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, jei šis įrodo, kad siūlomos kokybės užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus kokybės užtikrinimo standartus.

20.5. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų aplinkosaugos vadybos sistemų arba standartų, ji nurodo Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą arba kitas aplinkosaugos vadybos sistemas, pripažintas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 ([1]) 45 straipsnį, arba kitus aplinkosaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais akredituotų įstaigų nustatytais Europos arba tarptautiniais standartais. Jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad negalėjo gauti tokių sertifikatų arba neturėjo galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, perkančioji organizacija taip pat priima kitus aplinkosaugos vadybos priemonių taikymo įrodymus, jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, jog tos priemonės yra lygiavertės priemonėms, reikalaujamoms pagal taikytiną aplinkosaugos vadybos sistemą ar standartą.

20.6. Jei perkančioji organizacija nustatė, kad ekonominės veiklos vykdytojui kyla interesų konfliktas, kuris gali neigiamai paveikti sutarties vykdymą, ji gali padaryti išvadą, kad ekonominės veiklos vykdytojas neturi reikiamo profesinio pajėgumo, kad galėtų įvykdyti sutartį laikydamasis atitinkamo kokybės standarto.

([1]) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1).

▼B

21. Sutarčių skyrimo kriterijai

21.1. Kokybės kriterijai gali apimti tokius elementus kaip techniniai privalumai, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos, gamybos, tiekimo (teikimo) ir prekybos arba bet koks kitas konkretus procesas, susijęs su bet kuriuo darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklo etapu, taip pat sutartį vykdyti paskirtų darbuotojų darbo organizavimas, garantinis aptarnavimas, techninė pagalba arba pristatymo sąlygos, tokios kaip pristatymo data, procesas ir laikotarpis arba užbaigimo laikotarpis.

21.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo lyginamuosius svorius, kuriuos ji suteikia kiekvienam pasirinktam kriterijui, kad nustatytų ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, išskyrus atvejus, kai taikomas mažiausios kainos metodas. Tie lyginamieji svoriai gali būti išreikšti intervalais, nurodant atitinkamą maksimalią intervalo apimtį.

Kainos ar sąnaudų kriterijui suteikiamas lyginamasis svoris, palyginti su kitais kriterijais, negali būti toks, kad būtų visiškai panaikinta kainos ar sąnaudų reikšmė.

Jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių suteikti neįmanoma, perkančioji organizacija kriterijus nurodo svarbos mažėjimo tvarka.

21.3. Perkančioji organizacija gali nustatyti minimalius kokybės lygius. Pasiūlymai, kurių kokybė nesiekia tų lygių, yra atmetami.

21.4. Gyvavimo ciklo sąnaudos apima toliau visas nurodytas išlaidas ar jų dalį (tiek, kiek reikia) per visą darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklą:

a) perkančiosios organizacijos ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas, kaip antai:

i) su įsigijimu susijusias išlaidas;

ii) naudojimo, pavyzdžiui, energijos ir kitų išteklių vartojimo, išlaidas;

iii) priežiūros išlaidas;

iv) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, kaip antai surinkimo ir perdirbimo išlaidas;

b) išlaidas, susijusias su išoriniu darbų, prekių ar paslaugų poveikiu aplinkai per jų gyvavimo ciklą, jei įmanoma nustatyti ir patikrinti šio poveikio piniginę vertę.

21.5. Jei perkančioji organizacija išlaidas įvertina taikydama gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodą, ji pirkimo dokumentuose nurodo, kokius duomenis turi pateikti konkurso dalyviai, ir metodą, pagal kurį ji, remdamasi tais duomenimis, vertins gyvavimo ciklo sąnaudas.

Su išoriniu poveikiu aplinkai susijusių išlaidų vertinimo metodas atitinka šias sąlygas:

a) jis yra pagrįstas objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;

b) jis prieinamas visoms suinteresuotosioms šalims;

▼B

c) ekonominės veiklos vykdytojams neturi būti per sunku pateikti reikalaujamus duomenis.

Kai taikytina, perkančioji organizacija taiko Direktyvos 2014/24/ES XIII priede išvardytuose Sąjungos teisės aktuose numatytus privalomus bendrus gyvavimo ciklo sąnaudų apskaičiavimo metodus.

22. Elektroninių aukcionų naudojimas

22.1. Perkančioji organizacija gali naudoti elektroninius aukcionus, kuriuose pasiūlomos naujos sumažintos kainos arba tam tikrų pasiūlymų elementų naujos vertės.

Perkančioji organizacija rengia elektroninį aukcioną kaip kartojamąjį elektroninį procesą, kuris vyksta iš pradžių išsamiai įvertinus pasiūlymus, ir suteikia galimybę juos išdėstyti eilės tvarka taikant automatinius vertinimo metodus.

22.2. Jei vykdomas atviras ar ribotas konkursas arba konkurso procedūra su derybomis, perkančioji organizacija gali nuspręsti, kad tais atvejais, kai pirkimo dokumentuose įmanoma nustatyti tikslias sąlygas, prieš skiriant viešąją sutartį yra rengiamas elektroninis aukcionas.

Elektroninis aukcionas gali būti rengiamas skelbiant naują konkursą preliminariosios sutarties šalims, kaip nurodyta 1.3 punkto antros pastraipos b papunktyje, taip pat skelbiant konkursą, kurio tikslas – skirti sutartis taikant 9 dalyje nurodytą dinaminę pirkimo sistemą.

Elektroninis aukcionas grindžiamas vienu iš 167 straipsnio 4 dalyje nustatytų sutarties skyrimo metodų.

22.3. Rengti elektroninį aukcioną nusprendusi perkančioji organizacija tai nurodo skelbime apie pirkimą.

Pirkimo dokumentuose nurodoma:

a) elementų vertės, kurios bus elektroninio aukciono objektas, jei tuos elementus galima įvertinti kiekybiškai ir išreikšti skaičiais arba procentiniais dydžiais;

b) verčių, kurios gali būti pasiūlytos, ribos, nustatytos atsižvelgiant į specifikacijas, susijusias su sutarties dalyku;

c) informacija, kuri bus pateikta konkurso dalyviams vykstant elektroniniam aukcionui ir, kai taikytina, laikas, kada ji bus pateikta;

d) su elektroninio aukciono procesu susijusi atitinkama informacija, įskaitant informaciją apie tai, ar šį procesą sudarys keli etapai, ir apie tai, kuriuo iš 22.7 punkte nustatytų būdų jis bus užbaigtas;

e) sąlygos, kuriomis konkurso dalyviai galės teikti pasiūlymus, ir visų pirma, kai tinkama, reikalausimi minimalūs skirtumai tarp teikiamų pasiūlymų;

f) atitinkama informacija, susijusi su naudojama elektronine įranga ir ryšio priemonėmis ir techninėmis specifikacijomis.

▼B

22.4. Visi priimtinus pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai vienu metu elektroniniu būdu pakviečiami dalyvauti elektroniniame aukcione prisijungiant prie sistemos pagal pateiktas instrukcijas. Kvietime nurodoma elektroninio aukciono pradžios data ir laikas.

Elektroninis aukcionas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais. Elektroninis aukcionas prasideda ne anksčiau kaip po dviejų darbo dienų nuo kvietimų išsiuntimo dienos.

22.5. Prie kvietimo pridedami atitinkamo pasiūlymo išsamaus vertinimo rezultatai.

Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri turi būti naudojama elektroniniame aukcione naujam eiliškumui automatiniu būdu nustatyti remiantis pateiktomis naujomis kainomis ir (arba) naujomis vertėmis. Ši formulė apima visų kriterijų, nustatytų ekonomiškai naudingiausiam pasiūlymui išrinkti, lyginamuosius svorius, nurodytus pirkimo dokumentuose. Tuo tikslu visi intervalai iš anksto sumažinami iki nustatytos vertės.

Jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, kiekvienam jų pateikiama atskira formulė.

22.6. Kiekvienu elektroninio aukciono etapu perkančioji organizacija visiems konkurso dalyviams iš karto pateikia bent tą informaciją, kurios pakanka, kad jie bet kuriuo metu galėtų nustatyti savo santykinę vietą pasiūlymų eilėje. Ji taip pat gali, jei tai buvo nurodyta anksčiau, teikti kitą informaciją apie kitas pasiūlytas kainas ar vertes ir skelbti konkurso dalyvių konkrečiame aukciono etape skaičių. Tačiau ji nė viename elektroninio aukciono etape neatskleidžia konkurso dalyvių tapatybių.

22.7. Perkančioji organizacija baigia elektroninį aukcioną vienu ar daugiau iš šių būdų:

a) iš anksto nurodytą dieną nurodytu laiku;

b) kai ji nebegauna naujų kainų arba naujų verčių pasiūlymų, atitinkančių minimalių skirtumų reikalavimus, su sąlyga, kad ji anksčiau yra nurodžiusi laiką, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo pateikimo iki elektroninio aukciono pabaigos;

c) kai baigiasi visi anksčiau nurodyti aukciono etapai.

22.8. Užbaigusi elektroninį aukcioną, perkančioji organizacija skiria sutartį remdamasi elektroninio aukciono rezultatais.

23. Neįprastai mažos kainos pasiūlymai

23.1. Jei dėl konkrečios sutarties pateiktame pasiūlyme yra nurodyta neįprastai maža kaina ar neįprastai mažos sąnaudos, perkančioji organizacija raštu paprašo pateikti išsamesnės informacijos apie, jos nuomone, svarbias kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis ir suteikia konkurso dalyviui galimybę pateikti pastabas.

Perkančioji organizacija gali visų pirma atsižvelgti į pastabas, susijusias su:

▼B

a) gamybos proceso, paslaugų teikimo arba statybos metodo ekonomika;

b) pasirinktais techniniais sprendimais arba ypač palankiomis sąlygomis, prieinamomis konkurso dalyviui;

c) pasiūlymo originalumu;

d) tuo, kad konkurso dalyvis laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų;

e) tuo, kad subrangovai laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų;

f) konkurso dalyvio galimybe gauti valstybės pagalbą pagal taikytinas taisykles.

23.2. Perkančioji organizacija atmeta pasiūlymą tik tuo atveju, jei pateiktais įrodymais nėra tinkamai paaiškinama, kodėl pasiūlyme nurodyta maža kaina ar sąnaudos.

Perkančioji organizacija atmeta pasiūlymą, jei yra nustačiusi, kad jame nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad pasiūlymas neatitinka aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų.

23.3. Jei perkančioji organizacija nustato, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad konkurso dalyvis yra gavęs valstybės pagalbą, ji gali atmesti pasiūlymą vien dėl tos priežasties tik tuo atveju, jei konkurso dalyvis per perkančiosios organizacijos nustatytą pakankamą laikotarpį negali įrodyti, kad ta pagalba buvo suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnyje.

24. Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminai

24.1. Jei pasiūlymai gali būti parengti tik apsilankius vietoje arba vietoje susipažinus su dokumentais, kuriais patvirtinami pirkimo dokumentai, nustatomi ilgesni nei šiame punkte nustatyti minimalūs terminai.

Terminai pratęsiami penkiomis dienomis bet kuriuo iš šių atvejų:

a) perkančioji organizacija nesuteikia tiesioginės nemokamos elektroninės prieigos prie pirkimo dokumentų;

b) skelbimas apie pirkimą skelbiamas pagal 4.2 punkto b papunktį.

24.2. Atvirų konkursų atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 37 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

24.3. Ribotų konkursų, konkurencinio dialogo vykdant konkurso procedūras su derybomis, dinaminių pirkimo sistemų ir inovacijų partnerystės atveju prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 32 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

24.4. Ribotų konkursų ir konkurso procedūrų su derybomis atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

▼B

24.5. Dinaminės pirkimo sistemos atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

24.6. Procedūrų, vykdomų po 13.1 punkte nurodyto kvietimo pareikšti susidomėjimą, atveju:

a) jei vykdoma 13.1 punkto a papunktyje ir 13.3 punkto b papunkčio i papunktyje nurodyta procedūra, pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos;

b) jei vykdoma 13.3 punkto b papunkčio ii papunktyje nurodyta dviejų etapų procedūra, prašymų leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymų priėmimo terminai yra ne trumpesni kaip 10 dienų.

24.7. Atvirų arba ribotų konkursų atveju perkančioji organizacija gali sutrumpinti pasiūlymų priėmimo terminus penkiomis dienomis, jei ji sutinka su tuo, kad pasiūlymus būtų galima teikti elektroniniu būdu.

25. Galimybė susipažinti su pirkimo dokumentais ir papildomos informacijos pateikimo terminas

25.1. Perkančioji organizacija nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos arba, jei vykdoma procedūra be skelbimo apie pirkimą arba 13 punkte nurodyta procedūra, nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos suteikia tiesioginę nemokamą elektroninę prieigą prie pirkimo dokumentų.

Pagrįstais atvejais perkančioji organizacija gali perduoti pirkimo dokumentus kitomis savo nurodytomis priemonėmis, jei tiesioginė elektroninė prieiga nėra galima dėl techninių priežasčių arba jei pirkimo dokumentuose pateikiama konfidencialaus pobūdžio informacija. Tokiais atvejais, išskyrus 26.1 punkte numatytus skubos atvejus, taikoma 24.1 punkto antra pastraipa.

Perkančioji organizacija gali nustatyti ekonominės veiklos vykdytojams reikalavimus, kurių tikslas – apsaugoti pirkimo dokumentuose pateikiamos informacijos konfidencialumą. Ji paskelbia tuos reikalavimus ir informaciją apie tai, kaip galima susipažinti su atitinkamais pirkimo dokumentais.

25.2. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu raštu pateikia visiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams su pirkimo dokumentais susijusią papildomą informaciją.

Perkančioji organizacija neprivalo atsakyti į papildomos informacijos prašymus, pateiktus likus mažiau kaip šešioms darbo dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos.

25.3. Perkančioji organizacija pratęsia pasiūlymų priėmimo terminą, jei:

a) ji nepateikė papildomos informacijos ne vėliau kaip likus šešioms dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos, nors ekonominės veiklos vykdytojas paprašė pateikti papildomos informacijos tinkamu laiku;

b) ji padaro esminių pakeitimų pirkimo dokumentuose.

▼B

26. Terminai skubos atvejais

26.1. Jei tinkamai pagrįstos skubos atvejais praktiškai nebeįmanoma laikytis atviriems arba ribotiems konkursams 24.2 ir 24.3 punktuose nustatytų minimalių terminų, perkančioji organizacija gali nustatyti:

a) atviriems konkursams taikomą prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos;

b) ribotiems konkursams taikomą pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

26.2. Skubos atvejais 25.2 punkto pirmoje pastraipoje ir 25.3 punkto a papunktyje nustatytas terminas yra keturios dienos.

27. Elektroniniai katalogai

27.1. Jei reikalaujama naudoti elektronines ryšio priemones, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad pasiūlymai būtų teikiami elektroninio katalogo formatu arba kad į juos būtų įtrauktas elektroninis katalogas.

27.2. Jei pasiūlymus leidžiama arba reikalaujama teikti elektroninių katalogų forma, perkančioji organizacija:

a) nurodo tai skelbime apie pirkimą;

b) pirkimo dokumentuose pateikia visą būtiną informaciją, susijusią su katalogo formatu, naudojama elektronine įranga ir techninio ryšio priemonėmis bei specifikacijomis.

27.3. Jei po to, kai elektroninių katalogų formatu buvo pateikti pasiūlymai, sudaroma preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais, perkančioji organizacija gali numatyti, kad skelbsimas naujas konkursas dėl konkrečių sutarčių vyks remiantis atnaujintais katalogais vienu iš šių būdų:

a) perkančioji organizacija pakvies rangovus iš naujo pateikti savo elektroninius katalogus, pritaikytus prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų;

b) perkančioji organizacija praneš rangovams ketinanti iš jau pateiktų elektroninių katalogų surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti, su sąlyga, kad apie to metodo taikymą buvo paskelbta su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

27.4. Jei taikomas 27.3 punkto b papunktyje nurodytas būdas, perkančioji organizacija nurodo rangovams dieną ir laiką, kada ji ketina surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti ir suteikia rangovams galimybę nesutikti, kad informacija būtų taip renkama.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad nuo pranešimo iki faktinio informacijos rinkimo dienos praeitų pakankamai laiko.

▼B

Prieš skirdama konkrečią sutartį, perkančioji organizacija pateikia surinktą informaciją atitinkamam rangovui, kad suteiktų jam galimybę užginčyti taip sudarytą pasiūlymą arba patvirtinti, kad jame nėra esminių klaidų.

28. Vokų su pasiūlymais ir prašymais leisti dalyvauti procedūroje atplėšimas

28.1. Atviruose konkursuose vokų atplėšimo posėdyje gali dalyvauti konkurso dalyvių įgaliotieji atstovai.

28.2. Jei sutarties vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vokų su pasiūlymais atplėšimo komisiją. Remdamasis rizikos analize, leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti tos pareigos tais atvejais, kai skelbiamas naujas konkursas pagal preliminariąją sutartį, taip pat atvejais, nurodytais 11.1 punkto antroje pastraipoje, išskyrus tos pastraipos d ir g papunkčius.

Vokų atplėšimo komisiją sudaro bent du asmenys, atstovaujantys bent dviem Sąjungos institucijos organizaciniams vienetams, kurie nėra susaistyti hierarchiniais ryšiais. Siekiant išvengti interesų konflikto, tiems asmenims taikomos 61 straipsnyje nustatytos pareigos.

Jei atstovybėse arba vietos padaliniuose, nurodytuose 150 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių vienetų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusaistytų organizacinių vienetų netaikomas.

28.3. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vokų atplėšimo komisiją skiria Sąjungos institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

28.4. Perkančioji organizacija bet kuriuo tinkamu būdu patikrina ir užtikrina pradinio pasiūlymo, įskaitant finansinį pasiūlymą, vientisumą ir jo gavimo datos ir laiko įrodymus, kaip numatyta 149 straipsnio 3 ir 5 dalyse.

28.5. Atvirų konkursų, per kuriuos sutartis skiriama pagal 167 straipsnio 4 dalyje nurodytus mažiausios kainos arba mažiausių sąnaudų metodus, atveju reikalavimus atitinkančiuose pasiūlymuose nurodytos kainos perskaitomos garsiai.

28.6. Už vokų atplėšimą atsakingas asmuo ar asmenys arba vokų atplėšimo komisijos nariai pasirašo rašytinį gautų vokų su pasiūlymais atplėšimo protokolą. Jame nurodomi 149 straipsnį atitikę ir jo neatitikę pasiūlymai ir pasiūlymų atmetimo priežastys, nustatytos 168 straipsnio 4 dalyje. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektroninėje sistemoje, jei joje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

29. Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje vertinimas

29.1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti, kad vertinimo komitetas pasiūlymus vertintų ir eilės tvarka išdėstytų tik pagal sutarties skyrimo kriterijus ir kad atmetimo ir atrankos kriterijai turėtų būti tikrinami kitomis atitinkamomis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas interesų konfliktų nebuvimas.

▼B

29.2. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vertinimo komitetą skiria Sąjungos institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Vertinimo komiteto sudėtis, kiek įmanoma, atitinka tarpinstitucinį viešųjų pirkimų procedūros pobūdį.

29.3. Prašymai leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymai, kurie yra tinkami pagal 11.2 punktą ir nėra netinkami pagal 12.2 punktą ar nepriimtini pagal 12.3 punktą, laikomi priimtinais.

30. Vertinimo rezultatai ir sprendimas dėl sutarties skyrimo

30.1. Atlikus vertinimą parengiama vertinimo ataskaita, kurioje pateikiamas pasiūlymas dėl sutarties skyrimo. Vertinimo ataskaitoje nurodoma data ir ją pasirašo vertinimą atlikęs asmuo ar asmenys arba vertinimo komiteto nariai. Ta ataskaita gali būti pasirašoma elektroninėje sistemoje, jei šioje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

Jei vertinimo komitetui nebuvo pavesta patikrinti pasiūlymų pagal atmetimo ir atrankos kriterijus, vertinimo ataskaitą taip pat pasirašo asmenys, kuriems šią pareigą pavedė atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

30.2. Vertinimo ataskaitoje pateikiama ši informacija:

a) perkančiosios organizacijos pavadinimas bei adresas ir sutarties dalykas bei vertė arba preliminariosios sutarties dalykas ir didžiausia vertė;

b) atmestų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų atmetimo priežastys, nurodant atitinkamą 141 straipsnio 1 dalyje nurodytą situaciją arba atitinkamus atrankos kriterijus;

c) atmestų pasiūlymų sąrašas ir jų atmetimo priežastys, pateikiant kurią nors iš šių priežasčių:

i) pasiūlymas neatitinka minimaliųjų reikalavimų, nustatytų 167 straipsnio 1 dalies a punkte;

ii) pasiūlymo kokybė neatitinka 21.3 punkte nurodytų minimalių kokybės lygių;

iii) pasiūlyme pateikiama neįprastai maža kaina, kaip nurodyta 23 punkte;

d) atrinktų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

e) į sudaromą eilę įtrauktinų konkurso dalyvių pavadinimai, jų gauti balai ir šių balų pagrindimas;

f) siūlomų kandidatų arba konkurso laimėtojų pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

g) jei žinoma, sutarties arba preliminariosios sutarties dalis, dėl kurios siūlomas rangovas ketina sudaryti subrangos sutartis su trečiosiomis šalimis.

30.3. Perkančioji organizacija priima sprendimą, kuriame numatomas bet kuris iš šių dalykų:

▼B

a) patvirtinama vertinimo ataskaita, kurioje pateikta visa 30.2 punkte išvardyta informacija, ir papildomai pateikiama ši informacija:

i) konkurso laimėtojo pavadinimas ir jo pasirinkimo priežastys, nurodant iš anksto paskelbtus atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus; atitinkamais atvejais taip pat nurodomos priežastys, dėl kurių nesilaikyta vertinimo ataskaitoje pateiktos rekomendacijos;

ii) derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą, konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo atveju – 11, 12 ir 39 punktuose nurodytos aplinkybės, kurios pateisina atitinkamos procedūros taikymą;

b) kai tinkama, nurodomos priežastys, kodėl perkančioji organizacija nusprendė neskirti sutarties.

30.4. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali pateikti vertinimo ataskaitos ir sprendimo dėl sutarties skyrimo turinį viename dokumente ir jį pasirašyti bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei procedūros vertė yra mažesnė už 175 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas ir jei buvo gautas tik vienas pasiūlymas;

b) jei pagal preliminariąją sutartį skelbiamas naujas konkursas ir jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas;

c) 11.1 punkto antros pastraipos c, e papunkčiuose, f papunkčio i ir iii papunkčiuose ir h papunktyje nurodytais atvejais, jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas.

30.5. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju 30.3 punkte nurodytą sprendimą priima už viešųjų pirkimų procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

31. Informacija kandidatams ir konkurso dalyviams

31.1. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu elektroniniu būdu atskirai informuoja kiekvieną kandidatą arba konkurso dalyvį apie priimtus sprendimus dėl procedūros rezultatų užbaigus bet kurį iš šių etapų:

a) 168 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais – po vokų atplėšimo etapo;

b) jei vykdoma dviem atskirais etapais rengiama viešųjų pirkimų procedūra – po to, kai priimtas sprendimas remiantis atmetimo ir atrankos kriterijais;

c) priėmus sprendimą dėl sutarties skyrimo.

Kiekvienu atveju perkančioji organizacija nurodo prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymo atmetimo priežastis ir teisių gynimo priemones, kuriomis galima pasinaudoti.

Pateikdama informaciją konkurso laimėtojui, perkančioji organizacija nurodo, kad sprendimas, apie kurį pranešama, jos neįpareigoja.

▼B

31.2. Perkančioji organizacija pateikia 170 straipsnio 3 dalyje numatytą informaciją kuo skubiau ir bet kokiu atveju ne vėliau kaip per 15 dienų nuo raštu pateikto prašymo gavimo dienos. Jei perkančioji organizacija skiria sutartis savo sąskaita, ji naudoja elektronines priemones. Konkurso dalyvis atsiųsti prašymą gali ir elektroninėmis priemonėmis.

31.3. Jei perkančioji organizacija informaciją pateikia elektroninėmis priemonėmis, laikoma, kad kandidatai arba konkurso dalyviai ją gavo, jei perkančioji organizacija gali įrodyti, kad išsiuntė ją elektroniniu adresu, nurodytu pasiūlyme arba prašyme leisti dalyvauti procedūroje.

Tokiu atveju laikoma, kad kandidatas arba konkurso dalyvis ją gavo tą dieną, kurią perkančioji organizacija ją išsiuntė.

2 SKYRIUS

**Nuostatos, taikomos sutartims, kurias Sąjungos institucijos skiria savo pačių sąskaita**

32. Centrinė perkančioji organizacija

32.1. Centrinė perkančioji organizacija gali atlikti bet kurią iš šių funkcijų:

a) didmenininko funkciją – pirkti ir kaupti prekes bei paslaugas ir perparduoti jas kitoms perkančiosioms organizacijoms;

b) tarpininko funkciją – skirti preliminariąsias sutartis arba valdyti dinaminio pirkimo sistemas, kuriomis gali naudotis kitos perkančiosios organizacijos, kaip paskelbta pradiniame skelbime.

32.2. Centrinė perkančioji organizacija visas viešųjų pirkimų procedūras vykdo naudodama elektronines ryšio priemones.

33. Pirkimo dalys

33.1. Kai tikslinga, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiška, per vieną procedūrą gali būti skiriamos kelios sutartys dėl atskirų pirkimo dalių.

33.2. Jei sutarties dalykas dalijamas į kelias pirkimo dalis, kurių kiekviena yra atskiros sutarties objektas, bendrai vertinant taikytiną vertės ribą atsižvelgiama į bendrą visų pirkimo dalių vertę.

Jei bendra visų pirkimo dalių vertė yra lygi 175 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, kiekvienai pirkimo daliai taikoma 163 straipsnio 1 dalis ir 164 bei 165 straipsniai.

33.3. Jei ketinama skirti kelias sutartis dėl atskirų pirkimo dalių, su kiekviena pirkimo dalimi susiję pasiūlymai vertinami atskirai. Jei tam pačiam konkurso dalyviui skiriamos kelios pirkimo dalys, gali būti pasirašoma viena šias dalis apimanti sutartis.

34. Sutarties vertės nustatymo tvarka

34.1. Perkančioji organizacija nustato sutarties vertę atsižvelgdama į visą mokėtiną sumą, įskaitant sumas, susijusias su bet kokiomis pasirinkimo galimybėmis ar atnaujinimu.

Sutarties vertė nustatoma ne vėliau kaip perkančiajai organizacijai pradėjus viešųjų pirkimų procedūrą.

▼B

34.2. Preliminariųjų sutarčių ir dinaminių pirkimo sistemų atveju atsižvelgiama į didžiausią visų sutarčių, kurias numatoma skirti visu preliminariosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu, vertę.

Inovacijų partnerystės atveju atsižvelgiama į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos, kurią numatoma vykdyti visais numatomos partnerystės etapais, ir darbų, prekių ar paslaugų, kuriuos numatoma pirkti pasibaigus numatomai partnerystei, didžiausią numatomą vertę.

Jei perkančioji organizacija numato atlikti mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams, ji į juos atsižvelgia apskaičiuodama numatomą sutarties vertę.

34.3. Paslaugų sutarčių atveju atsižvelgiama į šiuos dalykus:

a) draudimo paslaugų atveju – į mokėtiną įmoką ir kitų formų atlygį;

b) banko ar finansinių paslaugų atveju – į mokesčius, komisinius, palūkanas ir kitų rūšių atlygį;

c) projektavimo sutarčių atveju – į honorarus, mokėtinus komisinius ir kitų formų atlygį.

34.4. Apskaičiuojant numatomą paslaugų sutarčių, kuriose nėra nurodoma visa kaina, arba prekių pirkimo sutarčių dėl prekių išperkamosios nuomos, nuomos ar pirkimo išsimokėtinai vertę remiamasi:

a) terminuotų sutarčių atveju:

i) jei paslaugų sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 48 mėnesiai, o tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa sutarties verte per visą jos galiojimo laikotarpį;

ii) jei tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa verte, įskaitant numatomą likutinę vertę;

b) neterminuotų sutarčių atveju arba paslaugų sutarčių, kurių galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 48 mėnesiai, atveju – mėnesine verte, padauginta iš 48.

34.5. Paslaugų arba prekių pirkimo sutarčių, kurios yra skiriamos reguliariai arba kurias numatoma atnaujinti per tam tikrą laikotarpį, atveju numatoma sutarties vertė apskaičiuojama remiantis bet kuria iš šių verčių:

a) bendra faktine tos pačios rūšies sutarčių, paeiliui skirtų per ankstesnius 12 mėnesių arba finansinius metus, verte, kai įmanoma, pakoreguota atsižvelgiant į kiekio arba vertės pokyčius, įvykusius per 12 mėnesių nuo pradinės sutarties skyrimo;

b) bendra numatoma tos pačios rūšies sutarčių, kurias numatoma paeiliui skirti per finansinius metus, verte.

34.6. Darbų pirkimo sutarčių atveju atsižvelgiama ne tik į darbų vertę, bet ir į visą numatomą prekių ir paslaugų, kurios yra būtinos darbams atlikti ir kurių tiekimu ir teikimu rangovui pasirūpina perkančioji organizacija, vertę.

▼B

34.7. Koncesijos sutarčių atveju vertė atitinka numatomą bendrą koncesininko apyvartą sutarties galiojimo laikotarpiu.

Ši vertė apskaičiuojama taikant pirkimo dokumentuose nurodytą objektyvų metodą, visų pirma atsižvelgiant į:

a) pajamas, gaunamas iš darbų ar paslaugų vartotojų sumokėtų mokesčių ir baudų, išskyrus mokesčius ir baudas, renkamas perkančiosios organizacijos vardu;

b) dotacijų arba bet kokios kitos finansinės naudos, gaunamos iš trečiųjų šalių už koncesijos vykdymą, vertę;

c) bet kokio turto, kuris yra koncesijos dalis, pardavimo pajamas;

d) visų prekių ir paslaugų, kurių tiekimu ir teikimu koncesininkui pasirūpina perkančioji organizacija, su sąlyga, kad šios prekės ir paslaugos yra būtinos darbams įvykdyti ar paslaugoms suteikti, vertę;

e) mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams.

35. Atidėjimo laikotarpis prieš pasirašant sutartį

35.1. Atidėjimo laikotarpis skaičiuojamas nuo vienos iš šių datų:

a) nuo kitos dienos po to, kai elektroniniu būdu vienu metu išsiunčiami pranešimai konkursą laimėjusiems ir jo nelaimėjusiems dalyviams;

b) jei sutartis arba preliminarioji sutartis skiriama pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį – nuo kitos dienos po 2.4 punkte nurodyto skelbimo apie sutarties skyrimą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Prireikus perkančioji organizacija gali sustabdyti sutarties pasirašymą, kad galėtų atlikti papildomą patikrinimą, jei tai yra pagrįsta atsižvelgiant į konkurso nelaimėjusių ar nukentėjusių kandidatų arba konkurso dalyvių pateiktus prašymus ar pastabas arba į bet kokią kitą per 175 straipsnio 3 dalyje nustatytą laikotarpį gautą svarbią informaciją. Sustabdymo atveju visiems kandidatams arba konkurso dalyviams apie tai pranešama per tris darbo dienas nuo sprendimo sustabdyti sutarties pasirašymą priėmimo.

Jei sutartis arba preliminarioji sutartis negali būti pasirašoma su numatytu konkurso laimėtoju, perkančioji organizacija gali ją skirti kitam geriausiam konkurso dalyviui.

35.2. 35.1 punkte nustatytas laikotarpis netaikomas šiais atvejais:

a) procedūrų, kuriose pateiktas tik vienas pasiūlymas, atveju;

b) konkrečių sutarčių, pagrįstų preliminariąja sutartimi, atveju;

c) dinaminių pirkimo sistemų atveju;

▼B

d) 11 punkte nurodytų derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą atveju, išskyrus dėl sutarčių skyrimo pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį.

*3 SKYRIUS*

**Viešieji pirkimai išorės veiksmų srityje**

36. Specialiosios nuostatos dėl vertės ribų ir tvarkos, taikytinos skiriant išorės veiksmų srities sutartis

178 straipsnio 2 dalyje nurodytų perkančiųjų organizacijų arba jų vardu sudarytoms viešosioms sutartims netaikomas 2 punktas, išskyrus 2.5 punktą, 3, 4, ir 6 punktai, 12.1 punkto a ir c–f papunkčiai, 12.4 punktas, 13.3 punktas, 14 ir 15 punktai, 17.3–17.7 punktai, 20.4 ir 23.3 punktai, 24 punktas, 25.2 ir 25.3 punktai, 26 bei 28 punktai ir 29 punktas, išskyrus 29.3 punktą. Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje netaikomi 32, 33 ir 34 punktai. Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje taikomas 35 punktas. 35.1 punkto antros pastraipos tikslais atidėjimo laikotarpio trukmė yra nurodytoji 178 straipsnio 1 dalyje.

Sprendimą dėl šio skyriaus viešųjų pirkimų nuostatų įgyvendinimo, be kita ko, dėl tinkamų kontrolės priemonių, kurias turi taikyti atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, jei Komisija nėra perkančioji organizacija, priima Komisija.

37. Informacijos skelbimas

37.1. Jei taikytina, išankstinis informacinis skelbimas apie konkursus, susijęs su ribotu konkursu arba atviru konkursu, nurodytais atitinkamai 38.1 punkto a ir b papunkčiuose, kuo anksčiau elektroniniu būdu išsiunčiamas Leidinių biurui.

37.2. Skelbimas apie sutarties skyrimą siunčiamas, kai pasirašoma sutartis, išskyrus atvejus, jei vis dar būtina, kai sutartis buvo paskelbta slapta arba vykdant sutartį reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, arba kai to reikia esminiams Sąjungos arba valstybės naudos gavėjos interesams apsaugoti ir kai laikoma, kad netinkama skelbti apie sutarties skyrimą.

38. Vertės ribos ir procedūros

38.1. Viešųjų pirkimų procedūros išorės veiksmų srityje yra šios:

a) ribotas konkursas, numatytas 164 straipsnio 1 dalies b punkte;

b) atviras konkursas, numatytas 164 straipsnio 1 dalies a punkte;

c) vietinis atviras konkursas;

d) supaprastinta procedūra.

38.2. Viešųjų pirkimų procedūros pagal vertės ribas taikomos taip:

a) atviras arba ribotas konkursas gali būti rengiamas:

i) paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių bei paslaugų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

▼B

ii) darbų sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 5 000 000 EUR, atveju;

b) vietinis atviras konkursas gali būti rengiamas:

i) prekių pirkimo sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 100 000 EUR ir mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

ii) darbų pirkimo sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 300 000 EUR ir mažesnė nei 5 000 000 EUR, atveju;

c) supaprastinta procedūra gali būti vykdoma:

i) paslaugų sutarčių, paslaugų koncesijos sutarčių, darbų pirkimo sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

ii) prekių pirkimo sutarčių, kurių vertė yra mažesnė nei 100 000 EUR, atveju;

d) sutartys, kurių vertė yra mažesnė nei 20 000 EUR arba lygi šiai sumai, gali būti skiriamos remiantis vieninteliu pasiūlymu;

e) sumos, mažesnės nei 2 500 EUR ar lygios 2 500 EUR, skirtos išlaidų punktams padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

38.3. 38.1 punkto a papunktyje nurodyto riboto konkurso atveju skelbime apie pirkimą nurodomas kandidatų, kurie bus pakviesti pateikti pasiūlymus, skaičius. Paslaugų sutarčių atveju kviečiami bent keturi kandidatai. Kandidatų, kuriems leidžiama pateikti pasiūlymus, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

Atrinktų kandidatų sąrašas skelbiamas Komisijos interneto svetainėje.

Jei kandidatų, kurie atitinka atrankos kriterijus arba minimalių pajėgumų lygių reikalavimus, skaičius yra mažesnis už nustatytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali pakviesti pateikti pasiūlymus tik tuos kandidatus, kurie atitinka pasiūlymo pateikimo kriterijus.

38.4. 38.1 punkto c papunktyje nurodyto vietinio atviro konkurso atveju skelbimas apie pirkimą skelbiamas bent valstybės gavėjos oficialiajame leidinyje arba lygiaverčiame leidinyje, kuriame skelbiamas vietinis konkursas.

38.5. Taikydama 38.1 punkto d papunktyje nurodytą supaprastintą procedūrą, perkančioji organizacija be skelbimo sudaro bent trijų pačios pasirinktų konkurso dalyvių sąrašą.

Supaprastintos procedūros dalyviai gali būti pasirinkti iš 13.1 punkto b papunktyje nurodyto pardavėjų sąrašo, apie kurį informuojama skelbiant kvietimą pareikšti susidomėjimą.

Jei po konsultacijų su konkurso dalyviais perkančioji organizacija gauna tik vieną administraciniu ir techniniu atžvilgiais tinkamą pasiūlymą, sutartis gali būti skiriama, jei pasiūlymas atitinka sutarties skyrimo kriterijus.

▼B

38.6. 11.1 punkto antros pastraipos h papunktyje nenurodytas teisines paslaugas perkančioji organizacija gali pirkti taikydama supaprastintą procedūrą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė.

39. Derybų taikymas paslaugų, tiekimo ir darbų pirkimo sutartims

39.1. Perkančiosios organizacijos gali taikyti derybas su vienu pasiūlymo teikėju šiais atvejais:

a) jei teikti paslaugas pavedama viešojo sektoriaus įstaigoms arba ne pelno institucijoms ar asociacijoms ir jei tos paslaugos yra susijusios su institucinio pobūdžio veikla arba jų paskirtis yra socialinės srities pagalba gyventojams;

b) jei konkurso procedūra buvo nesėkminga, t. y. nebuvo gauta kokybės ir (arba) finansiniu atžvilgiu tinkamų pasiūlymų – tokiu atveju perkančioji organizacija, atšaukusi konkurso procedūrą, gali derėtis su vienu ar daugiau konkurso dalyvių, kuriuos ji pati pasirenka iš atsiliepusiųjų į kvietimą pateikti pasiūlymus, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pirkimo dokumentai;

c) jei pirma laiko nutraukus esamą sutartį turi būti sudaryta nauja sutartis.

39.2. 11.1 punkto antros pastraipos c papunkčio tikslais laikoma, kad operacijos, vykdomos kilus krizei, atitinka ypatingos skubos kriterijų. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais deleguotaisiais leidimus suteikiančiais pareigūnais, nustato, kad yra susidariusi ypatingos skubos padėtis, ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

39.3. 39.1 punkto a papunktyje nurodyta institucinio pobūdžio veikla apima paslaugas, tiesiogiai susijusias su teisės aktais nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų paskirtimi.

40. Pirkimo specifikacijos

Nukrypstant nuo 16.3 punkto, pirkimo specifikacijos visose procedūrose, kurios apima prašymą leisti dalyvauti procedūroje, gali būti dalijamos į atskiras kiekvienam iš dviejų procedūros etapų skirtas dalis, ir pirmuoju etapu gali būti pateikiama tik 16.3 punkto a ir f papunkčiuose nurodyta informacija.

41. Procedūrų terminai

41.1. Paslaugų sutarčių atveju minimalus laikotarpis nuo dienos, einančios po kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos, iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra 50 dienų. Tačiau skubos atvejais leidžiama nustatyti trumpesnį laiką.

41.2. Konkurso dalyviai gali raštu pateikti klausimų iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos. Perkančioji organizacija į klausimus atsako iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos.

▼B

41.3. Vykdant ribotus konkursus, prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos. Laikotarpis nuo dienos, einančios po kvietimo dalyvauti konkurse išsiuntimo dienos, iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra ne trumpesnis kaip 50 dienų. Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

41.4. Vykdant atvirus konkursus, pasiūlymų priėmimo laikas, skaičiuojamas nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, turi būti ne trumpesnis kaip:

a) darbų pirkimo sutarčių atveju – 90 dienų;

b) prekių pirkimo sutarčių atveju – 60 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

41.5. Vykdant vietinius atvirus konkursus, pasiūlymų priėmimo terminas, skaičiuojamas nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, yra ne trumpesnis kaip:

a) darbų pirkimo sutarčių atveju – 60 dienų;

b) prekių pirkimo sutarčių atveju – 30 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

41.6. Vykdant 38.1 punkto d papunktyje nurodytas supaprastintas procedūras, terminas, per kurį kandidatai turi pateikti pasiūlymus, yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

▼B

*II PRIEDAS*

**Atitikties lentelė**

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 1 straipsnio 1 dalis | 1 straipsnis |
| 1 straipsnio 2 dalis | 68 straipsnis |
| 2 straipsnis | 2 straipsnis |
| 3 straipsnis | 3 straipsnis |
| 4 straipsnis | 4 straipsnis |
| 5 straipsnis | 5 straipsnis |
| 6 straipsnis | 6 straipsnis |
| 7 straipsnis | 7 straipsnis |
| 8 straipsnis | 8 straipsnis |
| 9 straipsnis | 9 straipsnis |
| 10 straipsnis | Išbraukta |
| 11 straipsnis | 10 straipsnis |
| 12 straipsnis | 11 straipsnis |
| 13 straipsnis | 12 straipsnis |
| 14 straipsnis | 12 straipsnio 3 dalis |
| 15 straipsnis | 14 straipsnis |
| 16 straipsnis | 16 straipsnis |
| 17 straipsnis | 17 straipsnis |
| 18 straipsnis | 18 straipsnis |
| 19 straipsnis | 19 straipsnis |
| 20 straipsnis | 20 straipsnis |
| 21 straipsnis | 21 straipsnis |
| 22 straipsnis | 25 straipsnis |
| 23 straipsnis | 27 straipsnis |
| 24 straipsnis | 28 straipsnis |
| 25 straipsnis | 29 straipsnis |
| 26 straipsnis | 30 straipsnis |
| 27 straipsnis | 31 straipsnis |
| 28 straipsnis | 28 straipsnio 2 dalis |
| 29 straipsnis | 32 straipsnis |
| 30 straipsnis | 33 straipsnis |
| 31 straipsnis | 35 straipsnis |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 32 straipsnis | 36 straipsnis |
| 33 straipsnis | 35 straipsnio 4 dalis |
| 34 straipsnis | 37 straipsnis |
| 35 straipsnis | 38 straipsnis |
| 36 straipsnis | 39 straipsnis |
| 37 straipsnis | 40 straipsnis |
| 38 straipsnis | 41 straipsnis |
| 39 straipsnis | 42 straipsnis |
| 40 straipsnis | 43 straipsnis |
| 41 straipsnis | 44 straipsnis |
| 42 straipsnis | 45 straipsnis |
| 43 straipsnis | 46 straipsnis |
| 44 straipsnis | 47 straipsnis |
| 45 straipsnis | 48 straipsnis |
| 46 straipsnis | 49 straipsnis |
| 47 straipsnis | 50 straipsnis |
| 48 straipsnis | 51 straipsnis |
| 49 straipsnis | 52 straipsnis |
| 50 straipsnis | 53 straipsnis |
| 51 straipsnis | 54 straipsnis |
| 52 straipsnis | 55 straipsnis |
| 53 straipsnis | 56 straipsnis |
| 54 straipsnis | 58 straipsnis |
| 55 straipsnis | 59 straipsnis |
| 56 straipsnis | 60 straipsnis |
| 57 straipsnis | 61 straipsnis |
| 58 straipsnis | 62 straipsnis |
| 59 straipsnis | 63 straipsnis |
| 60 straipsnis | 154 straipsnis |
| 61 straipsnis | 154 straipsnis |
| 62 straipsnis | 69 straipsnis |
| 63 straipsnis | 62 straipsnio 3 dalis |
| 64 straipsnis | 72 straipsnis |
| 65 straipsnis | 73 straipsnis |
| 66 straipsnis | 74 straipsnis |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 67 straipsnis | 76 straipsnis |
| 68 straipsnis | 77 straipsnis |
| 69 straipsnis | 79 straipsnis |
| 70 straipsnis | 88 straipsnis |
| 71 straipsnis | 90 straipsnis |
| 72 straipsnis | 91 straipsnis |
| 73 straipsnis | 92 straipsnis |
| 74 straipsnis | 94 straipsnis |
| 75 straipsnis | 95 straipsnis |
| 76 straipsnis | 96 straipsnis |
| 77 straipsnis | 97 straipsnis |
| 78 straipsnis | 98 straipsnis |
| 79 straipsnis | 100 straipsnis |
| 80 straipsnis | 101 straipsnis |
| 81 straipsnis | 105 straipsnis |
| 82 straipsnis | 106 straipsnis |
| 83 straipsnis | 107 straipsnis |
| 84 straipsnio 1 dalis | 111 straipsnio 1 dalis |
| 84 straipsnio 2 dalis | 110 straipsnio 1 dalis |
| 84 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa | 110 straipsnio 2 dalis |
| 84 straipsnio 3 dalies antra pastraipa | 110 straipsnio 3 dalies e punktas |
| 85 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa | 2 straipsnio 8 punktas |
| 85 straipsnio 1 dalies antra pastraipa | 2 straipsnio 37 punktas |
| 85 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa | 111 straipsnio 2 dalis |
| 85 straipsnio 2 dalis | — |
| 85 straipsnio 3 dalis | 112 straipsnio 1 dalis |
| 85 straipsnio 4 dalis | 112 straipsnio 2 dalis |
| 86 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys | 111 straipsnio 2 dalis |
| 86 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa | 114 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa |
| 86 straipsnio 4 dalies antra pastraipa | 114 straipsnio 1 dalis |
| 86 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa | 111 straipsnio 1 dalies antra pastraipa |
| 86 straipsnio 4 dalies ketvirta pastraipa | 112 straipsnio 5 dalis |
| 86 straipsnio 5 dalies penkta pastraipa | 114 straipsnio 4 dalis |
| 86 straipsnio 5 dalies antra pastraipa | 114 straipsnio 5 dalis |
| 86 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa | 114 straipsnio 6 dalis |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 87 straipsnio 1 dalis | 111 straipsnio 1 dalis |
| 88 straipsnis | 111 straipsnio 3 dalis |
| 89 straipsnio 1 dalis | 111 straipsnio 5 dalis |
| 89 straipsnio 2 dalis | — |
| 90 straipsnis | 115 straipsnis |
| 91 straipsnis | 115 straipsnio 1 dalis |
| 92 straipsnis | 116 straipsnis |
| 93 straipsnis | 146 straipsnis |
| 94 straipsnis | 146 straipsnis |
| 95 straipsnis | 147 straipsnis |
| 96 straipsnis | 151 straipsnis |
| 97 straipsnis | 133 straipsnis |
| 98 straipsnis | 117 straipsnis |
| 99 straipsnis | 118 straipsnis |
| 100 straipsnis | 120 straipsnis |
| 101 straipsnis | 2 ir 162 straipsniai |
| 102 straipsnis | 160 straipsnis |
| 103 straipsnis | 163 straipsnis |
| 104 straipsnis | 164 straipsnis |
| 104a straipsnis | 165 straipsnis |
| 105 straipsnis | 166 straipsnis |
| 105a straipsnis | 135 straipsnis |
| 106 straipsnis | 136–140 straipsniai |
| 107 straipsnis | 141 straipsnis |
| 108 straipsnis | 142 ir 143 straipsniai |
| 110 straipsnis | 167 straipsnis |
| 111 straipsnis | 168 straipsnis |
| 112 straipsnis | 169 straipsnis |
| 113 straipsnis | 170 straipsnis |
| 114 straipsnis | 171 straipsnis |
| 114a straipsnis | 172 straipsnis |
| 115 straipsnis | 173 straipsnis |
| 116 straipsnis | 131 straipsnis |
| 117 straipsnis | 174 straipsnis |
| 118 straipsnis | 175 straipsnis |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 119 straipsnis | 176 straipsnis |
| 120 straipsnis | 177 straipsnis |
| 121 straipsnis | 180 straipsnis |
| 122 straipsnis | 187 straipsnis |
| 123 straipsnis | 125 straipsnis |
| 124 straipsnis | 181 straipsnis |
| 125 straipsnis | 190, 191 ir 193 straipsniai |
| 126 straipsnis | 186 straipsnis |
| 127 straipsnis | 190 straipsnis |
| 128 straipsnis | 189 straipsnis |
| 129 straipsnis | 191 straipsnis |
| 130 straipsnis | 193 straipsnis |
| 131 straipsnis | 196 straipsnis |
| 132 straipsnis | 198 straipsnis |
| 133 straipsnis | 200 straipsnis |
| 134 straipsnis | 152 ir 153 straipsniai |
| 135 straipsnio 1, 5, 6 ir 7 dalys | 202 straipsnis |
| 135 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys | 131 straipsnis |
| 135 straipsnio 8 ir 9 dalys | — |
| 136 straipsnis | 132 straipsnis |
| 137 straipsnis | 204 ir 205 straipsniai |
| 138 straipsnis | 206 straipsnis |
| 139 straipsnis | 208 straipsnis |
| 140 straipsnis | 209 straipsnis |
| 141 straipsnis | 241 straipsnis |
| 142 straipsnis | 249 straipsnis |
| 143 straipsnis | 80 straipsnis |
| 144 straipsnis | 80 straipsnis |
| 145 straipsnis | 243 straipsnis |
| 146 straipsnis | 244 straipsnis |
| 147 straipsnis | 245 straipsnis |
| 148 straipsnis | 246 straipsnis |
| 149 straipsnis | 250 straipsnis |
| 150 straipsnis | 248 straipsnis |
| 151 straipsnis | 82 straipsnio 7, 8 ir 9 dalys |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 152 straipsnis | — |
| 153 straipsnis | 84 straipsnis |
| 154 straipsnis | 84 straipsnis |
| 155 straipsnis | 243 straipsnio 3 dalis |
| 156 straipsnis | 80 straipsnio 3 dalis |
| 157 straipsnis | 87 straipsnis |
| 158 straipsnis | 254 straipsnis |
| 159 straipsnis | 255 straipsnis |
| 160 straipsnis | 256 straipsnis |
| 161 straipsnis | 257 straipsnis |
| 162 straipsnis | 258 straipsnis |
| 163 straipsnis | 259 straipsnis |
| 164 straipsnis | 260 straipsnis |
| 165 straipsnis | 261 straipsnis |
| 166 straipsnis | 262 straipsnis |
| 167 straipsnis | 263 straipsnis |
| 168 straipsnis | — |
| 169 straipsnio 1 dalis | — |
| 169 straipsnio 2 dalis | 12 straipsnio 1 dalis |
| 169 straipsnio 3 dalis | 12 straipsnio 2 dalies d punktas |
| 170 straipsnio 1 dalis | — |
| 170 straipsnio 2 dalis | 116 straipsnio 1 dalis |
| 170 straipsnio 3 dalis | 11 straipsnio 2 dalis |
| 171 straipsnio 1 dalis | 116 straipsnio 4 dalis |
| 171 straipsnio 2 dalis | 116 straipsnio 2 dalis |
| 171 straipsnio 3 dalis | 116 straipsnio 5 dalis |
| 172 straipsnis | 10 straipsnio 5 dalies a punktas |
| 173 straipsnio 1 dalis | 30 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa |
| 173 straipsnio 2 dalis | 31 straipsnio 5 dalis |
| 174 straipsnis | — |
| 175 straipsnis | — |
| 176 straipsnis | — |
| 177 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys | — |
| 177 straipsnio 4 dalis | 12 straipsnio 4 dalies b punktas |
| 177 straipsnio 5 dalis | 10 straipsnio 5 dalies b punktas |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 178 straipsnio 1 dalis | 14 straipsnio 2 dalis |
| 178 straipsnio 2 dalis | 15 straipsnio 1 dalis |
| 178 straipsnio 3 dalis | 15 straipsnio 2 dalis |
| 178a straipsnis | — |
| 179 straipsnio 1 dalis | 30 straipsnio 1 dalies f punktas |
| 179 straipsnio 2 ir 3 dalys | 31 straipsnio 2 dalis |
| 180 straipsnis | — |
| 181 straipsnio 1 dalis | — |
| 181 straipsnio 2 dalis | 21 straipsnio 2 dalies b punktas |
| 181 straipsnio 3 dalis | 30 straipsnio 1 dalies e punktas |
| 181 straipsnio 4 dalis | 237 straipsnio 5 dalis |
| 182 straipsnis | 15 straipsnio 3 dalis |
| 183 straipsnio 1 dalis | 160 straipsnio 4 dalis |
| 183 straipsnio 2 dalis | 12 straipsnio 4 dalies c punktas ir 21 straipsnio 2 dalies g punktas |
| 183 straipsnio 3 dalis | — |
| 183 straipsnio 4 dalis | 145 straipsnis, 152 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir 167 straipsnio 2 dalis bei 176 straipsnio 2 dalis |
| 183 straipsnio 5 dalis | 160 straipsnio 5 dalis |
| 183 straipsnio 6 dalis | 30 straipsnio 1 dalies d punktas |
| 184 ir 185 straipsniai | — |
| 186 straipsnis | 236 straipsnis |
| 187 straipsnis | 234 ir 235 straipsniai |
| 188 straipsnis | — |
| 189 straipsnio 1 ir 4 dalys | — |
| 189 straipsnio 2 ir 3 dalys | 114 straipsnio 2 ir 3 dalys |
| 190 straipsnis | 178 straipsnis |
| 191 straipsnis | 179 straipsnis |
| 192 straipsnis | 190 straipsnio 3 dalis |
| 193 straipsnis | — |
| 194 straipsnis | 129 straipsnis |
| 195 straipsnis | 64 straipsnis |
| 196 straipsnis | 65 straipsnis |
| 197 straipsnis | 65 straipsnio 2 dalis |
| 198 straipsnis | 67 straipsnis |
| 199 straipsnis | 66 straipsnio 2 dalis |

▼B

| Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 | Šis reglamentas |
|---|---|
| 200 straipsnis | 66 straipsnio 3 dalis |
| 201 straipsnis | 264 straipsnis |
| 202 straipsnis | 11 straipsnio 2 dalis ir 265 straipsnis |
| 203 straipsnis | 264 ir 266 straipsniai |
| 204 straipsnis | 237 straipsnis |
| 204a straipsnis | 221 straipsnis |
| 204b straipsnis | 222 straipsnis |
| 204c straipsnis | 223 straipsnis |
| 204d straipsnis | 224 straipsnis |
| 204e straipsnis | 225 straipsnis |
| 204f straipsnis | 225 straipsnis |
| 204g straipsnis | 226 straipsnis |
| 204h straipsnis | 226 straipsnis |
| 204i straipsnis | 226 straipsnis |
| 204j straipsnis | 227 straipsnis |
| 204k straipsnis | 228 straipsnis |
| 204l straipsnis | 229 straipsnis |
| 204m straipsnis | 230 straipsnis |
| 204n straipsnis | 231 straipsnis |
| 204o straipsnis | 232 straipsnis |
| 204p straipsnis | 233 straipsnis |
| 205 straipsnis | 279 straipsnis |
| 206 straipsnis | 268 straipsnis |
| 207 straipsnis | — |
| 208 straipsnis | 70 straipsnis |
| 209 straipsnis | 71 straipsnis |
| 210 straipsnis | 269 straipsnis |
| 211 straipsnis | 280 straipsnis |
| 212 straipsnis | 281 straipsnis |
| 213 straipsnis | — |
| 214 straipsnis | 282 straipsnis |